

**Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

Θέμα : « Εκτίμηση των προοπτικών ολοκληρωμένης ανάπτυξης της κοινοτικής πρωτοβουλίας LEADER (1η Φάση) στην ευρύτερη περιοχή του Νομού Ηλείας »

**Σπουδαστές :
Μανιάκη Μαρία
Μπουσινάκογλου Κατερίνα**

**Εισηγητής :
Λεωνίδας Α. Παπακωνοταννίδης,
Επικ. Καθηγητής**

ΠΑΤΡΑ 1999

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

2913

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	1
Εισαγωγή	2
Κεφάλαιο 1 ^ο : Ευρωπαϊκή Ένωση	4
1.1. Επτά καθοριστικές μέρες για την οικοδόμηση της Ευρώπης	4
1.1.1. 9 Μαΐου 1950 – Η γέννηση της Ευρώπης	4
1.1.2. 25 Μαρτίου 1957 – Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα	5
1.1.3. 20 Ιουλίου 1963 – ΓΙΑΟΥΝΤΕ, η απαρχή ενός διεθνούς ρόλου	6
1.1.4. 1 ^η Ιανουαρίου 1973 – Πρώτη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας	7
1.1.5. 10 Ιουνίου 1979 Πρώτες εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση καθολική ψηφοφορία	8
1.1.6. 17 Φεβρουαρίου 1986 – Υπογραφή της ενιαίας Ευρωπαϊκής πράξης	9
1.1.7. 1 ^η Νοεμβρίου 1993 – Η Ευρωπαϊκή Ένωση	10
1.2. Οι απαρχές και οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης	11
1.3. Τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	14
1.3.1. Εισαγωγή	14
1.3.2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	15
1.3.3. Νομοθετική Εξουσία	16
1.3.4. Εξουσίες επί του προϋπολογισμού	17
1.3.5. Έλεγχος της Εκτελεστικής Εξουσίας	18
1.3.6. Οργάνωση του Κοινοβουλίου	18
1.3.7. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	19
1.3.8. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	20
1.3.9. Το δικαστήριο των ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	22
1.3.10. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	22
1.3.11. Η οικονομική και κοινωνική επιτροπή	23
1.3.12. Η ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	24
1.3.13. Η Επιτροπή των Περιφερειών	24
1.3.14. Συμπέρασμα	25
Κεφάλαιο 2 ^ο : Χρηματοδοτικά – Διαρθρωτικά Ταμεία	27
2.1. Πρόλογος	27
2.2. Οι τέσσερις ενισχυμένες γενικές αρχές	29
2.3. Διαρθρωτικά ταμεία	30
2.3.1. Εισαγωγή	30
2.3.2. Περιφερειακή δράση	30
2.3.3. Η κοινωνική διάσταση	31
2.3.4. Κοινή γεωργική πολιτική	32
2.3.5. Αρχές της μεταρρύθμισης	33
2.3.6. Κοινοτικά πλαίσια στήριξης και αποφάσεις συνδρομής	34

2.4.	Η προώθηση της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των μειονεκτικών περιφερειών	36
2.4.1.	Εισαγωγή	36
2.4.2.	Υλοποίηση του στόχου Νο 1	37
2.4.3.	Εταιρική σχέση	40
2.4.5.	Συντονισμός	41
2.4.6.	Προγραμματισμός	44
2.4.7.	Σχέδια περιφερειακής ανάπτυξης	44
2.4.8.	Κοινοτικά πλαίσια στήριξης	46
2.4.9.	Λειτουργικά προγράμματα	47
2.4.10.	Παρακολούθηση, έλεγχος και αξιολόγηση	48
2.5.	Συμπεράσματα	50
	Κεφάλαιο 3 ^ο : Κανονισμοί ΕΟΚ	55
	Κεφάλαιο 4 ^ο : LEADER I – Ανακοίνωση προς τα κράτη – μέλη	81
	Κεφάλαιο 5 ^ο : LEADER II – LEADER III	110
5.1.	LEADER II	110
5.1.1.	Στόχοι	110
5.1.2.	Μέσα εφαρμογής	111
5.1.3.	Δικαιούχοι	112
5.1.4.	Επιλέξιμα μέτρα	113
5.1.5.	Λεπτομέρειες εφαρμογής	121
5.1.6.	Παρακολούθηση-Έλεγχος-Αξιολόγηση	124
5.1.7.	Συνεισφορά της κοινότητας στη χρηματοδότηση της LEADER II	126
5.1.8.	Αιτήσεις συνδρομής των κρατών μελών	127
5.2.	Αρχή LEADER – Φιλοσοφία – Ατζέντα 2000(LEADER III)	128
	Κεφάλαιο 6 ^ο : Τελική έκθεση (LEADER I)	132
6.1.	Περιοχή δράσης	132
6.1.1.	Γενικά στοιχεία	132
6.1.2.	Πρόγραμμα δράσης	133
6.1.3.	Στρατηγικοί στόχοι του προγράμματος	134
6.1.4.	Περιεχόμενο του προγράμματος	136
6.1.5.	Περιεχόμενο Μέτρου 1	137
6.1.6.	Στρατηγικοί στόχοι του Μέτρου 1	137
6.1.7.	Μέτρο 2 (εκπαίδευση)	139
6.1.8.	Στρατηγικοί στόχοι του Μέτρου	139
6.1.9.	Μέτρο 3 : Αγροτουρισμός	140
6.1.10.	Στρατηγικοί στόχοι του Μέτρου 3	142
6.2.	Εκτίμηση της πορείας του Μέτρου	143
6.3.	Μέτρο 4 (ΜΜΕ)	144
6.4.	Μέτρο 5 : Γεωργία	145
6.5.	Πορεία υλοποίησης του Μέτρου	146

Κεφάλαιο 7 ^ο : Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	157
7.1. Εκπλήρωση κριτηρίων LEADER II	159
7.1.1. Καινοτομία των δράσεων	159
7.1.2. Επιδεκτικότητα	160
7.1.3. Δυνατότητα μεταφοράς τεχνογνωσίας	160
7.1.4. Συμπληρωματικά	162
7.2. Παρουσίαση του προγράμματος	163
Παράρτημα	169
Βιβλιογραφία	177

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πτυχιακή μας εργασία, με εισηγητή τον Δόκτορα Λεωνίδα Α. Παπακωνσταντινίδη, επίκουρο καθηγητή της Στρατηγικής της Ανάπτυξης και με θέμα : ``Εκτίμηση των προοπτικών ολοκληρωμένης ανάπτυξης της κοινοτικής πρωτοβουλίας LEADER (1^η φάση) στην ευρύτερη περιοχή του Νομού Ηλείας``, ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 1997.

Για την ολοκλήρωση της πτυχιακής μας εργασίας κρίθηκε αναγκαία η επίσκεψη και παραμονή μας στον Νομό Ηλείας. Στο διάστημα της παραμονής μας παρευρεθήκαμε στις περισσότερες περιοχές εφαρμογής του προγράμματος LEADER (Πύργος, Αρχαία Ολυμπία, Κατάκολο, Κρέστενα, Σκυλλουντία, Ζαχάρω, Καλλιθέα, Κατακόριο κ.α.), με σκοπό την καλύτερη και εκτενέστερη έρευνα του θέματος.

Ευχαριστούμε θερμά τον καθηγητή μας κύριο Λεωνίδα Παπακωνσταντινίδη, που με την ανάθεση της πτυχιακής εργασίας, μας έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσουμε όχι μόνο θεωρητικά αλλά και πρακτικά την φιλοσοφία του προγράμματος LEADER.

Επίσης ευχαριστούμε όλους τους συνεργάτες του φορέα υλοποίησης LEADER στο Νομό Ηλείας και συγκεκριμένα τον κύριο Ν. Σκούφη (γενικό γραμματέα της κοινότητας Σκυλλουντίας) και τον κύριο Κ. Στρατή (πρόεδρο της ``Αναπτυξιακής Ηλείας``), για όλες τις χρήσιμες πληροφορίες που μας έδωσαν.

Μανιάκη Μαρία

Μπουσινάκογλου Κατερίνα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ύλη της πτυχιακής μας εργασίας χωρίζεται σε 7 κεφάλαια : Στο 1^ο Κεφάλαιο γίνεται μια γενική αναφορά στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε ορισμένους σταθμούς και σε ορισμένες συμβολικές ημερομηνίες οι οποίες διαμόρφωσαν την Ευρώπη στην οποία ζούμε και γιατί αποτελούν τα κλειδιά για την ήπειρό μας στο μέλλον. Επίσης γίνεται λόγος για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο 2^ο Κεφάλαιο γίνεται αναφορά στα χρηματοδοτικά διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη μεταρρύθμιση αυτών. Ακόμη περιλαμβάνει την περιφερειακή δράση, την κοινωνική διάσταση και την κοινή γεωργική πολιτική των χρηματοδοτικών διαρθρωτικών ταμείων.

Στο 3^ο Κεφάλαιο εκθέτουμε τον κανονισμό της ΕΟΚ με αριθμό 2052/88 του συμβουλίου της 24^{ης} Ιουνίου 1988 για την αποστολή των διαρθρωτικών ταμείων, την αποτελεσματικότητά τους και το συντονισμό των παρεμβάσεων τους μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων καθώς και τον κανονισμό της ΕΟΚ με αριθμό 2082/93 του συμβουλίου της 20^{ης} Ιουλίου 1993 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) με αριθμό 4253/88.

Στο 4^ο Κεφάλαιο έχουμε την ανακοίνωση προς τα κράτη-μέλη τα οποία καλούνται να υποβάλλουν προτάσεις στο πλαίσιο μιας κοινοτικής πρωτοβουλίας που αφορά την αγροτική Ανάπτυξη (LEADER I).

Στο 5^ο Κεφάλαιο γίνεται αναλυτική αναφορά στο LEADER II, στους στόχους, στα μέσα εφαρμογής, στους δικαιούχους, στα επιλέξιμα μέτρα, στις λεπτομέρειες εφαρμογής, στην παρακολούθηση -έλεγχο - αξιολόγηση, στη συνεισφορά της κοινότητας, στη χρηματοδότηση της LEADER II και στις αιτήσεις συνδρομής των κρατών - μελών. Τέλος, γίνεται μια σύντομη αναφορά στην "Ατζέντα 2000" (LEADER III).

Στο 6^ο Κεφάλαιο παρουσιάζουμε αναλυτικά την τελική έκθεση (LEADER I) του Νομού Ηλείας καθώς και έργα που ολοκληρώθηκαν στο Νομό.

Η ύλη της πτυχιακής μας εργασίας τελειώνει στο 7^ο Κεφάλαιο με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της περιοχής LEADER II του Νομού Ηλείας.

Κεφάλαιο 1ο : **Ευρωπαϊκή Ένωση**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

1.1. ΕΠΤΑ ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Η ευρωπαϊκή οικοδόμηση αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα ιστορικά επιτεύγματα του αιώνα μας. Η διαδικασία αυτή, η οποία διαρκεί επί 50 ήδη έτη και η οποία βασίστηκε στις θετικές αξίες που χαρακτηρίζουν τον πολιτισμό μας- διαφύλαξη της ειρήνης, οικονομική και κοινωνική πρόοδος, σεβασμός του ανθρώπου, υπεροχή του δικαίου έναντι της ισχύος-, σηματοδεύτηκε από κρίσεις αλλά και από σημαντικές επιτυχίες. Ενώ αρχικά την ευρωπαϊκή ιδέα συμμεριζόταν έξι μόνο κράτη, σήμερα ο αριθμός τους έχει ανέλθει σε 15, ενώ υπάρχουν περισσότερα από δέκα αλλά κράτη που είναι υποψήφια μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης.

Ο 20^{ος} αιώνας σηματοδεύτηκε τραγικά από την άνθηση και στη συνέχεια την κατάρρευση των ιδεολογιών του ολοκληρωτισμού. Η εθελοντική ένωση των Ευρωπαϊκών λαών παραμένει, στα πρόθυρα της τρίτης χιλιετίας, η μόνη μεγάλη συλλογική προσπάθεια που εμπνέεται από το ιδανικό του ξεπεράσματος των συγκρούσεων του παρελθόντος και την από κοινού προετοιμασία του μέλλοντος. Η ένωση αυτή, κρίνεται σήμερα, ως η μόνη αξιόπιστη απάντηση στους κινδύνους και στις ευκαιρίες που συνεπάγεται η αυξανόμενη παγκοσμιοποίηση της οικονομίας.

Όπως κάθε ιστορία, έτσι και η ιστορία της ευρωπαϊκής ένωσης, χαρακτηρίζεται από ορισμένους σταθμούς, ορισμένες συμβολικές ημερομηνίες. Επτά από τις ημερομηνίες αυτές αξίζει πραγματικά να τις θυμόμαστε, γιατί διαμόρφωσαν την Ευρώπη στην οποία ζούμε και γιατί αποτελούν τα κλειδιά για την ήπειρό μας στο μέλλον.

1.1.1. 9 ΜΑΪΟΥ 1950 - Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Κατά την άνοιξη του 1950, η Ευρώπη βρίσκεται στο χείλος του γκρεμού. Ο ψυχρός πόλεμος συγκεντρώνει απειλητικά σύννεφα σύγκρουσης μεταξύ των ανατολικών και δυτικών κρατών της ηπείρου. Πέντε έτη μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, η συμφιλίωση των παλιών αντιπάλων φαίνεται ακόμα πιο απόμακρη.

Πώς να αποφευχθεί η επανάληψη των λαθών του παρελθόντος, πώς να δημιουργηθούν οι συνθήκες για μια διαρκή ειρήνη μεταξύ των χθесινών εχθρών; Η ουσία του προβλήματος βρίσκεται στις σχέσεις μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας. Πρέπει να δημιουργηθεί ένας δεσμός μεταξύ των δυο αυτών κρατών έτσι ώστε να συγκεντρωθούν γύρω τους όλες οι ελεύθερες χώρες της Ευρώπης και να οικοδομήσουν μαζί το κοινό τους πεπρωμένο. Η αρχή έγινε από τον Jean Monnet, ο οποίος με την μοναδική εμπειρία του ως διαπραγματευτή και ειρηνοποιού, προτείνει στον γάλλο υπουργό εξωτερικών Robert Schuman και στον γερμανό καγκελάριο Conrad Adenauer να αναπτύξουν ένα κοινό συμφέρον μεταξύ των χωρών τους: την διαχείριση της αγοράς χάλυβα υπό ανεξάρτητη αρχή. Η πρόταση, διατυπώνεται επίσημα στις 9 Μαΐου 1950 από τη Γαλλία και γίνεται ένθερμα δεκτή από τη Γερμανία, την Ιταλία, τις κάτω χώρες, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο.

Η συνθήκη για την ίδρυση της Πρώτης Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ), υπογράφεται τον Απρίλιο του 1951, ανοίγοντας την πόρτα στην Ευρώπη των έμπρακτων επιτευγμάτων. Ακολούθησαν και άλλα επιτεύγματα μέχρι την σημερινή Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία βρίσκεται σε φάση ανοίγματος προς τα ανατολικά κράτη της ηπείρου από τα οποία παρέμεινε ξεκομμένη για μεγάλο χρονικό διάστημα.

1.1.2. 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1957 - Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Το σχέδιο του Schuman οδήγησε λοιπόν, στην ίδρυση μιας κοινότητας ειδικευμένης σε δυο αποφασιστικούς αλλά συνάμα και περιοριστικούς τομείς τον άνθρακα και τον χάλυβα. Η προσπάθεια αυτή έπρεπε να αλλάξει μορφή και να συνεχιστεί σε μια οδό ολοκλήρωσης. Υπό την πίεση του ψυχρού πολέμου, αναλήφθηκαν πρωτοβουλίες στους τομείς της άμυνας και της πολιτικής ένωσης, κάτι που η κοινή γνώμη δεν ήταν έτοιμη να αποδεχθεί. Τα έξι κράτη-μέλη της ΕΚΑΧ επέλεξαν λοιπόν ένα νέο πεδίο αναθέρμανσης της συνεργασίας στον οικονομικό τομέα: την δημιουργία μιας κοινής αγοράς.

Η συνθήκη της Ρώμης της 25^{ης} Μαρτίου 1957 με την οποία ιδρύθηκε η Ε.Ο.Κ., θεσπίζει όργανα και μηχανισμούς λήψης αποφάσεων που επιτρέπουν την έκφραση τόσο των εθνικών συμφερόντων, όσο και μιας κοινοτικής θεώρησης. Η Ευρωπαϊκή

Κοινότητα αποτελεί πλέον τον κύριο πόλο γύρω από τον οποίο οργανώνεται η ευρωπαϊκή οικοδόμηση. Από το 1958 έως το 1970, οι επιπτώσεις από την κατάργηση των τελωνιακών δασμών είναι θεαματικές. Το ενδοκοινοτικό εμπόριο εξαπλασιάστηκε, ενώ οι ανταλλαγές της Ε.Ο.Κ. με τον υπόλοιπο κόσμο τριπλασιάστηκαν. Κατά την ίδια περίοδο, το μέσο ακαθάριστο εθνικό προϊόν της Ε.Ο.Κ. αυξάνεται κατά 70%. Κατά το πρότυπο των μεγάλων ηπειρωτικών αγορών όπως αυτή των Ηνωμένων Πολιτειών, οι οικονομικοί φορείς της Ευρώπης εκμεταλλεύονται τη δυναμική που δημιουργείται από το άνοιγμα των συνόρων. Στους καταναλωτές προτείνεται ένα όλο και ευρύτερο φάσμα εισαγόμενων προϊόντων. Η ευρωπαϊκή διάσταση γίνεται πραγματικότητα. Το 1986, με την υπογραφή της Ενιαίας Πράξης, καταργούνται και οι υπόλοιποι περιορισμοί, κανονιστικής και φορολογικής τάξεως, που την ολοκλήρωση μιας απόλυτα ενεργοποιημένης πραγματικής εσωτερικής αγοράς.

1.1.3. 20 ΙΟΥΛΙΟΥ 1963 - ΓΙΑΟΥΝΤΕ, Η ΑΠΑΡΧΗ ΕΝΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΡΟΛΟΥ

Τα ιδρυτικά κράτη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφού αποφάσισαν για το κοινό τους μέλλον επί της ηπείρου, υπέγραψαν το 1963 με τις πρώην αποικίες τους στην Αφρική, σύμβαση που εγγυάται στις τελευταίες, ορισμένα πλεονεκτήματα και οικονομική βοήθεια. Η Σύμβαση Λομέ που ακολούθησε τη Σύμβαση Γιαουντέ, εφαρμόζεται σήμερα σε 70 χώρες της Αφρικής, της καραϊβικής και του ειρηνικού, και καθιστά την Ευρωπαϊκή Ένωση την πρώτη δημόσια πηγή βοήθειας για την ανάπτυξη. Η συνεργασία επεκτάθηκε επίσης, υπό άλλες μορφές, στις περισσότερες χώρες της Ασίας και της λατινικής Αμερικής.

Στις 28 Νοεμβρίου 1995, τα κράτη-μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης και οι 12 χώρες των νοτίων ακτών της μεσογείου, συνάπτουν εταιρική σχέση που οδηγεί στη δημιουργία ζώνης ελευθέρων συναλλαγών, συνοδευόμενη από συμφωνίες συνεργασίας στον κοινωνικό, πολιτικό και ανθρώπινο τομέα. Κατά τον 21^ο αιώνα θα εδραιωθεί η Ευρώπη ως ειρηνευτική δύναμη, εφόσον προωθήσει τη σταθερότητα και την ανάπτυξη στο πλαίσιο των μεγάλων περιφερειακών ζωνών που την περιβάλλουν. Η θέση της στις παγκόσμιες εμπορικές συναλλαγές και το οικονομικό της υπόβαθρο,

καθιστούν ήδη την Ευρώπη σεβαστό εταίρο στα μεγάλα διεθνή forum όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου ή ο Ο.Η.Ε.

Προοδευτικά, η Ένωση βασίζεται στην οικονομική της ισχύ για να αναπτύξει την πολιτική της επιρροή και να αποκτήσει ενιαία έκφραση.

Η Συνθήκη, για την Ευρωπαϊκή Ένωση του 1992, προσδιορίζει το στόχο και τους όρους μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) η οποία περιλαμβάνει τη χάραξη σε εύθετο χρόνο, μιας κοινής αμυντικής πολιτικής. Οι Ευρωπαίοι όμως, πρέπει να καταβάλλουν ακόμα πολυάριθμες προσπάθειες για να εναρμονίσουν την διπλωματία τους και την πολιτική τους σε θέματα ασφαλείας. Με τον τρόπο αυτό, που προϋποθέτει πραγματική πολιτική θέληση των κρατών-μελών, θα μπορέσει η Ένωση να υπερασπίσει τα συμφέροντά της και να συμβάλλει στην επικράτηση της ειρήνης και της δικαιοσύνης στον κόσμο.

1.1.4. 1^η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1973 - ΠΡΩΤΗ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Η ευρωπαϊκή ένωση είναι ανοιχτή προς όλες τις χώρες που θέλουν να προσχωρήσουν σε αυτήν, αποδεχόμενες το σύνολο των υποχρεώσεων που προβλέπονται στις ιδρυτικές Συνθήκες και στους ίδιους θεμελιώδεις στόχους. Δύο είναι τα καθοριστικά κριτήρια προκειμένου να ληφθεί υπόψη μια υποψηφιότητα για προσχώρηση το υποψήφιο κράτος θα πρέπει να βρίσκεται επί της ευρωπαϊκής ηπείρου και να εφαρμόζει όλες τις δημοκρατικές διαδικασίες που χαρακτηρίζουν το κράτος δικαίου.

Την 1^η Ιανουαρίου 1973 προσχώρησαν στην Κοινότητα η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Τις προσχωρήσεις αυτές ακολούθησε η διεύρυνση προς το νότο της ηπείρου. Κατά την διάρκεια της δεκαετίας το '80 η Ελλάδα, η Ισπανία και η Πορτογαλία επανεντάχθηκαν στον κύκλο των δημοκρατικών κρατών. Το τρίτο κύμα προσχωρήσεων, το 1995, υποδηλώνει το ενδιαφέρον των χωρών της Σκανδιναβικής και Κεντρικής Ευρώπης να συμμετάσχουν σε μια ένωση που εδραιώνει την εσωτερική της αγορά και διαφαίνεται ως ο μόνος πόλος σταθερότητας επί της ηπείρου μετά την κατάρρευση του σοβιετικού μπλοκ.

Από έξι σε εννέα μέλη, από δώδεκα σε δεκαπέντε μέλη σήμερα, η κοινοτική Ευρώπη αυξάνει την επιρροή της και την ακτινοβολία της. Πρέπει να διατηρήσει έναν αποτελεσματικό τρόπο

λήψης αποφάσεων, κατάλληλο για την διαχείριση του κοινού συμφέροντος, προς όφελος όλων των μελών της, διαφυλάσσοντας παράλληλα τις ταυτότητες και τις εθνικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες που συνιστούν τον πλούτο της. Η πιο μεγάλη πρόκληση για την οποία προετοιμάζονται σήμερα οι ευρωπαίοι, αφορά στην υποδοχή κατά τα προσεχή έτη των χωρών της Κεντρικής, Βαλκανικής και Βαλτικής Ευρώπης που έχουν υποβάλει υποψηφιότητα.

1.1.5. 10 ΙΟΥΝΙΟΥ 1979 ΠΡΩΤΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΜΕ ΑΜΕΣΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Στην ισορροπία μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο. Αντιπροσωπεύει τους λαούς και αποτελεί τη δημιουργική πτυχή του ευρωπαϊκού σχεδίου. Διαθέτοντας από την ίδρυσή του εξουσίες ελέγχου των εκτελεστικών αρχών, το Κοινοβούλιο διαθέτει επίσης νομοθετική εξουσία που λαμβάνει τη μορφή του δικαιώματος διαβούλευσης, επί των βασικών κοινοτικών κειμένων και η οποία προοδευτικά επεκτάθηκε σε ένα πραγματικό δικαίωμα νομοθετικής συναπόφασης. Το Κοινοβούλιο, μοιράζεται εξάλλου με το Συμβούλιο της Ένωσης, την εξουσία όσον αφορά στον προϋπολογισμό.

Εύλογο είναι όμως, να αναρωτηθούμε με ποιο τρόπο επιλέγονται οι ευρωβουλευτές. Μέχρι το 1979, οι ευρωβουλευτές προερχόταν από τα εθνικά κοινοβούλια που τους τοποθετούσαν στο Στρασβούργο. Από το 1979 όμως και κάθε πέντε έτη, εκλέγονται με άμεση καθολική ψηφοφορία σε κάθε μια από της χώρες της Ένωσης. Έτσι, οι πολίτες επιλέγουν βουλευτές που δεν εντάσσονται στις εθνικές αντιπροσωπείες αλλά σε διακρατικές κοινοβουλευτικές ομάδες που αντιπροσωπεύουν τα κύρια ρεύματα πολιτικής σκέψης που επικρατούν στην Ευρώπη.

Το φιλόδοξο σχέδιο της ανάπτυξης μεταξύ των κρατών-μελών ενός δεσμού που θα τους επιτρέπει να διαχειρίζονται τα συμφέροντα και τις διαφορές τους με βάση τους ίδιους κανόνες δικαίου και τις ίδιες διαδικασίες διαιτησίας που διέπουν τους πολίτες ενός δημοκρατικού κράτους, είναι εντελώς επαναστατικό στην πρακτική, των διεθνών σχέσεων. Ο Jean Monnet έγραφε: «Δεν συνασπίζουμε κράτη, ενώνουμε ανθρώπους». Εξάλλου, τα κοινοτικά όργανα που συνδυάζουν και συμβιβάζουν σε συνεχή βάση τα συμφέροντα των

πολιτών πρέπει να είναι ισχυρά και εξισορροπημένα. Ο διάλογος που έχει αναπτυχθεί επί πενήντα σχεδόν έτη μεταξύ, του Συμβουλίου της Ένωσης, του Κοινοβουλίου, της Επιτροπής και του Δικαστηρίου, αντιπροσωπεύει ένα ουσιαστικό κεκτημένο της κοινοτικής οικοδόμησης και το κλειδί της επιτυχίας της.

1.1.6. 17 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1986 - ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Ο στόχος της ενιαίας αγοράς που τέθηκε από τη Συνθήκη της Ρώμης, είχε εν μέρει επιτευχθεί κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '60, χάρη στην κατάργηση των εσωτερικών τελωνιακών δασμών και των ποσοτικών περιορισμών στις ανταλλαγές. Όμως, οι εκπροσώπων της Συνθήκης είχαν υποτιμήσει μια ολόκληρη σειρά άλλων εμποδίων για τις ανταλλαγές, τα οποία, με τον ιδιαίτερο χαρακτήρα τους και υπό μορφή διαφόρων κανονιστικών ρυθμίσεων, αποτελούσαν συχνά αξεπέραστους φραγμούς.

Η επιτροπή λοιπόν, ανέλαβε μια τολμηρή πρωτοβουλία που οδήγησε στην έγκριση της Ενιαίας Πράξης. Με την πράξη αυτή, ορίζεται ως ημερομηνία ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς η 1^η Ιανουαρίου 1993 και παρέχονται στα κοινοτικά όργανα, χάρη στην επέκταση της λήψης αποφάσεων κατά πλειοψηφία, τα μέσα για την έγκριση των 300 απαιτούμενων οδηγιών.

Η Ενιαία Πράξη συνδέει στενά το στόχο της μεγάλης εσωτερικής αγοράς με τον εξίσου σημαντικό στόχο της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρώπη θέτει σε εφαρμογή διαρθρωτικές πολιτικές υπέρ των καθυστερημένων αναπτυξιακά περιοχών ή εκείνων που έχουν πληγεί από τις αλλαγές στον βιομηχανικό και τεχνολογικό τομέα. Επίσης ενισχύει την συνεργασία σε θέματα έρευνας και ανάπτυξης. Τέλος, λαμβάνει υπόψη την κοινωνική διάσταση της εσωτερικής αγοράς: σύμφωνα με το πνεύμα των κυβερνώντων την Ένωση, η καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και ο υγιής ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων συνδέονται άρρηκτα με τον σταθερό στόχο της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των πολιτών της Ευρώπης.

1.1.7 1^η ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1993 - Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η θέση σε ισχύ, την 1^η Νοεμβρίου 1993, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση που υπεγράφη στις 7 Φεβρουαρίου 1992 στο Μάαστριχτ, δίδει μια νέα διάσταση στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, της οποίας οι φιλοδοξίες και το περιεχόμενο αφορούσαν κυρίως στον οικονομικό τομέα, μετατρέπεται σε μια Ευρωπαϊκή Ένωση που βασίζεται στο εξής σε τρεις πυλώνες.

Ο κοινοτικός πυλώνας που διέπεται από τις παραδοσιακές θεσμικές διαδικασίες, προβλέπει το ρόλο της Επιτροπής, του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και του Δικαστηρίου και διαχειρίζεται κατά κύριο λόγο την εσωτερική αγορά και τις κοινές πολιτικές.

Οι υπόλοιποι δύο πυλώνες προβλέπουν τη συμμετοχή των κρατών-μελών σε τομείς που μέχρι τότε θεωρούνταν ότι ανήκουν αποκλειστικά στις εθνικές αρμοδιότητες: την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, αφενός και αφετέρου, τις εσωτερικές υποθέσεις όπως π.χ. την πολιτική σε θέματα μετανάστευσης και ασύλου, την αστυνόμευση και την δικαιοσύνη. Η σημαντική πρόοδος συνίσταται στο ότι τα κράτη-μέλη θεωρούν ότι είναι προς το συμφέρον τους να συνεργασθούν στενότερα στους τομείς αυτούς, προκειμένου να επιβεβαιώσουν την ευρωπαϊκή ταυτότητα διεθνώς και να εξασφαλίσουν την καλύτερη προστασία των πολιτών τους έναντι του οργανωμένου εγκλήματος και της διακίνησης ναρκωτικών.

Οι πολίτες όμως, από την Συνθήκη του Μάαστριχτ θα συγκρατήσουν κυρίως την απόφαση που θα σημαδέψει με τον πιο σαφή τρόπο την καθημερινή τους ζωή: την υλοποίηση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης στην οποία θα συμμετέχουν από την 1^η Ιανουαρίου 1999 όλες οι χώρες που θα πληρούν ορισμένα οικονομικά κριτήρια που εγγυώνται την καλή δημοσιονομική τους διαχείριση και εξασφαλίζουν για το μέλλον τη σταθερότητα του ενιαίου νομίσματος, του ευρώ.

Τελευταίο λογικό στάδιο της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς είναι η θέση σε κυκλοφορία του ενιαίου νομίσματος η οποία, λόγω των ατομικών συνεπειών που θα έχει για κάθε πολίτη και των οικονομικών και των κοινωνικών συνεπειών, θα έχει ιδιαίτερα μεγάλη πολιτική σημασία. Θα μπορούσε ακόμη να λεχθεί ότι το ευρώ θα αποτελέσει στο μέλλον το πιο απτό σύμβολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ισχυρό νόμισμα που θα μπορούσε να ανταγωνιστεί τα μεγάλα διεθνή νομισματικά αποθεματικά και θα

αποτελέσει το διακριτικό σήμα της από κοινού συμμετοχής μας σε μια ήπειρο που ενώνεται και εδραιώνεται.

1.2. ΟΙ ΑΠΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ή Ευρωπαϊκή (Οικονομική) Κοινότητα, όπως ήταν αρχικά γνωστή, αναδύθηκε μέσα από τις στάχτες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Στόχος της ήταν τότε, όπως και τώρα, να εξασφαλίσει την ειρήνη, την ευημερία και μια καινούρια αρχή για την ήπειρο, της οποίας τα πολιτικά και οικονομικά θεμέλια είχαν ουσιαστικά αποδιαρθρωθεί.

Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, συστάθηκε ένας αριθμός διαφορετικών οργανισμών με διαφορετικές προτεραιότητες. Ο οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO) και η Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση (ΔΕΕ), ασχολούνταν με στρατιωτικά θέματα ασφαλείας, ενώ η ίδρυση του Συμβουλίου της Ευρώπης το 1949, είχε ως στόχο να ενθαρρύνει την πολιτική συνεργασία μεταξύ των χωρών της Ευρώπης.

Ο προάγγελος της σημερινής Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν ουσιαστικά η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ), η οποία ιδρύθηκε το 1952. Σε αντίθεση με τους άλλους οργανισμούς, τα έξι ιδρυτικά μέλη της, το Βέλγιο, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Γαλλία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες προσπάθησαν συνειδητά να θέσουν τις βάσεις για μια ευρύτερη ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και διαρκή ειρήνη, οργανώνοντας το σύνολο της παραγωγής άνθρακα και χάλυβα στο πλαίσιο αυτού του ενιαίου οργανισμού.

Αυτή η δέσμευση στο στόχο της ευρωπαϊκής ενότητας μέσω της οικονομικής ολοκλήρωσης, ενισχύθηκε περαιτέρω από τη συμφωνία των έξι αυτών χωρών επί των όρων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) και, το Μάρτιο του 1957, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ).

Ενώ ο στόχος της Κοινότητας ήταν πάντοτε να φέρει την ειρήνη και την ευημερία στους πολίτες της στο πλαίσιο μιας «όλο και στενότερης ένωσης», αυτό αποδείχτηκε ότι ήταν δυσκολότερο να επιτευχθεί στην πραγματικότητα από ότι στη θεωρία.

Για παράδειγμα, ενώ η οικονομική ολοκλήρωση ξεκίνησε κατά τη δεκαετία του '50, έγιναν επίσης προσπάθειες εισαγωγής περισσότερων πολιτικών στοιχείων.

Μια από τις πιο πρόδηλες περιπτώσεις ήταν η έναρξη για τη σύσταση μιας Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άμυνας το 1950. Έως το 1960, η προσπάθεια αυτή εγκαταλείφθηκε, όταν η Γαλλική Εθνοσυνέλευση αρνήθηκε την έγκριση αυτού του οργανισμού, το 1954.

Η επόμενη σημαντική προσπάθεια έγινε στις αρχές της δεκαετίας του '60, όταν τα έξι ιδρυτικά κράτη από μια επιτροπή να υποβάλλει προτάσεις, γνωστές ως «σχέδια Fauchet», για την σύνταξη μιας πολιτικής χάρτας για την «ένωση των ανθρώπων τους». Η συγκεκριμένη προσπάθεια ναυάγησε γρήγορα, λόγω ασυμβίβαστων διαφορών απόψεων.

Ο στόχος της «όλο και στενότερης ένωσης μεταξύ των ανθρώπων στην Ευρώπη» συζητήθηκε σοβαρά εκ νέου μόλις στις αρχές της δεκαετίας του '70, από τους ηγέτες της ηπείρου. Ωστόσο, η ακολουθούμενη κατεύθυνση, δηλαδή η επίτευξη της οικονομικής και νομισματικής ένωσης μέχρι το τέλος της δεκαετίας και η εφαρμογή μιας κοινής περιφερειακής και κοινωνικής πολιτικής, αμφισβητήθηκε έντονα. Οι συζητήσεις κατέληξαν σε αποτυχία.

Η πολιτική ένωση βρισκόταν πάντοτε στην καρδιά της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, όμως καθώς οι χώρες της Ευρώπης ανέπτυσαν διαφορετικές προτεραιότητες κατά τη διάρκεια των αιώνων, και καθώς αυτό αντικατοπτριζόταν στο ποσοστό της εξουσίας που επιθυμούσαν να ασκήσουν, η διαδικασία αυτή ήταν πάντοτε αμεθόδευτη και εκ φύσεως προχωρούσε με μικρά βήματα.

Μια επιτυχής προσπάθεια να διευρυνθεί το πεδίο συντονισμού των εθνικών πολιτικών των χωρών της ηπείρου, έγινε το 1970, με τη θέσπιση ενός εθελοντικού διακυβερνητικού μέσου για το συντονισμό της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας (Ε.Π.Σ.) στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής. Άλλο ένα βήμα προόδου σημειώθηκε με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος (Ε.Ν.Σ.) το 1979. Σχεδιάστηκε με σκοπό να δημιουργηθεί μια ζώνη νομισματικής σταθερότητας στην Ευρώπη, όσο το δυνατόν πιο ανεξάρτητη από απρόβλεπτες νομισματικές διακυμάνσεις και εξακολουθεί να αποτελεί το θεμέλιο στο οποίο βασίστηκαν ο μηχανισμός νομισματικών ισοτιμιών (Μ.Σ.Ι.) και ο απώτερος στόχος της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (Ο.Ν.Ε.).

Τον Ιούλιο του 1987, τέθηκε σε ισχύ η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, η οποία ήταν η κορύφωση αρκετών ετών έντονου διαλόγου σχετικά με το πώς η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης θα μπορούσε να ξεκινήσει εκ νέου, να βελτιωθεί αλλά και να προσαρμοστεί καλύτερα στους κατοίκους της Ευρώπης.

Το αποτέλεσμα ήταν ένα λεπτομερές νομικό πλαίσιο που καθιέρωσε την ενιαία Αγορά αγαθών, κεφαλαίων και υπηρεσιών και την εγγύηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ατόμων. Επίσης, έδωσε το έναυσμα για στενότερη συνεργασία σε θέματα περιβάλλοντος, έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και για μια επίσημη νομική συμφωνία για την ευρωπαϊκή πολιτική συνεργασία.

Στη διάσκεψη κορυφής του Μάαστριχτ, το Δεκέμβριο του 1991, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των δώδεκα κρατών-μελών, υπέγραψαν Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στόχος αυτής της συνθήκης είναι η επίτευξη μιας ευρωπαϊκής πολιτικής ένωσης καθώς και μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή Συνθήκη του Μάαστριχτ, όπως είναι κοινώς γνωστή, προχώρησε τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης ένα βήμα παραπέρα, θέτοντας τις βάσεις για την καθιέρωση ενός ενιαίου νομίσματος- το επόμενο λογικό βήμα σε μια αγορά χωρίς σύνορα- και δημιουργώντας νέες σε μεγάλο βαθμό διακυβερνητικές πολιτικές διαρθρώσεις ή «πυλώνες», προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στην Ένωση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της ως ηγέτιδα παγκόσμια δύναμη σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο. Οι πυλώνες αυτοί αφορούν στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και στη συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.

Ωστόσο, η Συνθήκη του Μάαστριχτ δέχτηκε σημαντικό βαθμό κριτικών και αντιμετώπισε τη δημόσια δυσπιστία, η οποία εκφράζεται συνήθως σε δημοψηφίσματα που έγιναν στην Δανία και στη Γαλλία, στη Βουλή των Κοινοτήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο και στο Συνταγματικό Δικαστήριο της Γερμανίας. Ειδικότερα, αντιδράσεις σημειώθηκαν απέναντι στις προσπάθειες παγίωσης και προγραμματισμού συνεχών ενεργειών με στόχο την οικονομική και νομισματική ένωση στην οποία η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο επέλεξαν να μη συμμετέχουν. Το ίδιο συνέβη και με τις προσπάθειες δημιουργίας μιας κοινής κοινωνικής πολιτικής καθώς και τον απώτερο στόχο δημιουργίας μιας κοινής άμυνας ή στρατού.

1.3. ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1.3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ένωση έχει διανύσει πολύ δρόμο από τότε που ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα το 1952, θέτοντας τις βάσεις για διαρκή ειρήνη και ευημερία σε μια βαθιά διαιρεμένη τότε ήπειρο μεταξύ αντιτασσόμενων πολιτικών και οικονομικών συστημάτων. Ο αριθμός των μελών υπερδιπλασιάστηκε και περιλαμβάνει σήμερα 15 ευρωπαϊκά κράτη, ενώ η πιθανή άφιξη πολλών ακόμα νέων μελών τα επόμενα χρόνια, έδωσε ιδιαίτερη ουσία στην διακυβερνητική διάσκεψη των κρατών-μελών που πραγματοποιήθηκε το 1996. Ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα με τα οποία ασχολήθηκε η διακυβερνητική διάσκεψη ήταν, εάν και πώς θα χρειαζόταν να αλλάξουν τα θεσμικά όργανα προκειμένου να υπηρετούν αποτελεσματικά μια πολύ πιο διευρυμένη Ένωση.

Αρχικά, τα θεσμικά όργανα, ιδρύθηκαν για να δώσουν έκφραση σε μια «ολοένα στενότερη Ένωση» των Ευρωπαϊκών Εθνών. Καθώς οι ευθύνες της ένωσης διευρύνθηκαν, τα θεσμικά όργανα μεγάλωσαν και έγιναν περισσότερα. Τα πρώτα 20 χρόνια, η Επιτροπή πρότεινε, το Κοινοβούλιο συμβούλευε, το Συμβούλιο Υπουργών αποφάσιζε και το Δικαστήριο ερμήνευε.

Τα τελευταία 20 χρόνια, το Κοινοβούλιο εκλέγεται άμεσα και έχει αποκτήσει νέες εξουσίες, ενώ στη σκηνή έχουν εισέλθει, το Ελεγκτικό Συνέδριο, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η οποία αναδύθηκε ως η βασική πηγή χρηματοδότησης της οικονομικής ανάπτυξης, η «Οικονομική και Κοινωνική» Επιτροπή, η οποία «κατέδειξε την σημασία της συζήτησης και της συνεργασίας μεταξύ κοινωνικών εταίρων, και πιο πρόσφατα συστήθηκε και η Επιτροπή των Περιφερειών με σκοπό να προωθήσει τα περιφερειακά συμφέροντα και την πολυμορφία.

1.3.2. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

626, που εκλέγονται κάθε πενταετία. Αναλυτικά από την κάθε χώρα: Γερμανία 99, Γαλλία 87, Ιταλία 87, Ηνωμένο Βασίλειο 87, Ισπανία 64, Κάτω Χώρες 31, Βέλγιο 25, Ελλάδα 25, Πορτογαλία 25, Σουηδία 22, Δανία 16, Φινλανδία 16, Ιρλανδία 15 και Λουξεμβούργο 6.

ΤΟΠΟΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ:

Στο Στρασβούργο πραγματοποιούνται οι μηνιαίες σύνοδοι της ολομέλειας, και στις Βρυξέλλες οι συνεδριάσεις των επιτροπών καθώς και οι έκτακτες σύνοδοι. Η έδρα της Γενικής Γραμματείας είναι στο Λουξεμβούργο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, συνιστά την άμεσα εκλεγμένη δημοκρατική έκφραση της πολιτικής βούλησης των λαών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το μεγαλύτερο πολυεθνικό κοινοβούλιο στον κόσμο. Αντιπροσωπεύει 370 εκατομμύρια πολίτες της Ένωσης και οι πρωταρχικοί του στόχοι είναι, όπως για κάθε κοινοβούλιο, να ψηφίζει σωστούς νόμους και να εξετάζει και να ελέγχει τη χρήση της εκτελεστικής εξουσίας. Τώρα, περισσότερο παρά ποτέ, είναι σε θέση να επιτελεί το έργο του, τόσο γιατί οι αρμοδιότητές του διευρύνθηκαν σταδιακά, όσο και γιατί του ενισχύθηκαν κατ'αρχάς με την ενιαία πράξη το 1987 και στη συνέχεια με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1993.

Το Κοινοβούλιο, θεωρεί τον εαυτό του, ως θεματοφύλακα του ευρωπαϊκού συμφέροντος και ως προασπιστή των δικαιωμάτων του πολίτη. Κάθε ευρωπαίος πολίτης, μόνος του ή μαζί με άλλους, έχει το δικαίωμα να απευθύνει αναφορά παραπόνων στο Κοινοβούλιο και να ζητήσει αποκατάσταση για θέματα που εμπίπτουν στην σφαίρα των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Κοινοβούλιο εξάλλου, ορίζει ευρωπαϊό διαμεσολαβητή για να διερευνά καταγγελίες των πολιτών σχετικά με περιπτώσεις κακοδιαχείρισης των κοινοτικών υπηρεσιών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δίνει προτεραιότητα στη διατήρηση δεσμών με τα εθνικά κοινοβούλια μέσω τακτικών συναντήσεων, μεταξύ των προέδρων τους, των προέδρων κοινοβουλευτικών

επιτροπών και μεταξύ κοινοβουλευτικών επιτροπών. Οι επαφές αυτές τονώνονται ακόμη περισσότερο, με συζητήσεις για τα εθνικά θέματα πολιτικής της Ένωσης στα πλαίσια των διασκέψεων των κοινοβουλίων («Assises»).

Οι σημαντικότερες εξουσίες του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου εμπίπτουν σε τρεις κατηγορίες:

- Νομοθετική εξουσία
- Εξουσία επί του προϋπολογισμού
- Έλεγχος της εκτελεστικής εξουσίας.

1.3.3. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Αρχικά, η συνθήκη της Ρώμης το 1957, έδινε στο Κοινοβούλιο, μόνο γνωμοδοτικό ρόλο, ενώ στην Επιτροπή, έδινε το δικαίωμα να προτείνει νόμους και στο Συμβούλιο των Υπουργών να αποφασίζει.

Οι μετέπειτα τροποποιήσεις της, επέκτειναν την επιρροή του Κοινοβουλίου, στην τροποποίηση και ακόμη στην έγκριση νομοθεσίας, με αποτέλεσμα σήμερα, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, να μοιράζονται την εξουσία λήψης αποφάσεων σε πολλούς τομείς.

Σύμφωνα με τη διαδικασία της διαβούλευσης, απαιτείται η γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου πριν εγκριθεί από το Συμβούλιο νομοθετική πρόταση της Επιτροπής. Αυτό ισχύει, π.χ. για την αναθεώρηση των γεωργικών τιμών.

Η διαδικασία της συνεργασίας, επιτρέπει στο Κοινοβούλιο να βελτιώνει την προτεινόμενη νομοθεσία με τροπολογίες. Η διαδικασία συνεπάγεται δύο αναγνώσεις στο Κοινοβούλιο, έτσι ώστε να δίνεται στους βουλευτές η ευκαιρία να επανεξετάζουν και να τροποποιούν την πρόταση της Επιτροπής και την αρχική θέση του Συμβουλίου σχετικά με αυτήν.

Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται σε πολλούς τομείς, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και τα θέματα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, η έρευνα, το περιβάλλον και η εξωτερική συνεργασία και ανάπτυξη.

Βάσει της διαδικασίας της συναπόφασης, η εξουσία λήψης αποφάσεων μοιράζεται ισότιμα μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η επιτροπή συνδιαλλαγής, η οποία αποτελείται από ίσο αριθμό βουλευτών και μελών του Συμβουλίου και με παρούσα την Επιτροπή, επιζητεί συμβιβασμό σε νομοθετικό κείμενο το οποίο εγκρίνουν στη συνέχεια και το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο. Εάν

δεν υπάρξει συμφωνία, το Κοινοβούλιο μπορεί να απορρίψει εντελώς την πρόταση.

Η διαδικασία της συναπόφασης εφαρμόζεται σε ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως η ελεύθερη κυκλοφορία, η προστασία των καταναλωτών, η παιδεία, ο πολιτισμός, η υγεία και τα διευρωπαϊκά δίκτυα.

Η σύμφωνη γνώμη του Κοινοβουλίου απαιτείται για σημαντικές διεθνείς συμφωνίες, όπως είναι η προσχώρηση νέων κρατών-μελών, οι συμφωνίες σύνδεσης με τρίτες χώρες, η οργάνωση και οι στόχοι των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής και τα καθήκοντα και οι εξουσίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1.3.4. ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει τον προϋπολογισμό της Ένωσης κάθε χρόνο. Η διαδικασία του προϋπολογισμού επιτρέπει στο Κοινοβούλιο να προτείνει τροποποιήσεις και τροπολογίες στις αρχικές προτάσεις της επιτροπής και στη θέση που έλαβαν τα κράτη-μέλη στο Συμβούλιο. Όσον αφορά στις γεωργικές δαπάνες και στις δαπάνες που προκύπτουν από διεθνείς συμφωνίες, την τελευταία λέξη έχει το Συμβούλιο, αλλά σχετικά με άλλες δαπάνες – παραδείγματος χάρη, παιδεία, κοινωνικά προγράμματα, ταμεία περιφερειακής ανάπτυξης, περιβαλλοντικά και πολιτιστικά σχέδια – αποφασίζει το Κοινοβούλιο σε στενή συνεργασία με το Συμβούλιο.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το Κοινοβούλιο έχει απορρίψει τον προϋπολογισμό, όταν οι επιθυμίες του δεν έγιναν σεβαστές από το Συμβούλιο. Πράγματι, ο πρόεδρος του Κοινοβουλίου είναι εκείνος που υπογράφει τον προϋπολογισμό, ο οποίος έτσι γίνεται νόμος.

Ο έλεγχος των δαπανών είναι το μόνιμο έργο της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού, η οποία εξετάζει εάν τα χρήματα δαπανήθηκαν για τους σκοπούς που συμφωνήθηκαν, και προσπαθεί να βελτιώσει την πρόληψη και τον εντοπισμό της απάτης. Το Κοινοβούλιο, καταρτίζει ετήσια αξιολόγηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού από την Επιτροπή, πριν εγκρίνει τα ποσά και χορηγήσει «απαλλαγή» στην Επιτροπή βάσει της Ετήσιας Έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

1.3.5. ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Το Κοινοβούλιο, ασκεί συνολικό πολιτικό έλεγχο στον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται οι πολιτικές της Ένωσης. Η εκτελεστική εξουσία στην Ένωση, μοιράζεται μεταξύ της Επιτροπής και του Συμβουλίου Υπουργών και οι αντιπρόσωποί τους, παρίστανται τακτικά στις συνόδους του Κοινοβουλίου.

1.3.6. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Όλα τα βασικά πολιτικά ρεύματα της Ευρώπης, από την άκρα αριστερά έως την άκρα δεξιά, αντιπροσωπεύονται στο Κοινοβούλιο, το οποίο αριθμεί περίπου 100 πολιτικά κόμματα. Αυτά, είναι οργανωμένα σε μικρό αριθμό πολιτικών ομάδων.

Η συνολική διαχείριση των δραστηριοτήτων του Κοινοβουλίου, είναι ευθύνη του προεδρείου, το οποίο, αποτελείται από τον πρόεδρο και 14 αντιπροέδρους. Όλα τα μέλη του εκλέγονται για περίοδο δύομισι ετών.

Οι πρόεδροι των πολιτικών ομάδων, συμμετέχουν μαζί με τον πρόεδρο του Κοινοβουλίου στην διάσκεψη των προέδρων, που είναι αρμόδια για την διοργάνωση των εργασιών του Κοινοβουλίου και για την κατάρτιση της ημερησίας διάταξης των συνόδων της ολομέλειας.

Μεγάλο μέρος της ουσιαστικής δουλειάς του Κοινοβουλίου, διεξάγεται στα πλαίσια των 20 επιτροπών του, που καλύπτουν όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της Ένωσης, από τη γεωργία έως την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, από τις νομικές υποθέσεις και τα δικαιώματα των πολιτών έως την εξωτερική συνεργασία και ανάπτυξη.

Το Κοινοβούλιο, διατηρεί φιλικές σχέσεις με τις εκλεγμένες συνελεύσεις σε όλο τον κόσμο και οι ευρωβουλευτές συναντώνται τακτικά με αντιπροσώπους άλλων κοινοβουλίων στα πλαίσια διακοινοβουλευτικών επιτροπών και αντιπροσωπειών.

1.3.7. ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γνωστότερο ως Συμβούλιο Υπουργών, είναι μοναδικό στο είδος του στον κόσμο. Στο Συμβούλιο, τα κράτη-μέλη νομοθετούν για την Ένωση, θέτουν τους πολιτικούς της στόχους, συντονίζουν τις εθνικές πολιτικές και επιλύουν διαφορές μεταξύ τους καθώς και μεταξύ αυτών και άλλων θεσμικών οργάνων.

Το Συμβούλιο είναι ένας οργανισμός με υπερεθνικό και διακυβερνητικό χαρακτήρα, που αποφασίζει για ορισμένα θέματα με ειδική πλειοψηφία και για άλλα, ομόφωνα. Στις διαδικασίες, στα ήθη και στην πρακτική του, ακόμη και στις διαφωνίες του, το Συμβούλιο στηρίζεται στην αλληλεγγύη και στην εμπιστοσύνη, στοιχεία που σπάνια συναντά κανείς στις σχέσεις μεταξύ κρατών.

Η δημοκρατική του λειτουργία δεν πρέπει να αμφισβητείται. Σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου, συναντώνται αντιπρόσωποι των κρατών-μελών, κατά κανόνα υπουργοί, που λογοδοτούν στα εθνικά τους κοινοβούλια και στην εθνική τους κοινή γνώμη. Τακτικά, συγκαλούνται περισσότερες από 25 διαφορετικών ειδών σύνοδοι του Συμβουλίου. Τα συμβούλια «Γενικές υποθέσεις» (υπουργοί εξωτερικών), «Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα» και «Γεωργία», συγκαλούνται κάθε μήνα, αλλά, όπως τα Συμβούλια «Μεταφορές», «Περιβάλλον» και «Βιομηχανία» από δύο έως τέσσερις φορές τον χρόνο. Το 1994, το Συμβούλιο, συγκάλεσε περίπου 100 επίσημες υπουργικές συνόδους στην διάρκεια των οποίων εκδόθηκαν περίπου 300 κανονισμοί, 50 οδηγίες και 160 αποφάσεις.

Οι Κανονισμοί, εφαρμόζονται άμεσα χωρίς να υπάρχει ανάγκη λήψης εθνικών μέτρων για την εφαρμογή τους.

Οι Οδηγίες, δεσμεύουν τα κράτη-μέλη, ως προς τους στόχους που πρέπει να επιτύχουν, ενώ αφήνουν στις εθνικές αρχές την εξουσία να επιλέξουν τη μορφή και τα μέσα που θα χρησιμοποιήσουν.

Οι Αποφάσεις, είναι δεσμευτικές ως προς όλες τις πλευρές για εκείνων προς τους οποίους απευθύνονται. Μια απόφαση μπορεί να απευθύνεται σε οποιονδήποτε ή σε όλα τα κράτη-μέλη, σε επιχειρήσεις ή σε άτομα.

Όσον αφορά στην λήψη αποφάσεων, το Συμβούλιο, στην πλειονότητα των περιπτώσεων (συμπεριλαμβανομένων της γεωργίας, της αλιείας, της εσωτερικής αγοράς, του περιβάλλοντος και των μεταφορών) αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία και οι ψήφοι των κρατών-μελών σταθμίζονται ως εξής:

<u>ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ</u>	<u>ΨΗΦΟΙ</u>
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	10
ΓΑΛΛΙΑ	10
ΙΤΑΛΙΑ	10
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	10
ΙΣΠΑΝΙΑ	8
ΒΕΛΓΙΟ	5
ΕΛΛΑΔΑ	5
ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	5
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	5
ΑΥΣΤΡΙΑ	4
ΣΟΥΗΔΙΑ	4
ΔΑΝΙΑ	3
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	3
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	3
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	2
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	87

Για σημαντικότερους τομείς, όπως η προσχώρηση ενός νέου κράτους, η τροποποίηση των Συνθηκών ή η θέσπιση νέας πολιτικής, απαιτείται ομοφωνία.

Κάθε χώρα της Ένωσης, ασκεί εκ περιτροπής, την προεδρία για χρονική περίοδο έξι μηνών. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου προετοιμάζονται από την Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων των κρατών-μελών, τη λεγόμενη Coreper, η οποία επικουρείται από ομάδες εργασίας αποτελούμενες από υπαλλήλους των εθνικών υπουργείων.

Επίσης το Συμβούλιο, διαθέτει μια Γενική Γραμματεία με έδρα τις Βρυξέλλες, η οποία προετοιμάζει και εκτελεί τις αποφάσεις.

1.3.8. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αριθμός μελών: 20

Αριθμός μελών ανά χώρα: Δύο από τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο και ένα από τα υπόλοιπα κράτη-μέλη.

Θητεία: Πενταετής (1995-2000)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ένα από τα βασικά όργανα του κοινοτικού θεσμικού συστήματος. Κατόπιν της Συνθήκης για την συγχώνευση των εκτελεστικών οργάνων που τέθηκε σε ισχύ την 1^η

Ιανουαρίου 1967, η Επιτροπή είναι ο κοινός οργανισμός των τριών ευρωπαϊκών κοινοτήτων: της ΕΚΑΧ, της ΕΟΚ και της Ευρατομ. Αποτελούμενη από 20 μέλη, που διορίστηκαν για πενταετή περίοδο κατόπιν κοινής συμφωνίας από τα κράτη-μέλη, μετά από ψήφο έγκρισης του Κοινοβουλίου, η Επιτροπή απολαμβάνει ευρείας ανεξαρτησίας στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Ενσαρκώνει το κοινοτικό συμφέρον και δεν πρέπει να συγκατανεύει σε καμία παρέμβαση από οποιοδήποτε κράτος-μέλος και αν προέρχεται.

Η επιτροπή, θεματοφύλακας των Συνθηκών, μεριμνά για την εφαρμογή των κανονισμών και οδηγιών που εκδίδει το Συμβούλιο και μπορεί να προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου προκειμένου να επιβάλλει την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου.

Διαθέτοντας το μονοπώλιο της νομοθετικής πρωτοβουλίας, μπορεί να παρέμβει οποιαδήποτε στιγμή, για να διευκολύνει την επίτευξη συμφωνίας στα πλαίσια του Συμβουλίου και μεταξύ αυτού και του Κοινοβουλίου. Η επιτροπή, όργανο διαχείρισης, εκτελεί τις αποφάσεις που έλαβε το Συμβούλιο, για παράδειγμα στον τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής. Διαθέτει ευρείες εξουσίες στα πλαίσια της υλοποίησης των κοινών πολιτικών που της αναθέτει ο προϋπολογισμός: έρευνα και τεχνολογία, ενίσχυση στον τομέα ανάπτυξης, περιφερειακή συνοχή κ.λ.π.

Εξαναγκάζεται σε συλλογική παραίτηση κατόπιν καταψηφίσεως, εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ενώπιον του οποίου, είναι υπεύθυνη.

Η Επιτροπή, επικουρείται από έναν διοικητικό μηχανισμό, η έδρα του οποίου είναι κυρίως κατανεμημένη μεταξύ Βρυξελλών και Λουξεμβούργου. Οι 26 Γενικές Διευθύνσεις, αποτελούν ειδικούς τομείς στην εφαρμογή των κοινών πολιτικών και στη γενική διοικητική διαχείριση.

Αντίθετα με τις γραμματείες των κλασσικών διεθνών οργανισμών, η Επιτροπή διαθέτει δημοσιονομική αυτονομία και μπορεί να ασκήσει τα προνόμιά της υπό συνθήκες πλήρους ανεξαρτησίας.

Οι οπαδοί της ομοσπονδιακής ιδέας, διαβλέπουν στην Επιτροπή την απαρχή μιας ευρωπαϊκής κυβέρνησης που θα είναι υπεύθυνη ενώπιον του Κοινοβουλίου δύο βουλών: του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Βουλής των κρατών-μελών, που θα προέλθει από το σημερινό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.3.9. ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Δικαστήριο: 15 δικαστές και 9 γενικοί εισαγγελείς

Πρωτοδικείο: 15 δικαστές

Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εδρεύει στο Λουξεμβούργο και αποτελείται από δεκαπέντε δικαστές και επικουρείται από εννέα γενικούς εισαγγελείς, που διορίζονται κατόπιν κοινής συμφωνίας από τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών, για περίοδο έξι μηνών ανανεώσιμη. Η ανεξαρτησία τους είναι διασφαλισμένη. Ο ρόλος του Δικαστηρίου, είναι να διασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και εφαρμογή των Συνθηκών. Για το σκοπό αυτό, δύναται να διαπιστώνει την παράβαση υποχρέωσης κράτους-μέλους δυνάμει των Συνθηκών, να ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων των οργάνων κατόπιν προσφυγής ακυρώσεως. Επίσης, δύναται να διαπιστώνει την παράληψη λήψης αποφάσεως από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή.

Το Δικαστήριο, είναι η μόνη αρμόδια αρχή να αποφαινεται, κατόπιν αιτήσεων των εθνικών δικαστηρίων, σχετικά με την ερμηνεία των Συνθηκών, το κύρος και την ερμηνεία των πράξεων των οργάνων. Συνεπώς, όταν ανακύπτει τέτοιο ζήτημα ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τα δικαστήρια αυτά, δύνανται και σε ορισμένες περιπτώσεις πρέπει, να ζητούν από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του θέματος. Το σύστημα αυτό, διασφαλίζει την ενιαία ερμηνεία και ομοιόμορφη εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου σε όλη τη Κοινότητα.

Όσον αφορά στο Πρωτοδικείο - που συνεστήθη το 1989 και αποτελείται από 15 δικαστές - είναι αρμόδιο να πραγματεύεται, με την επιφύλαξη ασκήσεως αναιρέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου που περιορίζεται στα νομικά θέματα, τις προσφυγές των φυσικών ή νομικών προσώπων κατά της Κοινότητας, δυνάμει της Συνθήκης ΕΚΑΧ, και τις διαφορές μεταξύ της Κοινότητας και των μονίμων και λοιπών υπαλλήλων της.

1.3.10. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, δημιουργήθηκε με τη Συνθήκη της 22^{ης} Ιουλίου 1975 και αποτελείται από 15 μέλη, τα

οποία ορίζονται για εξαετή περίοδο από τα κράτη-μέλη, κατόπιν κοινής συμφωνίας, αφού ζητηθεί η γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Διενεργεί ελέγχους, με αντικείμενο τη νομιμότητα και κανονικότητα των εσόδων και εξόδων της Κοινότητας καθώς και την ορθή δημοσιονομική διαχείριση. Η συνολική του δράση, συγκεκριμενοποιείται με την κατάρτιση ετήσιας έκθεσης μετά το κλείσιμο κάθε χρήσης.

Η συνθήκη για την Ένωση που υπεγράφη στο Μάαστριχ κατατάσσει το Ελεγκτικό Συνέδριο πέμπτο στη σειρά των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας.

1.3.11. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μέλη: 222

Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο από 24, Ισπανία 21, Βέλγιο, Ελλάδα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία και Σουηδία από 12, Δανία, Ιρλανδία και Φινλανδία από 9 και Λουξεμβούργο 6.

Θητεία: τετραετής

Τόπος συνεδριάσεων: Βρυξέλλες, μια φορά το μήνα.

Ο ρόλος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, είναι καθαρά συμβουλευτικός αλλά οι γνωμοδοτήσεις της αντλούν το κύρος τους από την ευρεία αντιπροσώπευση της κοινωνικής και οικονομικής ζωής της Ένωσης σε αυτήν.

Το Συμβούλιο και η Επιτροπή, επικουρούνται από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή για τα θέματα που αφορούν στην ΕΟΚ και στην Ευρατόμ. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από 222 μέλη, που εκπροσωπούν τους ενδιαφερόμενους κλάδους της οικονομικής και κοινωνικής ζωής και η γνώμη της πρέπει να ζητείται υποχρεωτικά πριν τη λήψη πολλών αποφάσεων. Επίσης υπάρχει δυνατότητα να γνωμοδοτηθεί με δική της πρωτοβουλία.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, συμβάλλει στην ενεργό συνεργασία των επαγγελματικών και συνδικαλιστικών κύκλων για την ανάπτυξη της Κοινότητας.

1.3.12. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Μέλη: τα 15 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, είναι το χρηματοδοτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Χορηγεί μακροπρόθεσμα δάνεια για επενδύσεις κεφαλαίου που προάγουν την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και ολοκλήρωση της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, είναι μια ευέλικτη και συμφέρουσα πηγή χρηματοδότησης και αποτελεί το μεγαλύτερο διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα στον κόσμο με ύψος ετησίων χορηγήσεων 20 δις ECU.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τα δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων προορίζονται για σχέδια που ανταποκρίνονται σε έναν ή σε περισσότερους από τους ακόλουθους στόχους:

- Ενίσχυση της οικονομικής προόδου στις λιγότερο ευνοημένες περιοχές.
- Βελτίωση των διευρωπαϊκών δικτύων στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της μεταφοράς ενέργειας.
- Ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας, προώθηση της ολοκλήρωσής της σε ευρωπαϊκό επίπεδο και υποστήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- Προστασία του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής, προώθηση της αστικής ανάπτυξης και προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Εξασφάλιση ασφαλούς ενεργειακού εφοδιασμού.

Η τράπεζα, εξετάζει σε βάθος κάθε επενδυτικό σχέδιο, προκειμένου να βεβαιωθεί ότι ανταποκρίνεται στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ελέγξει το οικονομικό και περιβαλλοντικό του ενδιαφέρον καθώς και την τεχνική και οικονομική του βιωσιμότητα.

1.3.13. Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Μέλη: 222

Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο από 24, Ισπανία 21, Βέλγιο, Ελλάδα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία και Σουηδία από 12, Δανία, Ιρλανδία και Φινλανδία από 9 και Λουξεμβούργο 6.

Θητεία: τετραετής

Τόπος συνεδριάσεων: Βρυξέλλες, πέντε συνεδριάσεις ολομέλειας το χρόνο.

Η Επιτροπή των Περιφερειών, είναι το νεαρότερο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η ίδρυσή του αντανakλά τη σφοδρή επιθυμία των κρατών-μελών, όχι απλώς να σέβονται τις περιφερειακές και τοπικές ταυτότητες και αποκλειστικά δικαιώματα, αλλά επίσης να τα εντάξουν στην ανάπτυξη και στην εφαρμογή των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για πρώτη φορά στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημιουργείται νομική υποχρέωση να ζητείται η γνώμη των αντιπροσωπειών των τοπικών και περιφερειακών αρχών σχετικά με ποικιλία θεμάτων που τους αφορούν άμεσα.

1.3.14. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι σχέσεις μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι εταιρικές και βασίζονται στη συνεργασία και στην αλληλεξάρτηση. Στόχος τους είναι να παρέχουν αποτελεσματική χάραξη πολιτικής και λήψη αποφάσεων σε ένα δημοκρατικό πλαίσιο που ελέγχει και εξετάζει τη χρήση της εκτελεστικής εξουσίας.

Μέλημά τους είναι, η αύξηση της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ευημερίας όλων των πολιτών και η προαγωγή της ειρήνης και της οικονομικής ανάπτυξης όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά και σε όλο τον κόσμο.

Κεφάλαιο 2ο :
Χρηματοδοτικά –
Διαρθρωτικά Ταμεία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ - ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

2.1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στις 20 Ιουλίου 1993, οι έξι αναθεωρημένοι κανονισμοί που διέπουν τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Κοινότητας για την περίοδο 1994-1999 εκδόθηκαν από το Συμβούλιο των Υπουργών. Επιχορηγούμενα με 141 δισεκατ. ECU κατά τη διάρκεια της εν λόγω εξαετούς περιόδου, ήτοι με το ένα τρίτο του προϋπολογισμού της Κοινότητας, τα Διαρθρωτικά Ταμεία αποτελούν το προνομιακό μέσο της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής συνοχής που εκφράζει την ενδοκοινοτική αλληλεγγύη. Η αποτελεσματικότητα των Ταμείων αυτών θα εξαρτάται στο εξής κυρίως από την ποιότητα και την καταλληλότητα των ενεργειών που θα αναληφθούν, καθώς και από την ικανότητα των κρατών-μελών, των περιφερειών και των άλλων εν δυνάμει δικαιούχων να τις θέσουν σε εφαρμογή.

Σε σχέση με τη ριζική μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων του 1998, οι μεταβολές που επέρχονται σήμερα είναι λιγότερο ουσιαστικές. Ως εκ τούτου, οι βασικές αρχές που τέθηκαν το 1998 - συγκέντρωση, εταιρική σχέση, προγραμματισμός, προσθετικότητα - διατηρούνται ή ενισχύονται. Ωστόσο, οι αλλαγές που περιέχονται στην αναθεωρημένη ρύθμιση δεν πρέπει να υποτιμώνται. Νέες περιφέρειες έχουν συμπεριληφθεί, οι διαδικασίες προγραμματισμού έχουν προσαρμοστεί και νέοι τύποι ενεργειών θα μπορούν να συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα.

Το παρόν έγγραφο σκοπό έχει να καταστεί κατανοητή σε όλους τους δυνάμει χρήστες των Διαρθρωτικών Ταμείων την εξέλιξη της νομοθεσίας που τα διέπει και να τους κάνει να ανακαλύψουν τις αρχές της λειτουργίας τους. Το παρόν έγγραφο αποτελείται από δύο μέρη :

- (1) Τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Κοινότητας είναι τα εξής: το ΕΤΠΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) έχει σαν στόχο τη μείωση των διαφορών ανάπτυξης που υφίστανται μεταξύ των περιφερειών της Κοινότητας, το ΕΚΤ (Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο) έχει ως έργο τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης στην Κοινότητα και συμμετέχει αφενός στη συγχρηματοδότηση των εθνικών καθεστώτων ενίσχυσης προς τη γεωργία και αφετέρου στην ανάπτυξη και στη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στις αγροτικές ζώνες της Κοινότητας. Προστίθεται επιπλέον το ΧΜΠΑ (Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας), το οποίο συνοδεύει την αναδιάρθρωση του τομέα της αλιείας.
- (2) Τα κείμενα των κανονισμών είναι τα μόνα αυθεντικά.

- Μια συνοπτική συγκριτική μελέτη που παρουσιάζει τις κυριότερες τροποποιήσεις που επήλθαν στη ρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων και που παραπέμπει στα σχετικά άρθρα των αναθεωρημένων κανονισμών.
- Ολόκληρο το κείμενο των έξι αναθεωρημένων κανονισμών που διέπουν τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

2.2. ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Α. Συγκέντρωση

1. Πρωταρχικοί στόχοι

ΠΑΛΑΙΑ ΡΥΘΜΙΣΗ

1989-1993

Η μεταρρύθμιση του 1998 είχε θέσει πέντε πρωταρχικούς στόχους για τα Διαρθρωτικά Ταμεία:

Στόχος 1: ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών.

Στόχος 2: ανασυγκρότηση των περιφερειών ή τμημάτων περιοχών που πλήττονται σοβαρά από τη βιομηχανική παρακμή.

Στόχος 3: καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας (άνω των 12 μηνών).

Στόχος 4: επαγγελματική αποκατάσταση των νέων (κάτω των 25 ετών).

Στόχος 5 α: επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων.

Στόχος 5 β: ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.

Οι στόχοι 1, 2 και 5 β, έχουν κατ'εξοχήν περιφερειακό χαρακτήρα και καταλήγουν σε μέτρα τα οποία περιορίζονται σε ορισμένες περιφέρειες ή σε τμήματα επιλέξιμων περιοχών.

Αντίθετα, οι στόχοι 3, 4 και 5 α, καλύπτουν το σύνολο του κοινοτικού εδάφους.

ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1994-1999

Η αναθεωρημένη ρύθμιση δεν τροποποιεί τον ορισμό των στόχων 1 και 2.

Ο νέος στόχος 3 συγκεντρώνει τους σημερινούς στόχους 3 και 4 και αποσκοπεί στην "διευκόλυνση της επαγγελματικής αποκατάστασης.....των προσώπων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας."

Ο νέος στόχος 4, εξασφαλίζει την εκπλήρωση των νέων καθηκόντων που προβλέπονται από το ΕΚΤ στη συνθήκη του Μάαστριχτ: "διευκόλυνση της προσαρμογής των εργαζομένων στις μεταβολές της βιομηχανίας και στην εξέλιξη των συστημάτων παραγωγής.

Ο στόχος 5 αποσκοπεί στην προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης:

- Ο στόχος 5 α, διατηρεί τον αρχικό του σκοπό επιδιώκοντας την επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής, αλλά θα περιλάβει επίσης την ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό και την αναδιάρθρωση της αλιείας.
- Ο στόχος 5 β, διευκολύνει "την ανάπτυξη και τη διαρθρωτική προσαρμογή των αγροτικών περιοχών".

Εξάλλου, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Εδιμβούργου του 1992, η αναθεωρημένη ρύθμιση προβλέπει ότι θα συμπεριληφθούν οι περιοχές που πλήττονται από παρακμή όσον αφορά τις αλιευτικές δραστηριότητες στις περιφέρειες ή στις ζώνες που είναι επιλέξιμες σύμφωνα με τους περιφερειακούς στόχους, μέσω της ενσωμάτωσης νέων κατάλληλων κριτηρίων για τους στόχους 2 και 5 β.

2.3. Διαρθρωτικά ταμεία

2.3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, η οποία άρχισε να ισχύει από την 1^η Ιουλίου 1987, είχε ενταχθεί η μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων μεταξύ των κοινοτικών στόχων. Προς το σκοπό αυτό αποφασίστηκε μια μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών ταμείων, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων - τμήμα "προσανατολισμού" (ΕΓΤΠΕ - Προσανατολισμός), για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητά τους και για να συντονιστούν καλύτερα τα κοινοτικά χρηματοδοτικά μέσα. Παράλληλα, η χρηματοδότηση των διαρθρωτικών ταμείων πρέπει να διπλασιαστεί εντός πέντε ετών, για να αυξηθεί το αποτέλεσμά τους στην οικονομική και κοινωνική συνοχή των κρατών μελών.

Η μεταρρύθμιση η οποία άρχισε να ισχύει την 1^η Ιανουαρίου 1989 είχε περιλάβει τρία νομοθετικά επίπεδα : έναν κανονισμό - πλαίσιο που καθορίζει την οργάνωση της κοινοτικής δράσης καθώς και τους πέντε στόχους που έχουν τεθεί για τα διαρθρωτικά ταμεία, έναν οριζόντιο κανονισμό που καθορίζει τις λεπτομέρειες του συντονισμού μεταξύ των διαφόρων κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων, και τέλος, για καθένα από τα διαρθρωτικά ταμεία, έναν ειδικό κανονισμό που καθορίζει τους κανόνες εφαρμογής.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) και τα άλλα κοινοτικά χρηματοδοτικά μέσα (Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα - ΕΚΑΧ, Νέο Κοινοτικό Μέσο - ΝΚΜ) πρέπει να συνεργαστούν για την επίτευξη των στόχων σύμφωνα με τις διατάξεις που τα διέπουν. Ο συντονισμός μεταξύ των ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων διοργανώθηκε από τον οριζόντιο κανονισμό και καθορίστηκε με συμφωνίες μεταξύ της Επιτροπής και της Τράπεζας καθώς και με κατευθύνσεις για την ΕΚΑΧ.

2.3.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΡΑΣΗ

Τον Φεβρουάριο του 1988, τα κράτη μέλη αποφάσισαν να διπλασιάσουν τους χρηματοδοτικούς πόρους που χορηγούσαν για τις

διαρθρωτικές δαπάνες : από το 1989 μέχρι το 1993, 14 δισεκατ. ECU το χρόνο, προορίζονται για την ανάπτυξη των καθυστερημένων περιφερειών, τη μετατροπή ορισμένων βιομηχανικών περιοχών, τη χορήγηση ενισχύσεων στη μακρόχρονη ανεργία και την επαγγελματική ένταξη των νέων, τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών διαρθρώσεων και τις μειονεκτικές αγροτικές περιοχές. Διοχετευόμενα μέσω των υφιστάμενων ταμείων, τα οποία αποτέλεσαν αντικείμενο ουσιαστικής μεταρρύθμισης (το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης ΕΤΠΑ, το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο ΕΚΤ, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων ΕΓΤΠΕ), τα ποσά αυτά συμπληρώνουν ή ενθαρρύνουν τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα κράτη, οι περιφέρειες και οι ιδιώτες επενδυτές. Τα διαρθρωτικά ταμεία που διαθέτουν 141 δισεκατ. ECU για την περίοδο 1994-1999, δηλαδή το ένα τρίτο του συνολικού προϋπολογισμού της Ένωσης, αποτελούν το προνομιούχο μέσο της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής που εκφράζει την ενδοκοινοτική αλληλεγγύη.

2.3.3. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Το 1961 συστάθηκε το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο (ΕΚΤ) με σκοπό να προωθήσει τους παράγοντες που θα διευκόλυναν την απασχόληση και την επαγγελματική και γεωγραφική κινητικότητα των εργαζομένων. Διεύρυνε τη σφαίρα παρέμβασης της ΕΚΑΧ, η οποία συνείσφερε σε μεγάλο βαθμό κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '60, όταν χρειάστηκε να προσανατολίσει σε άλλες μορφές απασχόλησης χιλιάδες ανθρακωρύχους που επλήγησαν από το κλείσιμο ανθρακοφόρων λεκανών.

Η χρηματοδοτική βοήθεια δεν αποτελεί το μόνο μέσο που συγκεκριμενοποιεί τον κοινωνικό προορισμό της Κοινότητας. Δεν αρκεί μόνο η αντιμετώπιση όλων των καταστάσεων που δημιουργούνται από την κρίση ή προκύπτουν από τις καθυστερήσεις που παρατηρούνται όσον αφορά την ανάπτυξη. Οι δυναμικές επιπτώσεις της ανάπτυξης, που αναμένονται τόσο από πολιτικές που υλοποιούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και από την κοινοτική διάσταση, πρέπει να ευνοούν κατά προτεραιότητα την κοινωνική πρόοδο. Η πρόοδος αυτή όμως, συνοδεύεται και από μια νομοθεσία η οποία διασφαλίζει στο επίπεδο των Δεκαπέντε, ένα "υπόβαθρο" ελάχιστων δικαιωμάτων. Ο κοινωνικός αυτός χώρος αποτελείται από

κανόνες που περιλαμβάνονται στη Συνθήκη, όπως η ισότητα των αμοιβών για όμοια εργασία μεταξύ ανδρών και γυναικών, και προέρχεται από πρόσφατες οδηγίες όσον αφορά την προστασία των εργαζομένων (υγιεινή και ασφάλεια στον τόπο εργασίας) και την αναγνώριση των κανόνων της βασικής ασφάλειας.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (εκτός από το Ηνωμένο Βασίλειο), εγκρίνοντας το Δεκέμβριο του 1991 στο Μάαστριχτ ένα πρωτόκολλο εφαρμογής του ευρωπαϊκού χάρτη των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων, καθόρισε τα δικαιώματα των οποίων θα απολαύει, σε ολόκληρη την Κοινότητα, ο κόσμος της εργασίας.

2.3.4. ΚΟΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το Συμβούλιο, ενέκρινε τον Ιούνιο του 1992, μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής, με στόχο τη μείωση του κόστους χωρίς να θιγεί η ανταγωνιστικότητά της.

Το άρθρο 39 της Συνθήκης της Ρώμης, καθορίζει στην ΚΓΠ, στόχους που επετεύχθησαν σε μεγάλο βαθμό : να διασφαλίσει ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στον γεωργικό πληθυσμό, να σταθεροποιήσει τις αγορές, να διασφαλίσει λογικές τιμές στους καταναλωτές και να εκσυγχρονίσει τις γεωργικές διαρθρώσεις.

Οι αρχές, της ενότητας της αγοράς, της κοινοτικής προτίμησης και της χρηματοδοτικής αλληλεγγύης, λειτούργησαν ορθά στο πλαίσιο μιας ελλειμματικής γεωργίας. Εξασφαλίστηκε ο εφοδιασμός για τους καταναλωτές, οι οποίοι απολαμβάνουν σταθερών τιμών ανεξάρτητα από τις συνεχείς διακυμάνσεις της παγκόσμιας αγοράς.

Η αγροτική έξοδος και ο εκσυγχρονισμός του γεωργικού επαγγέλματος είχαν ως αποτέλεσμα να μειωθεί στο εσωτερικό της ΕΟΚ, από 20 σε 8% το ποσοστό του γεωργικού πληθυσμού στο σύνολο του ενεργού πληθυσμού και να δημιουργηθεί ένας τομέας ανταγωνιστικής παραγωγής.

Η γεωργική πολιτική, θύμα της επιτυχίας της, έπρεπε να επανακαθορίσει τις μεθόδους της προκειμένου να περιορίσει την αύξηση της παραγωγής (2% ετησίως από το 1973 έως το 1988) που υπερέβαινε σε μεγάλο βαθμό την αντίστοιχη της κατανάλωσης (0,5% ετησίως) και το επιπλέον κόστος που δημιουργούσε η εν λόγω επιβάρυνση στον κοινοτικό προϋπολογισμό η οποία έθετε σε κίνδυνο την ανάπτυξη των άλλων πολιτικών. Ο βασικός στόχος της μεταρρύθμισης συνίσταται στο διαχωρισμό των ενισχύσεων του

όγκου της παραγωγής, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η ποιότητα, να πραγματοποιηθεί ορθότερη αντιστοιχία μεταξύ παραγωγής και ζήτησης και να αποθαρρυνθεί η εντατική και καταστροφική για το περιβάλλον παραγωγή.

2.3.5. ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

Η μεταρρύθμιση αποβλέπει στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας της κοινοτικής δράσης με την εφαρμογή βασικών αρχών οι οποίες είναι η αύξηση και η συγκέντρωση των μέσων των ταμείων, η καθιέρωση της εταιρικής σχέσης, ο συντονισμός και ο προγραμματισμός των παρεμβάσεων, καθώς και η αξιολόγησή τους. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να φροντίζουν επίσης για τον προσθετικό χαρακτήρα της ενίσχυσης, ώστε η κοινοτική συμβολή να έχει αυξημένο πραγματικό οικονομικό αποτέλεσμα, ιδίως όσον αφορά τη μείωση των αναπτυξιακών διαφορών.

Ο κανονισμός - πλαίσιο θέτει πέντε στόχους προτεραιότητας για τα ταμεία με σκοπό να ενισχυθεί η οικονομική και κοινωνική συνοχή της Κοινότητας :

- 1) Στόχος Νο 1 (Σ1): προώθηση της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των μειονοτικών περιοχών.
- 2) Στόχος Νο 2 (Σ2): μετατροπή των περιφερειών που πλήττονται από την βιομηχανική παρακμή.
- 3) Στόχος Νο 3 (Σ3): καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας.
- 4) Στόχος Νο 4 (Σ4): διευκόλυνση της επαγγελματικής ένταξης των νέων.
- 5) Στόχος Νο 5 (Σ5): επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων (Σ5α) και προώθηση της ανάπτυξης των γεωργικών περιοχών (Σ5β).

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, αποδίδεται διευθύνων ρόλος στις Γενικές Διευθύνσεις XVI ("Περιφερειακή Πολιτική") όσον αφορά το Σ1 και Σ2, V ("Απασχόληση, εργασιακές σχέσεις και κοινωνικές υποθέσεις") για το Σ3 και Σ4, καθώς και στη VI ("Γεωργία") για το Σ5α και Σ5β. Τα υπόλοιπα ταμεία ή χρηματοδοτικά μέσα, συμβάλλουν στην υλοποίηση ενός ή περισσότερων από τους στόχους

αυτούς (ιδίως το ΕΤΠΑ για το Σ5β, το ΕΚΤ για τους Σ1, Σ2 και Σ5β, καθώς και το ΕΓΤΠΕ - Προσανατολισμός για το Σ1).

2.3.6. ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Για καθέναν από τους στόχους, τα σχέδια που έχουν προβλεφθεί από τη νομοθεσία της μεταρρύθμισης έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή από τα κράτη μέλη από τον Μάρτιο μέχρι τον Νοέμβριο του 1989. Η έγκριση των διαφόρων ΚΠΣ πραγματοποιήθηκε από τον Οκτώβριο του 1989 μέχρι τον Ιούνιο του 1990. Συνολικά εγκρίθηκαν 11 ΚΠΣ για τον Σ1, 54 για τον Σ2, 9 για τον Σ3 και Σ4 και 44 για τον Σ5β. γενικά, τα ΚΠΣ έχουν περιλάβει επίσης τις χορηγήσεις που προβλέπονται για την συνέχιση των υπό εκτέλεση ενεργειών, προγραμμάτων ή σχεδίων.

Η νομοθεσία είχε προβλέψει να προσαρμόσει το Συμβούλιο πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1989 τις κοινές ενέργειες του ΕΓΤΠΕ - Προσανατολισμός με σκοπό την επίτευξη των στόχων της μεταρρύθμισης. Έξι κοινές ενέργειες, μεταξύ των 20 που ίσχυαν ακόμη το 1989, προσαρμόστηκαν ρητά και συνδέθηκαν με τον Σ5α.

Για τις υπόλοιπες 14, θεωρήθηκε ότι δεν ήταν αναγκαία καμία προσαρμογή λόγω της επικείμενης λήξης τους ή λόγω της φύσης τους που τις συνδέει de facto με τον Σ1 ή με τον Σ5β, μολονότι τα πεδία της γεωγραφικής εφαρμογής τους δεν συνέπιπταν πάντοτε με τις περιφέρειες που ήταν επιλέξιμες για τους στόχους αυτούς.

Στην πράξη, ένα σημαντικό τμήμα του ΕΓΤΠΕ - Προσανατολισμός, θα εξακολουθεί να αφορά ενέργειες που αποφασίστηκαν πριν από τη μεταρρύθμιση.

Για το σύνολο των στόχων, η έγκριση των αποφάσεων συνδρομής, βασικά υπό τη μορφή ΛΠ που προορίζονταν να εφαρμοστούν τα ΚΠΣ, πραγματοποιήθηκε κυρίως το 1990. Κατά το οικονομικό έτος 1989, και με εξαίρεση μερικές συνδρομές σχετικές με τον Σ1 και με τον Σ2, είχε κυρίως γίνει εφαρμογή μεταβατικών διατάξεων με τις οποίες μπορούσαν να υποβληθούν λειτουργικά προγράμματα πριν από την κατάρτιση του ΚΠΣ.

Ένα σημαντικό τμήμα της διαχείρισης κάλυψε εξάλλου το 1989 και το 1990 την εφαρμογή αποφάσεων που εγκρίθηκαν κατά τη διάρκεια των προηγούμενων οικονομικών ετών. Για το ΕΚΤ, η χρηματοδότηση κατά προγράμματα αποτέλεσε σημαντική

τροποποίηση των μεθόδων εργασίας του, εφόσον οι προηγούμενες διαδικασίες χορήγησης συνδρομών αφορούσαν μόνο κατ'εξαίρεση τέτοιες χρηματοδοτήσεις.

Στις 31 Δεκεμβρίου 1990 ο συνολικός αριθμός των συμμετοχών των τριών ταμείων σε ΛΠ μπορούσε να εκτιμηθεί σε 526, εκ των οποίων 158 για το ΕΤΠΑ, 329 για το ΕΚΤ και 39 για το ΕΓΤΠΕ - Προσανατολισμός. Τα ΛΠ αυτά καθεαυτά είναι αισθητά κατώτερα σε αριθμό από το σύνολο αυτό, αλλά ούτε οι λογιστικές καταστάσεις ούτε οι υπόλοιπες δημοσιονομικές καταστάσεις της Επιτροπής που ήταν διαθέσιμες στο τέλος του οικονομικού έτους 1990 δεν έδιναν την δυνατότητα να καταγραφούν, σε ενιαία και ομοιόμορφη βάση, επειδή τα έγγραφα αυτά δεν διευκρινίζουν αν η παρέμβαση ενός ταμείου αντιπροσωπεύει ολόκληρη την κοινοτική βοήθεια στο ΛΠ, ή αν πρέπει να προστεθούν τμήματα που επιβαρύνουν άλλα ταμεία. Η επιδίωξη του καλύτερου συντονισμού θα έπρεπε να περιλαμβάνει την κατάρτιση κατάλληλων εγγράφων με τα οποία να μπορεί να παρακολουθείται η συνολική εξέλιξη ενός ΛΠ στα διάφορα συνθετικά στοιχεία του, επειδή οι σημερινές μέθοδοι εξακολουθούν να βασίζονται πολύ στις παλιές διαδικασίες.

Οι καταστάσεις αυτές δεν επιτρέπουν επίσης να γίνει διάκριση μεταξύ των διαφόρων τύπων προγραμμάτων σχετικά με την ολοκληρωμένη προσέγγιση. Εντούτοις, τα ολοκληρωμένα λειτουργικά προγράμματα (ΟΛΠ) αυτά καθεαυτά, δηλαδή εκείνα που συμπεριλαμβάνουν ταμεία τα οποία συμμετέχουν με σύμπραξη σε μια παρέμβαση της οποίας η διαχείριση ασκείται ολοκληρωμένα σε επίπεδο υποπρογραμμάτων και ενεργειών, δεν υπάρχουν παρά σε μικρό αριθμό σήμερα. Γενικά, η Επιτροπή προτίμησε τη λύση των πολυταμειακών λειτουργικών προγραμμάτων (ΠΛΠ), αποτελούμενων από υποπρογράμματα που η διαχείριση του καθενός ασκείται από ένα ταμείο, στα οποία οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των ενδιαφερομένων ταμείων είναι πολύ πιο περιορισμένες.

Απομένει λοιπόν να γίνει σημαντική προσπάθεια για να καταλήξουμε σε καλύτερη ολοκλήρωση των παρεμβάσεων, που είναι και ο πρωταρχικός στόχος της μεταρρύθμισης, και για να εξασφαλιστεί με τον τρόπο αυτό η συνοχή τους. Εξάλλου σημειώθηκε ελάχιστη πρόοδος σχετικά με έναν καλύτερο υπολογισμό του συνδυασμού συνδρομών - δανείων.

Οι πολύ μικρές προθεσμίες εφαρμογής των διαφόρων φάσεων της μεταρρύθμισης παρεμπόδισαν την αποτελεσματικότητά της από μια σημαντική άποψη. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση των κοινοτικών παρεμβάσεων ήταν σχεδόν ανύπαρκτη, πράγμα που διακυβεύει μιας εκ των υστέρων μελλοντικής αξιολόγησης. Εξάλλου,

οι πιστώσεις για μια ενδεχόμενη τεχνική βοήθεια χρησιμοποιήθηκαν ελάχιστα : αφενός οι πιθανοί δικαιούχοι ήταν κακώς πληροφορημένοι για τις προσφερόμενες δυνατότητες, αφετέρου οι λεπτομέρειες εφαρμογής των πιστώσεων αυτών από την Επιτροπή δεν είχαν καλά οριστεί. Για την επίλυση των προβλημάτων αυτών η Επιτροπή ανέλαβε την πρωτοβουλία να εκπονήσει και να διανείμει σε μεγάλο βαθμό, έναν οδηγό, αξιόπαινη πρωτοβουλία της οποίας όμως τα αποτελέσματα κινδυνεύουν να είναι περιορισμένα λόγω καθυστέρησης της εμφάνισής του.

2.4. Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΣΤΟΧΟΣ Νο 1 ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ)

2.4.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο στόχος Νο 1 (Σ1) της μεταρρύθμισης των διαρθρωτικών ταμείων αποσκοπεί στην προώθηση της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των μειονεκτικών περιφερειών. Από δημοσιονομική άποψη πρόκειται για το σημαντικότερο στόχο : πράγματι, περίπου τα δύο τρίτα των πόρων των ταμείων, κυρίως εκείνων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) μέχρι ποσοστό 80% διατίθενται κατά την περίοδο 1989 - 1993 για την υλοποίησή του. Επιπλέον, στις επιλέξιμες περιφέρειες του στόχου 1 (περιφέρειες Σ1) μπορεί να χορηγούνται κοινοτικές ενισχύσεις στα πλαίσια των στόχων Νο 3, 4 και 5 α της μεταρρύθμισης που έχουν ταμειακό χαρακτήρα.

Εξάλλου, πρόκειται για το στόχο του οποίου η πραγματοποίηση έχει προχωρήσει περισσότερο από τους άλλους, για αυτό και κρίθηκε χρήσιμο να γίνει ανάλυση της δράσης της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση στα πλαίσια του στόχου 1 των βασικών αρχών της μεταρρύθμισης που είναι η συγκέντρωση των ενισχύσεων, η εταιρική σχέση, ο συντονισμός και ο προγραμματισμός των παρεμβάσεων καθώς και η παρακολούθηση και αξιολόγησή τους.

2.4.2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ Νο 1

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Το Ελεγκτικό Συνέδριο ασχολήθηκε με την εξακρίβωση του βαθμού προόδου της υλοποίησης του Σ1 για το έτος 1990 και την περίοδο 1989 - 1990. Ωστόσο η Επιτροπή διαβίβασε τα δεδομένα με βάση τα οποία συνετάγησαν πίνακες που αφορούσαν την εκτέλεση των ΚΠΣ για το Σ1 την περίοδο 1989 - 1990 και 1990.

Συνεπώς το Συνέδριο δεν ήταν ακόμη σε θέση να επαληθεύσει τα δεδομένα αυτά και να τα παρουσιάσει ως πληροφοριακά στοιχεία. Να σημειωθεί ότι το ήμισυ περίπου των αναλήψεων υποχρεώσεων για την περίοδο 1989 - 1990 αφορά ενέργειες που άρχισαν πριν από τη μεταρρύθμιση. Κατά την ίδια περίοδο, οι υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν σε συνάρτηση με τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης (ΚΠΣ) εκκαθαρίστηκαν μέχρι ποσοστό 61% και το ΕΤΠΑ παρουσίασε ποσοστό εκκαθάρισης 56% δηλαδή ποσοστό ελαφρώς μεγαλύτερο από εκείνο των προκαταβολών που χορηγήθηκαν κατά την ανάληψη των δόσεων (50% των αναλήψεων υποχρεώσεων).

Τα λειτουργικά προγράμματα (ΛΠ) που αποφασίστηκαν από το 1989 και εντεύθεν και αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των νέων παρεμβάσεων που εγκρίθηκαν στα πλαίσια της μεταρρύθμισης, απορρόφησαν το 25% των αναλήψεων υποχρεώσεων για το Σ1 το 1989 και το 64% εκείνων του 1990, δηλαδή 49% για την περίοδο 1989 - 1990. Το μέσο ποσοστό του 49% αντικατοπτρίζει πολύ διαφορετικές πραγματικότητες ανάλογα με τα σχετικά ταμεία. Έτσι, αν για το ΕΤΠΑ το βάρος των αναλήψεων υποχρεώσεων για τα ίδια ΛΠ (48%) αντιστοιχεί στο μέσο όρο, είναι σαφώς χαμηλότερο για το ΕΓΤΠΕ (7%), τόσο λόγω των λεπτομερειών παρέμβασης του εν λόγω ταμείου, όσο και λόγω της σημασίας της συνέχισης προηγούμενων δράσεων.

Όσον αφορά το ΕΚΤ, το υψηλό ποσοστό (99%) εξηγείται από το γεγονός ότι το 1990 είναι το εναρκτήριο έτος της συμμετοχής αυτού του ταμείου στη μεταρρύθμιση και από το γεγονός ότι οι προηγούμενες συνδρομές αφορούσαν κυρίως ενέργειες με σύντομη διάρκεια. Το ποσοστό εκκαθάρισης για τα ΛΠ που εγκρίθηκαν κατά

την περίοδο 1989 - 1990 ανέρχεται σε 52%. Το ποσοστό αυτό, το οποίο είναι σχετικά μεγαλύτερο από το προβλεπόμενο για τη χορήγηση της πρώτης προκαταβολής, αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι τα ΚΠΣ του στόχου 1 δεν μπόρεσαν να εγκριθούν πριν από τα τέλη Οκτωβρίου του 1989, πράγμα που είχε επιπτώσεις στο ρυθμό των αναλήψεων υποχρεώσεων και κυρίως των πληρωμών που έχουν σχέση με τα νέα προγράμματα.

2.4.3. ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Η μεταρρύθμιση χαρακτηρίζεται από συγκέντρωση υπέρ των πιο μειονεκτικών περιφερειών. Έτσι ζώνες της Γαλλίας, της Ιταλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου που ήταν άλλοτε επιλέξιμες στα πλαίσια του ΕΤΠΑ, δεν λαμβάνονται πλέον υπόψη στα πλαίσια του στόχου 1. Αντίθετα η Ελλάδα της οποίας το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) είναι το πιο χαμηλό, έγινε επιλέξιμη στο σύνολό της.

Το Συμβούλιο ενέκρινε τον κατάλογο των περιφερειών του Σ1 ταυτόχρονα με τη θέσπιση του κανονισμού (ΕΟΚ) Νο 2052/88 στον οποίο είναι προσαρτημένος. Ο κανονισμός αυτός προβλέπει εξάλλου ότι οι περιφέρειες τις οποίες αφορά ο στόχος 1 είναι καταρχήν εκείνες των οποίων το ΑΕΠ είναι, με βάση τα δεδομένα των τριών τελευταίων ετών, κατώτερο του 75% του κοινοτικού μέσου όρου. Μια πρώτη παρατήρηση είναι ότι το κριτήριο αυτό διαφέρει από εκείνο που θεσπίστηκε για τον ορισμό των μειονεκτικών περιφερειών στα πλαίσια της εφαρμογής του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο α) της Συνθήκης ΕΟΚ σχετικά με την επιλεξιμότητα των περιφερειακών ενισχύσεων στα πλαίσια των κανόνων περί ανταγωνισμού.

Επιπλέον, η εξέταση του μέσου όρου των δεδομένων που περιέχονται στις δυο τελευταίες περιοδικές εκθέσεις για την κατάσταση των περιφερειών υποδηλώνει ότι τέσσερις περιφέρειες (Comunidad Valenciana, Asturias, Κορσική και Abruzzi) δεν πληρούν το κριτήριο του κανονισμού (ΕΟΚ) Νο 2052/88. Εξάλλου, τα ετήσια στοιχεία όπως είχαν δημοσιευτεί μέχρι το 1988 δεν αναιρούν την υπόθεση αυτή.

Το κριτήριο του κατά κεφαλή ΑΕΠ είναι συνολικού χαρακτήρα και λαμβάνει υπόψη μόνον πολύ έμμεσα τους κύριους

παράγοντες για την εκτίμηση των διαρθρωτικών προβλημάτων : την απασχόληση, την ποιότητα των γεωργικών διαρθρώσεων ή τον παραμεθόριο ή περιφερειακό χαρακτήρα των ενδιαφερομένων περιοχών.

Η χορήγηση των κοινοτικών συνδρομών που προβλέπονται στα κοινοτικά πλαίσια στήριξης (ΚΠΣ) δεν έγινε με βάση τη βαρύτητα των ειδικών προβλημάτων των περιφερειών όπως θέλει ο κανονισμός - πλαίσιο, αλλά συνίστατο στην κατανομή ανάμεσα στα κράτη μέλη με βάση τον πληθυσμό και το μέσο κατά κεφαλή ΑΕΠ για το σύνολο των επιλέξιμων περιφερειών τους καθώς και στο κατά κεφαλή ακαθάριστο εθνικό προϊόν τους σε εθνικό επίπεδο. Μια τέτοια προσέγγιση λαμβάνει υπόψη της, κατ'αρχήν, τη σχετική ευημερία των κρατών μελών και, κατά συνέπεια την ικανότητά τους να επιλύουν μόνα τους τα περιφερειακά τους προβλήματα. Επιπλέον, η Επιτροπή διαμόρφωσε την κατανομή κατά κράτος μέλος σύμφωνα με το λόγο του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος προς το ακαθάριστο εθνικό προϊόν σε εθνικό επίπεδο. Η διόρθωση αυτή έχει σημαντική επίπτωση μόνο για την Ιρλανδία, της οποίας το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν είναι κατά 12% μικρότερο από Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, κυρίως λόγω των μεταβιβάσεων προς την αλλοδαπή που προκαλούνται από τις φορολογικές ενισχύσεις που χορηγούνται στις αλλοδαπές επιχειρήσεις.

Από μια ανάλυση του Συνεδρίου η οποία περιλαμβάνει τους δείκτες απασχόλησης και γεωργικών διαρθρώσεων προκύπτει ότι οι ανάγκες είναι εμφανώς μεγαλύτερες στην Ελλάδα και στην Πορτογαλία και σε μικρότερο βαθμό στην Ιρλανδία. Ακολουθούν στη συνέχεια η Ισπανία, η Ιταλία, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Στην πράξη, η κατανομή των κοινοτικών ενισχύσεων ανάμεσα στις μειονεκτικές περιοχές φαίνεται ότι έχει πραγματοποιηθεί κυρίως ανάλογα με τον πληθυσμό τους. Απόπειρες ερμηνείας που έλαβαν υπόψη τους κριτήρια όπως το ποσοστό ανεργίας, τη γεωγραφική απασχόληση ή τον περιφερειακό χαρακτήρα δεν επέτρεψαν να συναχθούν σαφέστερα συμπεράσματα.

Τέλος, τα χαρακτηριστικά των περιφερειών του Σ1 ποικίλουν σημαντικά : ο πληθυσμός τους μπορεί να κυμαίνεται από λίγο περισσότερο από 100000 κατοίκους έως περίπου 7000000. Επιπλέον, επειδή οι ευρύτερες περιφέρειες παρουσιάζουν συχνά έντονες υποπεριφερειακές αντιθέσεις, μια πιο εξειδικευμένη γεωγραφική προσέγγιση θα ενίσχυε την αποτελεσματικότητα της κοινοτικής δράσης και θα λάμβανε καλύτερα υπόψη τις ανάγκες κατά την κατανομή της περιφερειακής συμμετοχής.

2.4.4. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

Η εταιρική σχέση η οποία ορίζεται ως η στενότερη δυνατή συνεννόηση ανάμεσα στην Επιτροπή και το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και τις αρμόδιες εθνικές ή περιφερειακές και τοπικές αρχές, είναι βασική αρχή της μεταρρύθμισης και πρέπει να ακολουθείται σε όλα τα επίπεδα της διαρθρωτικής δράσης. Πράγματι, αποτελεί εκδήλωση της αρχής της επικουρικότητας σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή, η οποία φέρει την ευθύνη των κοινοτικών πολιτικών, πρέπει να συντονίζει τη δράση της με εκείνη των κρατών μελών, προκειμένου να συγκεντρώσει τις προσπάθειές της σε εκείνους τους τομείς, στους οποίους μπορεί να εισφέρει πραγματική προστιθέμενη αξία. Στην παρούσα περίπτωση, η εταιρική σχέση πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στους διοικητικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς υπεύθυνους να ενσωματώνουν τις ενέργειές τους στις εθνικές και κοινοτικές στρατηγικές. Για να είναι αποτελεσματική, πρέπει να συγκεκριμενοποιείται στα διάφορα στάδια του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης.

Από την εξέταση όμως των ΣΠΑ προκύπτει ότι αυτά προέρχονται συχνά από σχέδια ή προγράμματα που ήδη ενέκριναν τα κράτη μέλη και των οποίων σημαντικά σκέλη μερικές φορές δεν έχουν περιφερειοποιηθεί. Από την άλλη πλευρά, οι πολύ σύντομες κανονιστικές προθεσμίες δεν επέτρεψαν την οργάνωση πραγματικής εταιρικής σχέσης. Κατά συνέπεια, η τελευταία, τείνει να καταλήξει στο επίπεδο του ΣΠΑ σε μια διαδικασία εκ των υστέρων ενημέρωσης των ενδιαφερομένων μερών.

Η Επιτροπή προσπάθησε να διορθώσει τις ανεπάρκειες αυτές με κατάλληλες επαφές προκειμένου να προσδώσει στις προτάσεις των ΣΠΑ πιο περιφερειακό χαρακτήρα. Οι προσπάθειες αυτές είχαν διάφορο βαθμό επιτυχίας: το μερίδιο των δαπανών που προβλεπόταν στα ΚΠΣ για περιφερειακές δράσεις με τη στενή έννοια μπορεί να είναι μηδενικό, όπως στην Ιρλανδία, για να φτάσει σε ποσοστό λίγο μεγαλύτερο από 50% στην Ιταλία, χώρα που ωστόσο οι γεωργικές διαρθρώσεις είναι ανεπτυγμένες.

Οι ανεπάρκειες αυτές απαντώνται και στα άλλα επίπεδα της μεταρρύθμισης. Η διοικητική αποτελεσματικότητα απαιτεί μερικές φορές συγκεντρωτική διαχείριση των δράσεων, αλλά οι περιφερειακοί εταίροι θα έπρεπε να συμμετέχουν με τον κατάλληλο τρόπο. Μια ένδειξη του ελάχιστου αυτού χαρακτήρα της εταιρικής σχέσης βρίσκεται στο γεγονός ότι τα ΚΠΣ για το στόχο 1 δεν προβλέπουν παρέμβαση υπό μορφή συνολικών επιδοτήσεων οι οποίες απαιτούν

πολύ πλατιά συμμετοχή των ενεργών δυνάμεων των περιφερειών παρά μόνο σε πολύ περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων.

2.4.5. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Η εταιρική σχέση μπορεί να είναι πλήρως αποτελεσματική μόνο αν συνοδεύεται από συντονισμό των διαφόρων κοινοτικών και εθνικών πολιτικών, ανεξάρτητα από το αν έχουν μακροοικονομικό ή μικροοικονομικό, γενικό ή ειδικό χαρακτήρα.

Ο συντονισμός αποσκοπεί στο συνδυασμό της χρησιμοποίησης των μέσων έτσι ώστε να συμβάλλουν κατά τρόπο άριστο στην υλοποίηση των στόχων. Απαιτεί, τουλάχιστον ευρεία ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των υπηρεσιών διαχείρισης η οποία πρέπει να καταλήγει σε εναρμόνιση των διαδικασιών και των κριτηρίων προκειμένου να ενισχύονται οι επιπτώσεις των διαφόρων παρεμβάσεων και να επιτυγχάνεται κάποια ολοκλήρωση. Στο πλαίσιο αυτό, ο συντονισμός είναι πρωταρχικής σημασίας προκειμένου να έχουν οι συμπληρωματικοί πόροι που διαθέτει η Κοινότητα για την υλοποίηση της περιφερειακής ανάπτυξης, πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη των περιφερειών.

Οι κανονισμοί προβλέπουν ότι τα περιφερειακά σχέδια λαμβάνουν υπόψη τις λοιπές κοινοτικές και εθνικές πολιτικές και ότι τα ΚΠΣ διασφαλίζουν το συντονισμό των διαφόρων διαρθρωτικών χρηματοδοτικών οργάνων.

Γενικά, τα ΣΠΑ που υποβάλλουν τα κράτη μέλη είναι παράθεση προτάσεων ταμειακού χαρακτήρα χωρίς πραγματικό συντονισμό ή ολοκλήρωση των προβλεπόμενων ενεργειών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, μπορούν να θεωρηθούν απλές αιτήσεις ενισχύσεων κατηγοριών χωρίς σημαντική μέριμνα για την καλύτερη δυνατή εκμετάλλευση των συνδυασμένων αποτελεσμάτων μεταξύ των προβλεπόμενων δράσεων. Τέτοια κατάσταση παρατηρείται ιδίως στην περίπτωση των γεωργικών δράσεων των οποίων ο σχεδιασμός γίνεται στις περισσότερες περιπτώσεις ανεξάρτητα από τις υπόλοιπες.

Η Επιτροπή ασχολήθηκε με τη βελτίωση του συντονισμού κατά την προπαρασκευή και τη συζήτηση των ΚΠΣ. Έτσι, επιχείρησε να εντάξει τα ΚΠΣ στα πλαίσια των μακροοικονομικών πολιτικών των ενδιαφερομένων χωρών, ιδίως εκείνων για τις οποίες οι κοινοτικές συνδρομές έχουν μεγάλη σημασία. Η πρωτοβουλία αυτή

είχε ελάχιστα αποτελέσματα εφόσον τα ΚΠΣ επαναλαμβάνουν τις υποθέσεις που κάνουν τα κράτη μέλη.

Ο κανονισμός συντονισμού επιτρέπει την συνύπαρξη διαφόρων στόχων για την ίδια περιφέρεια. Η κατάσταση αυτή δεν επιτρέπει τον καλύτερο δυνατό συντονισμό. Επίσης, στις περιοχές του Σ1, το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο, έχει τη δυνατότητα να παρεμβαίνει αυτόνομα στα πλαίσια των Σ3 και Σ4 και το ΕΓΤΠΕ - Προσανατολισμός στα πλαίσια του Σ5α.

Το φαινόμενο αυτό δεν είναι αμελητέο, διότι το μερίδιο των ενισχύσεων του ΕΚΤ που χορηγείται για τους Σ3 και Δ4 στις περιφέρειες του Σ1 αντιπροσωπεύει στην πλειοψηφία των περιφερειών ποσοστό μεγαλύτερο του 50% των ενισχύσεων του ταμείου αυτού και μπορεί μάλιστα να υπερβαίνει το 75% σε ορισμένες περιπτώσεις. Για ορισμένα προγράμματα του ΕΤΠΑ που προβλέπονται στα ΚΠΣ, όπως εκείνα για τους εξοπλισμούς κατάρτισης, δεν υπάρχει κανένας συντονισμός με το ΕΚΤ, μολονότι το όφελος είναι προφανές. Η εξέταση των ΛΠ, που αποφασίστηκαν για το Σ1 και στα οποία παρεμβαίνουν συγχρόνως το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ δείχνει ότι τα συνδυασμένα αποτελέσματα ανάμεσα στα δύο ταμεία είναι αμυδρά.

Εξάλλου, σε ορισμένες περιπτώσεις, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ύπαρξη ενιαίας επιτροπής παρακολούθησης για τα ενδιαφερόμενα ταμεία αποτελεί την κατάλληλη διοικητική δομή στο εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για τη διασφάλιση της ολοκληρωμένης εφαρμογής ενός προγράμματος. Οι προηγούμενες όμως εμπειρίες της Επιτροπής έδειξαν τις δυσχέρειες που έχουν σχέση με τις ολοκληρωμένες ενέργειες.

Στην πράξη, ο συντονισμός μεταξύ των ταμείων ανάγεται περισσότερο στην ανταλλαγή πληροφοριών παρά στην αληθινή συνεργασία και ακόμη λιγότερο στην ολοκλήρωση. Συνεπώς ο συντονισμός των διαρθρωτικών ταμείων φαίνεται να αφορά περισσότερο τις λεπτομέρειες παρουσίασης και τις διαδικαστικές τυπικές λεπτομέρειες παρά μια συγκεκριμένη πραγματικότητα.

Ο συντονισμός με τις άλλες κοινοτικές πολιτικές δείχνει πιο σημαντικές ανεπάρκειες, παρά τις περιορισμένες επιτυχίες.

Έτσι, κατά την διαπραγμάτευση των ΚΠΣ, η Επιτροπή μπόρεσε να επιβάλλει τους στόχους της για την έρευνα και την ανάπτυξη και να επιτύχει να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες στον τομέα αυτό. Περιέλαβε επίσης στα ΚΠΣ, ρήτρες σχετικές με την τήρηση των κοινοτικών προσανατολισμών για σημαντικές τομεακές πολιτικές, όπως η βιομηχανική πολιτική και η πολιτική

ανταγωνισμού, το περιβάλλον, οι μεταφορές, η γεωργική πολιτική και η πολιτική υπέρ μειονεκτικών ομάδων.

Εντούτοις, οι ρήτρες αυτές εντάσσονται μάλλον στην ενημέρωση παρά σε έναν αληθινό συντονισμό.

Στο επίπεδο των ΛΠ, δεν τηρούνται πάντοτε οι κανόνες συντονισμού που θεσπίστηκαν με κοινή συμφωνία της Επιτροπής και της ΕΤΕ. Έτσι, οι εν λόγω κανόνες προβλέπουν ότι οι κοινοτικές χρηματοδοτήσεις υπό μορφή επιδοτήσεων ή δανείων δεν μπορούν κατ'αρχήν να υπερβαίνουν το 75% του συνολικού κόστους των ενεργειών. Αυτό το ενδεικτικό ανώτατο όριο σπάνια τηρείται.

Γενικά, η Επιτροπή θα έπρεπε να ενισχύσει το συντονισμό σε όλα τα επίπεδα της υλοποίησης της μεταρρύθμισης προκειμένου να αριστοποιήσει τα ενδεχόμενα συνδυασμένα αποτελέσματα των μέσων που χρησιμοποιεί. Έτσι, συμβαίνει να απορεί μια ειδικευμένη υπηρεσία της Επιτροπής για τον ανεπαρκή υπολογισμό στα ΣΠΑ των μέτρων που διαχειρίζεται, μολονότι όταν ζητείται η γνώμη της για μια πρόταση ΛΠ στον τομέα που την αφορά, να μην εκφράζει άποψη.

Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να παροτρύνει συνεχώς τα κράτη μέλη να βελτιώσουν το συντονισμό των διοικήσεων μεταξύ τους και με τις κοινοτικές κατευθύνσεις προκειμένου να γίνει πιο ουσιαστικός.

Τα ΚΠΣ αποτελούν σημαντική προσπάθεια της Επιτροπής να έχει συνολική και πλήρη θεώρηση της διαρθρωτικής της δράσης. Πρέπει να μην περιοριστούν σε απλό χρηματοδοτικό κατά το μάλλον ή ήττον εξαντλητικό. Το βασικό εμπόδιο στο ζήτημα αυτό, έγκειται στη σύλληψη της διαρθρωτικής πολιτικής ως παράθεσης τομεακών πολιτικών. Συνεπώς, με την ευκαιρία της αξιολόγησης κατά το ενδιάμεσο στάδιο των ΚΠΣ που προέβλεψε η Επιτροπή, πρέπει να κινηθεί το πάν προκειμένου να συγκεκριμενοποιηθεί περισσότερο ο συντονισμός στα πλαίσια των ΚΠΣ και των δράσεων που απορρέουν από αυτά.

2.4.6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Η μεταρρύθμιση, γενίκευσε την προσέγγιση κατά πρόγραμμα στα πλαίσια της διαρθρωτικής δράσης της Κοινότητας. Αυτή η γενίκευση, έχει σκοπό να δώσει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να εστιάσει την προσοχή της περισσότερο στα αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν με τις δράσεις στις οποίες συμμετέχει.

Πράγματι, η προσέγγιση κατά πρόγραμμα, δεν εξαρτά την κοινοτική παρέμβαση από την πραγματοποίηση συγκεκριμένων σχεδίων, αλλά προσφέρει ευελιξία στη διαχείριση, προκειμένου να λαμβάνεται καλύτερα ο συντονισμός των μέσων που διατίθενται και η υλοποίηση των επιδιωκόμενων στόχων.

2.4.7. ΣΧΕΔΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η πρώτη φάση του προγραμματισμού συνίσταται στην κατάρτιση από τα κράτη μέλη ΣΠΑ, που πρέπει να περιγράφουν ιδίως τους επιλεγόμενους άξονες της περιφερειακής ανάπτυξης και τις δράσεις που αναφέρονται σε αυτούς. Επιπλέον, πρέπει να αναφέρουν τις εγκριθείσες προτεραιότητες και τις δράσεις για τις οποίες ζητείται κοινοτική ενίσχυση, καθώς και τις μορφές παρέμβασης και τα σχετικά ποσά.

Τα κράτη μέλη υιοθέτησαν διαφορετικές προσεγγίσεις όσον αφορά την κατάρτιση των ΣΠΑ τους. Γενικά, όπως το επιτρέπει ο κανονισμός, τα τελευταία, περιλαμβάνουν σημαντικές πολυπεριφερειακές πτυχές οι οποίες, όπως ήδη υπογραμμίστηκε, δεν καθιστούν πάντοτε δυνατή την αποτελεσματική εφαρμογή της εταιρικής σχέσης.

Τα ΣΠΑ, προέρχονται σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στη Γαλλία, στην Ιταλία ή στην Πορτογαλία, από προγράμματα που έχουν ήδη αποφασισθεί. Συνεπώς, εφόσον έχουν ήδη αποφασιστεί, το είδος και το μέγεθος των ενεργειών που προτείνονται για κοινοτική χρηματοδότηση, είναι δύσκολο να εξακριβωθεί η επίπτωση της κοινοτικής παρέμβασης στην εντατικοποίηση της προσπάθειας για περιφερειακή ανάπτυξη των κρατών μελών, της οποίας τελικά αλλάζουν μόνο οι λεπτομέρειες χρηματοδότησης.

Τα ΣΠΑ, θα πρέπει να εξηγούν με σαφήνεια αφενός τις αναλήψεις υποχρεώσεων των κρατών μελών έναντι των στόχων που υπολογίζουν να επιτύχουν ανεξάρτητα από κάθε κοινοτική ενίσχυση και αφετέρου τις πρόσθετες προσπάθειες που σκοπεύουν να αναλάβουν σε συνάρτηση με τις δυνατότητες παρέμβασης των κοινοτικών μέσων. Οι συνεισφορές και τα συνδυασμένα αποτελέσματα των διαφόρων δράσεων στην υλοποίηση των στόχων θα πρέπει επίσης να αναλύονται στα ΣΠΑ. Η παρουσίαση αυτή θα καθιστούσε δυνατή την άριστη εκμετάλλευση αυτών των σχεδίων και θα αποτελούσε βασικό παράγοντα της ποιότητας του προγραμματισμού στο επίπεδο των ΚΠΣ και των επιχειρησιακών δράσεων.

Αν γενικά, η κοινωνικοοικονομική ανάλυση που γίνεται στα πλαίσια των ΣΠΑ μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητική, δεν συμβαίνει το ίδιο και με τις άλλες πτυχές. Σπάνια προσδιορίζονται σαφώς οι στόχοι και είναι συχνά δυσδιάκριτο σε ποιο βαθμό συμβάλλουν οι προτεινόμενοι άξονες ανάπτυξης στην υλοποίησή τους.

Τέτοιες ανεπάρκειες δεν επιτρέπουν προφανώς παρά μια πολύ συνοπτική και γενική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προβλεπόμενων δράσεων και δεν παρέχουν δυνατότητα επιλογής των προτεραιοτήτων.

Η Επιτροπή, δεν ενημέρωσε επαρκώς τα κράτη μέλη, για τις αρχές και τις μεθόδους που επιθυμεί να εφαρμόζονται για την κατάρτιση των ΣΠΑ, πέρα από τις γενικές διατάξεις που περιέχονται στους κανονισμούς. Συνεπώς, τα ΣΠΑ, τείνουν να περιοριστούν σε συνολικές αιτήσεις ενίσχυσης με στόχο να πετύχουν τη μέγιστη κοινοτική συνδρομή και δεν αντιστοιχούν αναγκαία με σαφείς δεσμεύσεις των κρατών μελών. Η κατάσταση αυτή αποτελεί οπισθοδρόμηση σε σχέση με τις προηγούμενες διατάξεις που προέβλεπαν κοινό καθεστώς το οποίο συμπληρωνόταν από μια σύσταση της Επιτροπής εκτός από τις πληροφορίες για τους περιφερειοποιηθέντες προϋπολογισμούς εξοπλισμού καθώς και για την εκτέλεση των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης.

Πράγματι, στις περισσότερες περιπτώσεις, τα ΣΠΑ, καταρτίστηκαν με σκοπό την τυπική πλήρωση των κανονιστικών προϋποθέσεων και δεν παρέχουν καμιά δυνατότητα εκτίμησης της περίπτωσης της κοινοτικής δράσης, ιδίως υπό το πρίσμα του προσθετικού της χαρακτήρα. Εξάλλου, μολονότι τα ΚΠΣ προέρχονται από τα ΣΠΑ, οι κανονισμοί δεν προβλέπουν ενδεχόμενες επιπτώσεις στα ΚΠΣ από τις τροποποιήσεις που επέρχονται στα ΣΠΑ.

2.4.8. ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Τα ΚΠΣ, καταρτίζονται από την Επιτροπή με βάση τα ΣΠΑ και εγκρίνονται από αυτή μετά από συναίνεση των κρατών μελών όσον αφορά το περιεχόμενό τους. Πρέπει να καθορίζουν τους στόχους, τις προτεραιότητες, τα μέσα και τη μορφή παρέμβασης και να προσδιορίζουν τις μεθόδους διαχείρισης και αξιολόγησης της Επιτροπής για την υλοποίησή τους.

Για τις διάφορες αυτές πτυχές, απομένει να γίνουν σημαντικά βήματα προόδου. Οι στόχοι για την περιφερειακή ανάπτυξη που εξαγγέλλονται στα ΚΠΣ, διατυπώνονται με γενικούς όρους που δεν επιτρέπουν τον προσδιορισμό σαφούς σχέσης ανάμεσα στα διατιθέμενα μέσα και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Οι προτεραιότητες δεν αναφέρονται με σαφήνεια.

Οι κανονισμοί προβλέπουν επίσης ότι τα ΚΠΣ πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τις κοινοτικές πρωτοβουλίες, η διάταξη αυτή όμως δεν έχει ακόμα εφαρμοστεί. Η κατάσταση αυτή πρέπει εν μέρει να αποδοθεί στις αναγκαίες προθεσμίες για την προετοιμασία των τελευταίων.

Από πιο τεχνική άποψη, η παρουσίαση των ΚΠΣ έχει ελλείψεις και στερείται διαφάνειας. Έτσι, οι χρηματοοικονομικοί πίνακες αναμειγνύουν συχνά δεδομένα σε τρέχουσες τιμές και σε σταθερές τιμές, πράγμα που είναι αντίθετο με τους στοιχειώδεις κανόνες της οικονομικής στατιστικής. Στην περίπτωση της Ελλάδας, λείπουν ορισμένα στοιχεία. Επιπλέον, τα διαθέσιμα στοιχεία, δεν επιτρέπουν καθόλου την ανάλυση σημαντικών παραμέτρων για την εκτίμηση των ΚΠΣ, ιδίως σχετικά με τον αντίκτυπο στην ανάπτυξη και στην απασχόληση στις μειονεκτικές περιοχές.

Η μεταρρύθμιση προβλέπει ότι καταρχήν για τις περιφέρειες του Σ1 το συνολικό κόστος ενός λειτουργικού προγράμματος στο οποίο συμμετέχει το ΕΤΠΑ, πρέπει να ανέρχεται σε 100.000.000 ECU. Διάφορα όμως ΛΠ, στην Ισπανία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, έχουν μερικές φορές κόστος πολύ μικρότερο από το ποσό αυτό και, δεδομένου του αριθμού των μέτρων που περιλαμβάνουν, υπάρχει σοβαρός κίνδυνος διασποράς των προσπαθειών ανάλογης με εκείνη που παρατηρήθηκε στο παρελθόν.

Οι κανονιστικές διατάξεις προβλέπουν ότι κάθε ΚΠΣ περιέχει γενική εικόνα των μορφών παρέμβασης που πρόκειται να

εφαρμοστούν, συμπεριλαμβάνοντας ιδίως για τα ΛΠ τους ειδικούς στόχους και τις κυριότερες κατηγορίες των προβλεπόμενων μέτρων.

Τα ΚΠΣ περιορίζονται στις περισσότερες περιπτώσεις σε σύντομο σχολιασμό των εφαρμοστέων μορφών παρέμβασης, μερικές φορές η αναφορά αυτή έχει αόριστο και ασαφή χαρακτήρα όπως στην περίπτωση του ΚΠΣ για την Ισπανία. Όσον αφορά την περιγραφή των ειδικών στόχων και των κυριότερων μέτρων των ΛΠ, αυτή είναι - όταν υπάρχει - συχνά ανεπαρκής.

2.4.9. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σε πολλές περιπτώσεις, οι ενδείξεις και οι αιτιολογήσεις των σχεδίων που περιέχονται στα ΛΠ δεν είναι ικανοποιητικές. Στην Ελλάδα, ένα ΛΠ περιέλαβε ένα σχέδιο αξιοποίησης των ιαματικών πηγών της νήσου Ικαρίας, το οποίο προβλέπει υπερβολικό βαθμό θέσεων εργασίας σε σχέση με τον πληθυσμό της νήσου. Το ίδιο ΛΠ προβλέπει σημαντικές προεκτάσεις των βιομηχανικών περιοχών Ηρακλείου, Πάτρας και Τρίπολης, μολονότι όπως είχε ήδη επισημάνει το Συνέδριο κατά τους προηγούμενους ελέγχους του, χρησιμοποιούνται ελάχιστα και στην περίπτωση του Ηρακλείου, είναι ανεπαρκώς εξοπλισμένες.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι τα πρώτα ΛΠ που αποφασίστηκαν από την Επιτροπή, στα τέλη του 1989 αναφέρονται σε διατάξεις που χρειάζονται ακόμη επεξεργασία, ιδίως εκείνες σχετικά με την χρησιμοποίηση του ECU και την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Η κατάσταση αυτή δείχνει ότι η Επιτροπή δεν είναι προετοιμασμένη για να αντιμετωπίσει τις συγκεκριμένες λεπτομέρειες εφαρμογής των κανονισμών, ακόμη και για προβλήματα που υπάρχουν για πολύ καιρό. Έτσι, το πρόβλημα της επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων είναι συμφυές σε κάθε χρηματοδότηση που χορηγείται σε τρίτους και η Επιτροπή είχε ήδη αποκτήσει εμπειρία των προβλημάτων που θέτει η χρησιμοποίηση του ECU κατά των υλοποίηση των προγραμμάτων κοινοτικού ενδιαφέροντος που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) Νο 1787/84.

2.4.10. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για να είναι αποτελεσματικός ο προγραμματισμός των διαρθρωτικών δράσεων, πρέπει να συνοδεύεται από παρακολούθηση και αξιολόγηση, προκειμένου να εκτιμηθούν η εκτέλεση και τα αποτελέσματά τους μέσω φυσικών και οικονομικών δεικτών. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι κανονισμοί δεν επιβάλλουν ούτε παρακολούθηση, ούτε αξιολόγηση για τα ΣΠΑ, πράγμα που μειώνει τη σημασία τους και δεν διευκολύνει την επιλογή των προτεραιοτήτων.

Στο επίπεδο των ΚΠΣ, η παρακολούθηση πρέπει να αποβλέπει στο συντονισμό του συνόλου των κοινοτικών και εθνικών παρεμβάσεων και να προτείνει ενδεχόμενες αναπροσαρμογές στα ΚΠΣ. Η δραστηριότητα αυτή πρέπει να ασκείται στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης από επιτροπή παρακολούθησης στην οποία εκπροσωπούνται η Επιτροπή και το κράτος μέλος καθώς και η ΕΤΕ και η οποία διαθέτει σημαντικό περιθώριο ελιγμών για την τροποποίηση των ΚΠΣ. Η παρακολούθηση συμπληρώνεται με ετήσιες εκθέσεις που πρέπει να διαβιβάζουν τα κράτη μέλη. Για τα ΛΠ, υπάρχει σύστημα παρακολούθησης που ακολουθεί τις ίδιες αρχές.

Πρέπει να σημειωθεί ότι στα τέλη του 1990, η Επιτροπή δεν είχε ακόμη υποβάλλει τις ειδικές εκθέσεις για τη δραστηριότητα των διαρθρωτικών ταμείων, που προβλέπονται στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης, ιδίως από τον συντονιστικό κανονισμό.

Δύο παρατηρήσεις μπορούν να γίνουν σχετικά με αυτή τη δομή παρακολούθησης η οποία απαιτεί συμμετοχή και σημαντική προσπάθεια από μέρους της Επιτροπής. Πρώτον, η αποτελεσματικότητά της εξαρτάται από την ικανότητα των επιτροπών παρακολούθησης να επηρεάζουν πραγματικά τη συμπεριφορά των ενδιαφερομένων διοικήσεων προκειμένου να αποφεύγεται η αλλοίωση της ουσίας της κοινοτικής δράσης.

Δεύτερον, η ποιότητα του έργου των επιτροπών παρακολούθησης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα των πληροφοριών που θα τους διαβιβάζονται. Η Επιτροπή περιέλαβε τους κανονισμούς, στα ΚΠΣ και στα ΛΠ, διατάξεις που καθορίζουν τη φύση των πληροφοριών που επιθυμεί να έχει στη διάθεσή της. Θα πρέπει να μεριμνά για την αυστηρή εφαρμογή των διατάξεων αυτών, ιδίως εκείνων που αφορούν τη σύνταξη των εκθέσεων εκτέλεσης.

Τα έγγραφα και οι εκθέσεις που συντάσσονται από τις επιτροπές παρακολούθησης, όταν υπάρχουν δεν καθιστούν πάντοτε δυνατή την εξακρίβωση του σταδίου δημοσιονομικής και φυσικής

προόδου των δράσεων και ακόμη λιγότερο τον αντίκτυπό τους στο επίπεδο των ΚΠΣ ή των ΛΠ. Έτσι, οι πρώτες συνεδριάσεις αφορούσαν κυρίως διαδικαστικά θέματα και συμβαίνει μάλιστα ένα έτος μετά την έγκριση των ΚΠΣ και των πρώτων ΛΠ, να μη διαθέτουν οι επιτροπές παρακολούθησης παρά μόνο προβλέψεις χωρίς κανένα δεδομένο σχετικά με τη σημειωθείσα πρόοδο.

Οι διατάξεις των ΚΠΣ σχετικά με τον ορισμό των ελεγκτικών αρχών και την περιγραφή των ελεγκτικών συστημάτων δεν τηρούνται πλήρως από τα κράτη μέλη, τα οποία υποχρεούνται να περιλάβουν στα ΛΠ λεπτομερή περιγραφή των μέσων ελέγχου και δημοσιονομικής διαχείρισης που θέτουν σε εφαρμογή. Είναι λογικό το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν προσδιόρισε ακριβέστερα τις πρακτικές λεπτομέρειες εφαρμογής των αρχών διαχείρισης και επαλήθευσης που περιέχονται στους κανονισμούς, ιδίως υπό μορφή κοινού συστήματος ελέγχου που ενσωματώνεται στα ΚΠΣ ή στα ΛΠ. Η ενσωμάτωση ενός λεπτομερούς συστήματος ελέγχου στο επίπεδο των ΚΠΣ θα είχε βοηθήσει τις εθνικές διοικήσεις, οι οποίες είναι συχνά κακώς ενημερωμένες για τα θέματα αυτά, να ανταποκριθούν καλύτερα στις απαιτήσεις των ελέγχων που πραγματοποιούνται ή ζητούνται από τις κοινοτικές αρχές: θα ήταν πολύ πιο χρήσιμη, διότι η σύνθεση των επιτροπών παρακολούθησης περιορίζει στο ελάχιστο τη συμμετοχή των κοινοτικών και εθνικών ελεγκτικών αρχών.

Η αξιολόγηση επιχειρεί εκτίμηση των προσδοκώμενων ή επιτευχθέντων αποτελεσμάτων δράσεως και πραγματοποιείται σε τρία επίπεδα: εκείνο της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Κοινότητας, εκείνο των ΚΠΣ και τέλος εκείνο των λειτουργικών παρεμβάσεων.

Κατ' αρχήν, τα ΚΠΣ πρέπει να καθορίζουν τις αρχές και τις λεπτομέρειες της αξιολόγησης. Η πρώτη διαπίστωση που πρέπει να γίνει είναι ότι η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται με τα ΚΠΣ θα είναι δύσκολη αν όχι αδύνατη. Πράγματι, τα ΚΠΣ δεν περιέχουν ακριβείς στόχους που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως σημεία αναφοράς που θα καθιστούσαν δυνατή την αξιολόγηση της προόδου που επιτεύχθηκε.

Όσον αφορά τις αξιολογήσεις που θα γίνουν αργότερα, οι κρίσεις που περιέχονται στα ΚΠΣ είναι γενικές και δεν παρέχουν καμία ακριβή ένδειξη για τις ακολουθητέες κατευθυντήριες γραμμές. Μέχρι σήμερα, η Επιτροπή δεν κατάφερε να υιοθετήσει μια μέθοδο για την αξιολόγηση των ΚΠΣ. Στην πραγματικότητα, σημαντικό μέρος των εργασιών αξιολόγησης ανατέθηκε σε εξωτερικούς συμβούλους και η Επιτροπή δεν μπόρεσε να έχει στη διάθεσή της

τα τελικά πορίσματα των μελετών, παρά μόνο μετά την έγκριση των ΚΠΣ.

Στο επίπεδο των ΛΠ, η Επιτροπή προσπάθησε να καταστήσει σαφέστερες τις προθέσεις της, επεξεργαζόμενη κυρίως καταλόγους δεικτών που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην αξιολόγηση. Ωστόσο, όσον αφορά τα ΛΠ που ήδη εγκρίθηκαν, οι εκ των προτέρων αξιολογήσεις, δεν έγιναν συστηματικά. Η κατάσταση αυτή βεβαίως θα δυσχεράνει περισσότερο την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και, ελλείψει προκαθορισμένων στόχων, θα μειώσει την αξία των εκ των υστέρων αξιολογήσεων για τις οποίες στην πράξη δεν έχει γίνει ακόμη τίποτε, αφού τα ΛΠ στις περισσότερες περιπτώσεις δεν παρέχουν παρά γενικές μεθοδολογικές ενδείξεις.

Σχετικά με αυτό, η χαμηλή χρησιμοποίηση μέχρι σήμερα των πιστώσεων που προορίζονται στα ΚΠΣ για την τεχνική βοήθεια, προξενεί λύπη, διότι θα μπορούσαν να παράσχουν χρήσιμη βοήθεια στις υπεύθυνες διοικήσεις για τη βελτίωση του περιεχομένου, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των δράσεων, και να καταστήσουν έτσι τον προγραμματισμό αποτελεσματικότερο.

2.5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι κανονισμοί της μεταρρύθμισης των ταμείων μπορούν να θεωρηθούν ως βήμα προόδου στο βαθμό που καθιέρωσαν κατά τρόπο αμετάκλητο, θεμελιώδης αρχές για την αποτελεσματικότητα της κοινοτικής δράσης. Εντούτοις, η πρόοδος αυτή πρέπει να υλοποιηθεί με την ορθή εφαρμογή των κανονιστικών διατάξεων, διότι διαφορετικά, θα καταστεί κενή περιεχομένου η βούληση του κοινοτικού νομοθέτη. Σχετικά με αυτό, ο απολογισμός που μπορεί να γίνει, για τα δύο πρώτα έτη της μεταρρύθμισης, πέρα από ορισμένες επιτυχίες, αποκαλύπτει ανεπάρκειες τις οποίες η Επιτροπή θα πρέπει να προσπαθήσει να περιορίσει το ταχύτερο δυνατό.

Η πρώτη αρχή της μεταρρύθμισης, είναι η αρχή της συγκέντρωσης των ενισχύσεων στις περισσότερο μειονεκτικές περιφέρειες. Σημειώθηκαν πρόοδοι στα πλαίσια της συγκέντρωσης των πόρων των ταμείων στις περιφέρειες του Σ1. Εντούτοις, είναι λυπηρό το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έλαβε επαρκώς υπόψη στα πλαίσια της κατανομής των συνδρομών της, την ειδική κατάσταση των περιφερειών.

Η δεύτερη αρχή, είναι η αρχή της εταιρικής σχέσης ανάμεσα στα διάφορα επίπεδα απόφασης, που παρεμβαίνουν στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της διαρθρωτικής πολιτικής. Είναι ο τομέας με τις μεγαλύτερες δυσκολίες, διότι πρόκειται για τη σημαντικότερη καινοτομία της μεταρρύθμισης η οποία θίγει βαθιά ριζωμένους τρόπους συμπεριφοράς. Παρά τις προσπάθειες της Επιτροπής, οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, και κατά μείζονα λόγο και άλλοι σημαντικοί παράγοντες της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, όπως οι κοινωνικοί εταίροι, εξακολουθούν προς το παρόν να συμμετέχουν ανεπαρκώς στα διάφορα επίπεδα της διαρθρωτικής δράσης. Η Επιτροπή πρέπει να συνεχίσει να μεριμνά, ώστε να αποκτήσει η εταιρική σχέση βάθος και ένταση σε όλα τα επίπεδα προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της δράσης της.

Η τρίτη αρχή, απόρροια της προηγούμενης, είναι η αρχή του συντονισμού ανάμεσα στα διάφορα όργανα και τις κοινοτικές και εθνικές πολιτικές. Ο συντονισμός ανάμεσα στα διαρθρωτικά ταμεία πρέπει να ξεπεράσει το παρόν στάδιο της ανάπτυξής του, το οποίο τείνει να τον περιορίσει σε μια διαδικασία διαβούλευσης, και να φτάσει σε μια πραγματική ολοκλήρωση.

Ειδικότερα, το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το ΕΓΤΠΕ - Προσανατολισμός, πρέπει να μεριμνούν για το συντονισμό των πόρων στις περιφέρειες του Σ1, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη αποτελεσματικότητα της κοινοτικής δράσης. Όπως ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο συντονισμό με τα όργανα της δανειοδότησης, ιδίως την ΕΤΕ, προκειμένου να επιτευχθεί ο προσεταιρισμός των δυνάμεων των αγορών στην προσπάθεια για περιφερειακή ανάπτυξη. Ο συντονισμός δεν μπορεί να είναι μόνο έργο της Κοινότητας. Αντίθετα μάλιστα, στο βαθμό που η κοινοτική πολιτική διαμορφώνεται από προτάσεις που υποβάλλουν τα κράτη μέλη, χωρίς πραγματικό συντονισμό σε εθνικό επίπεδο, ο συντονισμός στο κοινοτικό επίπεδο δεν μπορεί παρά να είναι μάταιος.

Η τέταρτη αρχή, είναι η αρχή της γενίκευσης της προσέγγισης κατά πρόγραμμα σε κάθε διαρθρωτική κοινοτική δράση. Κατ'αρχήν, πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή, να εστιάζει τις προσπάθειές της στον καθορισμό των στόχων και στην επιλογή των προτεραιοτήτων για την πραγματοποίηση των σκοπών της Κοινότητας, αφήνοντας ωστόσο ευρεία αυτονομία στους εθνικούς διαχειριστές για τη συγκεκριμένη εφαρμογή των μέτρων στα οποία η Κοινότητα προσφέρει την υποστήριξή της. Δυστυχώς, πολύ συχνά ακόμη, οι στόχοι και οι προτεραιότητες παραμένουν ασαφείς, οι σχέσεις ανάμεσα στους επιδιωκόμενους στόχους και τα διατιθέμενα

μέσα προσδιορίζονται ελάχιστα και τα χρονοδιαγράμματα δεν καθορίζονται όπως πρέπει. Για να μην καταλήξει η προσπάθεια του προγραμματισμού σε τέχνασμα παρουσίας, η Επιτροπή θα πρέπει να φροντίσει ιδίως για τον ορισμό και την ακριβή ιεράρχηση των στόχων και των προτεραιοτήτων, χωρίς τα οποία, υπό το πρόσχημα της ευελιξίας της διαχείρισης, τα οποία στην πραγματικότητα θα συγκάλυπτε την έλλειψη διαχείρισης, θα υπήρχε αποσύνθεσή της κοινοτικής προσπάθειας.

Ο προγραμματισμός έχει νόημα μόνο εφόσον συνοδεύεται από μια πέμπτη αρχή, την αρχή της παρακολούθησης και της αξιολόγησης εκ μέρους της Επιτροπής. Πράγματι, η αρχή της επικουρικότητας η οποία επιτρέπει την εκχώρηση στα κράτη μέλη της υλικής διαχείρισης των δράσεων που υποστηρίζονται από την Κοινότητα, δεν πρέπει να οδηγήσει στην απεμπόληση από την Επιτροπή, των ευθυνών της όσον αφορά την ορθή εκτέλεση και την αποτελεσματικότητά τους. Κατά συνέπεια, πρέπει να ενισχύει και να εφαρμόζει αυστηρά την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την αξιολόγηση των δράσεων, σεβόμενη το περιθώριο ελιγμών που αφήνεται στους διαχειριστές οι οποίοι οφείλουν να διασφαλίζουν την ευελιξία κάθε πολυετούς δράσης μεγάλου βεληνεκού. Οι ανεπάρκειες στον τομέα αυτό είναι πολυάριθμες, ιδίως στον τομέα της αξιολόγησης που έχει ακόμα ελάχιστα αναπτυχθεί, και η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε να καταστούν οι κανονιστικές διατάξεις όσο το δυνατόν λειτουργικότερες και αποτελεσματικότερες.

Η εφαρμογή όλων αυτών των βασικών αρχών και η εμπάθυνσή τους, αποτελούν το εχέγγυο της επιτυχίας της μεταρρύθμισης και, μακροπρόθεσμα, της επιτυχίας της διαρθρωτικής πολιτικής της Κοινότητας. Οι πολύ σύντομες προθεσμίες που επιβάλλουν οι κανονισμοί, δεν επέτρεψαν στην Επιτροπή να θέσει πλήρως σε εφαρμογή τις αρχές της μεταρρύθμισης. Σε τομείς, μερικές φορές σημαντικούς, όπως εκείνον του προσθετικού χαρακτήρα, απομένουν να γίνουν πολλά βήματα προόδου. Οι δυσκολίες και τα προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν παλαιότερα, δείχνουν ότι η υλοποίηση του πνεύματος της μεταρρύθμισης είναι μεγαλόπνοο έργο, το οποίο απαιτεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, πολλή επιμονή και προσοχή, προκειμένου να αποφευχθεί η επάνοδος στις κακοτοπιές του παρελθόντος.

Ως προς αυτό, πρέπει η Επιτροπή να εξασφαλίσει την μέγιστη δυνατή διαφάνεια, όσον αφορά την ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο των δράσεων που αποφασίστηκαν στα πλαίσια της μεταρρύθμισης, ιδίως στο πεδίο των δημοσιονομικών πληροφοριών σχετικά με την εκτέλεσή τους.

Πράγματι, οι λεπτομέρειες της διαχείρισης κατά δόσεις και η εγγενής τους ευελιξία, η οποία ενισχύθηκε περισσότερο στα τέλη του 1990, συγκαλύπτουν τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζονται επί τόπου, όπως ήδη εξήγησε το Συνέδριο στην προηγούμενη ετήσια έκθεσή του.

Το Συνέδριο, ελπίζει ότι η Επιτροπή, θα μπορέσει να επιφέρει τις αναγκαίες διορθώσεις επ' ευκαιρία της αξιολόγησης των διαρθρωτικών πολιτικών που ανήγγειλε στην πρώτη της έκθεση για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης στα τέλη του 1991 και μάλιστα εν όψει του γεγονότος ότι η γενική αξιολόγηση αυτή, συμπίπτει με την ειδική εμπειριστατωμένη αξιολόγηση που προβλέπεται στα κοινοτικά πλαίσια στήριξης. Μια τέτοια προσέγγιση, φαίνεται να είναι εξάλλου η μόνη δυνατή, έναντι των σαφών διατάξεων των ίδιων των κανονισμών της μεταρρύθμισης, οι οποίες επιβάλλουν τη σύνταξη έκθεσης σχετικά με " το επίπεδο συνοχής της Κοινότητας και την επίπτωση της υλοποίησης των κοινοτικών πολιτικών ", πριν από την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, δηλαδή πριν από τα τέλη του 1992.

Κεφάλαιο 3ο :
Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθμ
2052/88
Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθμ
4253/88

Κεφάλαιο 3^ο : Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθμ. 2052/88 ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 24ης Ιουνίου 1988

για την αποστολή των διαρθρωτικών ταμείων, την αποτελεσματικότητά τους και το συντονισμό των παρεμβάσεών τους μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ:

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130Δ,

την πρόταση της Επιτροπής (1),

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2),

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3),

Εκτιμώντας:

ότι το άρθρο 130Α της συνθήκης προβλέπει ότι η Κοινότητα αναπτύσσει και συνεχίζει τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής και ότι, συγκεκριμένα, έχει στόχο να μειώσει τις διαφορές ανάμεσα στις διάφορες περιοχές της και την καθυστέρηση των πλέον μειονεκτικών περιοχών

ότι το άρθρο 130Γ προβλέπει ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (στο εξής ΕΤΠΑ) προορίζεται να συμβάλει στη διάδοση των κυριότερων περιφερειακών αναστάσεων στην Κοινότητα μέσω της συμμετοχής στην ανάπτυξη, και στη διαρθρωτική αναπροσαρμογή των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξή τους, καθώς και στην ανασυγκρότηση των βιομηχανικών περιφερειών που βρίσκονται σε παρακμή

ότι, για το σκοπό αυτό, το άρθρο 130Δ της συνθήκης προβλέπει την υποβολή γενικής πρότασης η οποία θα επηρεάσει στη δομή και τους κανόνες λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων — τμήμα Προσανατολισμού (στο εξής ΕΓΓΕ) — τμήμα Προσανατολισμού), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (στο εξής ΕΚΤ) και του ΕΤΠΑ τις αναγκαίες τροποποιήσεις για τη διακρίνιση και την ορθολογική οργάνωση της αποστολής τους, ούτως ώστε να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 130Α και 130Γ της συνθήκης, καθώς και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητά τους και να συντονίσει τις παρεμβάσεις τους μεταξύ τους και με τις παρεμβάσεις που προέρχονται από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα

ότι η πολιτική που ακολουθεί η Κοινότητα μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (στο εξής ΕΤΕ) και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων, πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 130Α και 130Γ

ότι η δράση και διεξάγεται μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών

(1) ΕΕ αριθ. C 151 της 9. 6. 1988, σ. 4.

(2) ΕΕ αριθ. C 167 της 27. 6. 1988.

(3) ΕΕ αριθ. C 175 της 4. 7. 1988.

οργάνων, ο συντονισμός των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών των κρατών μελών, ο συντονισμός των εθνικών περιφερειακών πολιτικών, ο συντονισμός των εθνικών καθεστώτων ενισχύσεων καθώς και άλλων μέτρων που συνδέονται με την εφαρμογή των κοινών πολιτικών και της εσωτερικής αγοράς, εντάσσονται, σύμφωνα με το άρθρο 130Β της συνθήκης, σε ένα σύνολο πολιτικών και δράσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, και ότι αναπόκειται στην Επιτροπή να υποβάλει τις κατάλληλες προτάσεις για το θέμα αυτό

ότι, για να επιτευχθεί ο σκοπός που καθορίζεται στο άρθρο 130Δ της συνθήκης, πρέπει το σύνολο της κοινοτικής δράσης στον τομέα αυτό να προσανατολιστεί προς ορισμένους κατά προτεραιότητα στόχους, που θα έχουν σαφώς καθοριστεί σε συνάρτηση με τον εν λόγω σκοπό

ότι, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της διαρθρωτικής δράσης της Κοινότητας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε, στις 11 και 12 Φεβρουαρίου 1988, να διπλασιάσει, σε πραγματικές τιμές, έως το 1993, σε σχέση με το επίπεδο του 1987, τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων των διαρθρωτικών ταμείων: ότι καθόρισε, επίσης, τις αξίες που θα γίνουν μέχρι το 1992: ότι, στο πλαίσιο αυτό, οι ενισχύσεις των διαρθρωτικών ταμείων προς τις περιοχές που εμπίπτουν στον υπ' αριθ. 1 στόχο θα διπλασιαστούν, σε πραγματικές τιμές, μέχρι το 1992 και ότι η Επιτροπή φρονίμως, εν προκειμένω, να καταβληθεί ιδιαίτερη προσοχή για τις λιγότερο σημερινές περιοχές, στο πλαίσιο των εκπλέον πόρων για τις περιοχές που εμπίπτουν στον υπ' αριθ. 1 στόχο

ότι πρέπει να προσδιοριστεί ποια ταμεία, σε ποιο βαθμό και με ποιους όρους πρέπει να συμβάλουν στην υλοποίηση καθενός από τους πρωταρχικούς στόχους, καθώς και να καθοριστούν οι όροι με τους οποίους είναι δυνατό να παρασχεθεί συνδρομή εκ μέρους της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων, ιδίως σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις των ταμείων

ότι, από τα τρία διαρθρωτικά ταμεία, το ΕΤΠΑ αποτελεί το σημαντικότερο μέσο υλοποίησης του στόχου της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση, και ότι διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο στην ανασυγκρότηση των περιφερειών, των παραμεθόριων περιοχών ή τμημάτων περιοχών (περιλαμβανομένων των περιοχών αγοράς εργασίας και των αστικών Κοινοτήτων) που κλιττώνται έντονα από την παρακμή της βιομηχανίας τους

ότι πρωταρχικό καθήκον του ΕΚΤ είναι η καταπολέμηση της μακρόχρονης ανεργίας και η επαγγελματική ένταξη των νέων: ότι συμβάλει στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και αποτελεί μέσο αποφασιστικής σημασίας για την προώθηση μιας συνεκτικής πολιτικής απασχόλησης στα κράτη μέλη και την Κοινότητα

... το ΕΓΤΠΙΙ — τμήμα Προσανατολισμού αποτελεί, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, το κυριότερο μέσο για τη χρηματοδότηση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων και της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών στην προοπτική της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής:

... ότι η δράση των ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων πρέπει να στηρίζει την εφαρμογή μιας πολιτικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών:

... ότι πρέπει να καθοριστούν τα καθήκοντα των διαρθρωτικών ταμείων, ώστε να διευκρινιστούν οι κύριες κατηγορίες των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται σε καθένα απ' αυτά στο πλαίσιο της υλοποίησης των πρωταρχικών στόχων: ότι οι δράσεις των διαρθρωτικών ταμείων πρέπει να ανταποκρίνονται στους στόχους των άλλων κοινοτικών πολιτικών, (συμπεριλαμβανομένων των κανόνων αντιπληθωτισμού, της αναβάσταξης, δημοτικών συμβάσεων και της κριτικής της επιβιώσεως)

... ότι η υλοποίηση του πρωταρχικού στόχου της εξασφάλισης της διαρθρωτικής προσαρμογής των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση, συνεπάγεται σημαντική συγκέντρωση των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων της Κοινότητας υπέρ του σκοπού αυτού:

... ότι προβλέπονται διατάξεις σχετικά με την ενδεικτική κατανομή των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων, στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ, μεταξύ των κρατών μελών, προκειμένου να διευκολυνθούν τα κράτη μέλη κατά τον προγραμματισμό των μέτρων που εμπίπτουν στο πεδίο του ΕΤΠΑ:

... ότι πρέπει να προσδιοριστούν οι περιοχές και τα πρόσωπα στην Κοινότητα που είναι δυνατό να επωφεληθούν από τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στα πλαίσια των διαφόρων πρωταρχικών στόχων:

... ότι πρέπει να καταρτιστεί ο κατάλογος των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση ανάπτυξης: ότι πρέπει να προσδιοριστούν, για το σκοπό αυτό, οι περιοχές του διοικητικού επιπέδου NUTS II (1), το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) των οικίων, υπολογιζόμενο σε ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης ανά κάτοικο, είναι κατώτερο από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου, καθώς και άλλες περιοχές, τα ΑΕΠ των οικίων κλησιάζει πολύ από το όριο αυτό και που για ειδικούς λόγους πρέπει να συμπεριληφθούν στον κατάλογο αυτό:

... ότι πρέπει να καθοριστούν τα κριτήρια προσδιορισμού των βιομηχανικών περιοχών που βρίσκονται σε παρακμή: ότι, επιπλέον, προκειμένου να εξασφαλιστεί αποτελεσματική συγκέντρωση των παρεμβάσεων, η κοινοτική δράση θα μπορούσε να καλύπτει πληθυσμό που θα φτάνει μέχρι και το 15% του πληθυσμού της Κοινότητας, εκτός των περιφερειών που παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση:

... ότι πρέπει να καθοριστούν τα κριτήρια εκλογής των αγροτικών περιοχών:

... ότι η κοινοτική δράση πρέπει να συμπληρώνει τις ενέργειες των κρατών μελών: ότι, για τη συμπλήρωση και ενίσχυση των πρωτοβουλιών τους στο κατάλληλο περιφερειακό επίπεδο, πρέπει να καθιερωθεί στενή συνεργασία ανάμεσα στην Επι-

τροπή, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και τις αρμόδιες εθνικές, περιφερειακές, τοπικές ή άλλες αρχές που ορίζονται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, και ότι όλα τα προαναφερόμενα μέρη ενεργούν ως εταίροι, στα πλαίσια των ευθυνών και αρμοδιοτήτων τους, για την επίτευξη ενός κοινού στόχου:

... ότι πρέπει να αποσαφηνιστούν οι βασικές μορφές των διαρθρωτικών παρεμβάσεων της Κοινότητας προς επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 130Α και 130Γ της συνθήκης, και ότι αυτές οι μορφές παρέμβασης πρέπει να ενισχύουν την αποτελεσματικότητα της δράσης της και, συγχρόνως, να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των διαφόρων καταστάσεων που είναι δυνατό να προκύψουν, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας:

... ότι πρέπει να δοθεί πρωτεύουσα σημασία στις παρεμβάσεις με μορφή πολιτικών λειτουργικών προγραμμάτων:

... ότι, για τη διασφάλιση της κοινής δράσης ενός ή περισσότερων ταμείων, της ΕΤΕ και ενός ή περισσότερων από τα άλλα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα, τα προγράμματα αυτά είναι δυνατό να εκπονούνται και να υλοποιούνται με βάση την ολοκληρωμένη προσέγγιση των επίμαχων ενεργειών που περιλαμβάνουν:

... ότι πρέπει να δημιουργηθούν μηχανισμοί που να επιτρέπουν την κλιμάκωση των παρεμβάσεων της Κοινότητας ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των ενεργειών που πρέπει να υποστηριχθούν, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται και τη χρηματοοικονομική ικανότητα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τη σχετική ευημερία αυτού του κράτους:

... ότι, κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, πρέπει να καθοριστούν οι διαδικασίες που θα διασφαλίζουν τη στενή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών και των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών που αυτά ορίζουν:

... ότι πρέπει να καθοριστούν, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, αποτελεσματικές μέθοδοι παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου των διαρθρωτικών παρεμβάσεων της Κοινότητας, που να είναι προσαρμοσμένες κυρίως στα ειδικά καθήκοντα κάθε διαρθρωτικού ταμείου, όπως καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό:

... ότι πρέπει να καθοριστούν οι αρχές για τις αναγκαίες μεταβατικές διατάξεις, καθώς και για τη σώρευση και τη αλληλεπικάλυψη των κοινοτικών δράσεων ή μέτρων:

... ότι πρέπει να προβλεφθεί ρήτρα επανεξέτασης:

... ότι πρέπει να θεσπιστούν, σε μεταγενέστερες εκταξιακές διατάξεις, οι λεπτομερείς κανόνες που θα διέπουν κάθε διαρθρωτικό ταμείο, καθώς και οι διαδικασίες συντονισμού και από κοινού αξιοποίησης των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων και μέσων της Κοινότητας:

... ότι η ΕΤΕ εκληρώνει την αποστολή που της αναθέτουν τα άρθρα 129 και 130 της συνθήκης και παρέχει τη συμβολή της για την υλοποίηση των στόχων του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού της:

(1) Ονοματολογία εθνικών στατιστικών μονάδων (NUTS). Βλέπε EUROSTAT «Συνολικές στατιστικές των περιφερειών» της 25. 6. 1986.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Ι. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΔΙΑΘΕΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Άρθρο 1

Στόχοι

Η δράση της Κοινότητας μέσω των διαθερωτικών ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων, αποσκοπεί στην επίτευξη των γενικών στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 130Α και 130Γ της συνθήκης, συμβάλλοντας στην επίτευξη κέντε πρωταρχικών στόχων:

1. Προώθηση της ανάπτυξης και διαθερωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών (εφεξής «στόχος αριθ. 1»).
2. Μετατροπή των περιφερειών, παραμεθόρων περιοχών ή τμημάτων περιοχών (περιλαμβανομένων των περιοχών αγοράς εργασίας και των αστικών κοινοτήτων) που πλήττονται σοβαρά από τη βιομηχανική παρακμή (εφεξής «στόχος αριθ. 2»).
3. Καταπολέμηση της ανεργίας μακράς διάρκειας (εφεξής «στόχος αριθ. 3»).
4. Διευκόλυνση της επαγγελματικής ένταξης των νέων (εφεξής «στόχος αριθ. 4»).
5. Με την προοπτική της αναμόρφωσης της κοινής γεωργικής πολιτικής,
 - α) επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων και,
 - β) προώθηση της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών (εφεξής «στόχοι αριθ. 5α και αριθ. 5β»).

Άρθρο 2

Μέσα

1. Τα διαθερωτικά ταμεία (ΕΓΤΠΕ—τμήμα Προσανατολισμού, ΕΚΤ και ΕΤΠΑ), συμβάλλουν, καθένα σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που το διέκουν, στην υλοποίηση των στόχων αριθ. 1 έως αριθ. 5, με βάση την ακόλουθη κατανομή:

- στόχος αριθ. 1 : ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ—τμήμα Προσανατολισμού
- στόχος αριθ. 2 : ΕΤΠΑ, ΕΚΤ
- στόχος αριθ. 3 : ΕΚΤ,
- στόχος αριθ. 4 : ΕΚΤ,
- στόχος αριθ. 5α: ΕΓΤΠΕ—τμήμα Προσανατολισμού,
- στόχος αριθ. 5β: ΕΓΤΠΕ—τμήμα Προσανατολισμού, ΕΚΤ, ΕΤΠΑ.

2. Η ΕΤΕ, παράλληλα με την αποστολή που της ανατίθεται βάσει των άρθρων 129 και 130 της συνθήκης, συνεργάζεται για την υλοποίηση των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 1, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού της.

3. Τα άλλα υφιστάμενα χρηματοδοτικά όργανα είναι δυνατό να συμβάλλουν, καθένα σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που το διέκουν, σε κάθε ενέργεια που υποστηρίζεται από ένα ή περισσότερα διαθερωτικά ταμεία, βάσει των στόχων αριθ. 1 έως 5. Η Επιτροπή λαμβάνει, ενδεχομένως, μέτρα προκειμένου τα μέσα αυτά να μπορούν να συμβάλλουν καλύτερα στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 1.

Άρθρο 3

Αποστολή των Ταμείων

1. Σύμφωνα με το άρθρο 130Γ της συνθήκης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης:

- έχει ως κύρια αποστολή την υποστήριξη των στόχων αριθ. 1 και 2 στις οικείες περιφέρειες,
- συμμετέχει, επαπλέον, στις δράσεις του στόχου 5β.

Ειδικότερα, συμβάλλει στην ενίσχυση:

- α) παραγωγικών επενδύσεων
- β) της δημιουργίας ή του εκσυγχρονισμού υποδομών που συμβάλλουν στην ανάπτυξη ή μετατροπή των οικείων περιφερειών
- γ) δράσεων με στόχο την ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού των οικείων περιφερειών.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης συμβάλλει, επίσης, στην υποστήριξη μελετών ή πρότυπων παραματυσών ενεργειών περιφερειακής ανάπτυξης σε κοινοτικό επίπεδο και, ειδικότερα, στις περιπτώσεις των παραμεθόρων περιοχών των κρατών μελών.

2. Στα πλαίσια του άρθρου 123 της συνθήκης και βάσει των αποφάσεων που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν δυνάμει του άρθρου 126 της συνθήκης, το ΕΚΤ:

- έχει ως πρωταρχική αποστολή τη στήριξη σε όλη την Κοινότητα των δράσεων επαγγελματικής εκπαίδευσης και των ενισχύσεων για την πρόληψη προσωπικού και τη δημιουργία δραστηριοτήτων ελεύθερων επαγγελματιών, με σκοπό την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας (στόχος αριθ. 3) και την επαγγελματική ένταξη των νέων (στόχος αριθ. 4),
- επαπλέον στηρίζει τις δράσεις των στόχων αριθ. 1, 2 και 5β.

Οι κατηγορίες ατόμων τις οποίες αφορά η στήριξη του ΕΚΤ είναι οι εξής:

- α) άνεργοι μακράς διάρκειας (στόχος αριθ. 3)
- β) νέοι μετά την περίοδο της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης κλήρους ωραρίου (στόχος αριθ. 4)
- γ) εκτός από τις κατηγορίες ατόμων που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όταν το ΕΚΤ συμμετέχει στη χρηματοδότηση μέτρων αναγκαίων για την υλοποίηση των στόχων αριθ. 1, 2 και 5β, οι δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης ή ενισχύσεων για την πρόληψη προσωπικού και τη δημιουργία δραστηριοτήτων ελεύθερων επαγγελματιών αφορούν, κυρίως, τους ανέργους ή τους απαιλου-

μένους με ανεργία, προκειμένου να αποκτήσουν οι ενδιαφερόμενοι τα αναγκαία επαγγελματικά προσόντα είτε για να εξασφαλίσουν τη σταθερότητα της απασχόλησής τους, είτε για να αποκτήσουν νέες δυνατότητες απασχόλησης. Εκτός από τους ανέργους ή τους απειλούμενους με ανεργία, στα μέτρα αυτά μπορούν να περιληφθούν και άλλες κατηγορίες ατόμων, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 4.

Η υκοστήριξη αυτή λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες που εκφράζονται στις αγορές εργασίας και τις προτεραιότητες των πολιτικών απασχόλησης στην Κοινότητα.

3. Οι παρεμβάσεις του ΕΓΤΠΕ — τμήμα Προσανατολισμού αποβλέπουν, ιδίως, σύμφωνα με τις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 39 της συνθήκης, στους ακόλουθους στόχους:

α) στην ενίσχυση και στην αναδιοργάνωση των γεωργικών διαρθρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της εκπορίας και της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων, των προϊόντων αλιείας και των προϊόντων δασοκομίας, με την προοπτική, ιδίως, της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής·

β) στην εξασφάλιση της μετατροπής της γεωργικής παραγωγής και στην ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων για τους γεωργούς·

γ) στην εξασφάλιση ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου στους αγρότες·

δ) στη συμβολή της κοινωνικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών, στην προστασία του περιβάλλοντος και στη διατήρηση του αγροτικού χώρου (περιλαμβανομένης της διατήρησης των φυσικών πόρων της γεωργίας), καθώς και στην αντιστάθμιση των αρνητικών επιπτώσεων που έχουν στη γεωργία τυχόν φυσικά μειονεκτήματα.

4. Οι ειδικές διατάξεις όσον αφορά τη δράση κάθε διαρθρωτικού ταμείου, καθορίζονται από τις εκτελεστικές αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 130Ε της συνθήκης. Καθορίζουν, ιδίως, τους τρόπους παρέμβασης του Ταμείου με μία από τις μορφές που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2, τους όρους εκλεξιμότητας και τα ποσοστά συνδρομής. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, καθορίζουν επίσης τις διαδικασίες παρακολούθησης, αξιολόγησης, χρηματοοικονομικής διαχείρισης και ελέγχου των ενεργειών, καθώς και τις, ενδεχομένως, απαραίτητες μεταβατικές διατάξεις σε σχέση με τις ισχύουσες ρυθμίσεις.

5. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με βάση το άρθρο 130Ε της συνθήκης, θεσπίζει τις απαραίτητες διατάξεις για τον συντονισμό των παρεμβάσεων των διαφόρων ταμείων μεταξύ τους αφενός, και των παρεμβάσεων των ταμείων με τις παρεμβάσεις της ΕΤΕ και των λοιπών υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων, αφετέρου. Η Επιτροπή και η ΕΤΕ καθορίζουν, με κοινή συμφωνία, τις πρακτικές λεπτομέρειες συντονισμού των παρεμβάσεών τους.

Οι εκτελεστικές αποφάσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, καθορίζουν, επίσης, τις μεταβατικές διατάξεις σχετικά με τις ολοκληρωμένες προσεγγίσεις που έχουν αποφασισθεί στο πλαίσιο των ισχυουσών ρυθμίσεων.

II. ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΘΩΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 4

Συμπληρωματικότητα, εταιρική σχέση, τεχνική βοήθεια

1. Η κοινοτική δράση θεωρείται ως συμπλήρωμα ή συμβολή στις αντίστοιχες δράσεις των κρατών μελών. Αυτό επιτυγχάνεται με τη στενή συνεργασία ανάμεσα στην Επιτροπή, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και τις αρμόδιες αρχές που ορίζονται από αυτό το εθνικό, περιφερειακό, τοπικό ή άλλο επίπεδο· όλα τα μέρη αποτελούν εταίρους κατά την εκδίωξη ενός κοινού σκοπού. Η συνεργασία αυτή καλείται στο εξής «εταιρική σχέση». Η εταιρική σχέση καλύπτει την προετοιμασία, τη χρηματοδότηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των ενεργειών.

2. Με βάση τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, καθώς και τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 και 5, η Επιτροπή λαμβάνει τις πρωτοβουλίες και τα εκτελεστικά μέτρα που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί ότι η κοινοτική δράση στηρίζει την υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 1 και ενισχύει τις εθνικές πρωτοβουλίες.

3. Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 4, να συμβάλει στην προετοιμασία, την εκτέλεση και την προσαρμογή των παρεμβάσεων με τη χρηματοδότηση προπαρασκευαστικών μελετών και ενεργειών τεχνικής βοήθειας εκτόπου, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και, ενδεχομένως, τις αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

4. Η κατανομή των αρμοδιοτήτων ανάμεσα στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού σταδίου των ενεργειών καθορίζεται για κάθε στόχο στα άρθρα 8 έως 11.

Άρθρο 5

Μορφές παρέμβασης

1. Η χρηματοδοτική παρέμβαση των διαρθρωτικών ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων κοινοτικών χρηματοδοτικών οργάνων παρέχεται με διάφορες μορφές χρηματοδότησης, ανάλογα με τη φύση των ενεργειών.

2. Όσον αφορά τα διαρθρωτικά ταμεία, η χρηματοδοτική παρέμβασή τους παρέχεται με μία από τις ακόλουθες μορφές:

α) συγχρηματοδότηση λειτουργικών προγραμμάτων·

β) συγχρηματοδότηση εθνικού κεντρικού ενισχυσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιστροφών·

γ) χορήγηση συνολικών επιχορηγήσεων, τις οποίες διαχειρίζεται, κατά κανόνα, ένας ενδιάμεσος φορέας που ορίζεται από το κράτος μέλος σε συμφωνία με την Επιτροπή, ο οποίος εξασφαλίζει την κατανομή σε επιμέρους επιχορηγήσεις προς τους τελικούς δικαιούχους·

δ) συγχρηματοδότηση κατάλληλων σχεδίων, συμπεριλαμβανομένων των επιστροφών·

ε) ενίσχυση σε τεχνική βοήθεια και προπαρασκευαστικές μελέτες για την εκπόνηση των δράσεων.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική κλεισιση, με βάση πρόταση της Επιτροπής και σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να θεσπίσει άλλες μορφές παρέμβασης της αυτής φύσεως.

3. Η χρηματοδοτική παρέμβαση της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που δίδουν το καθένα από αυτά, παρέχεται, ιδίως, με μια από τις ακόλουθες μορφές:

- δάνεια ή άλλες μορφές συγχρηματοδότησης συγκεκριμένων επενδύσεων,
- συνολικά δάνεια,
- συγχρηματοδότηση της τεχνικής βοήθειας ή των προπαρασκευαστικών μελετών για την εκπόνηση των δράσεων,
- εγγυήσεις.

4. Η κοινοτική συνδρομή συνδυάζεται με κατάλληλο τρόπο τις παρεμβάσεις με τη μορφή εξαγορηθήσεων και δανείων που προαναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, προκειμένου να μεγιστοποιήσει τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα των χρησιμοποιούμενων πόρων του προϋπολογισμού με τη βοήθεια των υφιστάμενων μορφών χρηματοοικονομικής τεχνικής.

5. Λειτουργικό πρόγραμμα κατά την έννοια της παραγράφου 2 στοιχείο α) είναι ένα συνεκτικό σύνολο πολιτικών ενεργειών, για την υλοποίηση του οποίου είναι δυνατό να ζητηθεί η συνδρομή ενός ή περισσότερων ταμείων και ενός ή περισσότερων από τα άλλα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και της ΕΤΕ.

Όταν για την εφαρμογή ενός λειτουργικού προγράμματος απαιτείται η παρέμβαση περισσότερων ταμείων ή/και περισσότερων άλλων χρηματοδοτικών μέσων, είναι δυνατό να εφαρμοστεί ολοκληρωμένη προσέγγιση, της οποίας οι λεπτομέρειες καθορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 5.

Τα λειτουργικά προγράμματα αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία των κρατών μελών ή της Επιτροπής, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

Άρθρο 6

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

1. Η κοινοτική δράση αποτελεί αντικείμενο παρακολούθησης για να εξασφαλίζεται η πραγματική εκπλήρωση των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο των στόχων που καθορίζονται στα άρθρα 130Α και 130Γ της συνθήκης. Η παρακολούθηση αυτή επιτρέπεται, αν χρειαστεί, τον ανεπρόσμενο ανατολισμό της δράσης με βάση τις ανάγκες που προκύπτουν κατά την εκτέλεσή της.

Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά στις επιτροπές του άρθρου 17 εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή των δράσεων.

2. Για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των διαρθρωτικών παρεμβάσεων, πραγματοποιείται εκ των προτέρων

και εκ των υστέρων αξιολόγηση της κοινοτικής δράσης, ώστε να εκτιμηθούν οι επιδράσεις της σε σχέση με τους στόχους του άρθρου 1 και να αναλυθούν οι επιπτώσεις της σε συγκεκριμένα διαρθρωτικά προβλήματα.

3. Οι μέθοδοι παρακολούθησης και αξιολόγησης της κοινοτικής δράσης καθορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφοι 4 και 5, και όσον αφορά την ΕΤΕ, από τις διατάξεις του καταστατικού της.

Άρθρο 7

Συμβατότητα και έλεγχος

1. Οι ενέργειες που αποταλούν αντικείμενο χρηματοδότησης από τα διαρθρωτικά ταμεία, από την ΕΤΕ ή από άλλο υφιστάμενο χρηματοδοτικό όργανο πρέπει να συμφωνούν με τις διατάξεις των συνθηκών και των πράξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτών, καθώς και με τις κοινοτικές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν τους κανόνες ανταγωνισμού, τη ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και την προστασία του περιβάλλοντος.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού, οι διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφοι 4 και 5 περιέχουν τους εναρμονισμένους κανόνες που αφορούν στην ενίσχυση του ελέγχου των διαρθρωτικών παρεμβάσεων. Οι διατάξεις αυτές προσαρμόζονται στον ιδιαίτερο χαρακτήρα των σχετικών χρηματοδοτικών πράξεων. Οι διαδικασίες ελέγχου που αφορούν τις πράξεις της ΕΤΕ προβλέπονται στο καταστατικό της.

III. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

Άρθρο 8

Στόχος αριθ. 1

1. Οι περιφέρειες τις οποίες αφορά ο στόχος αριθ. 1 είναι οι περιφέρειες εκπαίδου NUTS II, των οποίων το ΑΕΠ ανά κάτοικο είναι, με βάση τα στοιχεία των τριών τελευταίων ετών, κατώτερο του 75% του κοινοτικού μέσου όρου.

Ο στόχος αυτός αφορά, επίσης, τη Βόρεια Ιρλανδία, τα Υπερπόντια Γαλλικά Διαμερίσματα και άλλες περιφέρειες των οποίων το ΑΕΠ ανά κάτοικο κληρονομήθηκε από τις προαναφερόμενες περιφερειών και οι οποίες, για ειδικούς λόγους, πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο του στόχου αριθ. 1.

2. Στο παράρτημα παρατίθεται πίνακας των περιφερειών που εμπίπτουν στο στόχο αριθ. 1.

3. Ο πίνακας των περιφερειών ισχύει για πέντε χρόνια από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού. Επανειληφτείται δε από την Επιτροπή, σε είδατο χρόνο και πριν από τη λήξη της πενταετίας, προκειμένου το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να καταρτίσει, με ειδική κλεισιση, νέο πίνακα για την περίοδο μετά τη λήξη των πέντε ετών.

4. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τα προγράμματα τους περιφερειακής ανάπτυξης. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως:

- περιγραφή των βασικών αξόνων που έχουν επιλεγεί για την περιφερειακή ανάπτυξη, καθώς και των αντίστοιχων ενεργειών,
- ενδείξεις ως προς τον τρόπο χρησιμοποίησης των συνδρομών των ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων για την υλοποίηση των σχεδίων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν συνολικό πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης για όλες τις περιφέρειες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο της παραγράφου 2, με την προϋπόθεση ότι το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν επίσης τα προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 2 και τις ενέργειες που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 για τις αντίστοιχες περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων και των στοιχείων που αφορούν τις ενέργειες βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 1, που συνιστούν, σύμφωνα με τους ισχύοντες κοινοτικούς κανόνες, δικαίωματα για τους διακινητές.

Προκειμένου να επιταχύνεται η εξέταση των αιτήσεων και να επισπεύδεται η υλοποίηση των παρεμβάσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν, συγχρόνως με τα προγράμματα, αιτήσεις λειτουργικών προγραμμάτων που καλύπτονται από αυτά.

5. Η Επιτροπή εξετάζει τα προτεινόμενα προγράμματα και ενέργειες καθώς και τα άλλα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 4, για να διαπιστωθεί αν συμβαδίζουν με τους στόχους του παρόντος κανονισμού και τις διατάξεις και πολιτικές που αναφέρονται στα άρθρα 6 και 7. Καθορίζει, με βάση όλα τα προγράμματα και τις ενέργειες που προβλέπονται στην παράγραφο 4, στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης των κοινοτικών διαρθρωτικών παρεμβάσεων, σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 17.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης περιλαμβάνει ιδίως:

- τους επιλεγόμενους άξονες προτεραιότητας της κοινοτικής παρέμβασης,
- τις μορφές παρέμβασης,
- το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης, στο οποίο καθορίζεται το ύψος των παρεμβάσεων και τις πηγές τους,
- τη διάρκεια των παρεμβάσεων αυτών.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης εξασφαλίζει το συντονισμό της κοινοτικής διαρθρωτικής βοήθειας για την επίτευξη των διαφόρων στόχων του άρθρου 1, που μπορούν να επιτευχθούν σε μια ορισμένη περιφέρεια.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης είναι δυνατόν, ενδεχομένως, να αναθεωρείται και να προσαρμόζεται με πρωτοβουλία του κράτους μέλους ή της Επιτροπής σε συμφωνία με το κράτος μέλος, ανάλογα με κατάλληλα νέα στοιχεία και τα αποτελέσματα που σημειώνονται κατά την υλοποίηση των σχετικών ενεργειών. 60

Κατόπιν δέοντως αιτιολογημένης απήχωσης του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, η Επιτροπή εγκρίνει τα ειδικά κοινοτικά πλαίσια στήριξης για ένα ή περισσότερα από τα προγράμματα που αναφέρονται στην παράγραφο 4.

6. Οι παρεμβάσεις βάσει του στόχου αριθ. 1 πραγματοποιούνται, κατά κύριο λόγο, με τη μορφή λειτουργικών προγραμμάτων.

7. Οι διατάξεις εφαρμογής του παρόντος άρθρου διακρίνονται στις διατάξεις που προβλέπει το άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

Άρθρο 9

Στόχος αριθ. 2

1. Οι βιομηχανικές περιοχές σε παρακμή τις οποίες αφορά ο στόχος αριθ. 2 καλύπτονται περιφέρειες, παραμεθόριες περιοχές ή τμήματα περιοχών (περιλαμβανομένων των περιοχών αγοράς εργασίας και των αστικών κοινοτήτων).

2. Οι περιοχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρέπει να αντιστοιχούν ή να ανήκουν σε εδαφική μονάδα του επιπέδου NUTS III, ανταποκρινόμενη στο σύνολο των κατωτέρω κριτηρίων:

- α) μέσο ποσοστό ενέργειας μεγαλύτερο από τον κοινοτικό μέσο όρο των τελευταίων τριών ετών
- β) ποσοστό απασχόλησης στη βιομηχανία σε σχέση με το ποσοστό συνολικής απασχόλησης ίσο ή ανώτερο από τον κοινοτικό μέσο όρο για κάθε έτος αναφοράς από το 1975
- γ) διαπιστωμένη μείωση της απασχόλησης στη βιομηχανία σε σχέση με το έτος αναφοράς που χρησιμοποιείται στο στοιχείο β).

Με την επιφύλαξη των διατάξεων της κατωτέρω παραγράφου 4, η κοινοτική παρέμβαση μπορεί, επίσης, να εκτείνεται:

- σε όμορες περιοχές που ανταποκρίνονται στα προαναφερόμενα κριτήρια α, β και γ,
- σε αστικές κοινότητες με ποσοστό ανεργίας άνω του 50 % του κοινοτικού μέσου όρου, στις οποίες η βιομηχανική απασχόληση έχει μειωθεί σημαντικά,

- σε άλλες περιοχές στις οποίες τα τρία τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί, σημειώνονται ή επαρκούν σημαντικές απώλειες θέσεων απασχόλησης σε βιομηχανικούς τομείς καθοριστικούς για την οικονομική τους ανάπτυξη, με συνέπεια τη σοβαρή επιδείνωση της ανεργίας στις περιοχές αυτές.

3. Αμέσως μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή εγκρίνει έναν πρώτο κατάλογο των περιοχών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 17 και με βάση τις

Κατά την κατάρτιση του καταλόγου και τον καθορισμό του κοινοτικού κλάσιου στήριξης που αναφέρεται στην παράγραφο 9 κατωτέρω, η Επιτροπή μεριμνά ώστε να εξασφαλίσει την πραγματική συγγένωση των παρεμβάσεων στις περιοχές που κλήτονται σοβαρότερα και στο καταλληλότερο γεωγραφικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη την ειδική κατάσταση των εν λόγω περιοχών. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα στοιχεία που ενδέχεται να τη βοηθήσουν στο έργο της αυτό.

5. Το Βερολίνο είναι εκλεγμένο για ενίσχυση βάσει του στόχου αυτού.

6. Ο κατάλογος των εκλεγμένων περιοχών εκανεπιτάσσεται περιοδικά από την Επιτροπή. Οι συνδρομές, ωστόσο, που παρέχει η Κοινότητα δυνάμει του στόχου αριθ. 2 στις διάφορες περιοχές που περιλαμβάνονται στον κατάλογο, σχεδιάζονται και υλοποιούνται σε τριετή βάση.

7. Τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, τα κριτήρια που καθορίζονται στην παράγραφο 2 μπορούν να τροποποιηθούν από το Συμβούλιο, που αποφασίζει με ειδική κλεισιονομία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

8. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή προγράμματα περιφερειακής και κοινωνικής μετατροπής. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως:

- την περιγραφή των βασικών αξόνων που έχουν επιλεγεί για την ανασυγκρότηση των εν λόγω περιοχών καθώς και των αντίστοιχων ενεργειών,
- στοιχεία για την προβλεπόμενη χρησιμοποίηση των ενισχύσεων των ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Προκειμένου να επιταχύνεται η εξέταση των αιτήσεων και να επισπεύδεται η υλοποίηση των παρεμβάσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν, συγχρόνως με τα σχέδια, αιτήσεις λειτουργικών προγραμμάτων που καλύπτονται από αυτά.

9. Η Επιτροπή εξετάζει τα προτεινόμενα προγράμματα ανασυγκρότησης για να διαπιστώσει αν συμβιβάζονται με τους στόχους του παρόντος κανονισμού και με τις διατάξεις και τις πολιτικές που αναφέρονται στα άρθρα 6 και 7. Καθορίζει, στο πλαίσιο της εταρικής σχέσης που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, το κοινοτικό κλάσιο στήριξης της μετατροπής για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 17.

Το κοινοτικό κλάσιο στήριξης περιλαμβάνει ιδίως:

- τους άξονες προτεραιότητας που προβλέπονται για την κοινοτική παρέμβαση,
- τις μορφές παρέμβασης,
- το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης, στο οποίο καθορίζεται το ύψος των παρεμβάσεων και η πηγή τους,
- τη διάρκεια των παρεμβάσεων αυτών.

Το κοινοτικό κλάσιο στήριξης είναι δυνατό, ενδεχομένως, να αναθεωρείται και να προσαρμόζεται με πρωτοβουλία του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ή της Επιτροπής και με τη σύμφωνη γνώμη του κράτους μέλους, ανάλογα με νέα κατάλληλα στοιχεία και τα αποτελέσματα που σημειώνονται κατά την υλοποίηση των σχετικών ενεργειών.

10. Οι παρεμβάσεις για την επίτευξη του στόχου αριθ. 2 πραγματοποιούνται, κατά κύριο λόγο, με τη μορφή λειτουργικών προγραμμάτων.

11. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου καθορίζονται στις διατάξεις που μνημονεύονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

Άρθρο 10

Στόχοι αριθ. 3 και 4

1. Η Επιτροπή καθορίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17 και με βάση τον παρόντα κανονισμό και τις διατάξεις εφαρμογής του, τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές για πολιτική περίοδο, οι οποίες περιλαμβάνουν και συγκεκριμενοποιούν τις κοινοτικές επιλογές και τα κριτήρια σχετικά με την κατανομή της ανεργίας μακράς διάρκειας (στόχος αριθ. 3) και την επαγγελματική ένταξη των νέων (στόχος αριθ. 4).

2. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή προγράμματα που περιλαμβάνουν μέτρα για την κατανομή της ανεργίας μακράς διάρκειας (στόχος αριθ. 3) και για την επαγγελματική ένταξη των νέων (στόχος αριθ. 4) και για των οποίων ζητούν την κοινοτική υποστήριξη. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως:

- στοιχεία για την πολιτική απασχόλησης και αγοράς εργασίας που εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο,

— μνεία των ενεργειών προτεραιότητας για τις οποίες ζητούν κοινοτική ενίσχυση και οι οποίες προβλέπεται να πραγματοποιηθούν κατ' αρχήν σε συγκεκριμένη πολιτική περίοδο υπό του κλεισιονομίου που αφορούν οι στόχοι αριθ. 3 και 4· οι ενέργειες αυτές είναι σύμφωνες με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζει η Επιτροπή,

- στοιχεία για την προβλεπόμενη χρησιμοποίηση των ενισχύσεων του ΕΚΤ, σε συνδυασμό, ενδεχομένως, με τις παρεμβάσεις της ΕΤΕ ή άλλων υφιστάμενων κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Προκειμένου να επιταχύνεται η εξέταση των αιτήσεων και να επισπεύδεται η υλοποίηση των παρεμβάσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν, συγχρόνως με τα προγράμμά τους, αιτήσεις λειτουργικών προγραμμάτων που καλύπτονται από αυτά.

3. Η Επιτροπή εξετάζει τα προτεινόμενα προγράμματα για να διαπιστώσει αν συμβιβάζονται με τους στόχους του παρόντος κανονισμού, τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές που έχει καθορίσει, καθώς και τις διατάξεις και τις πολιτικές που αναφέρονται στα άρθρα 6 και 7. Καθορίζει, για

κάθε κράτος μέλος και για τα εκτεταμένα προγράμματα που της υποβάλλονται, στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης για την υλοποίηση των στόχων αριθ. 3 και αριθ. 4, σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 17.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης περιλαμβάνει ιδίως:

- τους βασικούς άξονες που επιλέγονται για την κοινοτική παρέμβαση υπέρ του κληθυσμού των οποίων οι στόχοι αριθ. 3 και 4,
- τις μορφές παρέμβασης,
- το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης, στο οποίο καθορίζεται το ποσό των παρεμβάσεων και η πηγή τους,
- τη διάρκεια των παρεμβάσεων αυτών.

Το κοινοτικό πλαίσιο υποστήριξης μπορεί, ενδεχομένως, να αναθεωρείται και να προσαρμόζεται με πρωτοβουλία του κράτους μέλους ή της Επιτροπής, με τη σύμφωνη γνώμη του κράτους μέλους, ανάλογα με νέα κατάλληλα στοιχεία και τα αποτελέσματα που σημειώνονται κατά την υλοποίηση των σχετικών ενεργειών.

4. Οι παρεμβάσεις για την επίτευξη των στόχων αριθ. 3 και 4 πραγματοποιούνται, κατά κύριο λόγο, με τη μορφή λειτουργικών προγραμμάτων.

5. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου προσδιορίζονται στις διατάξεις που μνημονεύονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

Άρθρο 11

Επένδυση αριθ. 5

1. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των ενεργειών που αφορούν την επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων (στόχος αριθ. 5 α) καθορίζονται στις διατάξεις που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφοι 4 και 5.

2. Οι περιοχές του στόχου αριθ. 5β επιλέγονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 17, λαμβανομένου υπόψη, ιδίως, του βαθμού κατά τον οποίο είναι αγροτικές, ανάλογα με τον αριθμό των ατόμων που απασχολούνται στη γεωργία, του επιπέδου της οικονομικής και γεωργικής ανάπτυξής τους, του περιφερειακού χαρακτήρα τους, καθώς και του κατά πόσον επηρεάζονται από την εξάλειψη του γεωργικού τομέα, ιδίως με την προοπτική της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Τα κριτήρια αυτά θα διευκρινιστούν στο πλαίσιο των διατάξεων που θα καθοριστούν δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφοι 4 και 5.

3. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή προγράμματα για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως:

— περιγραφή των βασικών αξόνων για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών καθώς και των αντίστοιχων ενεργειών,

— στοιχεία για την προβλεπόμενη χρησιμοποίηση των ενισχύσεων των ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων για την υλοποίηση των προγραμμάτων,

— ενδεχομένως, τη σχέση τους με τις συνέπειες της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Προκειμένου να επιταχύνεται η εξέταση των αιτήσεων και να ελαττώνεται η υλοποίηση των παρεμβάσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν, ταυτόχρονα με τα προγράμματά τους, αιτήσεις λειτουργικών προγραμμάτων που καλύπτονται από αυτά.

Η Επιτροπή εξετάζει τα προτεινόμενα προγράμματα για να διαπιστώσει αν συμβαδίζουν με τους στόχους του παρόντος κανονισμού. Καθορίζει, στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης, σύμφωνα με τις διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 17.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης περιλαμβάνει ιδίως:

- τους αναπτυξιακούς άξονες προτεραιότητας που επιλέγονται για την κοινοτική παρέμβαση,
- τις μορφές παρέμβασης,
- το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης, στο οποίο καθορίζεται το ποσό των παρεμβάσεων και η πηγή τους,
- τη διάρκεια των παρεμβάσεων.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης είναι, ενδεχομένως, δυνατό να αναθεωρείται και να προσαρμόζεται με πρωτοβουλία του κράτους μέλους ή της Επιτροπής σε συμφωνία με το κράτος μέλος, ανάλογα με νέα κατάλληλα στοιχεία και τα αποτελέσματα που σημειώνονται κατά την υλοποίηση των σχετικών ενεργειών.

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου καθορίζονται στις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

4. Η συγχρηματοδότηση των κρατικών ενισχύσεων και των λειτουργικών προγραμμάτων αποτελείται τις πλέον συνήθεις μορφές παρέμβασης.

5. Οι επιλέξιμες ενέργειες για χορήγηση από τα διάφορα ταμεία που συμβάλλουν στην υλοποίηση του στόχου αριθ. 5, καθορίζονται στις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5. Όσον αφορά το ΕΓΤΠΕ — τμήμα Προσανατολισμού, οι διατάξεις αυτές κάνουν διάκριση ανάμεσα στα μέτρα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων (στόχος 5α) αφενός, και στο πλαίσιο της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών (στόχος 5β) αφετέρου.

IV. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12

Πόροι των Ταμείων και συγκέντρωση

12. Στο πλαίσιο των πολιτικών δημοσιονομικών προβλέψεων η Επιτροπή καταρτίζει, κάθε χρόνο, πενταετή πρόβλεψη των αναγκαίων πιστώσεων για το σύνολο των τριών διαρθρωτικών ταμείων. Η πρόβλεψη αυτή συνοδεύεται από ενδεικτική κατανομή των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων ανά στόχο. Κατά την κατάρτιση των προσχέδων προϋπολογισμού, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη, για την εκχώρηση των διαρθρωτικών ταμείων, την ενδεικτική κατανομή ανά στόχο.

2. Οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων για τα διαρθρωτικά ταμεία θα δεκλασιαστούν σε πραγματικές τιμές το 1993 σε σύγκριση με το 1987. Εκπλέον των όσων προβλέπονται για το οικονομικό έτος 1988 (7,7 δισεκατομμύρια ECU), οι ετήσιες αυξήσεις των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων για το σκοπό αυτό, θα ανέρχονται σε 1,3 δισεκατομμύρια ECU κάθε χρόνο από το 1989 ως το 1992, ώστε να φθάσουν το ποσό των 12,9 δισεκατομμυρίων ECU το 1992 (σε τιμές 1988). Η προσπάθεια θα συνεχιστεί το 1993, ώστε να εκταυχθεί ο δεκλασιασμός.

Στα ποσά αυτά προστίθενται τα αναγκαία ποσά για τις εισοδηματικές ενισχύσεις των γεωργών και το «set-aside», με ανώτατο όριο τα 300 και 150 εκατομμύρια ECU αντίστοιχα κατά το 1992 (σε τιμές 1988).

3. Σημαντική προσπάθεια θα καταβληθεί για τη συγκέντρωση των πόρων του προϋπολογισμού υπέρ των περιφερειών που παρουσιάζουν καθυστέρηση ανάπτυξης και του εμπίπτουν στο στόχο αριθ. 1.

Οι ενισχύσεις των διαρθρωτικών ταμείων (πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων) υπέρ των περιφερειών αυτών θα δεκλασιαστούν σε πραγματικές τιμές μέχρι το 1992. Για το σκοπό αυτό συνυπολογίζονται όλες οι δράσεις που αναλαμβάνονται υπέρ των περιφερειών του στόχου αριθ. 1, δυνάμει των στόχων αριθ. 1 έως 5.

4. Η Επιτροπή θα μεριμνήσει ώστε να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια, στο πλαίσιο των συμπληρωματικών πιστώσεων που χορηγούνται στις περιφέρειες τις οποίες αφορά ο στόχος αριθ. 1, υπέρ των λιγότερο εύπορων περιφερειών.

5. Το ΕΤΠΑ θα μπορεί να διαθέσει για την επίτευξη του στόχου αριθ. 1 κατά προσέγγιση το 80% των πιστώσεων του.

6. Προκειμένου να διευκολυνθεί ο προγραμματισμός των παρεμβάσεων στις εν λόγω περιφέρειες, η Επιτροπή καθορίζει για πενταετή περίοδο και ενδεικτικά την κατανομή ανά κράτος μέλος του 85% των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων του ΕΤΠΑ.

Η κατανομή αυτή βασίζεται στα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια που καθορίζουν την επιλεξιμότητα των περιφερειών

και ζωνών προκειμένου να τύχουν παρέμβασης του ΕΤΠΑ, σύμφωνα με τους στόχους αριθ. 1, 2 και 5B, παρέχεται δε η εγγύηση ότι ο στόχος του δεκλασιασμού των πιστώσεων που προορίζονται για τις περιφέρειες που εμπίπτουν στο στόχο αριθ. 1 θα λάβει τη μορφή μιας ουσιαστικής αύξησης της παρέμβασης στις περιφέρειες αυτές, ιδίως στις λιγότερο ευημερούσες.

Άρθρο 13

Κλιμάκωση των ποσοστών παρέμβασης

1. Τα ποσοστά της κοινοτικής συνδρομής στη χρηματοδότηση των ενεργειών κλιμακώνονται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- τη σοβαρότητα των συγκεκριμένων προβλημάτων, ιδίως των περιφερειακών ή κοινωνικών που αφορούν οι ενέργειες,
- τη χρηματοδοτική ικανότητα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, λαμβανομένης υπόψη, ιδίως, της σχετικής πτωχευτικής του κράτους αυτού,
- το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι ενέργειες από κοινοτική άποψη,
- το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι ενέργειες από περιφερειακή άποψη,
- τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε τύπου ενεργειών.

2. Η κλιμάκωση αυτή λαμβάνει υπόψη το συνδυασμό επιχορηγήσεων και δανείων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4.

3. Τα ποσοστά της κοινοτικής συνδρομής, που χορηγείται από τα ταμεία δυνάμει των διαφόρων στόχων του άρθρου 1, υποκρίνεται στα ακόλουθα όρια:

- 75% κατ' ανώτατο όριο του συνολικού κόστους και, κατά κανόνα, 50% τουλάχιστον των δημοσίων δαπανών για τα μέτρα που εφαρμόζονται στις περιφέρειες που μπορούν να λάβουν ενίσχυση δυνάμει του στόχου αριθ. 1,
- 50% κατ' ανώτατο όριο του συνολικού κόστους και, κατά κανόνα, 25% τουλάχιστον των δημοσίων δαπανών για τα μέτρα που εφαρμόζονται στις άλλες περιφέρειες.

Τα ελάχιστα ποσοστά παρέμβασης που καθορίζονται στο πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζονται στις επενδύσεις που δημιουργούν έσοδα.

4. Οι προπαρασκευαστικές μελέτες και οι δράσεις τεχνικής βοήθειας που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα μέχρι ποσοστού 100% της συνολικής δαπάνης.

5. Οι λεπτομέρειες για την υλοποίηση των διατάξεων που προλέγονται στο παρόν άρθρο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν την δημόσια συμμετοχή στις συγκε-

επιμέρους δράσεις, καθώς και τα κοστοστά που εφαρμόζονται στις επενδύσεις που δημιουργούν έσοδα, διακρίνονται στις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

V. ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 14

Σόρευση και απελευθέρωση

1. Σε κάθε μεμονωμένο μέτρο ή ενέργεια είναι δυνατό να χορηγείται, για μια δεδομένη χρονική περίοδο, συνδρομή εκ μέρους ενός μόνο διαρθρωτικού ταμείου κάθε φορά.
2. Σε κάθε μεμονωμένο μέτρο ή ενέργεια είναι δυνατό να χορηγείται συνδρομή εκ μέρους ενός διαρθρωτικού ταμείου ή ενός άλλου χρηματοδοτικού μέσου μόνο για έναν από τους στόχους του άρθρου 1 κάθε φορά.
3. Οι λεπτομέρειες σχετικά με τη σόρευση και απελευθέρωση των ενισχύσεων καθορίζονται στις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

Άρθρο 15

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο κανονισμός αυτός δεν εκφράζει τη συνέχιση των πολιτικών ενεργειών που έλαβε εγκρίνει το Συμβούλιο ή η Επιτροπή με βάση τις ρυθμίσεις για τα διαρθρωτικά ταμεία που ίσχυαν πριν από την έκδοση του κανονισμού αυτού.
2. Οι αιτήσεις για τη χορήγηση συνδρομής από τα ταμεία για πολιτικές ενέργειες οι οποίες υποβάλλονται πριν από την έκδοση του παρόντος κανονισμού, εξετάζονται και εγκρίνονται από την Επιτροπή με βάση τις ρυθμίσεις για τα διαρθρωτικά ταμεία που ίσχυαν πριν από την έκδοση του παρόντος κανονισμού.
3. Οι νέες αιτήσεις για τη χορήγηση συνδρομής από τα διαρθρωτικά ταμεία για πολιτική ενέργεια οι οποίες υποβάλλονται μετά την έκδοση του παρόντος κανονισμού και πριν από την έναρξη ισχύος των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5, εξετάζονται υπό το φως των διατάξεων του κανονισμού αυτού. Η ενδεχόμενη έγκριση για την παροχή κοινοτικής συνδρομής πραγματοποιείται σύμφωνα με τις μορφές και τις διαδικασίες που προβλέπονται οι ρυθμίσεις που ισχύουν τη στιγμή της έγκρισης της αίτησης.
4. Οι αιτήσεις για τη χορήγηση συνδρομής από τα διαρθρωτικά ταμεία για μη πολιτικές ενέργειες οι οποίες υποβάλλονται πριν από την έναρξη ισχύος των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5, θα εξετάζονται και θα εγκρίνονται με βάση τις ρυθμίσεις για τα ταμεία που ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.
5. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού που αφορούν την κατάρτιση από τα κράτη μέλη σχεδίων και λειτουργικών

προγραμμάτων τίθενται σε εφαρμογή σταδιακά, όπως ορίζουν οι μεταβατικές διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5, σύμφωνα με κανόνες εφαρμοζόμενους σε όλα τα κράτη μέλη κατά τρόπο μη εισάγοντα διακρίσεις. Η Επιτροπή υποστηρίζει αυτή την εφαρμογή, ιδίως με τις ενέργειες τεχνικής βοήθειας που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 3.

6. Οι διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5 διακρίνουν, κατά περίπτωση, τις ειδικές μεταβατικές διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή αυτού του άρθρου, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων περί εξασφάλισης ότι η βοήθεια προς τα κράτη μέλη δεν θα διακόπτεται μέχρις ότου καταρτιστούν τα σχέδια λειτουργικά και προγράμματα σύμφωνα με το νέο σύστημα, και ότι τα αυξημένα ποσοστά της συνδρομής μπορούν να εφαρμοστούν από 1ης Ιανουαρίου 1989 σε όλες τις περιπτώσεις.

Άρθρο 16

Έκθεση

Στο πλαίσιο των άρθρων 130Α και 130Β της συνθήκης, πριν από την 1η Νοεμβρίου κάθε έτους, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους.

Στην έκθεση αυτή η Επιτροπή αναφέρει, κυρίως, την πρόοδο που σημειώθηκε για την υλοποίηση των στόχων του άρθρου 1 και τη συγκέντρωση των παρεμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 12.

Άρθρο 17

Επιτροπές

1. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή επικουρείται από τρεις επιτροπές οι οποίες εκλαμβάνονται αντίστοιχα των στόχων:

- αριθ. 1 και 2
- συμβουλευτική επιτροπή αποτελούμενη από αντιπροσώπους των κρατών μελών,
- αριθ. 3 και 4
- επιτροπή βάσει του άρθρου 124 της συνθήκης ΕΟΚ,
- αριθ. 5α και 5β
- διαχειριστική επιτροπή αποτελούμενη από αντιπροσώπους των κρατών μελών.

2. Οι διατάξεις που καθορίζουν τις λεπτομέρειες σχετικά με τη λειτουργία των επιτροπών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθώς και τα μέτρα που αφορούν την αποστολή των επιτροπών στο πλαίσιο της διαχείρισης των ταμείων, καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφοι 4 και 5.

VI. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

πρότασης σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 130Α της συνθήκης.

Άρθρο 18

Εφαρμογή

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 19

Ρήτρα επικείμενης

Κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο επανεξετάζει τον παρόντα κανονισμό εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος του. Το Συμβούλιο αποφασίζει επί αυτής της

Άρθρο 20

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1989.

Με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 15 παράγραφοι 2 και 3, ο κανονισμός εφαρμόζεται από την ίδια ημερομηνία.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να μεταθέσει την ημερομηνία αυτή προκειμένου να ληφθεί υπόψη η έναρξη ισχύος των διατάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Λουξεμβούργο, 24 Ιουνίου 1988.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. BANGEMANN

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθμ 4253/88 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΟΚ) αριθ. 2082/93 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Ιουλίου 1993

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4253/88 για τις διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 όσον αφορά το συντονισμό των παρεμβάσεων των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των λοιπών υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως τα άρθρα 130 Ε και 153,

την πρόταση της Επιτροπής (1),

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2),

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3),

Εκτιμώντας:

ότι ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2081/93 (4) τροποποίησε τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, της 24ης Ιουνίου 1988 για την αποστολή των διαρθρωτικών ταμείων, την αποτελεσματικότητά τους και το συντονισμό των παρεμβάσεων τους μεταξύ τους, καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων (5) ότι, ως εκ τούτου, πρέπει να τροποποιηθεί ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4253/88 (6).

ότι στο άρθρο 3α του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 διευκρινίζεται ότι οι διατάξεις που δίνουν τα διαρθρωτικά ταμεία δύναμη του κανονισμού αυτού, καθώς και οι αναγκαίες διατάξεις για την εξασφάλιση του συντονισμού μεταξύ των παρεμβάσεων των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕ) και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων, εφαρμόζονται στο χρηματοδοτικό μέσο προσανατολισμού της αειμίας (ΧΜΠΑ).

ότι ο προβλεπόμενος στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4253/88 συντονισμός πρέπει, ως εκ τούτου, να επιτευχθεί στο ΧΜΠΑ, και στο χρηματοδοτικό μέσο συνολής, ότι ο συντονισμός μέσω των κοινοτικών προϋπολογισμών μπορεί επίσης να εφευρέσει μέτρα πλαίσιας της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής, προγράμματα-πλαίσια σχετικά με την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, τα διαρθρωτικά δίκτυα, καθώς και την οικονομική αναδιάρθρωση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, ότι η συνολική, ιδίως με τα προγράμματα-

πλαίσια τα σχετικά με την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, και με τα προγράμματα για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, αποτελούν προϋπόθεση οικονομικής και κοινωνικής αποτελεσματικότητας της κοινοτικής δράσης.

ότι πρέπει τα κράτη μέλη να υποβάλουν τα σχέδια τους το συντομότερο δυνατό προκειμένου να μην καθυστερήσει η εφαρμογή των διαρθρωτικών παρεμβάσεων από την 1η Ιανουαρίου 1994.

ότι για να απλουστευθούν οι διαδικασίες προγραμματισμού, πρέπει να προβλεφθεί ότι η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει μαζί με τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης και τις μορφές παρέμβασης που υποβάλλονται βασικά υπό μορφή λειτουργικών προγραμμάτων σε περιορισμένο αριθμό και σύγχρονως με τα σχέδια, ότι, για το σκοπό αυτό, πρέπει να προβλεφθεί ότι το σχέδιο και η αίτηση συνδρομής μπορούν να υποβάλλονται σε ενιαίο έγγραφο και ότι οι εγκρίσεις του κοινοτικού πλαισίου στήριξης και της χορήγησης της συνδρομής μπορούν να διέπονται από μια μόνο απόφαση της Επιτροπής.

ότι, κατ' εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας και μη διχομύμων των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, ιδίως ως υπεύθυνης για τη διαχείριση των κοινοτικών δημοσιονομικών πόρων, πρέπει κυρίως τα κράτη μέλη, να φέρουν την ευθύνη για την εφαρμογή των μορφών παρέμβασης που περιλαμβάνονται στα κοινοτικά πλαίσια στήριξης, στο κατάλληλο γεωγραφικό επίπεδο και σύμφωνα με την ιδιαιτερότητα του κάθε κράτους μέλους.

ότι πρέπει να καθοριστούν η αρχή της προσθετικότητας, καθώς και τα κριτήρια και οι λεπτομέρειες για τον έλεγχο της.

ότι οι δράσεις σημαντικού ενδιαφέροντος για την Κοινότητα οι οποίες αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των γενικών στόχων της κοινοτικής διαρθρωτικής δράσης που τίθενται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, ότι οι πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει να προωθούν βασικά τη διασυνοριακή, τη διεθνική και τη διαπεριφερειακή συνεργασία, καθώς και την ενίσχυση των εξαιρετικά απομακρυσμένων περιοχών, βάσει της αρχής της αλληλεγγύης.

ότι, προκειμένου να αυξηθεί η ευελιξία κατά τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις, πρέπει να προβλεφθεί ότι οι παρεμβάσεις που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής στο πλαίσιο των στόχων αριθ. 1, 2 και 5 β) μπορεί να προορίζονται, κατ' εξαίρεση, αφηρησώς, από εκείνες που είναι επιλέξιμες για τους στόχους αυτούς, ότι

(1) ΕΕ αριθ. C-118 της 28. 4. 1993, σ. 33.
(2) Γνώμη του διατυπωθείσα στις 22 Ιουνίου 1993 (δεν δημοσιεύθηκε ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση της 14. 7. 1993 (δεν δημοσιεύθηκε ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα).
(3) ΕΕ αριθ. C 201 της 26. 7. 1993, σ. 52.
(4) Βλέπε σελίδα 4 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.
(5) ΕΕ αριθ. C 185 της 15. 7. 1988, σ. 9. Μανιάκη Μαρία - Μπουσινάκου Κωνσταντίνου Καθηγήτρια
(6) ΕΕ αριθ. L 374 της 31. 12. 1988, σ. 1.

τα θέματα διασυνοριακής συνεργασίας που αφορούν περιφέρειες προτεραιότητας της Κοινότητας, μπορεί επίσης να ληφθούν υπόψη χάρη στο πρόγραμμα Phare, με βάση τις συμπληρωματικές ενισχύσεις που χορηγούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία της Κοινότητας.

Ότι, για να περιορισθούν οι καθυστερήσεις στις χρηματοδοτικές ροές, πρέπει να προσδιοριστούν οι προθεσμίες για την καταβολή της χρηματοδοτικής συνδρομής από την Επιτροπή προς το κράτος μέλος και από το κράτος μέλος προς τους τελικούς δικαιούχους, ώστε να έχουν εφικτός στη διάθεσή τους τα κονδύλια προς υλοποίηση των λαμβανόμενων μέτρων.

Ότι πρέπει να προσδιοριστεί ο ρόλος και οι εξουσίες των εταρχειών παρακολούθησης.

Ότι απαιτείται αυξημένη διαφάνεια στην εφαρμογή των διαρθρωτικών παρεμβάσεων, ότι πρέπει προς τούτο να διασφαλισθεί η τήρηση της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 7ης Ιουνίου 1990 για την ελεύθερη πληροφόρηση σε θέματα περιβάλλοντος (1)· ότι, τα έργα στα οποία χορηγείται κοινοτική συνδρομή πρέπει να προσδιορίζονται όταν αποτελούν αντικείμενο ανακοίνωσης που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* κατ'εφαρμογή των κανόνων για τη σύναψη δημοσίων παρεμβάσεων.

Ότι τα κράτη μέλη και η Επιτροπή φέρουν τη βασική ευθύνη της αξιολόγησης, στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης, ότι, για να εξασφαλιστεί εξέλιξη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των κοινοτικών πόρων, είναι σκόπιμο να ενισχυθεί η εκ των προτέρων εκτίμηση, η παρακολούθηση και η εκ των υστέρων αξιολόγηση.

Ότι πρέπει να διευκρινισθούν οι από τις μεταβατικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων των βεβαιώσεων που εξασφαλίζουν ότι η βοήθεια στα κράτη μέλη δεν διασπάται εν αναμονή της κατάληξης των σχεδίων και των λειτουργικών προγραμμάτων σύμφωνα με το νέο σύστημα.

ΕΞΕΛΑΨΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Τα άρθρα 1 έως και 33 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4253/83 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

1. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Άρθρο 1

Γενικές διατάξεις

Κατ'εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, η Επιτροπή εξασφαλίζει, στα πλαίσια της

εταιρικής σχέσης, το συντονισμό μεταξύ των παρεμβάσεων των διαφόρων ταμείων και του ΧΜΠΑ, αφενός, και μεταξύ των παρεμβάσεων των ταμείων και των παρεμβάσεων της ΕΤΕ και των λοιπών υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων, αφετέρου.

Άρθρο 2

Συντονισμός μεταξύ των ταμείων και του ΧΜΠΑ

Ο συντονισμός των παρεμβάσεων των διαφόρων ταμείων και του ΧΜΠΑ πραγματοποιείται κυρίως ως προς:

- τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης,
- τον πολυετή προγραμματισμό του προϋπολογισμού,
- την εφαρμογή, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, ολοκληρωμένων μορφών παρεμβάσεων,
- την εκ των προτέρων εκτίμηση, την παρακολούθηση και την εκ των υστέρων αξιολόγηση των δράσεων των ταμείων που διεξάγονται στα πλαίσια ενός μόνο στόχου, καθώς και των δράσεων που διεξάγονται στα πλαίσια πολλών στόχων στο ίδιο έδαφος.

Άρθρο 3

Συντονισμός μεταξύ των ταμείων, της ΕΤΕ και των λοιπών υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων

1. Κατά την υλοποίηση των στόχων του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, η Επιτροπή εξασφαλίζει, στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης, το συντονισμό και τη συνοχή μεταξύ της συνδρομής των ταμείων και της παρέμβασης:

- της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) (επιστροφές αναπροσαρμογής, δάνεια, επιδοτήσεις επιτοκίων ή εγγυήσεις),
- της ΕΤΕ, του νέου κοινοτικού μέσου και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) (δάνεια, εγγυήσεις),
- μέσω των πόρων του κοινοτικού προϋπολογισμού που διατίθενται ιδίως:
 - στις λοιπές διαρθρωτικές δράσεις,
 - στο χρηματοδοτικό μέσο συνοχής.

Ο συντονισμός αυτός πραγματοποιείται τηρουμένων των οριοδοτήσεων της ΕΤΕ και των στόχων των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων.

2. Η Επιτροπή συνεργάζεται με την ΕΤΕ για τη χρηματοδότηση των κεφαλαίων ή των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων για τη συγχρηματοδότηση των επενδύσεων που είναι επίσης δυνατόν να χρηματοδοτηθούν από την ΕΤΕ βάσει των διατάξεων του καταστατικού της.

Άρθρο 4

(1) ΕΕ αριθ. L 158 της 21.6.1990, σ. 54. Μανιάκη Μαρία - Μπουσινάκου Άννα Κατερίνα

II. ΣΧΕΔΙΑ

Άρθρο 5

Πεδίο και περιεχόμενο

1. Με την επιφύλαξη των κατευθυντήριων γραμμών που αναφέρονται στο παράρτημα 1, τα σχέδια που υποβάλλονται στο πλαίσιο των στόχων αριθ. 1 έως 4 και 5 β) καταρτίζονται στο γεωγραφικό επίπεδο που θεωρείται καταλληλότερο. Συντάσσονται από τις αρμόδιες αρχές που ορίζουν τα κράτη μέλη σε εθνικό, περιφερειακό ή άλλο επίπεδο και υποβάλλονται από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή.

Τα σχέδια που υποβάλλονται δυνάμει του στόχου αριθ. 1 πρέπει, κατά κανόνα, να καλύπτουν μια περιφέρεια του επιπέδου NUTS II (στατιστική στατιστικών εδαφικών μονάδων). Ωστόσο, κατ'εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 8 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν σχέδια για περισσότερες από μια από τις περιλαμβανόμενες στον κατάλογο της παράγραφου 2 του εν λόγω άρθρου περιφέρειες τους, υπό τον όρο ότι το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρει το πρώτο εδάφιο της προαναφερμένης παράγραφου 4.

Τα σχέδια που υποβάλλονται δυνάμει των στόχων αριθ. 2 και 5 β) πρέπει, κατά κανόνα, να καλύπτουν μια ή περισσότερες περιοχές επιπέδου NUTS III.

Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν σχέδια που καλύπτουν έκταση ευρύτερη από τις επιλέξιμες περιφέρειες ή περιοχές, υπό τον όρο ότι διαχωρίζουν τις δράσεις που διεξάγονται στις εν λόγω περιφέρειες ή περιοχές από τις δράσεις που διεξάγονται αλλού.

2. Στις περιφέρειες που αφορά ο στόχος αριθ. 1, τα σχέδια περιφερειακής ανάπτυξης περιλαμβάνουν όλες τις δράσεις σχετικά με τη μετατροπή των βιομηχανικών περιοχών που δραστηριοποιούνται στην αγροτική ανάπτυξη, την προσαρμογή των γεωργικών και αλιευτικών δραστηριοτήτων, καθώς και κάθε δράση που αφορά την αποσυρση και την επαγγελματική κατάρτιση, δυνάμει του στόχου 1 και, ενδεχομένως, δυνάμει των στόχων αριθ. 3 και 4.

Τα σχέδια περιφερειακής και κοινοτικής μετατροπής που ελεγχονται από τον στόχο αριθ. 2 και τα σχέδια αγροτικής ανάπτυξης που ελεγχονται από τον στόχο αριθ. 5 β) περιλαμβάνουν επίσης όλες τις δράσεις στον τομέα της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης, εκτός όσων καλύπτονται από τα σχέδια που ελεγχονται στους στόχους αριθ. 3 και 4.

Στα σχέδια που ελεγχονται τους στόχους αριθ. 3 και 4 διαχωρίζονται οι δαπάνες που αφορούν τις προτεραιότητες που καλύπτονται από τους στόχους αριθ. 1 και οι δαπάνες τους στους στόχους 2 και 5 β) από τις δαπάνες που αφορούν τις άλλες περιφέρειες.

Στα σχέδια, τα κράτη μέλη αναφέρουν τα στοιχεία που αφορούν κάθε ένα από τα ταμεία, συμπεριλαμβανομένου και του ύψους των συνδρομών που έχουν ζητηθεί. Μπορούν να συνοδεύουν τα σχέδια τους από αιτήσεις συνδρομής για τα λειτουργικά προγράμματα για τα πε-

λούτες μορφές παρέμβασης, έτσι ώστε να επιταχύνεται η εξέταση των αιτήσεων και η εκτέλεση των παρεμβάσεων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν σε ενιαίο έγγραφο προγραμματισμού τις ζητούμενες για κάθε σχέδιο πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα 8 έως 10 και 11α του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 και τις πληροφορίες που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 2.

3. Κατά την κατάρτιση των σχεδίων, τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε να υπάρχει συνοχή μεταξύ των σχεδίων που αφορούν τον ίδιο στόχο σε ένα κράτος μέλος και μεταξύ των σχεδίων που καλύπτουν την ίδια γεωγραφική περιοχή δυνάμει περισσότερων στόχων.

4. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε τα σχέδια να λαμβάνουν υπόψη τις κοινοτικές πολιτικές.

Άρθρο 6

Διάρκεια και χρονοδιάγραμμα

Κάθε σχέδιο καλύπτει κατά κανόνα περίοδο τριών ή έξι ετών. Η πρώτη περίοδος προγραμματισμού αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 1994. Τα σχέδια μπορούν να αναθεωρούνται κατά κανόνα ετησίως καθώς και όταν διαπιστώνονται σημαντικές αλλαγές της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης και της αγοράς εργασίας.

Πάνω ανατίθεται σημασία με το οικείο κράτος μέλος, τα σχέδια δυνάμει των στόχων αριθ. 1, 3, 4 υποβάλλονται, το αργότερο, τρεις μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού. Τα σχέδια δυνάμει των στόχων αριθ. 2 και 5 β) υποβάλλονται το αργότερο τρεις μήνες μετά την κατάρτιση του καταλόγου των περιοχών που είναι επιλέξιμες για τους αντιστοίχους στόχους.

Άρθρο 7

Προτεραιότητα

1. Η Επιτροπή παρέχει στα κράτη μέλη, εάν το ζητήσουν, κάθε απαραίτητη τεχνική βοήθεια για την προετοιμασία των σχεδίων.

2. Τα σχέδια περιέχουν πληροφορίες βάσει των οποίων είναι δυνατή η επίλυση της σχέσης μεταξύ των διαφόρων δράσεων και της οικονομικής κοινωνικής και ενδεχομένως περιφερειακής πολιτικής του κράτους μέλους.

III. ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Άρθρο 8

Ελεγχόμενη, πεδίο και περιεχόμενο

1. Τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης που αναφέρονται στους στόχους αριθ. 1 έως 4 και 5 β) καθορίζονται

βάσει των σχεδίων σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης και κατόπιν αποφάσεως της Επιτροπής με τις διαδικασίες του τίτλου VIII. Κατά την επεξεργασία των κοινοτικών πλαισίων στήριξης συμμετέχει και η ΕΤΕ.

2. Ένα κοινοτικό πλαίσιο στήριξης καλύπτει χρονική περίοδο τριών ή έξι ετών.

3. Κάθε κοινοτικό πλαίσιο στήριξης περιλαμβάνει:

— τους άξονες προτεραιότητας για την κοινή δράση της Κοινότητας και τον ενδιαφερόμενο κράτος μέλος σε σχέση με τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, τους ειδικούς στόχους τους, ποσοτικά προσδιορισμένους εφόσον το επιτρέπει η φύση τους, την εκτίμηση των αναμενόμενων επιπτώσεων, όσον αφορά επίσης και την απασχόληση, καθώς και τα στοιχεία που αφορούν τη συνοχή τους με την οικονομική και κοινωνική και ενδεχομένως περιφερειακή πολιτική του κράτους μέλους,

— συνοπτική περιγραφή των παρεμβάσεων που δεν αποφασίζονται ταυτοχρόνως με το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, στην οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα λειτουργικά προγράμματα, οι ειδικοί στόχοι και τα κυριότερα είδη των προβλεπόμενων μέτρων.

— ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης, στο οποίο προσδιορίζεται το ύψος των συνολικών κινήσεων που προβλέπονται για τις διάφορες μορφές παρέμβασης, καθώς και η διάρκειά τους, περιλαμβανομένων και των χρηματοδοτήσεων των ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων που προβλέπει το άρθρο 3 παράγραφος 1, όταν συνεισφέρουν άμεσα στο σχετικό σχέδιο χρηματοδότησης,

— τις διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης,

— τις διαδικασίες επαλήθευσης της προσθετικότητας καθώς επίσης και μια πρώτη αξιολόγηση της προσθετικότητας, στοιχεία αξιολόγησης της διαφάνειας των χρηματικών ροών, ιδίως από το οικείο κράτος μέλος προς τις δικαιούχες περιφέρειες,

— για τους στόχους αριθ. 1, 2 και 3), τις διατάξεις που προβλέπονται για τη σύμπτυξη των περιβαλλοντικών αρχών και ορίζουν τα κράτη μέλη στην υλοποίηση του κοινοτικού πλαισίου στήριξης,

— εάν χρειάζεται, πληροφορίες για τη διάθεση μέσων για κάθε μελέτη ή τεχνική βοήθεια που απαιτείται για την προετοιμασία, την εφαρμογή ή την προσαρμογή των σχετικών ενεργειών.

Άρθρο 9

Προσθετικότητα

1. Για να εξασφαλιστεί ότι ο οικονομικός αντίκτυπος θα είναι πραγματικός, οι παρεμβάνες που αναφέρονται ταμείων και του ΧΜΠΑ που προσφέρονται σε κάθε

κράτος μέλος για καθένα από τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, δεν είναι δυνατόν να υποκαθιστούν τις δημόσιες διαρθρωτικές δαπάνες —ή τις εξομοιούμενες με αυτές— του κράτους μέλους στο σύνολο των περιοχών οι οποίες είναι επιλέξιμες για έναν στόχο.

2. Για το σκοπό αυτό, κατά την επεξεργασία και την υλοποίηση των κοινοτικών πλαισίων στήριξης, η Επιτροπή και το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μεριμνούν ώστε το κράτος μέλος να διατηρεί, στο σύνολο των εν λόγω περιοχών, τις δημόσιες διαρθρωτικές δαπάνες του —ή τις εξομοιούμενες με αυτές— τουλάχιστον στο ίδιο επίπεδο με αυτό που ίσχυε κατά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού, λαμβάνοντας πάντως υπόψη τις μακροοικονομικές συνθήκες υπό τις οποίες πραγματοποιούνται αυτές οι χρηματοδοτήσεις, καθώς και ορισμένες ειδικές οικονομικές περιστάσεις, και δη τις ιδιωματικότητες, το έκτακτο επίπεδο της δημόσιας διαρθρωτικής προσπάθειας κατά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού και τις εθνικές συγκυριακές εξελίξεις.

Η Επιτροπή και το κράτος μέλος αποφασίζουν επίσης, κατά την επεξεργασία των κοινοτικών πλαισίων στήριξης, πως θα είναι οι διαδικασίες επαλήθευσης της προσθετικότητας.

3. Για να καταστεί δυνατή την επαλήθευση της γενικής αρχής της προσθετικότητας, το κράτος μέλος παρέχει στην Επιτροπή, κατά την υποβολή των σχεδίων και εν συνεχεία τακτικά κατά την υλοποίηση των κοινοτικών πλαισίων στήριξης, τις κατάλληλες χρηματοοικονομικές πληροφορίες.

Άρθρο 10

Έγγραφο και εφαρμογή

1. Εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση που εγκρίνει το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, το πρόγραμμα έξι μήνες μετά την παραλαβή του ή των αντιστοίχων σχεδίων.

Κατά τη λήψη της απόφασης σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, η Επιτροπή εγγράφει επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 3, τις αιτήσεις για χορήγηση συνδρομής σε αυτές, υποβάλλοντας ταυτοχρόνως με τα σχέδια, εφόσον περιλαμβάνουν όλες τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 14 παράγραφος 2.

Εάν το κράτος μέλος υποβάλλει ένα και μόνο έγγραφο προγραμματισμού σε όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 τελευταίο εδάφιο, η Επιτροπή εκδίδει μία και μόνη απόφαση που αφορά το εν λόγω έγγραφο και περιλαμβάνει τόσο τα στοιχεία του άρθρου 8 παράγραφος 3 όσο και τη συνδρομή των ταμείων που αναφέρεται στο άρθρο 14 παράγραφος 3 τελευταίο εδάφιο.

2. Η απόφαση της Επιτροπής για το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης αποστέλλεται ως δήλωση προθέσεων στο

κράτος μέλος. Η δήλωση αυτή δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Αιτήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Επιτροπή του διαβιβάζει την απόφαση και το εγκριθέν κοινοτικό πλαίσιο στήριξης προς ενημέρωσή.

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη φρονίζουν ώστε οι δράσεις που αντιπροσωπεύουν ποσότητες και όσα πριτα της συνδρομής των ταμείων κατά το πρώτο έτος του κοινοτικού πλαισίου να εγκρίνονται από την Επιτροπή εντός δύο μηνών από την έγκριση της απόφασης σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης.

Άρθρο 11

Κοινοτικές πρωτοβουλίες

1. Κατ'εφαρμογή του άρθρου 5 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, η Επιτροπή μπορεί με πρωτοβουλία της σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στον τίτλο VIII, και κατόπιν ενημερωτικής ανακοίνωσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να αποφασίσει να προτείνει στα κράτη μέλη να υποβάλουν αιτήσεις συνδρομής για δράσεις που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Κοινότητα. Κάθε παρέμβαση που εγκρίνεται στα πλαίσια της παρούσας διάταξης λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση ή την αναθεώρηση του αντιστόχου κοινοτικού πλαισίου στήριξης.

Για τις δράσεις που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον κατ'εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, όσα ή περισσότερα κράτη μέλη μπορούν, με δική τους πρωτοβουλία ή κατόπιν προσκλήσεως της Επιτροπής να υποβάλουν ενιαίες αιτήσεις συνδρομής. Ανεξαρτήτως όσων τις αιτήσεις, η Επιτροπή δύναται σε συνεννόηση με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να λάβει μια ενιαία απόφαση χορήγησης συνδρομής για το σύνολο των κρατών μελών αυτών.

2. Για ένα περιορισμένο μέρος των διαθέσιμων πιστώσεων, οι μορφές παρέμβασης που εγκρίνονται στα πλαίσια της παραγράφου 1 σχετικά με τους στόχους προτεραιότητας αριθ. 1, 2 και 5 β), είναι δυνατόν να αφορούν περιφέρειες διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα άρθρα 8, 9 και 11 α του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88.

Άρθρο 12

Μορφές παρέμβασης

Οι παρεμβάσεις που επιλέγονται από κοινοτικό πλαίσιο στήριξης διεξάγονται κυρίως με τη μορφή λειτουργικών προγραμμάτων περιορισμένου αριθμού.

Άρθρο 13

Ολοκληρωμένη προσέγγιση

1. Με πρωτοβουλία ενός κράτους μέλους ή της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 11 και με τη σύμφωνη γνώμη του

ενδιαφερομένου κράτους μέλους, μία παρέμβαση υλοποιείται μέσω ολοκληρωμένης προσέγγισης:

- α) εάν η χρηματοδότηση πραγματοποιείται από πολλά ταμεία ή, τουλάχιστον, από ένα ταμείο και ένα χρηματοδοτικό όργανο που δεν είναι μέσο δανειοδότησης.
- β) εάν τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από διάφορα ταμεία ή χρηματοδοτικά όργανα ενισχύονται αμοιβαία και η στενή συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών μπορεί να επιφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα.
- γ) εάν προβλέπονται κατάλληλες διοικητικές διαρθρώσεις σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ώστε να εξασφαλισθεί η ολοκληρωμένη εφαρμογή της παρέμβασης.

2. Η σκοπιμότητα της εκτέλεσης δράσεων βάσει ολοκληρωμένης προσέγγισης εξετάζεται, κατά την κατάρτιση ή την αναθεώρηση ενός κοινοτικού πλαισίου στήριξης.

3. Η Επιτροπή φρονίζει, κατά την εφαρμογή των ολοκληρωμένων προσεγγίσεων, ώστε η κοινοτική συνδρομή να χορηγείται με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, λαμβανομένης υπόψη της απαιτούμενης ιδιαίτερης προσοχής στον τομέο.

IV. ΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Άρθρο 14

Εκτίμηση των αιτήσεων συνδρομής

1. Οι αιτήσεις συνδρομής των διαρθρωτικών ταμείων και του ΧΜΠΑ, εκτός από τις ενέργειες τεχνικής βοήθειας που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 και αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής, συμπληρώνονται από τα κράτη μέλη ή από τις αρμόδιες αρχές που ορίζονται σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό ή άλλο επίπεδο και υποβάλλονται στην Επιτροπή από τα κράτη μέλη ή από αρμόδιους οργανισμούς των οποίων επιλέγονται, οφείλ να το σκοπό αυτό. Κάθε αίτηση αφορά ποσότητες ή μορφές παρέμβασης που προβλέπονται στα άρθρα 5 του εν λόγω κανονισμού.

2. Οι αιτήσεις παρέχουν πληροφορίες και πληροφορίες, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη στα σχέδια, για να μετρήσει η Επιτροπή τα ως εξής στοιχεία και ιδίως περιγραφή της προτεινόμενης δράσης, του πεδίου εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένου του καλυπτόμενου γεωγραφικού χώρου και των ειδών στόχων της. Οι αιτήσεις περιλαμβάνουν επίσης τα αποτελέσματα της εκ των προτέρων εκτίμησης του κοινωνικοοικονομικού οφέλους που είναι δυνατόν να επιτευχθεί μεσοπρόθεσμα σε σχέση με τους πόρους που θα έχουν διατεθεί, τους αρμόδιους για την εκτέλεση της οργάνωσης και τους δικαιούχους, σε προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα και σχέδιο χρηματοδότησης καθώς και κάθε αναγκαία πληροφορία για να εξασφαλιστεί κατά πόσον η εν λόγω

δράση συμβιβάζεται με την κοινοτική νομοθεσία και τις κοινοτικές πολιτικές.

3. Η Επιτροπή εξετάζει τις αιτήσεις, ιδίως ώστε:

- να εκτιμήσει κατά πόσο οι ενέργειες και τα μέτρα που προτείνονται συμβιβάζονται με την αντίστοιχη κοινοτική νομοθεσία και, κατά περίπτωση, με το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης.
- να εκτιμήσει τη συμβολή της προτεινόμενης ενέργειας στην πραγματοποίηση των στόχων της στήριξης και, όταν πρόκειται για λειτουργικό πρόγραμμα, τη συνοχή των μέτρων που το συνιστούν.
- να επαληθεύσει ότι οι διοικητικοί και χρηματοοικονομικοί μηχανισμοί αρμόζουν για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή της δράσης.
- να καθορίσει τον αιρετή τρόπο παρέμβασης του ή των σχετικών ταμείων, βάσει, ενδεχομένως, των πληροφοριών που έχουν ήδη δοθεί για ομοιόμορπη αντίστοιχο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης.

Η Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με τη χορήγηση της συνδρομής των ταμείων και του ΧΜΠΑ, εφόσον οι προβλεπόμενοι στα παρόντα άρθρα όροι πληρούνται, εντός της κατά κανόνα, μηνίων από της παραλαβής της αιτήσεως. Η χορήγηση της συνδρομής όλων των ταμείων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων για τη χρηματοδότηση μιας παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που έχουν οριστεί με τη μορφή ολοκληρωμένης προσέγγισης, διέπεται από μια μόνο απόφαση της Επιτροπής.

4. Οι αντίστοιχοι υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει οι εταιροί, βάσει σύμβασης που έχει συναφθεί στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης, αντικατοπτρίζονται στις αποφάσεις χορήγησης συνδρομής της Επιτροπής.

Άρθρο 15

Επιλεξιμότητα

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 33, οι δαπάνες και τις δράσεις που διεξάγονται στα πλαίσια των στόχων αριθ. 1 έως 4 και 5 β) δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδοτική συνδρομή των διαρθρωτικών ταμείων παρά μόνον εφόσον οι εν λόγω δράσεις εντάσσονται στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 33 μια δράση δεν μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη για συνδρομή των ταμείων εάν πραγματοποιείται πριν από την ημερομηνία παραλαβής της σχετικής αίτησης από την Επιτροπή.

Άρθρο 16

Ειδικές διατάξεις

1. Όταν αφορά την παροχή συνολικών επιχορηγήσεων, οι ενδιαφερόμετοι που ορίζονται από τον αρμόδιο

κράτη μέλη κατόπιν συμφωνίας με την Επιτροπή πρέπει να παρέχουν τις προσηκόνουσες εγγυήσεις φερεγγυότητας και να έχουν την απαραίτητη διοικητική ικανότητα για τη διαχείριση των παρεμβάσεων που προβλέπονται από την Επιτροπή. Οι ενδιαφερόμετοι επιλέγονται επίσης λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης κατάστασης κάθε κράτους μέλους ή των ενδιαφερομένων περιοχών. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 23, η διαχείριση των συνολικών επιχορηγήσεων ελέγχεται από τις αρμόδιες αρχές που ορίζουν τα κράτη μέλη.

2. Τα ταμεία μπορούν να παράσχουν χρηματοδοτική συνδρομή για δαπάνες που συνδέονται με μεγάλα έργα, δηλαδή έργα των οποίων το συνολικό κόστος που λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό του ύψους της κοινοτικής συνδρομής υπερβαίνει, κατά κανόνα, τα 25 εκατομμύρια Ecu για τις επενδύσεις σε έργα υποδομής και τα 15 εκατομμύρια Ecu για τις παραγωγικές επενδύσεις.

3. Επιπλέον της ανάλογης βοήθειας που σχετίζεται με τις παρεμβάσεις των διαφόρων ταμείων, η Επιτροπή μπορεί, εντός ορίου 0,3% των συνολικών κονδυλίων των ταμείων, να χρηματοδοτεί τις μελέτες και την τεχνική βοήθεια που σχετίζονται με την κοινή ή συντονισμένη χρησιμοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων, της ΕΤΕ και των λοιπών χρηματοδοτικών οργάνων.

- για την προετοιμασία των σχεδίων,
- για την εκτίμηση των επιπτώσεων και της αποτελεσματικότητας της ενίσχυσης που παρέχεται στα πλαίσια των αντίστοιχων κοινοτικών πλαισίων στήριξης,
- σε σχέση με ολοκληρωμένα λειτουργικά προγράμματα.

V. ΚΑΙΜΑΚΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Άρθρο 17

Χρηματοδοτική συμμετοχή των εταιριών

1. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 13 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, η χρηματική συμμετοχή των ταμείων στη χρηματοδότηση δράσεων δυνάμει των στόχων αριθ. 1 έως 4 και 5 β) καθορίζεται από την Επιτροπή στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης σε συνάρτηση με τις διατάξεις του άρθρου 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 εντός των ορίων που καθορίζει η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που προβλέπονται στο άρθρο αυτό.

2. Η χρηματοδοτική συμμετοχή των ταμείων υπολογίζεται ή σε σχέση με το συνολικό επιλέξιμο κόστος ή σε σχέση με το σύνολο των δημόσιων ή εξομοιωμένων επιλέξιμων δαπανών (εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών και κοινοτικών) για κάθε ενέργεια (λειτουργικό πρόγραμμα, καθεστώς ενισχύσεων, συνολική επιχορήγηση, σχέδια τεχνική βοήθεια ή μελέτη).

3. Όταν η συγκεκριμένη δράση συνεπάγεται τη χρηματοδότηση επενδύσεων οι οποίες δημιουργούν έσοδα, η Επιτροπή καθορίζει, στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης, το ποσοστό συμμετοχής των ταμείων στις επενδύσεις αυτές, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 και ανάλογα με τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους, το εύρος του μεικτού περιθωρίου αυτοχρηματοδότησης το οποίο προβλέπεται κανονικά για την κατηγορία των σχετικών επενδύσεων, σε συνάρτηση με τις μακροοικονομικές συνθήκες, υπό τις οποίες θα πραγματοποιηθούν οι επενδύσεις, και χωρίς η συμμετοχή των ταμείων να επηρεάζει αβήρως την εθνική δημοσιονομική προσπάθεια.

Εν πάση περιπτώσει, η συμμετοχή των ταμείων, υπέρ των επενδύσεων στις επιχειρήσεις, στα πλαίσια της προσπάθειας για την ανάπτυξη των εν λόγω περιφερειών, δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει, στις περιφέρειες τις οποίες αφορά ο στόχος αριθ. 1, το 50% του συνολικού κόστους και, στις άλλες περιφέρειες, το 30% του συνολικού κόστους.

4. Η συμμετοχή των ταμείων, για επί μέρους μέτρα εντός των πλαισίων των λειτουργικών προγραμμάτων, είναι δυνατόν να διαφοροποιείται βάσει συμφωνιών που συνάπτονται στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης.

Άρθρο 18

Συνδυασμός ενισχύσεων και δανείων

Ο συνδυασμός δανείων και ενισχύσεων που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 καθορίζεται με τη συμμετοχή της ΕΤΕ κατά τη θέαση του κοινοτικού πλαισίου στήριξης. Λαμβάνει υπόψη την ισορροπία του προτεινόμενου σχεδίου χρηματοδότησης, τη συμμετοχή των ταμείων που καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17, καθώς και τους ενδιαφερόμενους αναπτυξιακούς στόχους.

VI ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 19

Γενικές διατάξεις

1. Η χρηματοδοτική συνδρομή των δημοσίων ταμείων υποκρίνεται στους πόρους που έχουν τα ταμεία κατά εφαρμογή και εκτέλεση του κανονισμού.
2. Η χρηματοδοτική συνδρομή που χορηγείται για ειδικές δράσεις που διεξάγονται κατά εφαρμογή κοινοτικού πλαισίου στήριξης πρέπει να συνδέεται με το σχέδιο χρηματοδότησης που καθορίζεται στο εν λόγω πλαίσιο.
3. Για να αποκατασταθεί η χρηματοδοτική ισορροπία στο τέλος του έτους, τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε οι αλληλίες πληρωμών να πραγματοποιούνται στο μέτρο του δυνατού ισορροπία κατά τη διάρκεια του έτους.

Άρθρο 20

Αναλήψεις υποχρεώσεων

1. Οι αναλήψεις από τον προϋπολογισμό πραγματοποιούνται με βάση τις αποφάσεις της Επιτροπής που εγκρίνουν τις εξεταζόμενες δράσεις. Ισχύουν για περίοδο η διάρκεια της οποίας εξαρτάται από τη φύση και τις ειδικές συνθήκες εφαρμογής των εν λόγω δράσεων.

2. Οι αναλήψεις για δράσεις η διάρκεια των οποίων είναι δύο ή περισσότερα έτη πραγματοποιούνται, κατά κανόνα, και με την επιφύλαξη των διατάξεων που προβλέπονται στην παράγραφο 3, σε ετήσιες δόσεις. Η ανάληψη του ποσού της πρώτης δόσης πραγματοποιείται κατά την έκδοση από την Επιτροπή της απόφασης που εγκρίνει τη δράση.

Η ανάληψη των μεταγενέστερων δόσεων βασίζεται στο αρχικό ή αναθεωρημένο σχέδιο χρηματοδότησης της δράσης και στην πρόοδο που σημειώνεται κατά την εφαρμογή της.

3. Για τις δράσεις η διάρκεια των οποίων είναι κατώτερη από δύο έτη ή, με την επιφύλαξη των ποσών που είναι διαθέσιμα από τον προϋπολογισμό, εφόσον η κοινοτική συνδρομή που χορηγείται δεν υπερβαίνει τα 40 εκατομμύρια Ecu, η ανάληψη του συνολικού ποσού της χορηγούμενης συνδρομής πραγματοποιείται κατά την έκδοση από την Επιτροπή της απόφασης που εγκρίνει τη δράση.

Άρθρο 21

Πληρωμές

1. Η πληρωμή της χρηματοδοτικής συνδρομής πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αναλήψεις υποχρεώσεων από τον προϋπολογισμό και απευθύνεται στην εθνική, περιφερειακή ή τοπική αρχή ή οργανισμό που ορίζεται στην πράξη που προβλέπει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, εντός προθεσμίας που δεν υπερβαίνει, κατά κανόνα, τους δύο μήνες από την ημερομηνία παραλαβής μιας παραστατικής απόφασης. Μπορεί να έχει τη μορφή είτε προκαταβολών είτε ορισμένων πληρωμών που αφορούν πραγματοποιηθείσες δαπάνες. Για δράσεις διάρκειας ίσης ή ανώτερης της διετούς, οι πληρωμές αφορούν τις ετήσιες δόσεις των αναληφθέντων υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 2.

2. Η προκαταβολή που καταβάλλεται ύστερα από κάθε ανάληψη υποχρεώσεων είναι δυνατό να ανέλθει σε 50% του ποσού που έχει αναληφθεί, αφού ληφθεί υπόψη ο χαρακτήρας της εξεταζόμενης δράσης.

3. Δεύτερη προκαταβολή, η οποία υπολογίζεται κατά τρόπο ώστε το συνολικό ποσό των δύο προκαταβολών να μην υπερβαίνει το 80% της αναληφθείσας υποχρεώσεως, χορηγείται αφού πρώτα ο αρμόδιος οργανισμός πιστοποιήσει ότι έχει υλοποιηθεί τουλάχιστον το ήμισυ

της πρώτης προκαταβολής και ότι η δράση προχωρεί με ικανοποιητικό ρυθμό και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους στόχους.

Οι πληρωμές πρέπει να γίνονται στους τελικούς δικαιούχους χωρίς καμία έκπτωση ή κράτηση που ενδέχεται να μειώσει το ύψος της ενίσχυσης που δικαιούνται.

4. Η πληρωμή του υπολοίπου κάθε ανάληψης υποχρέωσης πραγματοποιείται εάν:

- η αρμόδια αρχή ή οργανισμός της παραγράφου 1 υποβάλλει στην Επιτροπή αίτηση πληρωμής εντός έξι μηνών από το τέλος του εν λόγω έτους ή την υλική παράδοση της δράσης.

- υποβληθούν στην Επιτροπή οι εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 25 παράγραφος 4,

- το κράτος μέλος αποστείλει στην Επιτροπή βεβαίωση που πιστοποιεί τις πληροφορίες που παρέχονται στην αίτηση πληρωμής και στις εκθέσεις.

5. Τα κράτη μέλη ορίζουν τις αρχές που είναι αρμόδιες για την έκδοση των βεβαιώσεων που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 και φρονίζουν ώστε οι δικαιούχοι να λαμβάνουν τα ποσά των προκαταβολών και των πληρωμών το συντομότερο δυνατό και κατά κανόνα εντός τριών μηνών από την παραλαβή των πιστώσεων από το κράτος μέλος και με την προϋπόθεση ότι οι αιτήσεις των δικαιούχων κληρούν τους αναγκαίους όρους για τη διενέργεια της πληρωμής.

6. Η Επιτροπή καθορίζει τις κατάλληλες διαδικασίες πληρωμής για τις μελέτες και τα μέτρα που επιφέρουν καινοτομίες και αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία της.

Άρθρο 22

Χρηματοδότηση του ΕΚΑ

Τα ποσά των αποδόσεων των αναλήψεων υποχρεώσεων και των πληρωμών της Επιτροπής εισπράττονται και καταβάλλονται σε ΕΚΑ σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που θα θεσπιστούν από την Επιτροπή σύμφωνα με τις διαδικασίες του τίτλου VIII.

Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται μέχρι έκθεσης η κατάσταση της Επιτροπής που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 23

Δημοσιονομικός έλεγχος

1. Για να εξασφαλιστεί η επάρκεια των δράσεων που εκτελούν δημόσιοι ή ιδιωτικοί επιχειρηματίες φορείς

τα κράτη μέλη λαμβάνουν, κατά την υλοποίηση των δράσεων, τα αναγκαία μέτρα ώστε:

- να εξασφαλίζεται τακτικά ότι οι δράσεις που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα έχουν εκτελεσθεί σωστά,

- να προλαμβάνονται και να δύνανται οι παρατυπίες,

- να ανακτώνται τα απωλεσθέντα κεφάλαια λόγω κατάχρησης ή παράλειψης. Το κράτος μέλος ευθύνεται επίσημα για την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, εκτός αν το κράτος μέλος και/ή ο ενδιαμέσος και/ή ο επιχειρηματικός φορέας αποδείξουν ότι δεν ευθύνονται για την κατάχρηση ή την παράλειψη. Για τις συνολικές επαχρησθήσεις, ο ενδιαμέσος μπορεί με τη σύμφωνη γνώμη του κράτους μέλους και της Επιτροπής, να προσφύγει σε τραπεζική εγγύηση ή σε οποιαδήποτε άλλη ασφάλιση η οποία καλύπτει τον κίνδυνο αυτό.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για τα μέτρα που λαμβάνονται για το σκοπό αυτό και, κυρίως, κοινοποιούν στην Επιτροπή την περιγραφή των συστημάτων ελέγχου και διαχείρισης που θεσπίζονται για να εξασφαλιστεί αποτελεσματική υλοποίηση των ενεργειών. Ενημερώνουν την Επιτροπή για την πορεία των δημοσιονομικών και νομικών διεξόδων.

Τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής όλες τις κατάλληλες εθνικές εκθέσεις σχετικά με τον έλεγχο των μέτρων που προβλέπονται στα σχετικά προγράμματα ή ενέργειες.

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θεσπίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στον τίτλο VIII, και τις ανακοινώνει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προς ενημέρωση.

2. Με την επιφύλαξη των ελέγχων που πραγματοποιούν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις και με την επιφύλαξη του άρθρου 206 της συνθήκης και κάθε ελέγχου που διεξάγεται δυνάμει του άρθρου 209 στοιχείο γ) της συνθήκης, μόνον ή αλλά υπάλληλοι της Επιτροπής μπορούν να ασκούν επίσημους ελέγχους, ιδίως με διαπιστωτική των ενεργειών που χρηματοδοτούν τα δημοσιονομικά ταμεία και των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.

Πριν τη διεξαγωγή επίσημου ελέγχου, η Επιτροπή ενημερώνει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ώστε να της παράσχει κάθε αναγκαία βοήθεια. Η χωρίς προειδοποίηση διενέργεια ενδεχόμενων επίσημων ελέγχων από την Επιτροπή διέπεται από συμφωνίες που συνάπτονται βάσει του δημοσιονομικού κανονισμού στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης. Στην έλλειψη ελέγχου μπορούν να πάρουν μέρος οι άλλοι υπάλληλοι του κράτους μέ-

Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να πραγματοποιήσει επιτόπιο έλεγχο για να διαπιστώσει την κανονικότητα της αίτησης πληρωμής. Στους ελέγχους αυτούς μπορούν να συμμετέχουν μόνιμοι ή άλλοι υπάλληλοι της Επιτροπής. Η συμμετοχή τους είναι εποχρωτική εφόσον το ζητήσει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

Η Επιτροπή μπορεί να ελέγχει τον τρόπο ώστε να πραγματοποιούνται με συννομοθέτη τρόπο ώστε να αποφευχθεί η επανάληψη των ελέγχων για το ίδιο θέμα και κατά τη διάρκεια της ίδιας χρονικής περιόδου. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και η Επιτροπή κοινοποιούν αμοιβαία, χωρίς καθυστέρηση, όλες τις προσηκουσές πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα των διεξαχθέντων ελέγχων.

3. Επί τρία έτη μετά την τελευταία πληρωμή για μια δράση, ο αρμόδιος οργανισμός και αρχές τρώνει στη διάθεση της Επιτροπής όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα τα σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους που αφορούν την εν λόγω δράση.

Άρθρο 24

Μείωση, αναστολή και ακύρωση της συνδρομής

1. Αν η υλοποίηση δράσης ή μέτρου δεν φαίνεται να δικαιολογεί ούτε τμήμα ούτε το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής που έχει χορηγηθεί, η Επιτροπή προβαίνει σε κατάλληλη εξέταση της περίπτωσης στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης. Υπώντας ιδίως από το κράτος μέλος ή τις λοιπές αρμόδιες αρχές που αυτό φέρει για την υλοποίηση της δράσης, να της υποβάλουν παρατηρήσεις εντός τακτής προθεσμίας.

2. Μετά την εξέταση αυτή, η Επιτροπή μπορεί να μειώσει ή αναστείλει τη συνδρομή για την εν λόγω δράση ή σχετικά μέρος αν από την εξέταση επιβεβαιωθεί ότι υπάρχει παρατυπία ή σημαντική αλλαγή της φύσης ή των συνθηκών υλοποίησης της δράσης ή του μέτρου, για την οποία δεν ζητήθηκε η έγκριση της Επιτροπής.

3. Κάθε ποσό το οποίο αποτελεί αντικείμενο αιτήθησης ως απρωσθήτως καταβληθέν πρέπει να επιστρέφεται στην Επιτροπή. Τα ποσά τα οποία δεν επιστρέφονται, καταβάλλονται με δόσεις, σύμφωνα με τους διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού και των διαδικασιών που θα εγκριθούν από την Επιτροπή, σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου VIII.

VII. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Άρθρο 25

Παρακολούθηση

1. Στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής της συνδρομής των ταμείων σε επίπεδο κοινοτικών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών ενεργειών (προγραμματίσεων κ.λπ.). Η παρακολούθη-

ση αυτή εξασφαλίζεται με εκθέσεις που συγγάσσονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που αποφασίζονται από κοινού, με δειγματοληπτικούς ελέγχους και με επιτροπές που δημιουργούνται για το λόγο αυτό.

2. Η παρακολούθηση εξασφαλίζεται με φυσικούς και οικονομικούς δείκτες που καθορίζονται στην απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση των συγκεκριμένων ενεργειών. Οι δείκτες αυτοί αναφέρονται στον επίδοχο χαρακτήρα της συγκεκριμένης ενέργειας, τους στόχους της και τη μορφή παρέμβασης καθώς και στην κοινωνικοοικονομική και διαρθρωτική κατάσταση του κράτους μέλους όπου πρέπει να εφαρμοσθεί η συνδρομή. Οι δείκτες αυτοί είναι διαρθρωμένοι κατά τρόπον ώστε να εμφανίζουν για τις εν λόγω ενέργειες:

- την πρόοδο της δράσης, και τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν εντός καθορισμένης προθεσμίας,
- την πρόοδο της διαχείρισης και τα ενδεχόμενα συναφή προβλήματα.

3. Οι επιτροπές παρακολούθησης δημιουργούνται στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης βάσει συμφωνίας μεταξύ του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους και της Επιτροπής.

Η Επιτροπή και, κατά περίπτωση, η ΕΤΕ μπορούν να εκπροσωπούνται στις επιτροπές αυτές.

4. Για κάθε πολυετή δράση, η αρμόδια αρχή που ορίζει το κράτος μέλος για το σκοπό αυτό αποστέλλει στην Επιτροπή, εντός έξι μηνών από το τέλος κάθε πλήρους έτους εφαρμογής, εκθέσεις για την πρόοδο που έχει σημειωθεί. Υποβάλλεται επίσης στην Επιτροπή τελική έκθεση εντός έξι μηνών από την ολοκλήρωση των δράσεων.

Για κάθε δράση με διάρκεια κατώτερη των δύο ετών, η αρμόδια αρχή που ορίζει για το σκοπό αυτό το κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή έκθεση εντός έξι μηνών από την ολοκλήρωσή της.

5. Η επιτροπή παρακολούθησης προσαρμόζει, εάν χρειάζεται, χωρίς να τρεπείσαι το συνολικό ύψος της χρηρηθηθείσας κοινοτικής συνδρομής και στα πλαίσια των εννομοθετημένων από εθνικά όργανα, τις λεπτομέρειες χρηρηθηθείσας χρηρηθηθείσας συνδρομής, οι οποίες έχουν εγκριθεί αρχικά, καθώς επίσης, σύμφωνα με τους διαθέσιμους πόρους και τους δημοσιονομικούς κανόνες, και το προβλεπόμενο σχέδιο χρηρηθηθείσας, περιλαμβάνοντας των ενδεχόμενων μεταφορών μεταξύ κοινοτικών χρηρηθηθείσων πηγών και των επακόλουθων τροποποιήσεων των κοσσοστών παρέμβασης. Τα εννομοθετημένα από υπόλο όρια που αναφέρονται ανωτέρω καθορίζονται από την Επιτροπή με τη διαδικασία του τίτλου VIII και περιλαμβάνονται στα κοινοτικά πλαίσια στήριξης.

Οι τροποποιήσεις αυτές κοινοποιούνται αμέσως στην Επιτροπή και, για το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, εφαρμόζονται μόλις επιβεβαιωθούν από την Επιτροπή και

το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Η εν λόγω επιβεβαίωση δίδεται εντός είκοσι εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης, η ημερομηνία της οποίας βεβαιώνεται από την Επιτροπή με απόδειξη παραλαβής.

Οι άλλες τροποποιήσεις αποφασίζονται από την Επιτροπή, σε συνεργασία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, έπειτα από γνωμοδότηση της επιτροπής παρακολούθησης.

6. Προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των παριίων, η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι κατά τη διαχείριση των εν λόγω παριίων δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στη διαχειριστική διαφάνεια.

Για το σκοπό αυτό, και στο πλαίσιο της εφαρμογής των κανονικών κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις, οι προκηρξίες, οι οποίες προορίζονται για δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* αξιολογούνται ακριβώς τα στοιχεία των έργων για τα οποία έχει ζητηθεί ή αποφασισθεί κοινοτική συνδρομή.

7. Στην περίπτωση κατά την οποία ο παρών κανονισμός ή οι κανονισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 και στα άρθρα 3α του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 προβλέπουν ότι η Επιτροπή καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής, οι συγκεκριμένες λεπτομέρειες που θεσπίζονται κοινοποιούνται στα κράτη μέλη και δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 26

Εκτίμηση και αξιολόγηση

1. Η εκτίμηση και η αξιολόγηση αποτελούν εθόνη των κρατών μελών και της Επιτροπής και εντάσσονται στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών συμβάλλουν στην όσο το δυνατό αποτελεσματικότερη διεξαγωγή της εκτίμησης και αξιολόγησης. Προς τούτο γίνεται χρήση των διαφόρων στοιχείων που παρέχει το σύστημα παρακολούθησης για να εκτιμηθούν οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις των ενεργειών, ενδεχομένως σε άμεση συνεργασία με τις επιτροπές παρακολούθησης.

Η ενίσχυση θα χορηγείται όταν από την εκτίμηση φαίνεται ότι υπάρχουν μεσοπρόθεσμα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη ανάλογα με τους διαθέσιμους πόρους.

2. Για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των κοινοτικών παρεμβάσεων, διεκδικείται όσον αφορά τις διαφορετικές ενέργειες εκ των προτέρων εκτίμηση, παρακολούθηση κατά τη διάρκεια της εφαρμογής τους και εκ των υστέρων αξιολόγηση μετά την ολοκλήρωσή τους. Η αποτελεσματικότητα αυτή μετράται σε τρία επίπεδα:

— τη γενική επίπτωση στους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 180 Α της συνθήκης και ιδίως την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στην Κοινότητα,

— την επίπτωση των προτεινόμενων στα σχέδια και διεξαγόμενων ενεργειών σε κάθε κοινοτικό πλαίσιο στήριξης,

— την επίπτωση των λειτουργικών παρεμβάσεων (προγραμμάτων κ.λπ.).

Η εκτίμηση και η αξιολόγηση γίνονται, κατά περίπτωση, συγχρόνως ενδεχομένως τους στόχους με τα επιτεύχοντα αποτελέσματα, σε σχέση με τομεακούς και μακροοικονομικούς στόχους και δείκτες βασισμένους σε περιφερειακά και εθνικά στατιστικά στοιχεία, καθώς και σε στοιχεία λαμβανόμενα με περιγραφικές αναλυτικές μελέτες και με ποιοτικές αναλύσεις.

Κατά την εκτίμηση και την αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη τα μακροοικονομικά οφέλη που αναμένονται ή έχουν επιτευχθεί σε σχέση με τους κινητοποιούμενους πόρους, η τήρηση των κοινοτικών πολιτικών και των διατάξεων που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 και οι όροι εφαρμογής των ενεργειών.

3. Κατά την κατάρτιση των κοινοτικών πλαισίων στήριξης και κατά την εξέταση των επί μέρους αιτήσεων για τη χορήγηση συνδρομής, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων και των αξιολογήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

4. Η αρχή και οι τρόποι εκτίμησης και αξιολόγησης καθορίζονται στα κοινοτικά πλαίσια στήριξης.

5. Τα αποτελέσματα της εκτίμησης και της αξιολόγησης υποβάλλονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή στα πλαίσια της ετήσιας και της τριετούς έκθεσης που προβλέπει το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88.

VIII ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Άρθρο 27

Συμβουλευτική Επιτροπή για την ανάπτυξη και τη μετατροπή των περιφερειών

Κατ' εφαρμογή του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 θεσπίζεται παρά τη Επιτροπή μια συμβουλευτική επιτροπή για την ανάπτυξη και τη μετατροπή των περιφερειών. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από αντιπροσώπους των κρατών μελών, προεδρεύεται δε από τον αντιπρόσωπο της Επιτροπής. Η ΕΤΕ ορίζει αντιπρόσωπο της ο οποίος δεν έχει δικαίωμα ψήφου. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται τακτικά για τις εργασίες της επιτροπής.

επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το εν λόγω σχέδιο εντός προθεσμίας την οποία μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με το πείγον του θέματος προβαίνοντας, κατά περίπτωση, σε ψηφοφορία.

Η γνώμη καταχωρείται στα πρακτικά. Επί πλέον κάθε κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να ζητήσει να καταχωρηθεί η θέση του στα πρακτικά.

Η Επιτροπή δίνει τη μεγαλύτερη δυνατή βαρύτητα στη γνώμη της επιτροπής. Ενημερώνει την επιτροπή για τον τρόπο με τον οποίο έλαβε υπόψη τη γνώμη αυτή.

Η επιτροπή διατυπώνει γνώμη για τα σχέδια αποφάσεων της Επιτροπής ως προς τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης που προβλέπονται στο άρθρο 8 παράγραφος 5 και στο άρθρο 9 παράγραφος 9 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, για τις περιόδους εκτέλεσης που προβλέπονται στο άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4254/88, καθώς και για την κατάρτιση και την αναθεώρηση του καταλόγου των περιοχών που κρίνονται επιλέξιμες δυνάμει του στόχου αριθ. 2. Η Επιτροπή μπορεί να της υποβάλει επίσης τα θέματα που αναφέρονται στο άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4254/88 (1).

Η γνώμη της επιτροπής γνωστοποιείται στις επιτροπές που προβλέπονται στα άρθρα 28 και 29.

Η επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.

(1) ΕΕ αριθ. L 374 της 31.12.1988, σ. 15.

Άρθρο 28

Επιτροπή του άρθρου 124 της συνθήκης

Κατ' εφαρμογή του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, η επιτροπή του άρθρου 124 της συνθήκης αποτελείται από δύο αντιπροσώπων της κυβέρνησης, δύο αντιπροσώπους των κεντρικών οργάνων των εργαζομένων και δύο αντιπροσώπους των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων για κάθε κράτος μέλος. Το μέλος της Επιτροπής που ασκεί την προεδρία μπορεί να μεταβιβάζει εν ολίγον από σε αντίτροπο υπάλληλο της Επιτροπής.

Για κάθε κράτος μέλος, ορίστηκαν ένας εκπαιδευτής για κάθε προαναφερθείσα κατηγορία. Κατά την άσκηση του ενός ή και των δύο μελών ο αναπληρωτής συμμετέχει αποφασιστικά στη λήψη των αποφάσεων.

Τα μέλη και οι εκπαιδευτές διορίζονται από το Συμβούλιο ύστερα από πρόταση της Επιτροπής για περίοδο τριών ετών. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί. Το Συμβούλιο προσπαθεί να εξορραλίσει, ως προς τη σύνθεση της επιτροπής, την ισορροπία των διαφορών ενδιαφερόμενων ομάδων. Η Επιτροπή ενημερώνει το Συμβούλιο για τα θέματα της ημερήσιας διαταξης που την αφορούν, έναν αντιπρόσωπο ο οποίος δεν έχει δικαίωμα ψήφου.

Η επιτροπή διατυπώνει γνώμη για τα σχέδια αποφάσεων της Επιτροπής για τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης δυνάμει των στόχων αριθ. 3 και 4, καθώς και για τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης δυνάμει των στόχων 1,2 και 5 β) εφόσον πρόκειται για θέματα συνδρομής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Η γνώμη της επιτροπής λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία των εγκύρων ψήφων. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή για τον τρόπο με τον οποίο έλαβε υπόψη τη γνώμη της.

Η γνώμη της Επιτροπής κοινοποιείται στις επιτροπές των άρθρων 27 και 29.

Η Επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.

Άρθρο 29

Διαχειριστική επιτροπή γεωργικών διαθεσίμων και αγροτικής ανάπτυξης και μόνιμη διαχειριστική επιτροπή διαθεσίμων της αλιείας

1. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, συνιστάται παρά τη Επιτροπή μια διαχειριστική επιτροπή γεωργικών διαθεσίμων και αγροτικής ανάπτυξης που αποτελείται από αντιπρόσωπους των κρατών μελών και έχει ως πρόεδρο τον αντιπρόσωπο της Επιτροπής. Η ΕΤΕ ορίζει αντιπρόσωπό της ο οποίος δεν έχει δικαίωμα ψήφου.

Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρέπει να ληφθούν. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το εν λόγω σχέδιο εντός προθεσμίας που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με το πείγον του θέματος. Η γνώμη διατυπώνεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έγκριση των αποφάσεων τις οποίες καλείται να λάβει το Συμβούλιο ύστερα από πρόταση της Επιτροπής. Κατά την ψηφοφορία στο πλαίσιο της επιτροπής, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται όπως ορίζεται στο εν λόγω άρθρο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

Η Επιτροπή θεσπίζει μέτρα που εφαρμόζονται άμεσα. Εάν κριθεί, τα μέτρα αυτά δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της ή διατυπώνει η επιτροπή η Επιτροπή γνωστοποιεί άμεσα τα εν λόγω μέτρα στο Συμβούλιο. Στη περίπτωση αυτή η Επιτροπή μπορεί να αναβάλει τη εφαρμογή των μέτρων που αποφασίσει η ίδια για περίοδο το πολύ ενός μηνός από την εφαρμογή της γνωστοποίησης αυτής.

Το Συμβούλιο αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μπορεί να λάβει διαφορετική απόφαση εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο τρίτο εδάφιο.

— ως προς τις κοινές ενέργειες στο πλαίσιο του στόχου αριθ. 5 α),

— ως προς την κατάρτιση του καταλόγου των περιοχών που είναι επιλέξιμες για το στόχο 5 β) καθώς, επίσης, και για τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης δύναμι του εν λόγω στόχου.

Εξάλλου, ζητείται η γνώμη της επιτροπής επί των ενεργειών που αφορούν τις γεωργικές διαρθρώσεις και την αγροτική ανάπτυξη, οι οποίες περιλαμβάνονται στα σχέδια απόφασης της Επιτροπής τα σχετικά με τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης για τις περιφέρειες του στόχου αριθ. 1.

Η επιτροπή που προβλέπεται στην παρούσα παράγραφο αντικαθιστά τη μόνιμη επιτροπή γεωργικών διαρθρώσεων που έχει συσταθεί με το άρθρο 1 της απόφασης του Συμβουλίου της 4ης Δεκεμβρίου 1962 (1) σε όλες τις αρμοδιότητες που της έχουν ανατεθεί δύναμι της εν λόγω απόφασης ή δύναμι του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 729/70 του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 1970 περί χρηματοδότησης της κοινής γεωργικής πολιτικής (2).

Η γνώμη της επιτροπής κοινοποιείται στις επιτροπές που προβλέπονται στα άρθρα 27 και 28 και στην παράγραφο 2.

Η επιτροπή καταρτίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

2. Οι διατάξεις οι σχετικές με τη λειτουργία της μόνιμης διαχειριστικής επιτροπής των διαρθρώσεων της αλιείας θεσπίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις που εγκρίνονται δύναμι του άρθρου 3 α) παρά 3 εδάφιο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88.

(1) ΕΕ αριθ. 136 της 17. 12. 1962, σ. 2892/62.

(2) ΕΕ αριθ. L 94 της 28. 4. 1970, σ. 13. Κανονισμός που τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2048/88 (ΕΕ αριθ. L 183 της 15. 9. 1988, σ. 1).

Άρθρο 29α

Διαχειριστική Επιτροπή για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες

Βάσει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, ιδρύεται παρά τη Επιτροπή μια διαχειριστική επιτροπή για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες αποτελούμενη από αντιπροσώπους των κρατών μελών και προεδρευόμενη από τον αναπρόσωπο της Επιτροπής. Η ΕΤΕ ορίζει αντιπροσώπους της που δεν λαμβάνουν μέρος στην ψηφοφορία.

Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδια των μέτρων που πρέπει να ληφθούν. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το εν λόγω σχέδιο εντός προθεσμίας που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με το επίσημο τον θέματος. Η γνώμη διατυπώνεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έγκριση των αποφάσεων τις οποίες καλείται να λάβει το Συμβούλιο έπαιτα από πρόταση της Επιτροπής. Κατά

την ψηφοφορία στο πλαίσιο της επιτροπής, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται όπως ορίζεται στο εν λόγω άρθρο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

Η Επιτροπή θεσπίζει μέτρα που εφαρμόζονται άμεσα. Εάν, ωστόσο, τα μέτρα αυτά δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη που έχει διατυπώσει η επιτροπή, η Επιτροπή γνωστοποιεί αμέσως τα εν λόγω μέτρα στο Συμβούλιο. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή μπορεί να αναβάλει την εφαρμογή των μέτρων που αποφάσισε η ίδια για περίοδο το πολύ ενός μηνός από την ημερομηνία της γνωστοποίησης αυτής.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να λάβει διαφορετική απόφαση εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο τρίτο εδάφιο.

Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για τις προτάσεις της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη που προβλέπονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1.

Οι γνώμες της επιτροπής γνωστοποιούνται στις επιτροπές των άρθρων 27 έως 29.

Η επιτροπή καταρτίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

Άρθρο 30

Άλλες διατάξεις

1. Η Επιτροπή υποβάλλει περιοδικώς στις επιτροπές που προβλέπονται στα άρθρα 27, 28 και 29 τις εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 και μπορεί να ζητήσει τη γνώμη των επιτροπών για κάθε θέμα, εκτός από εκείνα που προβλέπονται στην παρούσα τίτλο και αφορούν τις παρεμβάσεις των ταμείων.

Στις επιτροπές υποβάλλονται επίσης όλες οι ειδικές περιπτώσεις του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 καθώς και όλων των εκτελεστικών κανονισμών που αναφέρονται στο άρθρο 130 Ε της συνθήκης.

Η Επιτροπή ενημερώνει τις κατάλληλες επιτροπές για τη χορήγηση συνδρομής σε μεγάλα σχέδια παραγωγικών επενδύσεων, των οποίων το συνολικό κόστος που λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό του ύψους της κοινοτικής συνδρομής υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια Ecu.

2. Η απόφαση 75/185/ΕΟΚ (1) και η απόφαση 83/517/ΕΟΚ (2) καταργούνται και, όσον αφορά το ΕΓΤΠΕ, τμήμα "Πρόσανατολισμού", οι διατάξεις των άρθρων 11 έως 15 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 729/70 οι οποίες αφορούν τη σύσταση επιτροπής των ΕΓΤΠΕ, δεν εφαρμόζονται πλέον.

(1) ΕΕ αριθ. L 73 της 21. 3. 1975, σ. 47.

(2) ΕΕ αριθ. L 289 της 22. 10. 1983, σ. 42.

ΙΧ. ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 31

Εκθέσεις

1. Οι ετήσιες εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 16 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- απολογισμό των δραστηριοτήτων κάθε ταμείου, της χρησιμοποίησης των σχετικών πόρων του προϋπολογισμού και της συγκέντρωσης των παρεμβάσεων υπό την έννοια του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, καθώς και απολογισμό της χρησιμοποίησης των άλλων χρηματοδοτικών οργάνων που υπάγονται στην αρμοδιότητα της Επιτροπής και της συγκέντρωσης των σχετικών πόρων. Ο ισολογισμός αυτός περιλαμβάνει ετήσια κατανομή ανά κράτος μέλος των αναλαμβανόμενων και καταβαλλομένων πιστώσεων για κάθε ταμείο και για το ΧΜΠΑ, περιλαμβανομένων και των πιστώσεων δύναμει των κοινοτικών πρωτοβουλιών και της τεχνικής συνδρομής,
- απολογισμό του συντονισμού των παρεμβάσεων των ταμείων μεταξύ τους και με τις παρεμβάσεις της ΕΤΕ και των άλλων υφισταμένων χρηματοδοτικών οργάνων,
- τα αποτελέσματα της εκτίμησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης, που αναφέρονται στα άρθρα 25 και 26, περιλαμβανομένων και ενδείξεων σχετικά με τις προσαρμογές των ενεργειών, μιας εκτίμησης της συμβατότητας των παρεμβάσεων των ταμείων με τις κοινοτικές πολιτικές περιλαμβανομένων και των σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος, τον ανταγωνισμό και την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων,
- κατάλογο των μεγάλων σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων που έχουν συνδρομής δύναμη του άρθρου 16 παράγραφος 2 και πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συνολικής αξιολόγησης,
- τα αποτελέσματα των διενεργηθέντων ελέγχων, με ένδειξη του αριθμού και του ποσού των διαπιστωμένων παρατυπιών, καθώς και τα συναχθέντα από τους ελέγχους συμπεράσματα,
- τα αποτελέσματα της ανάλυσης των επιπτώσεων των παρεμβάσεων και των κοινοτικών πολιτικών εν όψει των στόχων του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 και ιδίως της επίταξης τους στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των περιοχών αυτών,
- πληροφορίες για τις γνώμες των επιτροπών που εκδίδονται κατ'εφαρμογή του τίτλου VIII,
- ανάλυση της συνέχειας που δίδεται στις συστάσεις και παρατηρήσεις που διατυπώνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και περιέχονται στη γνώμη του επί της ετήσιας έκθεσης του προηγούμενου έτους.

2. Κάθε χρόνο, η Επιτροπή συμβουλευτεί τους οργανισμούς σε ευρωπαϊκό επίπεδο κοινωνικής εταιρείας όσον αφορά τη διαρθρωτική πολιτική της Κοινότητας.

3. Η τρίτης έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 16 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 περιλαμβάνει κυρίως:

- απολογισμό της πρόοδου που σημειώθηκε στην υλοποίηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής,
- απολογισμό του ρόλου των διαρθρωτικών ταμείων, του ΧΜΠΑ, του χρηματοδοτικού μέσου συνοχής, της ΕΤΕ και των άλλων χρηματοδοτικών οργάνων, καθώς επίσης και της επίταξης των άλλων κοινοτικών πολιτικών στην ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής,
- τις ενδεχόμενες προτάσεις που πρέπει να εγκριθούν για να ενισχυθεί η οικονομική και κοινωνική συνοχή.

Άρθρο 32

Πληροφόρηση και δημοσιότητα

1. Τα κράτη μέλη φρονίζουν, ώστε τα σχέδια που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 να λαμβάνουν την προσήκουσα δημοσιότητα.

2. Ο οργανισμός που είναι αρμόδιος για την εφαρμογή μιας ενέργειας η οποία λαμβάνει χρηματοδοτική συνδρομή της Κοινότητας φρονίζει να δίνεται η προσήκουσα δημοσιότητα στην ενέργεια αυτή ώστε:

- να ενημερώνονται οι ενδεχόμενοι δικαιούχοι και οι επιχειρηματίες οργανισμούς ως προς τις δυνατότητες που προσφέρει η ενέργεια αυτή,
- να ευαισθητοποιείται η κοινή γνώμη για το ρόλο της Κοινότητας στα πλαίσια της ενέργειας αυτής.

Τα κράτη μέλη συμβουλευτούν την Επιτροπή και την ενημερώνουν για τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται για το σκοπό αυτό.

Η Επιτροπή, αμέσως μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, θεσπίζει τις λεπτομερείς διατάξεις πληροφόρησης και δημοσιότητας όσον αφορά τις παρεμβάσεις των ταμείων και του ΧΜΠΑ, τις ανακοινώνει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προς ενημέρωσή και τις δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

X. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 33

Μεταβατικές διατάξεις

1. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη, κατά την κατάρτιση των κοινοτικών πλαισίων στήριξης, κάθε ενέργεια η οποία έχει ήδη εγκριθεί από το Συμβούλιο ή από την Επιτροπή πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού και η οποία έχει δημοσιονομική επίπτωση κατά την περίοδο που καλύπτεται από τα εν λόγω πλαίσια. Οι ενέργειες αυτές δεν υπόκεινται στην τήρηση των διατάξεων του άρθρου 15 παράγραφος 2.

2. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 15 παράγραφος 2, δαπάνη για την

οποία η Επιτροπή έλαβε μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 1994 και της 30ης Απριλίου 1994 αίτηση η οποία πληροί όλες τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 μπορεί να θεωρηθεί ως επιλέξιμη για χρηματοδότηση από τα ταμεία από 1ης Ιανουαρίου 1994.

Άρθρο 2

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 20 Ιουλίου 1993.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

W. CLAES

**Κεφάλαιο 4ο : LEADER I –
Ανακοίνωση προς τα
κράτη-μέλη**

Κεφάλαιο 4^ο : LEADER I - Ανακοίνωση προς τα Κράτη Μέλη

Περί καθορισμού των κατευθύνσεων ολοκληρωμένες συνολικές επιδοτήσεις για τις οποίες τα κράτη μέλη καλούνται να υποβάλουν προτάσεις στο πλαίσιο μιας κοινοτικής πρωτοβουλίας που αφορά την αγροτική ανάπτυξη.
(91/C 73/14).

1. Στις 15 Μαρτίου 1991 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφάσισε την ανάληψη πρωτοβουλίας, που θα έχει αξία υποδείγματος, και που αφορά την αγροτική ανάπτυξη (και που στη συνέχεια θα αναφέρεται ως Leader – Liaison Entre Actions de Developpement de l' Economie Rurale) κατά την έννοια του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4253/88 (1).

2. Στο πλαίσιο της Leader, είναι δυνατόν να χορηγηθεί βοήθεια υπό μορφή συνολικών ολοκληρωμένων επιδοτήσεων για να μπορέσουν οι τοπικές ομάδες να εφαρμόσουν τα μέτρα που είναι σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που χαράζονται στην παρούσα ανακοίνωση. Οι ομάδες και το πρόγραμμα που αυτές προτίθενται να εφαρμόσουν επιλέγονται από τα κράτη μέλη και από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, βάσει ευρύτερων προτάσεων των κρατών μελών.

1. Στόχοι

3. Η επανισορρόπηση των δραστηριοτήτων και η διατήρηση ενός επαρκώς διαφοροποιημένου κοινωνικοοικονομικού ιστού προϋποθέτει μια σαφώς ενδογενή και τοπική προσέγγιση βασισμένη στην ύπαρξη ικανοτήτων και εμπειρίας για το λόγο αυτό, η πρωτοβουλία αποσκοπεί να δημιουργήσει δίκτυο ομάδων τοπικής δράσης για την αγροτική

ανάπτυξη (που στη συνέχεια θα αναφέρονται ως «ομάδες») που θα χρησιμοποιεί νέες τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνίας και θα διαθέτει σημαντικά περιθώρια αξιολόγησης ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόσει σε τοπικό επίπεδο τις ενέργειες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των επιδράσεων. Οι ενέργειες είναι μέτρα που προβλέπονται για την τοπική ανάπτυξη στο πλαίσιο των κοινοτικών πλαισίων στήριξης.

4. Στόχος της πρωτοβουλίας είναι να δοθούν καινοτόμες λύσεις που θα έχουν αξία υποδείγματος για το σύνολο των αγροτικών περιοχών και θα εξασφαλίσουν τον βέλτιστο βαθμό αλληλοσυμπλήρωσης μεταξύ των τομεακών ενεργειών.

5. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας θα χρησιμοποιηθεί ως μορφή παρέμβασης η συνολική επιδότηση σε αρμόδιο οργανισμό (που δύναται να είναι δημόσια διοίκηση) που καθορίζεται από το κράτος μέλος. Ο οργανισμός αυτός συντονίζει τη χρήση της επιδότησης από τοπικές ομάδες για την αγροτική ανάπτυξη. Οι τοπικοί οικονομικοί και κοινωνικοί παράγοντες πρέπει να συμμετέχουν στη λειτουργία των ομάδων που, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν να είναι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (ενώσεις δήμων ή κοινοτήτων).

Η διαχείριση που θα ανατίθεται σε μεμονωμένες ομάδες θα συντονίζεται από τον εθνικό φορέα και θα αποτελεί το αντικείμενο εγγύησης εκ μέρους του κράτους - μέλους.

6. Οι δημόσιοι ιδιωτικοί ή ημιδημόσιοι φορείς που θα λειτουργούν ως ομάδες, θα επιλεγούν από τα κράτη - μέλη και την Επιτροπή από κοινού (2) ύστερα από προτάσεις που θα υποβάλουν τα κράτη μέλη και σε συνεννόηση με αυτά και αφού ληφθούν υπό ορισμένα κριτήρια, από τα οποία άλλα είναι γενικής φύσης, όπως :

- Φερεγγυότητα,
- διοικητικές ικανότητες,
- επιτόπια εγκατάσταση,
- συμμετοχή στη λειτουργία τους των οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων,

και άλλα θα αναφέρονται ειδικά στη πρωτοβουλία, όπως :

- η ποιότητα του προγράμματος τοπικής ανάπτυξης που προτείνεται από την Ομάδα υπό μορφή πολυετούς "business-plan" (στόχοι και μέθοδοι εφαρμογής),

➤ τεχνογνωσία και εμπειρία στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης,

➤ αποδοχή των κανόνων λειτουργίας του διεθνικού δικτύου.

Κατά την υποβολή των προτάσεών τους στην Επιτροπή, και με την συμφωνία αυτής, τα κράτη μέλη δύνανται να προσθέσουν άλλα εθνικά κριτήρια επιλογής, υπό τον όρο ότι θα τηρηθούν το πνεύμα και οι στόχοι της πρωτοβουλίας.

7. Θα προταθεί να χρησιμοποιηθούν είτε φορείς που ανταποκρίνονται στα κριτήρια που καθορίζονται ανωτέρω, είτε νέοι φορείς που συστήνουν οι τοπικές κοινότητες με σκοπό τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Leader.

Στην περίπτωση που θα αποφασισθεί από τα κράτη μέλη και από την Επιτροπή να χρησιμοποιηθούν πρόσφατα δημιουργημένες ομάδες, προβλέπεται εάν είναι αναγκαίο, η παροχή τεχνικής βοήθειας. Ο εθνικός φορέας είναι δυνατόν να επιφορτισθεί με την παροχή της βοήθειας αυτής.

8. Οι ομάδες θα λειτουργούν σε δίκτυα για την ανταλλαγή πληροφοριών και θα χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό, εκτός από τα παραδοσιακά μέσα, νέες τεχνολογίες επικοινωνίας, στο μέτρο κατά το οποίο θα είναι ή δύνανται εύκολα να αποβούν διαθέσιμες. Κάθε ομάδα θα διαθέτει τον ελάχιστο αναγκαίο εξοπλισμό για τον σκοπό αυτό. Για τη λειτουργία του δικτύου αυτού καθεαυτού θα παρέχεται τεχνική βοήθεια, κεντρική οργάνωση σε κοινοτικό επίπεδο (ανταλλαγές και επισκέψεις, θεματικές συναντήσεις, σεμινάρια αξιολόγησης εμπειριών) που θα εξασφαλισθεί από την Επιτροπή,

➤ εκτός από τη χρήση τους για εσωτερική αλληλοσύνδεση, στο δίκτυο των ομάδων (διευκολύνοντας την ανταλλαγή των πληροφοριών και την κοινή χρήση μεθοδολογικών εργαλείων) αυτές οι εγκαταστάσεις πληροφορικής και τηλεματικής θα έχουν σημαντική λειτουργία εξωτερικής αλληλοσύνδεσης διευκολύνοντας την προσέγγιση της προσφοράς και της ζήτησης αγαθών και υπηρεσιών.

9. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι ομάδες θα λειτουργούν ως ενδιάμεσοι στις συναλλαγές με μια σειρά δικτύων τηλεματικής και τραπεζών δεδομένων που εξασφαλίζουν, παραδείγματος χάρι :

➤ έρευνες αγορών που ενδεχομένως θα είχαν επιτοπίως συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες,

- επαφές με τουριστικά πρακτορεία,
- συστήματα κρατήσεων (δωμάτια ξενοδοχείων),
- πωλήσεις δι' αλληλογραφίας,

επαφές με τις κεντρικές υπηρεσίες αγορών των αλυσίδων καταστημάτων υγιεινής διατροφής ή ειδών ποιότητας,

- πρόσβαση σε δυνατότητες επιμόρφωσης εξ' αποστάσεως.

10. Οι ομάδες θα εξουσιοδοτηθούν για τη διαχείριση του τμήματος της συνολικής εθνικής επιδότησης που θα συντονίζεται από εθνικό φορέα που θα τους διατεθεί βάσει ενός τοπικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης, το οποίο θα έχουν προηγουμένως υποβάλλει (business plan) και του οποίου οι βασικές κατευθύνσεις, συμπληρωματικές των ενεργειών που ήδη προβλέπονται από τα αντίστοιχα Κ.Π.Σ., θα επισυνάπτονται στο κείμενο της σύμβασης που θα έχει υπογραφεί μεταξύ της Επιτροπής και του αρμόδιου εθνικού φορέα, σε συνεννόηση με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Στη σύμβαση αυτή θα προβλέπονται, ιδίως, το είδος των ενεργειών, οι όροι και τα ποσοστά των ενισχύσεων καθώς και οι ειδικές λεπτομέρειες παρακολούθησης της χρησιμοποίησης της συνολικής επιδότησης.

II Καθορισμός των επιλέξιμων περιοχών

11. Το σύνολο των περιοχών του στόχου 1 και 5β που καλύπτουν το 55% του εδάφους της Κοινότητας, είναι επιλέξιμες για την πρωτοβουλία αυτή.

Κατά την επιλογή των περιοχών, τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν υπόψη τους ότι θα πρέπει να εξασφαλίζεται η δυνατότητα επίδειξης της πρωτοβουλίας στις περιοχές των στόχων 1 και 5β.

Οι ομάδες που θα επιλεγούν θα πρέπει να έχουν τοπικό χαρακτήρα (φορείς που εξαρτώνται από τοπικούς οργανισμούς ή φορείς περιφερειακού επιπέδου που είναι εγκατεστημένοι επί τόπου) και βάσει της γνώσης των ιδιαιτεροτήτων της περιοχής με 5,000 (στην περίπτωση των πολύ αραιοκατοικημένων περιοχών) έως 100.000 κατοίκους και, κατά γενικό κανόνα, έκταση μικρότερη από εκείνη που αντιστοιχεί στη διοικητική κατηγορία NUTS III. Στο εσωτερικό της

περιοχής αυτής οι πρωτοβουλίες που θα αναλαμβάνονται από τις ομάδες πρέπει να απευθύνονται σε αγροτικές κοινότητες πολύ μικρότερων διαστάσεων. Σε ορισμένες αιτιολογημένες περιπτώσεις που θα έχουν αποφασισθεί από κοινού μεταξύ του κράτους μέλους και την Επιτροπή, η δραστηριότητα των ομάδων στον τομέα τεχνικής στήριξης στην αγροτική ανάπτυξη θα μπορούσε να αφορά ευρύτερη περιοχή, χωρίς να θίγει την εξέλιξη των άλλων τους δραστηριοτήτων.

III Μέτρα επιλέξιμα στο πλαίσιο συνολικών επιδοτήσεων

12. Τρεις είναι οι επιλέξιμες κατηγορίες μέτρων : εκείνη από την οποία επωφελούνται άμεσα οι κάτοικοι και οι οικονομικοί παράγοντες καθεμίας από τις ενδιαφερόμενες αγροτικές περιοχές. Εκείνη που αφορά τη δημιουργία, τον εξοπλισμό και τη διαχείριση των ομάδων και εκείνη, τέλος, που αφορά τη λειτουργία του δικτύου.

Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ανάγκη να αποφευχθεί κάθε επένδυση που αυξάνει τη μόλυνση καθώς και στην προστασία και αξιοποίηση των φυσικών τοπίων.

13. Μέτρα που αφορούν αυτήν καθαυτήν την αγροτική ανάπτυξη

α) Τεχνική στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης

- Τεχνική βοήθεια κατόπιν αιτήσεως των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (διάγνωση των μικροπεριφερειών, αξιολόγηση του δυναμικού ανάπτυξης, παροχή συμβουλών εμπειρογνομόνων στον τομέα της ανάπτυξης, δημιουργία φακέλων κ.λπ.),
- τεχνική βοήθεια στους φορείς σχεδίων ανάπτυξης (διαπίστωση των πρωτοβουλιών στον τομέα δημιουργίας και ανάληψης των επιχειρήσεων, αξιολόγηση δυνατοτήτων για την υλοποίησή τους, τεχνικές συμβουλές, παρακολούθηση κ.λπ.),
- τεχνική βοήθεια στις ήδη ισχύουσες, δραστηριότητες (καθορισμός των πιθανών αγορών, πρόσβαση στις χρηματοδοτήσεις, διαχείριση καινοτομιών κ.λπ.) με το σύνολο των μέτρων που χρηματοδοτούνται στα ΚΠΣ να ευνοηθεί η ανάπτυξη της περιοχής.

Το σύνολο των δραστηριοτήτων αυτών θα πρέπει να αναληφθεί από έμπειρους διαφημιστές και οργανωτές με πείρα στα αναπτυξιακά θέματα και να εφαρμοστεί σε συνεργασία με τους φορείς άλλων συμπληρωματικών κοινοτικών προγραμμάτων.

β) Επαγγελματική κατάρτιση και ενισχύσεις για την απασχόληση

Η επιτυχία πρωτοβουλίας θα εξαρτηθεί από την ικανότητα των τοπικών παραγόντων να εκμεταλλευθούν κατά τρόπο καινοτόμο τους τοπικούς πόρους και να αξιολογήσουν για τεχνογνωσία. Κατά συνέπεια, οι ενέργειες για την κατάρτιση, ιδίως υπό μορφή σειρών μαθημάτων μικρής διάρκειας καθώς και ενισχύσεις για την απασχόληση θα πρέπει να συνοδεύουν την εφαρμογή διαφόρων μέτρων και να καλύπτουν τόσο τους τελικούς δικαιούχους των μέτρων όσο και τους διαφημιστές και οργανωτές των ομάδων. Η δυνατότητα να δοθεί σε ορισμένες από τις καταρτίσεις αυτές διεθνικός χαρακτήρας θα θεωρηθεί ως ενέργεια που θα πρέπει να ενθαρρυνθεί.

γ) Αγροτικός τουρισμός

Κάθε ενέργεια στον τομέα αυτό πρέπει να αποσκοπεί στο :

➤ να προσδιορίζεται καλύτερα η ζήτηση δραστηριοτήτων ψυχαγωγίας στον αγροτικό χώρο να αναπτύσσεται η προσφορά, τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά, λαμβανομένων υπόψη των αυξημένων απαιτήσεων της ενδεχόμενης πελατείας, όσον αφορά το επίπεδο των παρεχομένων υπηρεσιών όσο και την ποικιλία των τουριστικών προϊόντων,

➤ να οργανώνεται καλύτερα η τουριστική προσφορά και να συσχετίζεται αυτή με τη ζήτηση (ελάχιστες προδιαγραφές, εγγύηση ποιότητας παρεχομένων υπηρεσιών, προώθηση αγροτικού τουρισμού, κεντρικές υπηρεσίες κρατήσεων δωματίων κ.λπ.),

➤ να ενθαρρύνονται, παράλληλα αφενός, οι αγροτικοί τουριστικοί πόλοι που διαθέτουν βασικό εξοπλισμό (πισίνες, γήπεδα τένις κ.λπ.), και προσφέρουν πολιτιστικές δραστηριότητες και δυνατότητες "θεματικών" διακοπών (αθλητικών, καλλιτεχνικών ανακάλυψης του περιβάλλοντος χώρου κ.λπ.),

➤ να ενθαρρύνεται, αφετέρου, η διάδοση ενός αγροτικού τουρισμού που να βασίζεται σε ατομικές επενδύσεις (ιδίως του τουρισμού σε αγροκτήματα).

Αυτές οι διάφορες μορφές αγροτικού τουρισμού, συνδεδεμένες με τη γεωργία, είναι δυνατό να συμβάλουν στη μεγαλύτερη αξιοποίηση των βασικών δραστηριοτήτων τους (συμπληρωματικό εισόδημα και παραμονή επί τόπου του πληθυσμού) όσο και υπό το πρίσμα του ρόλου διαχειριστή του χώρου και του τόπου, τον οποίο αναλαμβάνουν οι εκμεταλλεύσεις αυτές

Οι ενέργειες αυτές ς θα πρέπει να έχουν συνοχή με τις κατευθυντήριες γραμμές του προγράμματος που εγκρίθηκε από την Επιτροπή υπέρ των επιχειρήσεων αγροτικού τουρισμού (1).

Οι συνολικές επιδοτήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση

- των επενδύσεων μεμονωμένων ατόμων ή συνεταιρισμών, (συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που συνδέονται με τη γεωργική δραστηριότητα),
- της προσαρμογής των μικρών δημόσιων έργων υποδομής στις ανάγκες που απορρέουν από την τουριστική ζήτηση,
- της απογραφής, της ανακαίνισης και της αξιοποίησης κτιρίων και αγροτικών οικισμών τουριστικού ενδιαφέροντος.
- της προώθησης των πωλήσεων τουριστικών προϊόντων,
- των ερευνών αγοράς,
- της δημιουργίας συστημάτων κράτησης δωματίων,
- των μέτρων για την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου (τουρισμός μικρής απόστασης, παραμονή μόνο για τα Σαββατοκύριακα).

δ) Μικρές επιχειρήσεις, βιοτεχνία, υπηρεσίες παρεχόμενες σε μικρή ακτίνα

Όσον αφορά τις μικρές επιχειρήσεις, τη βιοτεχνία και τις υπηρεσίες που παρέχονται σε μικρή ακτίνα, πρέπει να υπογραμμισθεί ο όλως πρωταρχικός χαρακτήρας των μέτρων που είναι δυνατόν να ευνοήσουν τη δημιουργία, τη διατήρηση και την ανάπτυξή τους. Τα μέτρα αυτά θα λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αγροτικού χώρου, ιδίως όσον αφορά :

- τις δυνατότητες άσκησης πολλαπλών δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με τη γεωργική δραστηριότητα μερικής απασχόλησης,
- τους δεσμούς ορισμένων επιχειρήσεων με τη γεωργία και δασοκομική δραστηριότητα, στο αρχικό ή στο τελικό στάδιό της,
- τα γεωγραφικά και πολιτιστικά μειονεκτήματα, που επιβάλλουν την κατά προτεραιότητα ενίσχυση των τομέων που δεν ανανεώνονται με στοιχεία από τον εξωτερικό χώρο και παρέχουν τη δυνατότητα αξιοποίησης των φυσικών και ανθρώπινων τοπικών πόρων,
- την εξάρτησή τους από υπηρεσίες εξελιγμένου τύπου που παρέχονται από τον εξωτερικό χώρο και την ανάγκη χορήγησης ειδικών ενισχύσεων προς τους φορείς μεμονωμένων σχεδίων.

Οι ομάδες, εκτός από το ρόλο που θα διαδραματίζουν για την ανακάλυψη των εντοπίων φορέων κατάρτισης και εφαρμογής σχεδίων, θα είναι σε θέση να παρέχουν βοήθεια για. :

- τη διευκόλυνση της εργασίας εξ αποστάσεως,
- την πρόσβαση των μικρών επιχειρήσεων και βιοτεχνιών (ιδίως του τομέα των γεωργικών προϊόντων και των ειδών διατροφής, συμπεριλαμβανομένων και των αλιευτικών επιχειρήσεων) στις παρεχόμενες υπηρεσίες (υπηρεσίες συμβούλων, έρευνες αγοράς, μεταφορά τεχνολογίας, καινοτομία, επαγγελματική κατάρτιση),
- τη δημιουργία (ενισχύσεις για την έναρξη λειτουργίας) υπηρεσιών μικρής ακτίνας όταν στην περιοχή παρατηρείται έλλειψη τους, στο πλαίσιο της διαφοροποίησης της γεωργικής δραστηριότητας,
- τις επενδύσεις στον τομέα της βιοτεχνίας συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών και δασοκομικών εκμεταλλεύσεων.

ε) Αξιοποίηση επί τόπου και εμπορευματοποίηση της γεωργικής και δασοκομικής παραγωγής καθώς και εκείνης της τοπικής αλιείας

Οι αγροτικές περιοχές διαθέτουν σημαντικό δυναμικό παραγωγής χαρακτηριστικών τοπικών προϊόντων που τυγχάνουν ανεπαρκούς αξιοποίησης ή βρίσκονται υπό εξαφάνιση.

Η επιτακτική επιλογή μιας πολιτικής για βελτίωση της ποιότητας επιβάλλει την υποστήριξη δυναμικών ενεργειών για την καθιέρωση της ταυτότητας των προϊόντων, τον έλεγχο της ποιότητας τους, τη βελτίωση των τεχνολογιών παραγωγής και μεταποίησης, την οργάνωση των σταδίων παραγωγής κάθε χαρακτηριστικού προϊόντος, την ανάπτυξη μιας πολιτικής προώθησης τους. Στο πλαίσιο αυτό, μέσω της πρωτοβουλίας θα είναι δυνατή η χρηματοδότηση μη επιλέξιμων βάσει των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 866/90 και (ΕΟΚ) αριθ. 867/90(1), αλλά που ανταποκρίνονται σε τοπικά κριτήρια χρησιμότητας.

Οι ομάδες, εκτός από το ρόλο που θα διαδραματίζουν κατά την εξεύρεση των φορέων κατάρτισης και εφαρμογής των σχεδίων, θα παρέχουν βοήθεια όσον αφορά :

- την έρευνα των τοπικών και περιφερειακών αγορών και την ανάλυση των δικτύων διανομής,
- τον εξοπλισμό και την τεχνική βοήθεια για την παραγωγή χαρακτηριστικών τοπικών προϊόντων που έχουν σχέση με τη γεωργία, τη δασοκομία και την αλιεία,
- τη μεταφορά τεχνολογίας,
- την προώθηση τοπικών και περιφερειακών τυπικών προϊόντων,
- την εμπορευματοποίηση (συνεταιριστικά καταστήματα πωλήσεων, συμμετοχή σε εκθέσεις, σύνδεση με δίκτυα πωλήσεων, δι' αλληλογραφίας, κεντρικές υπηρεσίες αγορών, τηλεαγορά).

Θα δίδεται προτεραιότητα σε σχέδια συλλογικών και συνεταιριστικών φορέων.

ζ) Άλλα μέτρα

Εκτός των ανωτέρω κατευθυντηρίων γραμμών, που, σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να βρίσκονται στη βάση της χρησιμοποίησης των συνολικών επιδοτήσεων, οι ομάδες θα δύνανται να προτείνουν, για ποσοστό έως 10% του συνόλου των παρεμβάσεων τους, των ενεργειών σε άλλους τομείς που συνδέονται με την τοπική ανάπτυξη.

14. Μέτρα που αφορούν τις ομάδες αγροτικής ανάπτυξης

- ενισχύσεις για τη δημιουργία ομάδων στην περίπτωση κατά την οποία η δημιουργία αυτή αποφασίζεται από κοινού (ενισχύσεις που θα μειώνονται όσο αυξάνεται η λειτουργία, συμμετοχή στις δαπάνες εγκατάστασης, εκπαίδευση των οργανωτών),
- ενισχύσεις για την απόκτηση εξοπλισμού πληροφορικής και τηλεματικής (υλικό, λογισμικό, εκπαίδευση),
- παροχή τεχνικής βοήθειας στις ομάδες (θεματική κατάρτιση, εκμάθηση των μηχανισμών της τοπικής ανάπτυξης).

Αυτή η κατηγορία μέτρων δεν πρέπει σε γενικές γραμμές, να υπερβαίνει το 10% του συνολικού ποσού της πρωτοβουλίας και θα ενσωματώνεται στο επιχειρησιακό σχέδιο που θα υποβάλλει η κάθε ομάδα.

15. Μέτρα για τη σύνδεση με το διεθνικό δίκτυο των ομάδων (τεχνική βοήθεια):

- δαπάνες οργάνωσης του δικτύου (γραφείο οργάνωσης σε κοινοτικό επίπεδο, ανταλλαγές, επισκέψεις, μεταφράσεις, σεμινάρια),
- δαπάνες αξιολόγησης της λειτουργίας του δικτύου,
- δαπάνες δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων της λειτουργίας του δικτύου,

Το σύνολο των μέτρων αυτών θα είναι κατώτερο από το 20% του συνολικού ποσού της πρωτοβουλίας και θα χρηματοδοτείται με σχετική εισφορά βάσει της συνολικής συνεισφοράς των Κοινοτικών ταμείων,

IV. Συνεισφορά της Κοινότητας στη χρηματοδότηση της Leader

16. Η πρωτοβουλία Leader αποτελεί αντικείμενο χρηματοδότησης από κοινού εκ μέρους του εκάστοτε κράτους μέλους και της Κοινότητας.

Η συνολική συνεισφορά των διαρθρωτικών ταμείων στις Leader για την περίοδο 1990-1993 υπολογίζεται σε 400 εκατομμύρια Ecu.

17. Η απόφαση της Επιτροπής σχετικά με το ύψος του ποσού της κοινοτικής συνεισφοράς στις περιοχές του στόχου 1 και 5β θα είναι συνάρτηση της ποιότητας των τοπικών προγραμμάτων που θα υποβάλουν οι ομάδες στο πλαίσιο των προτάσεων, που διατυπώνονται από τα κράτη μέλη καθώς και των αγροτικών εκτάσεων των εν λόγω περιοχών, του ενεργού γεωργικού πληθυσμού και του αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Μπορεί ακόμη, να ληφθεί υπόψη μια μικρή πυκνότητα του πληθυσμού και τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά των περιοχών. Υπολογίζεται ότι θα συγχρηματοδοτηθούν 100 περίπου, ομάδες.

18. Κατά την αξιολόγηση της ποιότητας των προγραμμάτων η Επιτροπή θα λάβει, ιδίως, υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία :

- τη συμπληρωματικότητα με τα μέτρα που προβλέπονται στα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης που αφορούν τις συγκεκριμένες περιοχές,
- την ύπαρξη μιας στρατηγικής για ολοκληρωμένη ανάπτυξη της αγροτικής περιοχής,
- τον πολλαπλασιαστικό χαρακτήρα καθώς και τη δυνατότητα να αποτελέσουν τα μέτρα αντικείμενο επίδειξης,
- το βαθμό συμμετοχής στα μέτρα και στη διαχείρισή τους εκ μέρους του πληθυσμού και των τοπικών οικονομικών παραγόντων,
- τον καινοτόμο χαρακτήρα, ιδίως, όσον αφορά τα μέτρα που συνδέονται με τη γεωργική δραστηριότητα και τη διαχείριση του αγροτικού χώρου.

19. Ένα ενδεικτικό ποσό μικρότερο από το 2% του ποσού της συνολικής συνεισφοράς των κοινοτικών ταμείων διατίθεται για τη χρηματοδότηση των ανταλλαγών πληροφορικής και εμπειριών μεταξύ των ομάδων καθώς και για τη λειτουργία του δικτύου σε κοινοτικό επίπεδο.

20. Κατά τη διάρκεια του προκαταρκτικού σταδίου, η Επιτροπή θα παρέχει την αναγκαία τεχνική βοήθεια για να εξασφαλίζεται ότι η επιλογή των ομάδων και η κατάρτιση των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους θα γίνεται με αυστηρά ποιοτικά κριτήρια.

21. Η παρακολούθηση της εφαρμογής των Leader θα γίνεται βάσει ειδικών μεθόδων, λαμβανομένου υπόψη του τοπικού και επιδειξιακού χαρακτήρα της πρωτοβουλίας :

- σε εθνικό επίπεδο, όταν το δικαιολογεί ο αριθμός ομάδων του ίδιου κράτους μέλους Leader και θα ασχολείται με την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των τοπικών ομάδων ο εθνικός φορέας στον οποίο θα διατίθεται η συνολική επιδότηση, θα μπορεί να εξασφαλίζει τη γραμματεία της εν λόγω επιτροπής.
- κάθε χρήσιμη πληροφορία θα ανακοινώνεται στις περιφερειακές επιτροπές παρακολούθησης, αρμόδιες για τις περιοχές στις οποίες εδρεύουν οι ομάδες, προκειμένου να δύνανται οι εν λόγω επιτροπές να εξασφαλίζουν τη συνοχή των αντιστοιχών ΚΠΣ.

V. Εφαρμογή

22. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν λεπτομερείς προτάσεις για ολοκληρωμένες συνολικές επιδοτήσεις (που περιλαμβάνουν, ιδίως, πίνακα των προτεινόμενων τοπικών ομάδων, το χώρο που δύνανται να καλύπτουν και το επιχειρησιακό τους σχέδιο) εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση παρούσας ανακοίνωσης. Οι προτάσεις που παραλαμβάνονται μετά την ημερομηνία μετά την ημερομηνία θα ληφθούν υπόψη από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μόνο στις εξαιρετικές περιπτώσεις, δεόντως αιτιολογημένες.

Όταν μια πρόταση καλύπτει περιοχές που αφορούν περισσότερους του ενός στόχους (1 και 5β), οι δαπάνες για καθένα από τους στόχους αυτούς πρέπει να υποβάλλονται ξεχωριστά.

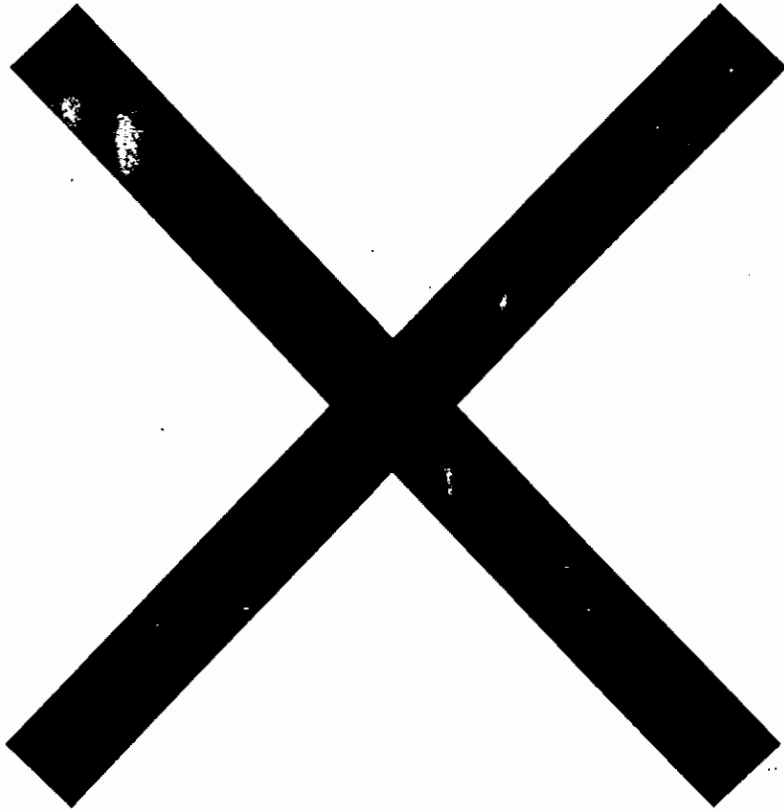
23. Η αλληλογραφία σχετικά με την παρούσα ανακοίνωση πρέπει να αποστέλλεται στην ακόλουθη διεύθυνση :

κ. G. Legras,
Γενικό διευθυντή,
Γενική Διεύθυνση Γεωργίας,
Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,
200, rue de la Loi,

B-1049 Bruxelles.

L.E.A.D.E.R. :

Ένα νέο «παράθυρο» στην Ενωμένη Ευρώπη

A) Η «λογική» LEADER

Αν θελήσει κανείς να «δευ» τη λογική LEADER από τα αρχικά γαλλικών λέξεων, που αποδίδονται στα ελληνικά ως «σύνδεση μεταξύ των ενεργειών/ δράσεων για την ανάπτυξη της Αγροτικής Οικονομίας» στα στενά πλαίσια μιας ακόμα πολυτομεακής και πολυταμιακής Κοινοτικής Πολιτικής για την ύπαιθρο, αναμφίβολα θα περιοριζόταν στη διαπίστωση ότι η ΕΟΚ επιχειρεί απλά να πετύχει την ανάπτυξη αλλά και την οργάνωση της αγροτικής οικονομίας, μέσα από μια καινούργια οργάνωση της αγροτικής οικονομίας, μέσα από μια καινούργια ολοκληρωμένη θεώρηση του χώρου, με έμφαση στο μικρό μέγεθος του χώρου αυτού και την παράλληλη ανάπτυξη έξω - γεωργικών πρωτοβουλιών.

Είναι όμως, τόσο απλά τα πράγματα αυτά ;

Αναμφίβολα, η τοποθέτηση αυτή συνιστά μια διάσταση της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER, αλλά όχι μόνο.

Προχωρώντας σε μια ευρύτερη θεώρηση του όλου θέματος, διαπιστώνει κανείς ότι πίσω από αυτή την απλοϊκή εξήγηση διαφαίνεται μια ολόκληρη ευρωπαϊκή προοπτική, με συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους, μεθοδολογία, φιλοσοφία και προπαντός τεκμηριωμένη και υπεύθυνη τοποθέτηση, που ουσιαστικά δίνει το ερέθισμα σε μια διαδικασία επαναοριοθέτησης και επαναιεράρχησης προτεραιοτήτων, κάτω από τις οποίες η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα λειτούργησε επί σειρά δεκαετιών.

Με απλά λόγια, δεν αρκεί απλά και μόνο να επισημάνει κανείς μια ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα της τοπικής ανάπτυξης μόνο, ή της ολοκληρωμένης παρέμβασης στο χώρο μόνο, ή της συνεργασίας πολλών (και από διαφορετικές κατευθύνσεις) χρηματοδοτικών οργάνων της ΕΟΚ μόνο, για να δώσει το «στίγμα» της νέας αυτής Κοινοτικής Πρωτοβουλίας.

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή

Καταρχήν το LEADER είναι ένα πείραμα :

Η Ενωμένη Ευρώπη «δοκιμάζει» της δυνάμεις της, όχι στο κρατικό επίπεδο αλλά στο επίπεδο του μικροχώρου, μιας δηλαδή περιορισμένης εδαφικής λειτουργικής ικανότητας. Δίνει μάλιστα ενδεικτικά ένα «πλαίσιο» πληθυσμού (5.000 - 100.000 κατοίκους), με το σκεπτικό ότι

μέσα σ' ένα πληθυσμό είναι δυνατόν να βρει ικανοποιητικό φάσμα τοπικών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων, που ναι μεν δεν είναι «γεωργία», δένονται όμως κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο με αυτή και ιδιαίτερα με τον αγροτικό χώρο και την εν γένει αγροτική οικονομία.

Τι σημαίνει «πείραμα»;

Σημαίνει, με απλά λόγια, ότι αν η φάση αυτή, με την οποία επιχειρεί να προσεγγίσει κατ' αυτόν τον τρόπο, ολοκληρωμένα - και όχι τομεακά - την αγροτική περιφέρεια, θα επεκτείνει τη συλλογιστική αυτή - ακριβέστερα, την εφαρμογή της συλλογιστικής αυτής σε ολόκληρο τον αγροτικό της χώρο.

Αυτός είναι ένας από τους βασικούς λόγους που τεκμηριώνουν την άποψη ότι το πείραμα αυτό πρέπει να πετύχει οπωσδήποτε. Προχωρώντας ένα βήμα ακόμα, μπορεί κανείς να κάνει το συλλογισμό ότι η Ενωμένη Ευρώπη, δε στέκεται απλά στο στόχο της σύγκλισης των περιφερειών - όρος για την οικονομική ενοποίηση ή ακριβέστερα για την ενοποίηση των οικονομιών των μελών της - αλλά προχωρεί παραπέρα, «δοκιμάζοντας» το πόσο έτοιμη είναι σήμερα η Ευρώπη στο τοπικό πλέον επίπεδο, να αναπτύξει το ενδογενές δυναμικό, τις ενδογενείς δυνάμεις αυτών των τόπων παρέχοντας για το σκοπό αυτό τα κατάλληλα ερεθίσματα. Ακόμα παραπέρα η Ευρώπη, δίνοντας έμφαση στις καινοτόμες λύσεις που μπορούν να προταθούν από αυτούς τους ανθρώπους που βιώνουν την καθημερινότητα εκεί που ζουν και αναπτύσσουν τις δραστηριότητές τους, δίνοντας έμφαση στην παρατηρητικότητα τους και σε τελική ανάλυση στον ανθρώπινο παράγοντα, τοποθετεί αυτούς στο επίκεντρο της όλης διαδικασίας ανάπτυξης του χώρου τους. Έτσι ο άνθρωπος του αγροτικού τουρισμού του «μικροχώρου» καθίσταται ταυτόχρονα εκείνος που προτείνει αλλά και αποδέχεται και συμμετέχει στη διαδικασία ανάπτυξης του ίδιου του χώρου του.

Η κεντρική ιδέα, έτσι βρίσκεται στην αναγκαιότητα οργάνωσης της αγροτικής περιφέρειας, στο χώρο της ΕΟΚ, πάνω σε μια νέα βάση έτσι ώστε ο κάθε τόπος να μπορεί να στηρίζεται στις δικές του δυνάμεις, να έχει προοπτικές συνέχειας και επιβίωσης - ενόψει μάλιστα του αναμενόμενου ανταγωνισμού.

Βέβαια, η «ιδέα» της κινητοποίησης, της ενεργοποίησης του Ενδογενούς Δυναμικού των περιφερειών και των τόπων δε συνιστά κάτι το πρωτόγνωρο, τουλάχιστον στο θεωρητικό επίπεδο, ούτε και η

προσέγγιση που ξεκινά «από κάτω προς τα επάνω», από τη «βάση» προς την κορυφή, όπου και συστηματοποιείται σε ολοκληρωμένο συνεκτικό σχήμα, με συγκεκριμένη στρατηγική, στόχους και μεθοδολογία.

Όσον αφορά το πρώτο, ο θεωρητικός της οικονομικής ανάπτυξης **A.O. Hirschman**, ήδη από το έτος 1958 στην εργασία του «Η στρατηγική της οικονομικής ανάπτυξης» καθώς επίσης και ο **MYDRAL** τοποθετήθηκαν πάνω σε μια πρωτοποριακή για την εποχή εκείνη θέση που συνοψίζεται στα ακόλουθα :

«...δεν είναι η απουσία των φυσικών πόρων, ή η μη συσσώρευση του κεφαλαίου, υπεύθυνες για την υπο-ανάπτυξη ενός χώρου, αλλά μάλλον η μη αξιοποίηση του Ενδογενούς Δυναμικού των χώρων αυτών που υπολανθάνει...».

Όσον αφορά το δεύτερο που έχει να κάνει με καθαρά μεθοδολογική προσέγγιση, η ιδέα της συγκέντρωσης απλοϊκών έστω προτάσεων και συστηματοποίηση, σχηματοποίησή τους σε συγκεκριμένο σχήμα, αφετηριακό σημείο έχει τα μέσα της δεκαετίας του 1971 με τάσεις για συχνή βελτίωση : Με τον τρόπο αυτό, η μεθοδολογική αυτή προσέγγιση συνιστά ένα «διάυλο» άμεσης επικοινωνίας σχεδιαστή - τοπικού πληθυσμού, καθώς ο πρώτος καλείται να συγκεντρώσει πλέον σκέψεις, ιδέες, προτάσεις, από τον ίδιο τον κόσμο που θα κληθεί αργότερα να τις εφαρμόσει και να λειτουργήσει μέσα από αυτές.

Έτσι, ο ρόλος του σχεδιαστή περιορίζεται στη συστηματοποίησή τους και μόνο και όχι στην υποβολή τους.

Το **LEADER** - στοχεύοντας πέρα από μια απλή σύγκλιση των οικονομιών των περιφερειών δίνει τη δυνατότητα στον άνθρωπο που βιώνει την καθημερινότητα, ή ακόμα που βλέπει τον τόπο του να μαραζώνει από την εγκατάλειψη (κυρίως των νέων ανθρώπων) να προτείνει ιδέες, καινοτόμες, να βρει λύσεις στα προβλήματα που τον απασχολούν, όχι τόσο γι' αυτή την παραγωγή του, αλλά για τις δραστηριότητες εκείνες, που ενώ δεν είναι γεωργία, συνδέονται κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο με την γεωργία.

Για παράδειγμα, το να δημιουργήσει κανείς ευκαιρίες για έξω-γεωργική απασχόληση μέσα στον αγροτικό χώρο, είναι πολύ σημαντικό, αν λάβει κανείς υπόψη του, ότι ο άνθρωπος της υπαίθρου πέρα από ένα καλύτερο εισόδημα (και πιο σταθερό) έχει μεγάλη από μια καλύτερη ποιότητα ζωής, από ένα πλήθος άλλων επαγγελμάτων

(εμπόριο, προώθηση των προϊόντων του, προβολή του τόπου του, τον αγροτουρισμό κ.λπ.).

Η ΕΟΚ πιστεύει - και όχι χωρίς λόγο - ότι μέσα από μία τέτοια διαδικασία, μπορεί να δημιουργήσει δυνατότητες να ξαναζωντανέψουν τόποι που σήμερα - παρά τα όποια τομεακής κυρίως φύσης μέτρα - βλέπουν τις δυνάμεις τους να διασκορπίζονται στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Ποιός μπορεί να υποστηρίξει ότι το χωριό μπορεί να κατοικείται μόνο από γεωργούς, ή μόνο από ψαράδες, ή κτηνοτρόφους;

Το χωριό, το κύτταρο της όποιας κοινωνίας - μπορεί και πρέπει να καλύπτει ένα ευρύτερο φάσμα δραστηριοτήτων, όπως ο τουρισμός, το εμπόριο, η διαφήμιση και γιατί όχι η τηλεματική, η σύγχρονη επικοινωνία και άλλα πολλά.

Με αυτό το σκεπτικό, το LEADER, κάνει δύο βήματα πρωτοποριακά μέσα στο κοινωνικό-οικονομικό γίγνεσθαι :

α) Δίνει τη δυνατότητα στον τοπικό πληθυσμό τον κόσμο που ζει εκεί, να σχεδιάσει μέσα από μικρές και καινοτόμες πρωτοβουλίες τη διαδικασία της ανάπτυξής του.

β) Δίνει στον κόσμο αυτό τη δυνατότητα να οργανωθεί σε ευέλικτα σχήματα ιδιωτικής πρωτοβουλίας που θα είναι σε θέση να διαχειριστούν μόνα τους Κοινοτικούς πόρους, χωρίς οι πόροι αυτοί να πρέπει να «περνούν» μέσα από το Κράτος, χωρίς την γραφειοκρατία και τα κρατικά κανάλια.

Ας δούμε λίγο πιο κοντά, τα δύο αυτά πρωτοποριακά στοιχεία. Και πρώτα πρώτα, αυτό που αναφέραμε σαν «τοπικό σχεδιασμό», Ας μην πάει το μυαλό σας σε «βαρύγδουπα» και μεγαλεπήβολα μεγάλα έργα :

Το LEADER σε καμιά περίπτωση δεν έχει να κάνει με «έργα κλίμακας» (όπως λέμε). Το LEADER δεν είναι ΜΟΠ ή ΣΠΙΑ. Δεν προβλέπει τα μεγάλα έργα υποδομής, τα γεφύρια, τους εθνικούς δρόμους, τα μεγάλα εργοστάσια.

Η φιλοσοφία του βασίζεται στη συνδυασμένη καταγραφή και παρουσίαση μικρών και ευέλικτων έργων που σκοπό έχουν να προωθήσουν τις τοπικές πρωτοβουλίες να παρακινήσουν τον κόσμο να προγραμματίσει ορθολογικά και μεθοδικά την ανάπτυξή του. Έχει συνειδητοποιηθεί πλέον, ότι κανένα σχέδιο ανάπτυξης δεν είναι δυνατόν να έχει πιθανότητες επιτυχίας - έστω, αν δεν προέρχεται από τις πραγματικές ανάγκες του τοπικού πληθυσμού, αν δεν έχει την

καθολική αποδοχή του πληθυσμού αυτού, αν δεν είναι σχεδιασμένο από τις ιδέες που προέρχονται από τον ίδιο τον πληθυσμό.

Το έργο του μελετητή τώρα περιορίζεται στο να μαζέψει, να συγκεντρώσει να ιεραρχήσει και να συνδυάσει τις απλές αυτές ιδέες σε ρεαλιστικά και αποδοτικά σχήματα και όχι να πείσει τον κόσμο να ακολουθήσει την α ή την β κατεύθυνση.

Ας δούμε τώρα το δεύτερο από τα στοιχεία που κάνουν το LEADER πρωτοποριακό :

Έχει πλέον συνειδητοποιηθεί ότι το Κράτος -με όλη τη δυσκινησία και τη γραφειοκρατία που το περιβάλλει - δεν μπορεί να συνεχίσει να παράγει αποτελεσματικό έργο αποκεντρωμένα.

Έχει ακόμα συνειδητοποιηθεί ότι, αντίθετα, οι κοινωνικές και οικονομικές δυνάμεις του τόπου, αν ενωθούν σε δόκιμα και ευέλικτα σχήματα, μπορούν να θαυματουργήσουν.

Τι χρειάζεται, να αφήσουν κατά μέρος τις όποιες μικρο-διαφορές τους χωρίζουν και να σταθούν σε εκείνα που τους ενώνουν. Γιατί αυτά που τους ενώνουν είναι πάρα πολλά. Κάθε πολιτική, κάθε ενέργεια, κάθε κίνηση πρέπει να γίνεται μέσα από την ιδέα της συνεργασίας, του διαλόγου, της αποδοχής ορισμένων όρων : οι ομάδες τοπικής δράσης που εισάγει το LEADER συνιστούν μια δοκιμασία, όχι απλά στο βαθμό ετοιμότητας των περιφερειών να δεχτούν να λειτουργήσουν κάτω από νέα θεσμικά σχήματα, αλλά κυρίως στην υπευθυνότητα εκείνων που θα τις συγκροτήσουν και θα αναπτύξουν τις όποιες πρωτοποριακές τους δραστηριότητες, μέσα από αυτές τις Ομάδες.

Συνοψίζοντας έτσι τις βασικές κατευθύνσεις αυτής της πρωτοποριακής «λογικής» βλέπει κανείς ότι υπάρχουν δύο καθαρά πρωτόγνωρα - αν και στον τόπο μας ορισμένοι είχαν «συλλάβει» το νόημα νωρίτερα - στοιχεία :

1. Οι ομάδες τοπικής δράσης

2. Το ολοκληρωμένο και ποιοτικό επιχειρησιακό σχέδιο

Όσον αφορά το πρώτο από τα στοιχεία αυτά, συζητά κανείς για «φορείς - ομπρέλες» με τη μεγαλύτερη δυνατή αντιπροσωπευτικότητα στο τοπικό επίπεδο, καθώς η σχετική ανακοίνωση της Επιτροπής υπαγορεύει ως θεμελιακό στοιχείο «τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή των κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων του τόπου» αλλά και την αυστηρή «τοπική εγκατάσταση» του φορέα αυτού.

Όσον αφορά το δεύτερο από τα θεμελιακά στοιχεία, το λεγόμενο «επιχειρησιακό σχέδιο», η ΕΟΚ απαιτεί την παρουσίαση/υποβολή από την ομάδα ενός συστηματοποιημένου προγράμματος «εργασιών» με αριθμούς» μέσα από το οποίο προκύπτει αναπτυξιακός στόχος, διαδικασία προς την ευημερία του τοπικού πληθυσμού, τη συγκράτηση αλλά και την επανάκαμψη (στο βαθμό που προωθεί εξω-γεωργική δραστηριότητα στον αγροτικό χώρο, προσφεύγοντας ακόμα και σε δραστηριότητες που παραδοσιακά προσιδιάζουν στον αστικό χώρο), μεθοδολογία και κυρίως συνεκτικότητα και συνδυασμό των όποιων δράσεων προτείνονται από την ομάδα.

Μέσα από τη λογική αυτή, η ΕΟΚ στέλνει κυρίως ένα ξεκάθαρο μήνυμα στην αγροτική περιφέρεια:

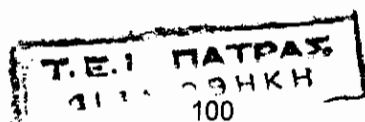
Ότι το καθεστώς της «ανοικτής βοήθειας» των αποσπασματικών μέτρων, της τομεακής προσέγγισης, φτάνει πλέον στο τέλος του. Στη θέση του τίθεται η ολοκληρωμένη προσέγγιση, η πολυτομεακή δράση, ο συνδυασμός των χρηματοδοτήσεων πάνω σε περιορισμένο έστω χώροι κατά τέτοιο όμως τρόπο που καθιστά τον τόπο αυτό αποδοτικό, παραγωγικό, δίνοντάς του εκείνη τη δυναμική, εκείνες τις προοπτικές για συνέχεια.

Δε σταματά όμως, ούτε εδώ :

Συνειδητοποιώντας ότι ένα από τα βασικά μειονεκτήματα που συμβάλλουν στην υπο-ανάπτυξη του αγροτικού χώρου, προέρχεται από την ελλιπή, έως ανύπαρκτη ροή πληροφόρησης, κάνει ακόμα ένα βήμα:

Επιχειρεί να συνδέσει - έστω πειραματικά στην αρχική αυτή φάση - τους αγροτικούς τόπους (αυτούς έστω που θα επιλέξει η ΕΟΚ σε συνεργασία με το Κράτος-Μέλος) μεταξύ τους, αλλά και με την ίδια την Κοινότητα, με τις πλέον σύγχρονες τεχνολογίες επικοινωνώντας, έτσι ώστε να καλύψει αυτή τη βασική «ατέλεια».

Η Ενωμένη Ευρώπη κάνει σήμερα το «πείραμα» για το μεγάλο άλμα: το άλμα της πολιτικής ενοποίησης, ξεκινώντας από τους μικρόχωρους, ξεκινώντας από την τοπική αυτοδιοίκηση, ξεκινώντας βασικά από τον άνθρωπο, τον ανθρώπινο παράγοντα τον οποίο και τοποθετεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός της.

B) Παρουσίαση των προτάσεων των ομάδων τοπικής δράσης

Αν και ΔΕΝ θεωρείται δεοντολογικό το να προσδιορισθεί ομοιόμορφος τρόπος παρουσίασης των προτάσεων των υποψήφιων Ο.Τ.Δ., κρίθηκε σκόπιμο η καταγραφή μιας ενδεικτικής μορφής των προτάσεων αυτών που να καλύπτει το minimum των απαιτήσεων που θέτει η Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER.

Συνοπτικά διακρίνονται ΔΥΟ ΒΑΣΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ της πρότασης που θα πρέπει να υποβάλει στο Γραφείο Τοπικής Ανάπτυξης ΑΤΕ η υποψήφια Ο.Τ.Δ. :

A) Διαγνωστική μελέτη της περιοχής/ ζώνης που να αιτιολογείται επαρκώς ότι αποτελεί λειτουργική γεωγραφική ενότητα και περιγραφή του οργανισμού που θα αναλάβει το έργο της υλοποίησης της πρότασης.

B) Επιχειρησιακό σχέδιο:

Σχέδιο εργασίας με αριθμούς, σαφές χρονοδιάγραμμα δράσεων/ παρεμβάσεων στον επιλεγμένο χώρο με κεντρική και επιμέρους στρατηγικές που εκφράζονται μέσα από την επαρκή αιτιολόγηση των μεταξύ τους συνεκτικών δεσμών (σχέση αιτίου/ αιτιατού, την κεντρική καινοτόμο ιδέα, τη μεθοδολογική «εκ των κάτω προς τα άνω» προσέγγιση, έτσι που τα σχεδιαζόμενα μέτρα να εκφράζουν τις πραγματικές ανάγκες του τοπικού πληθυσμού,

την κοινωνικότητα,

την αποδοχή,

τη συνεισφορά σε ένα ευρύτερο φάσμα ηλικιών, επαγγελματών, ενδιαφερόντων κ.λπ. του τοπικού πληθυσμού με τελικό άξονα τη συνολική ευημερία.

Αναλυτικότερα:

A) Διαγνωστική μελέτη (σύμφωνα με το Υπόδειγμα Β της Διευκρινιστικής «νότας» της ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ VI/ COMMISSION)

1. Περιγραφή της περιοχής
2. Αιτιολόγηση του λειτουργικά ενιαίου του χώρου (ανταλλαγές, εμπόριο, μετακίνηση του πληθωρισμού μέσα στο χώρο, διοικητική αλληλεξάρτηση κ.λπ.)

3. Δραστηριότητες/ επαγγέλματα τοπικού πληθυσμού μέσα στο χώρο αυτό, χαρακτήρας της περιοχής, δημογραφική/ πληθυσμιακή σύνθεση κ.λπ.
4. Καταγραφή των κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η περιοχή, μέσα από τη δυναμική (και όχι τη στατική) οπτική: Δημογραφική/ πληθυσμιακή κατάρρευση, εγκατάλειψη του χώρου από τις λεγόμενες «παραγωγικές ηλικίες», προοπτικές μη συνέχειας λειτουργίας του χώρου, χαλάρωση των «συνδέσμων» μεταξύ των τομέων της τοπικής οικονομίας κ.λπ.
5. Εντοπισμός των δυνατοτήτων (φυσικών, πληθυσμού κ.λπ.) και των προοπτικών ανάπτυξης ορισμένων τομέων/ κλάδων της τοπικής οικονομίας που θα μπορούσαν (πάντα αιτιολογημένα επαρκώς) να «λειτουργήσουν» σαν μοχλοί ανάπτυξης του συγκεκριμένου χώρου, ασκώντας «προς τα εμπρός» και «προς τα πίσω» πολλαπλασιαστικές θετικές επιδράσεις στο εισόδημα και την απασχόληση του τοπικού πληθυσμού : στόχος είναι όχι μόνο η συγκράτηση αλλά και η επανάκαμψη νέων κυρίως ανθρώπων στο χώρο αυτό, έστω και αν δεν πρόκειται να απασχοληθούν στη γεωργία, αλλά σε εξω-γεωργικά επαγγέλματα, έτσι ώστε ο χώρος αυτός να ξαναρχίσει να λειτουργεί με προοπτικές συνέχειας και επιβίωσης.
6. Καταγραφή των ισχυουσών πρωτοβουλιών στο συγκεκριμένο χώρο από τον τοπικό πληθυσμό (χειροτεχνίας, πολιτιστικές κ.λπ.), αλλά κυρίως και εκείνων που κάποτε υπήρχαν και σήμερα έχουν σταματήσει από λόγους που συνδέονται με την απουσία ενδιαφέροντος.
7. Αντλώντας ερεθίσματα από τον τοπικό πληθυσμό συζητήσεις με τους ίδιους του κατοίκους) καταγραφή της κάθε νέας καινοτόμου ιδέας, έστω και αν από πρώτη άποψη φαίνεται ως μη ρεαλιστική έχει μεγάλη σημασία να καταγραφούν έστω και πρόχειρα οι νέες ιδέες, οι πρωτοπθριακοί συλλογισμοί που θα προέρχονται άμεσα από τον κόσμο που ζει την καθημερινότητα με τα προβλήματά της.
8. Περιγραφή του οργανισμού (ομάδα τοπικής δράσης) (ήδη έχει γίνεί σχετική ανάλυση πάνω στο θέμα αυτό, με τις δυνατότητες και τους περιορισμούς του). Απλά επισημαίνεται ότι ο φορέας αυτός – «φορέας – ομπρέλα» - σε καμιά

περίπτωση δεν θα πρέπει να νομισθεί ότι αποτελεί μια ευκαιριακή συνένωση συλλογικών φορέων και ατόμων μόνο και μόνο για να ληφθούν τα κονδύλια LEADER : Πρόκειται για φορέα με συνέχεια, προοπτική δυνατότητες, αφού η ΕΟΚ εγκαινιάζει μέσω αυτών μια τρίτη εταιρική σχέση (ΕΟΚ – Κράτος Μέλος - Ομάδα Τοπικής Δράσης).

Η νομική μορφή της Ο.Τ.Δ. είναι αδιάφορη για την ΕΟΚ. Στο εθνικό επίπεδο, προτείνονται καταρχήν οι ακόλουθες δόκιμες μορφές:

α) Αναπτυξιακή Α.Ε., με αρμοδιότητα και εγκατάσταση στο συγκεκριμένο χώρο

β) Μικτή Δημοσυνεταιριστική Επιχείρηση Κοινοπραξία

γ) Τοπική Ένωση Δήμων-Κοινοτήτων

δ) Αστική Εταιρία

Αν δεν υπάρχει τέτοιος φορέας, η επιτροπή αξιολόγησης (αλλά και το Υπουργείο και η ΕΟΚ) μπορούν να αποδεχτούν μια καταρχήν «προκαταρκτική» συνένωση οικονομικών και κοινωνικών φορέων της περιοχής (ΤΕΔΚ, Ενώσεις Συνεταιρισμών, Πρωτοβάθμιοι Συνεταιρισμοί, Πολιτιστικοί και Επιμορφωτικοί Σύλλογοι παραρτήματα ΕΛΚΕΠΑ, ΕΟΜΜΕΧ τοπικά εγκατεστημένα, αλλά και ιδιώτες κ.λπ.), ενώπιον όμως συμβολαιογράφου, με συμβολαιογραφικό έγγραφο στο οποίο θα ορίζονται ρητά τα μερίδια του καθενός και κυρίως η «καταληκτική» ημερομηνία συγκρότησης τους σε Ομάδα Τοπικής Δράσης. Επίσης θα πρέπει να ορίζεται ότι μέχρι την ημερομηνία αυτή προσωρινά η διαχείριση των Κοινοτικών κονδυλίων θα πρέπει να ανατεθεί σ' εκείνον που αντικειμενικά διαθέτει την καλύτερη εσωτερική οργάνωση και κυρίως το καλύτερα οργανωμένο Λογιστήριο κ.λπ.

Β) Επιχειρησιακό σχέδιο (σύμφωνα με το υπόδειγμα Γ).

Μια πιθανή δοκιμή παρουσίαση του επιχειρησιακού Σχεδίου μπορεί να έχει την εξής μορφή :

ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ	1	2	3
Α			
Β			
Γ			

Κίνητρα Περιφερειακής Ανάπτυξης :

Μια εναλλακτική πρόταση σχεδιασμού και εφαρμογής τους στην αγροτική περιφέρεια.

Μερικές φορές είναι χρήσιμο να καταγράφει κανείς τις παρατηρήσεις του, να αναλύει συνιστώσες και παραμέτρους αυτής ή εκείνης της «πορείας», σε σχέση με τις προσδοκίες και τις προβλέψεις ενός τεθειμένου στόχου, να αναζητά και να αναλύει τις αιτίες συμμόρφωσης - ή αντίθετα, παρέκκλισης - της πορείας, σε σχέση με τους στόχους και το κυριότερο, να επιχειρεί να συνδυάσει λογικές ή πολιτικές που από πρώτη ματιά φαίνονται «αταίριαστες».

Ένας τέτοιος συνδυασμός, για παράδειγμα, επιχειρείται εδώ ανάμεσα στη λογική των «κινήτρων για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη...» και τη λογική της τοπικής ανάπτυξης (όπως αυτή αναπτύχθηκε με αφορμή την εφαρμογή στη χώρα μας της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας L.E.A.D.E.R.).

Το πρώτο αποτελεί στοιχείο - μέσο για την υλοποίηση στρατηγικών στόχων περιφερειακής ανάπτυξης και από την άποψη αυτή φαίνεται ότι λογικά καλύπτει και τους στόχους της τοπικής ανάπτυξης.

Είναι όμως έτσι ;

Η απάντηση είναι κατηγορηματικά ΟΧΙ.

Στην ουσία πρόκειται για δύο διαφορετικές πολιτικές, που ναί μεν έχουν τον αυτό κεντρικό στόχο, την ανάπτυξη σε περιφερειακό (τοπικό) επίπεδο, πλην όμως εντελώς διαφορετικές μεθοδολογικές διαδικασίες εντελώς διαφορετικές «φιλοσοφίες» και λογικές.

Στο άρθρο αυτό αποτολμάται μια συγκριτική όσο και συνοπτική καταγραφή των συνιστωσών της μιας και της άλλης λογικής, μέσα από την οποία μπορεί κανείς να στηρίξει ορισμένα επιχειρήματα για την όποια του τοποθέτηση.

Προσωπική μου εκτίμηση είναι ότι η συγκριτική αυτή αντιπαράθεση των δύο «λογικών» είναι χρήσιμη, στο βαθμό που, όχι μόνο στοιχειοθετεί την όποια επιχειρηματολογία, αυτής ή εκείνης της θέσης, αλλά, παραπέρα εισάγει τον αναγκαίο σκεπτικισμό για ένα

είδος «παντρέματος» των λογικών αυτών κάτω από ενιαίο σχήμα, είτε της «απορρόφησης» στοιχείων της μιας από την άλλη.

Ο προβληματισμός

Η λογική των κινήτρων περιφερειακής ανάπτυξης – όπως τουλάχιστον υιοθετήθηκε στην μεταπολεμική Ελλάδα – κινήθηκε στα πλαίσια μιας αντίληψης προσέλκυσης επενδυτικών κεφαλαίων στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές, παρέχοντας μια σειρά από «διευκολύνσεις» κερδοφόρας τοποθέτησης τους.

Το κίνητρο (επιχορήγηση κεφαλαίου, επιδότηση επιτοκίου; φορολογικές απαλλαγές κ.λπ.) είναι υψηλότερο. Όσο μεγαλύτερος είναι ο βαθμός υπανάπτυξης του χώρου – της «ζώνης» – μέσα στον οποίο χορηγείται.

Έχει την έννοια «βοηθήματος» της Πολιτείας, της Ε.Ο.Κ. κ.λπ., προς τον υποψήφιο επενδυτή, ή ακόμα καλύτερα, την έννοια μέσου «επηρεασμού» του, κατά το στάδιο εκείνο που ο υποψήφιος επενδυτής, συγκεντρώνει και επεξεργάζεται τις πληροφορίες του προκειμένου να κάνει την επιλογή του χώρου εγκατάστασης της μονάδας που σκοπεύει να λειτουργήσει.

Από εκεί και πέρα, μπορεί κανείς να εξειδικεύσει μια σειρά από στόχους πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης, όπως δημιουργία εισοδήματος σε περιφερειακό επίπεδο, δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης (είτε διατήρηση των υφισταμένων) συγκράτηση του πληθυσμού κ.λπ.

Ωστόσο, η μακρόχρονη «πορεία» της εφαρμογής της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης – είτε στο εθνικό, είτε στο Κοινοτικό επίπεδο, μέσω των χρηματοδοτήσεων του Περιφερειακού Ταμείου της Ε.Ο.Κ. – έδειξε ξεκάθαρα πλέον ότι δεν κατάφερε να επιτύχει την άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Αντίθετα μέσα από μια διαδικασία ολοένα αυξανόμενης εξάρτησης της «περιφέρειας» από το Κέντρο, θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι επιτεύχθηκε το ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα, δηλαδή όξυνση μάλλον, παρά άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Αυτή ακριβώς η διαπίστωση, αυτή ακριβώς η διάψευση των αρχικών προσδοκιών και στόχων, έδωσε το ερέθισμα μιας νέας θεώρησης (τουλάχιστον σε επίπεδο Ε.Ο.Κ.) της αντιμετώπισης των

προβλημάτων της περιφέρειας και μιας νέας αντίληψης στρατηγικής ακολουθητέας πολιτικής.

Η υιοθέτηση της «Νέας Διαρθρωτικής Πολιτικής» (Κανονισμός Ε.Ο.Κ. 2052/88 «για την αποστολή των διαρθρωτικών Ταμείων, την αποτελεσματικότητα και τον συντονισμό των παρεμβάσεων τους...»), οριοθετώντας την ολοκληρωμένη παρέμβαση στο χώρο, την συγκέντρωση των χρηματοδοτήσεων όλων των διαρθρωτικών Ταμείων της Κοινότητας, σε συνδυασμό με τους «εκτελεστικούς» του Κανονισμούς και ιδιαίτερα τον Κανονισμό 4253/88 (άρθρο 11) δίνει το στίγμα της νέας αντίληψης της Ε.Ο.Κ. πάνω στο θέμα της ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ : Η έμφαση δίνεται στην αντιμετώπιση των προβλημάτων του μικρόχωρου, την ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού των μικρών τόπων, τις τοπικές πρωτοβουλίες, τον σχηματισμό τοπικών επιχειρησιακών προγραμμάτων, την τοπική αυτοδιαχείριση (χωρίς την παρέμβαση του Κράτους).

Βεβαίως, θα πρέπει να επισημανθεί ο συμπληρωματικός χαρακτήρας μάλλον των μέτρων για την τοπική ανάπτυξη προς εκείνα της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης, σε μια σχέση εξειδίκευσης σε συγκεκριμένο χώρο των τελευταίων, προσαρμοσμένων όμως περισσότερο στις πραγματικές ανάγκες του μικρόχωρου.

Από το σημείο αυτό και πέρα ξεκινά ο σκεπτικισμός, αφού όμως προηγούμενα επιχειρήσει κανείς να οριοθετήσει την έννοια της τοπικής ανάπτυξης από την οπτική της δυνατότητας υιοθέτησης μιας ξεχωριστής πολιτικής με κατευθύνσεις και στόχους που αφορούν αυτή και μόνο (έστω και αν σε τελική ανάλυση υλοποιείται η ιδέα της περιφερειακής ανάπτυξης).

Κατ' αρχήν, όπως και ο όρος υποδηλώνει, η τοπική ανάπτυξη δεν αποτελεί όρο κενού περιεχομένου (ή έστω κάποια θεωρητική κατασκευή, «χωρίς αντίκρισμα») αλλά μια πολύ σοβαρή, προοπτική αποτελεσματικής αντιμετώπισης της υπανάπτυξης ακριβώς μέσα στη φυσική της «κοιτίδα» (το μικρό χώρο, την μικρή αγροτική κοινότητα) αφού προηγούμενα έχουμε εξειδικεύσει, αναλύσει και εντοπίσει τις γενεσιουργές της αιτίες :

Η εξειδίκευση αυτή έχει την έννοια του εντοπισμού όχι αόριστα κάποιων γενικών αιτιών - κοινών σε όλους τους λιγότερο αναπτυγμένους τόπους- αλλά των συγκεκριμένων αιτιών που προκαλούν και διαιωνίζουν την υπανάπτυξη στους συγκεκριμένους χώρους. Αυτόματα, η προηγούμενη παράγραφος εισάγει την

αναγκαιότητα, όχι απλά της συνεργασίας με τον τοπικό πληθυσμό (αλλά και του τοπικού πληθυσμού μεταξύ του) αλλά της συμμετοχικής του δράσης στην καταγραφή/ διάγνωση των προβλημάτων του τόπου (πλέον), το σχεδιασμό και εφαρμογή μέτρων «θεραπείας» των προβλημάτων στη ρίζα τους.

Με απλά λόγια, κυριολεκτικά εδώ, εκείνος που υποστηρίζει ότι ο τοπικός πληθυσμός θα πρέπει να πάρει την τύχη του χώρου του στα χέρια του «αφού άξονας αναφοράς, μοχλός ανάπτυξης και ενεργούμενο είναι ο ίδιος ο κάτοικος του μικρού χώρου, αναδείχνοντας έτσι την πολιτική τοπικής ανάπτυξης σε μια καθαρά ανθρωποκεντρική αντίληψη και προοπτική της ανάπτυξης.

Από κει και πέρα, η «πολιτική» τοπικής ανάπτυξης εκφράζεται και αντανακλάται μέσα από εξειδικευμένες κατευθύνσεις, προσαρμοσμένες κάθε φορά στις ιδιαιτερότητες, την προβληματική και τις προοπτικές του συγκεκριμένου τόπου, μέσα από αυτές όμως τις εξειδικευμένες κατευθύνσεις, θα μπορούσε κανείς να ξεχωρίσει ορισμένους γενικούς στρατηγικούς στόχους, που οριοθετούν μια αυτόνομη «πολιτική» την πολιτική της τοπικής ανάπτυξης

Έτσι :

- Η Ενεργοποίηση του Ενδογενούς Δυναμικού των τόπων.
- Η ανάπτυξη τοπικών πρωτοβουλιών.
- Η δημιουργία μονάδων μικρού και μεσαίου μεγέθους, βιοτεχνικού μάλλον χαρακτήρα, περιορισμένης εμβέλειας και συνάμα βιώσιμων.
- Η ανάδειξη της τοπικής επιχειρηματικής ικανότητας και δραστηριότητας (που άλλως θα βρισκόταν σε «λανθάνουσα» κατάσταση).
- Η ανάπτυξη, προβολή και ανάδειξη τοπικών-παραδοσιακών δραστηριοτήτων χειροτεχνίας, οικοτεχνίας του τόπου και η εμπορική τους αξιοποίηση.
- Η ανάπτυξη εξωγεωργικών δραστηριοτήτων μέσα στην αγροτική περιοχή, έτσι που να «δένουν» αρμονικά μέσα σ' ένα σχέδιο ολοκληρωμένης παρέμβασης στο χώρο.
- Η ανάπτυξη της τοπικής αγοράς και της εμπορίας τοπικών προϊόντων.

- Η ανάδειξη/ προβολή των μικρών τόπων και των φυσικών πόρων τους, καθώς και η προώθηση των προϊόντων τοπικής παραγωγής.
- Η ανάγκη για βελτίωση της ποιότητας ζωής, η ευημερία του τοπικού πληθυσμού και συγκράτηση του πληθυσμού αυτού στις εστίες του (ή ακόμα παραπέρα η επανάκαμψη πληθυσμού από τα αστικά κέντρα) συνθέτουν ορισμένες μόνο από τις διαστάσεις μιας «νέας αντίληψης» της αναπτυξιακής προσέγγισης της περιφέρειας, παρέχοντας την αναγκαία επιχειρηματολογία στήριξης μιας αυτόνομης και ολοκληρωμένης πολιτικής τοπικής ανάπτυξης.

Κεφάλαιο 5ο :
LEADER II – LEADER III

Κεφάλαιο 5^ο : LEADER II - LEADER III

5.1. Leader II

1. Στις 15 Ιουνίου 1994, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφάσισε να αναλάβει πρωτοβουλία υποδειγματικού χαρακτήρα στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης (η οποία στην συνέχεια θα αναφέρεται ως "Leader II" - Liaisons Entre Actions de Developpment de l' Economie Rurale), σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ.4253/88 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ.2082/93 του Συμβουλίου.
2. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Leader II, είναι δυνατόν να χορηγηθεί Κοινοτική βοήθεια υπό τη μορφή συνολικών επιδοτήσεων ή ολοκληρωμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων προκειμένου να μπορέσουν οι φορείς αγροτικής ανάπτυξης να θέσουν σε εφαρμογή τα μέτρα σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση.

5.1.1. ΣΤΟΧΟΙ

- 1 Η κοινοτική πρωτοβουλία Leader I (1991-1993) κατέστησε δυνατή την πειραματική εφαρμογή προσεγγίσεων σε ενδογενή και τοπική κλίμακα, συχνά με καινοτόμο χαρακτήρα, για την αγροτική ανάπτυξη. Η μέχρι σήμερα κτηθείσα πείρα αποδεικνύει την καταλληλότητα αυτής της προσέγγισης η οποία επέτρεψε στους φορείς αγροτικής ανάπτυξης και στις αγροτικές περιοχές, να αξιοποιήσουν το αναπτυξιακό τους δυναμικό, στο πλαίσιο της συνολικής πολιτικής για την προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης.
- 2 Το ενδιαφέρον που προκάλεσε το Πράσινο Βιβλίο της Επιτροπής για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και, συγκεκριμένα, η κοινοτική πρωτοβουλία Leader για την αγροτική ανάπτυξη (υποβλήθηκαν περισσότερες από 250 παρατηρήσεις συχνά συλλογικές που αντιπροσωπεύουν χιλιάδες οργανισμούς ή αρχές που ασχολούνται με την αγροτική ανάπτυξη), αντικατοπτρίζει την ανάγκη να συνεχιστεί, να ενισχυθεί και να συντονισθεί καλύτερα αυτή η

προσέγγιση, με περισσότερες φιλοδοξίες και απαιτήσεις όσον αφορά την ποιότητα των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

3 Ανεξάρτητα από τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των αγροτικών περιοχών της Κοινότητας, οι περισσότερες από αυτές έχουν επηρεαστεί σε διαφορετικό βαθμό από σημαντικές εξελίξεις (μείωση της απασχόλησης και των γεωργικών δραστηριοτήτων, εγκατάλειψη της υπαίθρου από τους νέους με σχετικά ικανοποιητικό επίπεδο κατάρτισης, αύξηση της ανεργίας που πλήττει τον αγροτικό πληθυσμό και του αριθμού των ατόμων που βρίσκονται σε αβέβαιη κατάσταση, αυξανόμενη απομόνωση λόγω διακοπής της παροχής ορισμένων υπηρεσιών στις επιχειρήσεις και στα φυσικά πρόσωπα, ζημιές στο περιβάλλον), οι οποίες επιδρούν αρνητικά στην εικόνα του αγροτικού κόσμου.

4 Ενόψει αυτής της κατάστασης, οι αρμόδιοι σε θεσμικά πλαίσια και οι φορείς αγροτικής ανάπτυξης είναι σύμφωνοι ως προς το γεγονός ότι ο αγροτικός κόσμος βρίσκεται σε μια σημαντική μεταλλαγή και ότι θα πρέπει να αναζητήσει νέους προσανατολισμούς, νέες μορφές ανάπτυξης, νέες δράσεις, οι οποίες μπορούν να συνδέσουν τους διάφορους ενδιαφερόμενους εταίρους. Πιστεύεται επίσης ότι οι νέες αυτές κατευθύνσεις δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί καλά και ότι η Ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα αυτό θα αποτελούσε ένα ισχυρό μοχλό για τη δημιουργία προσανατολισμών και τη διάδοση των εμπειριών σε όλη την Κοινότητα.

Στόχος της πρωτοβουλίας Leader II είναι, συνεπώς, να ενθαρρύνει την ανάληψη καινοτόμων ενεργειών από τους τοπικούς φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων του αγροτικού χώρου, να ενισχύσει την ανταλλαγή αυτών των εμπειριών σε όλη την κοινότητα και να βοηθήσει τους φορείς αγροτικής ανάπτυξης των διαφόρων κρατών μελών που το επιθυμούν να αξιοποιήσουν την πείρα που αποκτήθηκε σε άλλες περιοχές, και να υλοποιήσουν από κοινού ορισμένα σχέδια.

5.1.2. ΜΕΣΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

5 Οι διάφορες συνιστώσες της πρωτοβουλίας Leader II περιστρέφονται γύρω από ένα ευρωπαϊκό δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης, το οποίο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη

διάδοση των πληροφοριών όσον αφορά τις πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης, την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των φορέων αγροτικής ανάπτυξης, τη διάδοση των καινοτομιών και της τεχνογνωσίας, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές που αντιμετωπίζουν τα σοβαρότερα προβλήματα, και την κατάρτιση κοινών σχεδίων.

Οι ανάγκες και οι δυνατότητες των εταίρων που συμμετέχουν στο δίκτυο αγροτικής συνεργασίας διαφέρουν κατά πολύ μεταξύ τους. Συνεπώς, η πρωτοβουλία Leader θα πρέπει να ανταποκρίνεται με ευελιξία και, εφόσον είναι αναγκαίο, σε διαδοχικά στάδια: για ορισμένους οι ανάγκες αφορούν, κυρίως την απόκτηση ικανοτήτων (σκέλος α), προκειμένου να ξεκινήσουν τη διαδικασία της ολοκληρωμένης ανάπτυξης σε περιοχές όπου η πρακτική αυτή αποτελεί καινοτομία. Στη συνέχεια, ή για άλλους εταίρους που είναι πιο προχωρημένοι στον τομέα αυτό, οι ανάγκες συνίστανται περισσότερο στη χρηματοδότηση συγκεκριμένων ενεργειών, καινοτόμων και υποδειγματικού χαρακτήρα, ανάπτυξης κατά περιοχή (οι οποίες αναλαμβάνονται από τις ομάδες τοπικής δράσης) ή ανάπτυξης κατά θέμα (που αναλαμβάνονται από άλλους συλλογικούς φορείς) (σκέλος β) βάσει προκαθορισμένης διάγνωσης και στρατηγικής. Τέλος, πολλοί οργανισμοί και φορείς αγροτικής ανάπτυξης είναι ή θα είναι σε θέση να συνεργαστούν άμεσα για την εφαρμογή συγκεκριμένων σχεδίων διορατικού χαρακτήρα (σκέλος γ), αφού έχουν προηγουμένως έλθει σε επαφή μέσω δικτύου.

Ο μηχανισμός αυτός εξελίσσεται συνεπώς με την πρόοδο του χρόνου: κατά τα πρώτα 6 χρόνια εφαρμογής, η έμφαση μπορεί να μετατοπίζεται προοδευτικά από τα μέτρα που αφορούν την παροχή τεχνικής βοήθειας στα σχέδια που αφορούν τη διακρατική συνεργασία, ανάλογα με το ρυθμό που ταιριάζει σε κάθε περιοχή.

5.1.3. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

6 Η πρωτοβουλία Leader II μπορεί να συνδράμει δύο κατηγορίες τελικών δικαιούχων:

- Καταρχήν, τις ομάδες τοπικής δράσης για την αγροτική ανάπτυξη, σύμφωνα με τον ορισμό που έχει δοθεί στο πλαίσιο της Leader

I, δηλαδή ένα σύνολο δημοσίων και ιδιωτικών εταίρων οι οποίοι διαμορφώνουν από κοινού μια στρατηγική και νέα μέτρα για την ανάπτυξη (ή μια πτυχή της ανάπτυξης) μιας αγροτικής περιοχής με περιορισμένη έκταση (για παράδειγμα, λιγότεροι από 100.000 κάτοικοι). Οι εταίροι αυτοί ορίζουν ένα υπεύθυνο για τα διοικητικά και οικονομικά θέματα που θα έχει την ικανότητα να διαχειρίζεται κρατικές επιχορηγήσεις. Ο εν λόγω υπεύθυνος θα διασφαλίζει τη στενή συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων τοπικών εταίρων (οικονομικών και κοινωνικών φορέων σε διάφορους τομείς, συνδέσμων και ενώσεων αρμοδίων για θέματα περιβάλλοντος, πολιτισμού και κοινωνικής ενσωμάτωσης).

- Επίσης και, άλλους συλλογικούς φορείς δημόσιους ή ιδιωτικούς του αγροτικού χώρου (για παράδειγμα Γεωργικό, Εμπορικό, Βιοτεχνικό Επιμελητήριο, συνεταιρισμοί, όμιλοι επιχειρήσεων, ενώσεις κοινοτήτων, ενώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα κ.λ.π.) υπό τον όρο ότι η δράση τους περισσότερο θεματική εντάσσεται στο πλαίσιο μιας λογικής ανάπτυξης μιας τοπικής γεωγραφικής κοινότητας.

Το Leader II εφαρμόζεται στις αγροτικές περιοχές των στόχων I και 5β. Εντούτοις, 10% κατ'ανώτατο όριο των πιστώσεων που έχουν διατεθεί στα πλαίσια του Leader II στις περιοχές του στόχου 5β μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε γειτονικές αγροτικές ζώνες εκτός των περιοχών αυτών και των περιοχών του στόχου I.

Όσον αφορά τις άκρως απομακρυσμένες περιοχές της Κοινότητας (τα Υπερπόντια γαλλικά διαμερίσματα, τις Αζόρες, τη Μαδέϊρα, τις Καναρίους Νήσους), η πρωτοβουλία Leader II θα υλοποιηθεί, κατά προτεραιότητα, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Regis, με παράλληλη τήρηση όλων των διατάξεων που προβλέπονται στην ανακοίνωση τη σχετική με το Leader II.

5.1.4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΜΕΤΡΑ

7 Σκέλος α) "απόκτηση ικανοτήτων"

Τεχνική υποστήριξη θα παρασχεθεί, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων, για τις δραστηριότητες που αφορούν την αγροτική ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο προκειμένου να ξεκινήσει η διαδικασία

της ολοκληρωμένης ανάπτυξης σε περιοχές όπου η πρακτική αυτή αποτελεί καινοτομία. Το σκέλος αυτό αφορά τη χρηματοδότηση της τεχνικής βοήθειας στο στάδιο πριν από τις επενδύσεις (διάγνωση των αναγκών της περιοχής λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις που θα εκφραστούν από τον τοπικό πληθυσμό, παροχή κινήτρων και κατάρτισης στον πληθυσμό και την ενεργή συμμετοχή του στην αναπτυξιακή διαδικασία, ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ τοπικών εταιριών, διαμόρφωση μιας στρατηγικής, αναζήτηση πηγών χρηματοδότησης κ.λ.π....). Η φύση των μέτρων, τα χαρακτηριστικά των δικαιούχων και ο τύπος του οργανισμού που θα είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή αυτών των μέτρων θα πρέπει να καθοριστούν επακριβώς.

Η παρουσία του σκέλους αυτού θα είναι ιδιαίτερα έντονη στην αρχή της περιόδου προγραμματισμού και θα συνοδεύεται από ένα ανώτατο όριο, που θα καθοριστεί από κοινού με κάθε κράτος μέλος.

8 Σκέλος β) "καινοτόμα προγράμματα για την αγροτική ανάπτυξη"

Προτεραιότητα θα δοθεί σε όλους τους τομείς που συνδέονται με την αγροτική ανάπτυξη, σε προγράμματα δράσης και επενδύσεων σε τοπικό επίπεδο τα οποία παρουσιάζουν, εκτός από τη σύνδεσή τους με μια σφαιρικότερη στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης (σε περιφερειακό ή σε τοπικό επίπεδο) και τη δυνατότητα συνέχισης των ενεργειών που έχουν ήδη αναληφθεί στη συγκεκριμένη περιοχή (ιδίως στο πλαίσιο της Leader I), 3 βασικά χαρακτηριστικά : καινοτομία σε σχέση με τα τοπικά δεδομένα (από άποψη μεθόδου προϊόντος, τρόπου παρασκευής, αγοράς), επίδειξη, δυνατότητα μεταφοράς τεχνογνωσίας. Τα "υποδειγματικά αυτά προγράμματα" πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις νέες κατευθύνσεις που είναι δυνατό να ακολουθήσει η αγροτική ανάπτυξη. Τα προγράμματα αυτά αναλαμβάνονται είτε από φορείς είτε από δημόσιους οργανισμούς (σε συνεργασία με άλλους επαγγελματικούς φορείς και ενώσεις) οι οποίοι υποστηρίζονται στο πρότυπο της πρωτοβουλίας Leader I (ενέργειες γενικής εδαφικής ανάπτυξης), είτε από άλλους συλλογικούς φορείς του αγροτικού χώρου.

9 Καινοτομία

Με την απόφασή της να θέσει τον καινοτόμο και υποδειγματικό χαρακτήρα των ενεργειών ως κριτήρια επιλεξιμότητας για το σκέλος της Leader II, η Επιτροπή δεν έχει ως στόχο να περιορίσει το πεδίο παρέμβασης αυτής της πρωτοβουλίας σε ορισμένες νεωτεριστικές ενέργειες που είναι δύσκολο να εφαρμοστούν αλλού αλλά επιθυμεί να εξασφαλίσει αφενός ότι τα προγράμματα που θα χρηματοδοτηθούν θα αποφέρουν μια πραγματική προστιθέμενη αξία σε σχέση με τις άλλες παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων ή σε σχέση με άλλες μορφές παρέμβασης που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο των κοινοτικών πλαισίων στήριξης και, αφετέρου, ότι τα προγράμματα αυτά δεν θα χρησιμοποιηθούν για την χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουν οι ενδιαφερόμενοι φορείς αγροτικής ανάπτυξης. Ο καινοτόμος και υποδειγματικός χαρακτήρας των ενεργειών θα προσαρμοστεί συνεπώς στις ανάγκες της συγκεκριμένης περιοχής.

Τα προγράμματα, ανεξάρτητα αν υποβάλλονται από τοπικές ομάδες (ολοκληρωμένη προσέγγιση κατά περιοχή) ή από άλλους συλλογικούς αγροτικούς φορείς (προσέγγιση περισσότερο τομεακή ή θεματική), θα πρέπει να ανταποκρίνονται σε μια κοινή βάση επιλεξιμότητας και να παρουσιάζουν καινοτόμα στοιχεία που θα αξιολογηθούν σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της περιοχής και με το περιεχόμενο του επιχειρησιακού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης που εμπίπτει στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης για την ίδια περιοχή.

Τα κριτήρια όσον αφορά τον καινοτόμο χαρακτήρα των ενεργειών για την ενδιαφερόμενη περιοχή θα πρέπει να αναφέρονται στην αίτηση συνδρομής και θα αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγματεύσεων μεταξύ των εταίρων κατά την κατάρτιση αυτών των αιτήσεων. Ο καινοτόμος χαρακτήρας των ενεργειών δεν θα πρέπει να περιοριστεί στη μέθοδο (βάσει του προτύπου Leader I), αλλά θα πρέπει επίσης να εμφανίζεται στο τεχνικό περιεχόμενο του σχεδίου, είτε πρόκειται για το προϊόν, τον τρόπο κατασκευής, την αγορά είτε για άλλα στοιχεία. Οι καινοτομίες αυτές μπορούν να αφορούν αποκλειστικά τον οικονομικό τομέα καθώς και πολιτιστικά και περιβαλλοντικά θέματα, τα οποία αφορούν την κοινωνική ένταξη κ.λ.π. εφόσον συνδέονται άμεσα με την αγροτική ανάπτυξη.

Η Επιτροπή προτείνει, ενδεικτικά, μια σειρά καινοτόμων θεμάτων (για τα οποία θα προταθεί στους ενδιαφερόμενους εταίρους ένας σχετικός φάκελος ο οποίος θα στηρίζεται στις καινοτόμες ενέργειες που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο Leader I), και συγκεκριμένα :

- τα προληπτικά μέτρα για τις επιπτώσεις της μεταρρύθμισης της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που αφορούν το περιβάλλον και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,
- την εφαρμογή νέων τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας στον αγροτικό χώρο,
- την παροχή υπηρεσιών που έχουν προσαρμοστεί ώστε να ανταποκρίνονται στη χαμηλή πυκνότητα του πληθυσμού, οι οποίες μπορούν να λάβουν και τη μορφή πολλαπλών δραστηριοτήτων,
- το σχεδιασμό και την εμπορία νέων προϊόντων και υπηρεσιών,
- τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στον αγροτικό χώρο, συμπεριλαμβανομένης της ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και της συμμετοχής του μηχανισμού παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην αναπτυξιακή διαδικασία,
- την ανάληψη πολιτιστικών δραστηριοτήτων στον αγροτικό χώρο για την ενίσχυση της τοπικής πολιτιστικής ταυτότητας και την ανάπτυξη του τουρισμού,
- την ευαισθητοποίηση του αγροτικού πληθυσμού στις προκλήσεις που αντιπροσωπεύει η ανάπτυξη και στην ανάγκη ανάληψης πρωτοβουλιών.

Στα σχέδια που υποβάλλουν οι τοπικές ομάδες και οι άλλοι συλλογικοί φορείς θα πρέπει να προβάλλονται τα χαρακτηριστικά τους όσον αφορά :

- τη διαφορά και την καινοτομία τους σε σχέση με τα προγράμματα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος στα πλαίσια του ΚΠΣ (ή ενιαίου κείμενου προγραμματισμού) για την ίδια περιοχή, όσον αφορά την προσέγγιση για την αγροτική ανάπτυξη, τις λεπτομέρειες εφαρμογής και/ή το περιεχόμενο των μέτρων,
- τα αναμενόμενα αποτελέσματα (όσον αφορά το έστω και προσωρινό συγκριτικό πλεονέκτημα για την περιοχή ή τον τομέα) σε σχέση με μια κατάσταση αναφοράς (πράγμα που προϋποθέτει μια διάγνωση στην οποία θα είναι εμφανές το αναπτυξιακό εμπόδιο που η καινοτομία έχει ως στόχο να εξαλείψει).

Οι τοπικές ομάδες που ενισχύθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Leader I δεν αποκλείονται από την πρωτοβουλία Leader II. Ωστόσο, οι ομάδες αυτές θα πρέπει να υποβάλλουν σχέδια που να ανταποκρίνονται στα κριτήρια όσον αφορά την καινοτομία, τα οποία θα καθοριστούν στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης για κάθε περιοχή.

10 Δυνατότητες επίδειξης και μεταφοράς τεχνολογίας

Τα δύο αυτά κριτήρια συνδέονται μεταξύ τους και προϋποθέτουν ότι οι φορείς σχεδίων ανάπτυξης θα πρέπει :

- να καθορίσουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες θα δημιουργηθεί η καινοτομία προκειμένου να εκτιμηθεί η δυνατότητα εφαρμογής της σε άλλους τομείς και το κόστος που αυτή συνεπάγεται (μεταφορά της τεχνογνωσίας και/ή της τεχνολογίας),
- να εξασφαλίσουν τη διαφήμιση του σχεδίου και άλλες δράσεις πληροφόρησης,
- να δείξουν της δυνατότητες που υπάρχουν όσον αφορά την αγορά σε περίπτωση που πρόκειται για προϊόντα ή για εμπορικές υπηρεσίες.

Οι φορείς σχεδίων αναλαμβάνουν επιπλέον να κοινοποιούν στο δίκτυο τις εμπειρίες τους όσον αφορά τις μεθόδους που χρησιμοποίησαν.

Τέλος, κάθε χρόνο μπορεί να διεξάγεται ένας διαγωνισμός σε ευρωπαϊκό επίπεδο που θα επιβραβεύει τα καλύτερα σχέδια από πλευράς καινοτόμων βασικών χαρακτηριστικών (καινοτομία, επιδεικτικότητα και μεταβιβασιμότητα).

11 Σκέλος γ) "διακρατική συνεργασία"

Πρόκειται για σχέδια που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία των πιθανών δικαιούχων σε τοπικό επίπεδο (που προσδιορίζονται στο σημείο III) οι οποίοι ανήκουν σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη. Η πρωτοβουλία θα επιτρέψει να ενισχυθεί ο σχεδιασμός, η δημιουργία και η από κοινού εμπορία προϊόντων ή υπηρεσιών σε όλους τους τομείς της αγροτικής ανάπτυξης. Το σκέλος αυτό συνδέεται άμεσα με την ύπαρξη του δικτύου που θα διευκολύνει τη δημιουργία διακρατικής συνεργασίας για την οποία δεν ισχύει η υποχρέωση

όσον αφορά την καινοτομία του περιεχομένου, δεδομένου ότι η συνεργασία αυτή αποτελεί καινοτόμο ενέργεια για τις περισσότερες ενδιαφερόμενες περιοχές και φορείς αγροτικής ανάπτυξης.

Το σκέλος αυτό, το οποίο δεν αποτελεί όρο επιλεξιμότητας του προγράμματος Leader, θα πρέπει, στις περισσότερες περιπτώσεις να εμφανιστεί προοδευτικά, έπειτα από μια περίοδο λειτουργίας του δικτύου που θα επιτρέψει την ανταλλαγή των καινοτόμων εμπειριών που έχουν ήδη εφαρμοστεί σε πολλά κράτη μέλη αλλά, οι οποίες παραμένουν άγνωστες. Στο πλαίσιο αυτό του σκέλους θα παρασχεθεί τεχνική βοήθεια για την θεμελίωση αυτής της συνεργασίας. Ορισμένα στοιχεία του πρόσθετου κόστους που απορρέει από το διεθνικό χαρακτήρα των ενεργειών μπορούν να χρηματοδοτηθούν επίσης στο πλαίσιο του προγράμματος Leader.

12 Σκέλος δ) "ένταξη στο δίκτυο"

Η ανάπτυξη μιας δημιουργικής αλληλεγγύης μεταξύ των αγροτικών περιοχών και η ανταλλαγή των επιτευγμάτων, των εμπειριών και της τεχνογνωσίας μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μερών στην Κοινότητα αποτελούν προτεραιότητα της πρωτοβουλίας Leader II που προϋποθέτει τη διεύρυνση του υφιστάμενου δικτύου Leader προς όφελος όλων όσων συμμετέχουν στην αγροτική ανάπτυξη : εθνικές διοικήσεις και οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες τους, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, ομάδες για την τοπική ανάπτυξη, κοινωνικό - οικονομικοί εταίροι και ενώσεις.

Οι δραστηριότητες του υφιστάμενου δικτύου πρέπει επίσης να διευρυνθούν, ιδιαίτερα μέσω της σύστασης ενός μεθοδολογικού μέσου, που θα αναφέρεται στο εξής ως "Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Καινοτομίας και Αγροτικής Ανάπτυξης" ο ρόλος του οποίου θα είναι να προσδιορίζει, να εντοπίζει τα χαρακτηριστικά, να επιβεβαιώνει και να διευκολύνει τη μεταφορά των καινοτομιών που εφαρμόζονται στον αγροτικό χώρο. Οι δραστηριότητες του δικτύου θα καλύπτουν όλη την Κοινότητα, δεδομένου ότι η ανάγκη για καινοτομίες είναι αισθητή παντού.

Η ενεργή συμμετοχή στο δίκτυο είναι υποχρεωτική για όλους τους άμεσους δικαιούχους της πρωτοβουλίας Leader II (τοπικές ομάδες και άλλοι συλλογικοί φορείς), οι οποίοι θα αναλάβουν έναντι του δικτύου ορισμένες υποχρεώσεις (παροχή στοιχείων για την βάση δεδομένων του Παρατηρητηρίου, δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων,

άμεση μεταφορά της κτηθείσας εμπειρογνωμοσύνης), οι οποίες θα τους επιτρέψουν να επωφεληθούν άμεσα από τις δραστηριότητες που θα αναληφθούν. Οι λοιποί συμμετέχοντες καλούνται επίσης να προσφέρουν στο δίκτυο τις εμπειρίες τους, την τεχνογνωσία τους καθώς και τα προγράμματά τους.

Το Ευρωπαϊκό δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης (δίκτυο Leader) δεν υποκαθιστά τα υφιστάμενα δημόσια δίκτυα ή τις υφιστάμενες ενώσεις, εθνικές ή διακρατικές και ούτε ηγείται αυτών. Επινοήθηκε ως σημείο συνάντησης αυτών των διαφόρων δικτύων και θα έχει ως στόχο τη διευκόλυνση της εργασίας ορισμένων από αυτές, των οποίων θα συντονίζει τις ενέργειες και θα τους αναθέτει την ανάληψη ορισμένων ενεργειών ενθάρρυνσης και διάδοσης, οι οποίες θα καθοριστούν από κοινού με τα κράτη μέλη.

Συγκεκριμένα, η δομή εμπύχωσης του δικτύου θα είναι σε θέση να παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες σε κοινοτικό επίπεδο :

- Συλλογή, ταξινόμηση και διάδοση πληροφοριών όσον αφορά τις κοινοτικές ενέργειες που αναλαμβάνονται για την αγροτική ανάπτυξη και τις πρακτικές με καινοτόμο και υποδειγματικό χαρακτήρα που εφαρμόζονται στον αγροτικό χώρο (βάση δεδομένων, εσωτερικά και εξωτερικά δημοσιεύματα, δίκτυο ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).
- Ανάπτυξη των επαφών μεταξύ των δικαιούχων της Leader II, και παροχή τεχνικής βοήθειας για την διακρατική συνεργασία (σεμινάρια, αποστολές εμπειρογνομόνων).
- Επεξεργασία και συστηματοποίηση των εργασιών αξιολόγησης που διεξάγονται για κάθε εθνικό ή περιφερειακό πρόγραμμα της πρωτοβουλίας Leader.
- Εμπύχωση και παροχή τεχνικής στήριξης σε εθνικά δίκτυα και μη κυβερνητικές οργανώσεις που θα καθοριστούν σε συνεργασία με τα κράτη μέλη για τις οποίες έχει αποδειχθεί η προστιθέμενη αξία τους όσον αφορά την αγροτική ανάπτυξη και η αναγκαιότητά τους για την καλή λειτουργία της Leader II.
- Παροχή τεχνικής βοήθειας στις διοικήσεις και στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης προκειμένου να διευκολυνθεί η συνεργασία και η ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης μεταξύ των αρχών που είναι αρμόδιες για την αγροτική ανάπτυξη.

Το διοικητικό έργο και το έργο εμπύχωσης που συνδέεται με τη λειτουργία αυτού του δικτύου, η οποία συντονίζεται σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, θα ανατεθεί κατά κύριο λόγο σε

εξωτερικούς συνεργάτες, έπειτα από διαγωνισμό για την υποβολή προσφορών που θα προκηρυχθεί στην Επίσημη Εφημερίδα.

5.1.5. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

- 13 Προκειμένου να τηρηθεί η αρχή της επικουρικότητας, η πρωτοβουλία Leader II θα εφαρμοστεί όσο το δυνατόν περισσότερο κατά αποκεντρωμένο τρόπο, αφού ληφθούν υπόψη οι θεσμικές αρμοδιότητες κάθε οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Η Επιτροπή θα διαπραγματευθεί, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, το περιεχόμενο των περιφερειακών και εθνικών προγραμμάτων και δεν θα παρέμβει πλέον άμεσα στην επιλογή των σχεδίων και των δικαιούχων (ομάδες τοπικής δράσης και άλλοι συλλογικοί φορείς) εκτός αν αυτό κριθεί απαραίτητο λόγω της έλλειψης κατάλληλων εταίρων. Αυτό προϋποθέτει αφενός τη λεπτομερή συγγραφή των υποχρεώσεων όσον αφορά την επιλεξιμότητα όπως παρουσιάζεται στο Παράρτημα I της παρούσας ανακοίνωσης και, αφετέρου, την ενίσχυση των διαδικασιών παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου.
- 14 Ο παρακάτω μηχανισμός θα πρέπει να εφαρμοστεί κατά τρόπο που να γίνεται σεβαστή η λειτουργία του θεσμικού πλαισίου σε κάθε κράτος μέλος :
- Α) σε περιφερειακό επίπεδο (είτε πρόκειται για περιοχές που έχουν θεσμικές αρμοδιότητες είτε για περιοχές προγραμματισμού οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο ειδικών επιχειρησιακών προγραμμάτων στο πλαίσιο των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης) ή σε εθνικό επίπεδο όταν το αντίθετο είναι αδύνατο. Θα δημιουργηθεί μια "εταιρική σχέση για το σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων", που θα είναι τουλάχιστον αντίστοιχη με εκείνη που λειτουργεί για τα επιχειρησιακά προγράμματα στο πλαίσιο των Κοινοτικών Προγραμμάτων Στήριξης και στην οποία θα συμμετέχουν τουλάχιστον όλοι οι μελλοντικοί εθνικοί συγχρηματοδότες (Κυβέρνηση, Περιφέρεια, άλλοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης). Οι εταίροι αυτοί καταρτίζουν ένα περιφερειακό πρόγραμμα Leader το οποίο συνίσταται σε μια συνοπτική παρουσίαση των συγκεκριμένων ενεργειών που έχουν ήδη υποβληθεί από τους πιθανούς δικαιούχους (τοπικές ομάδες και άλλοι συλλογικοί φορείς). Η παρουσίαση αυτή έχει ως στόχο να προβάλλει, βάσει παραδειγμάτων που δεν επιβάλλουν περιορισμούς, τον τύπο των ενεργειών που θα εφαρμοστούν, και να αποδείξει ότι οι ενέργειες αυτές ανταποκρίνονται στους στόχους της πρωτοβουλίας* (καινοτομία, επίδειξη, μεταφορά) και στα κριτήρια επιλεξιμότητας που

καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση. Τα προγράμματα πρέπει να συντάσσονται σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρουσιάζεται στο παράρτημα 2 της παρούσας ανακοίνωσης.

Οι απόψεις των άλλων ενδιαφερομένων δημοσίων αρχών και αγροτικών εταιρών, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, είτε πρόκειται για διοικητικούς επαγγελματικούς φορείς (Γεωργικό, Εμπορικό, Βιομηχανικό, Βιοτεχνικό Επιμελητήριο, Γραφείο Τουρισμού κ.λ.π.) είτε για ενώσεις (ιδίως στον πολιτιστικό τομέα, στον τομέα του περιβάλλοντος και της κοινωνικής ένταξης) θα επιδιώκεται και, εκτός και αν υπάρξει διαφορετική συμφωνία, στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, θα επισυνάπτονται στο πρόγραμμα. Στο στάδιο αυτό, είναι σημαντικό να αποδεικνύεται ότι το πρόγραμμα δεν είναι ένα θεωρητικό κατασκεύασμα, αλλά ότι αποσκοπεί να εφαρμόσει μια καινοτόμο στρατηγική ανάπτυξης του ενδογενούς δυναμικού, στηριζόμενη στις συγκεκριμένες ανάγκες και στα σχέδια που καταρτίστηκαν από τον τοπικό πληθυσμό και από παράγοντες που δρουν επιτόπου προκειμένου να βελτιωθεί η οικονομική κατάσταση της περιοχής ή του σχετικού τομέα. Στο πρόγραμμα πρέπει, επίσης, να αποδεικνύεται ότι έχει εξασφαλιστεί η κρατική συγχρηματοδότηση για το σκοπό αυτό.

Το πρόγραμμα αυτό πρέπει να διακρίνει μεταξύ των διαφόρων επιλέξιμων μέτρων :

- Απόκτηση ικανοτήτων.
- Ομάδες τοπικής δράσης. Τα προγράμματα δράσης των ομάδων καλύπτονται από ένα ενιαίο μέτρο που χρηματοδοτείται από τα 3 διαρθρωτικά ταμεία, προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη ευελιξία.
- Άλλοι συλλογικοί φορείς του αγροτικού χώρου (επίσης με τη μορφή ενός μόνο μέτρου που χρηματοδοτείται από πολλά ταμεία).
- Διακρατική συνεργασία. Το μέτρο αυτό πρέπει στις περισσότερες περιπτώσεις να φαίνεται ως π.υ. στο περιφερειακό πρόγραμμα, που θα συμπληρωθεί αργότερα επ'αυτού του σημείου με βάση το δελτίο μέτρου που θα υιοθετηθεί από την αρμόδια επιτροπή παρακολούθησης. Σημειώνεται ότι για το μέτρο αυτό δεν εφαρμόζονται τα κριτήρια όσον αφορά την καινοτομία και την επίδειξη.

Β) η Επιτροπή θα εξετάσει τα προγράμματα που θα υποβληθούν, τα οποία θα αποτελέσουν στη συνέχεια αντικείμενο διαπραγματεύσεων

με κάθε κράτος μέλος λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί όσον αφορά αφενός την καινοτομία, την επίδειξη και τη μεταφορά τεχνογνωσίας και, αφετέρου, τον τοπικό χαρακτήρα των προγραμμάτων και τη συμμετοχή του αγροτικού πληθυσμού. Στη συνέχεια, με απόφαση της Επιτροπής θα διατεθούν πιστώσεις από τον προϋπολογισμό στους εταίρους σε περιφερειακό επίπεδο (υπό μορφή που θα καθοριστεί από κοινού : επιχειρησιακό πρόγραμμα, ολοκληρωμένη συνολική επιδότηση η οποία χορηγείται είτε με ετήσιες δόσεις προκειμένου να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη ευελιξία μεταξύ των διαφόρων ταμείων κατά τη διάρκεια εφαρμογής της πρωτοβουλίας είτε με σύναψη συμβολαίων σε πολυετή βάση στο πλαίσιο ενός προγράμματος ή μιας επιδότησης σε εθνικό επίπεδο).

Η εκτέλεση θα εξασφαλιστεί από την εταιρική σχέση για τη λήψη αποφάσεων που θα σχηματιστεί σε περιφερειακό επίπεδο (ή εθνικό όταν το περιφερειακό είναι αδύνατο), στο πλαίσιο της οποίας θα εκπροσωπούνται τουλάχιστον όλοι οι εθνικοί συγχρηματοδότες (κυβέρνηση, περιφέρεια, άλλοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης).

Η επιλογή των σχεδίων και των δικαιούχων και η οικονομική και διοικητική διαχείριση του περιφερειακού προγράμματος Leader υπάγεται αποκλειστικά στην αρμοδιότητα αυτών των εταίρων υπό τον όρο ότι θα τηρηθούν οι κοινοτικές πολιτικές, τα κριτήρια επιλεξιμότητας των ενεργειών στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και τα αποδεκτά ποσοστά επιδοτήσεων. Στο πλαίσιο της τήρησης των διοικητικών κανόνων που ισχύουν στα κράτη μέλη, κάθε ενδεχόμενη απόρριψη πρέπει να δικαιολογείται.

Η εν λόγω επιλογή θα πραγματοποιείται αφού ζητηθεί η γνώμη των άλλων ενδιαφερομένων φορέων, είτε πρόκειται για επαγγελματικούς, συνεταιριστικούς είτε για διοικητικούς φορείς, οι οποίοι δεν θα έχουν ενσωματωθεί στην εταιρική σχέση για τη λήψη αποφάσεων. Ωστόσο, σε περίπτωση που δεν σχηματιστεί εταιρική σχέση για την λήψη αποφάσεων, η Επιτροπή θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια έπειτα από συνεννόηση με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, να καθορίσει άλλες δυνατότητες, όπως τη δυνατότητα να παρέμβει στη διαδικασία επιλογής.

Στα προγράμματα που υποβάλλονται στην Επιτροπή θα πρέπει να διευκρινίζεται ο τρόπος λειτουργίας αυτών των εταιρικών σχέσεων, όπως και ο τρόπος με τον οποίο οι τοπικές ομάδες και οι άλλοι συλλογικοί φορείς παρουσιάζουν τα σχέδιά τους. Τα προγράμματα αυτά θα συναφθούν για όλη τη περίοδο προγραμματισμού (1994 -

1999) προκειμένου να εξασφαλιστεί το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο για την αγροτική ανάπτυξη στο επίπεδο των τελικών δικαιούχων (ομάδες τοπικής δράσης και άλλοι συλλογικοί φορείς) αλλά θα προβλεφθεί ρήτρα ενδιάμεσης επανεξέτασης των προγραμμάτων προκειμένου να χρησιμοποιηθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι διαθέσιμες πιστώσεις.

5.1.6. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ - ΕΛΕΓΧΟΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

15 Παρακολούθηση

Εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, υπεύθυνη για την παρακολούθηση των προγραμμάτων ή των συνολικών επιδοτήσεων είναι η περιφερειακή (ή εθνική) επιτροπή παρακολούθησης του στόχου 1 ή 5β που είναι αρμόδια, από τεχνική ή γεωγραφική άποψη, για την συγκεκριμένη περιφέρεια, προκειμένου να εξασφαλιστεί η όσο το δυνατό μεγαλύτερη σύνδεση με τα επιχειρησιακά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης που εμπίπτουν στα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ή με τα αντίστοιχα ενιαία έγγραφα προγραμματισμού).

Επιπλέον, η εμπειρία από την Leader I και η δυνατότητα να αποτελέσουν τα μέτρα αντικείμενο επίδειξης αιτιολογούν το συντονισμό σε περιφερειακό και σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να διεξαχθεί η επιτόπια και η οικονομική παρακολούθηση και, στη βάση αυτή, η αξιολόγηση της πρωτοβουλίας στο σύνολό της σε κάθε κράτος μέλος. Η εταιρική σχέση θα επιτρέψει να προσδιοριστεί η καταλληλότερη οργάνωση από διοικητική άποψη, λαμβανομένων υπόψη των θεσμικών χαρακτηριστικών του κάθε κράτους μέλους. Με βάση τους ειδικούς στόχους της πρωτοβουλίας Leader II (υποστήριξη της καινοτομίας και διάδοσής της), η δομή για το συντονισμό σε εθνικό επίπεδο καθώς και η επιτροπή παρακολούθησης στην οποία συμμετέχει η Επιτροπή, αποτελούν το πρώτο επίπεδο όπου πρέπει να πραγματοποιείται η ανταλλαγή εμπειρίας. Για το σκοπό αυτό, αυτοί οι φορείς θα πληροφορούνται εκ των υστέρων σχετικά με την επιλογή των τελικών δικαιούχων (τοπικές ομάδες και άλλοι συλλογικοί φορείς) η οποία θα πραγματοποιηθεί από τους υπεύθυνους για τη διαχείριση των προγραμμάτων.

16 Έλεγχος

Όσον αφορά τον έλεγχο, εφαρμόζονται οι διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ.2082/93, και το κράτος μέλος παρέχει εγγυήσεις για όλες τις ενέργειες που θα αναληφθούν.

Δεδομένου ότι η διαχείριση της πρωτοβουλίας θα πραγματοποιηθεί κατά αποκεντρωμένο τρόπο, κρίνεται αναγκαίο στις προτάσεις που υποβάλλονται να παρουσιάζονται τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που σκοπεύει να εφαρμόσει το κράτος μέλος προκειμένου να εξασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των ενεργειών. Τα συστήματα αυτά θα εξεταστούν ταυτόχρονα με τα περιφερειακά προγράμματα.

17 Αξιολόγηση

Κρίνεται αναγκαία η συνεχής αξιολόγηση της Leader II λόγω του γεγονότος ότι: η διαχείριση θα πραγματοποιηθεί σε αποκεντρωμένη βάση και της έμφασης που δίνεται στον καινοτόμο και υποδειγματικό χαρακτήρα των ενεργειών.

Για κάθε περιφερειακό πρόγραμμα θα πρέπει να προβλεφθεί εκ των προτέρων ένας μηχανισμός που θα επιτρέψει την συνεχή αξιολόγηση των διαφόρων σχεδίων και του προγράμματος στο σύνολό του. Οι λεπτομέρειες όσον αφορά την λειτουργία αυτού του μηχανισμού θα παρουσιάζονται στο πρόγραμμα που θα υποβληθεί στην Επιτροπή. Οι εταίροι που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή του προγράμματος θα υποβάλλουν σε τακτικά διαστήματα εκθέσεις αξιολόγησης στην επιτροπή παρακολούθησης και στην Επιτροπή. Τα στοιχεία που συλλέγονται θα αποστέλλονται επίσης στο παρατηρητήριο καινοτομίας το οποίο θα πραγματοποιεί την επεξεργασία των δεδομένων. Οι δικαιούχοι του προγράμματος (τοπική ομάδα, άλλοι συλλογικοί φορείς) πρέπει, για τους σκοπούς της αξιολόγησης να παρέχουν όλες τις πληροφορίες, με τη μορφή που πρέπει ακόμη να καθοριστεί, οι οποίες θα επιτρέψουν να πραγματοποιηθεί η αρχική διάγνωση, να προσδιοριστούν οι αναμενόμενες εξελίξεις, και να εντοπιστούν τα καινοτόμα και υποδειγματικά στοιχεία της αναληφθείσας ενέργειας. Οι πληροφορίες αυτές θα αποτελέσουν το

σημείο αναφοράς προκειμένου να αξιολογηθούν κατά τη διάρκεια εφαρμογής των σχεδίων οι συνθήκες κάτω από τις οποίες θα δημιουργηθεί η καινοτομία, οι επιπτώσεις της, οι δυνατότητες αυθόρμητης μεταφοράς της και οι συνθήκες για την ενδεχόμενη μεταφορά της.

Γενικότερα, η συστηματική αξιολόγηση θα επιτρέψει να εκτιμηθεί η προστιθέμενη αξία των διαφόρων σκελών του προγράμματος σε σχέση με τις άλλες ενέργειες που έχουν αναληφθεί στην ίδια περιοχή (συμπεριλαμβανομένης της διακρατικής συνεργασίας).

Το δίκτυο θα συλλέξει το σύνολο αυτών των εργασιών και θα τις επανακυκλοφορήσει με τη μορφή δελτίων καινοτόμων πρακτικών και συνοπτικών εγγράφων κατά θέματα.

Η συνεχής αξιολόγηση θα επιτρέψει στην εταιρική σχέση για τη λήψη αποφάσεων σε περιφερειακό επίπεδο να αποσαφηνίσει τα εσωτερικά της κριτήρια για την επιλογή των σχεδίων, να αναπροσανατολίσει τη στρατηγική της και να προτείνει ενδεχόμενες τροποποιήσεις του προγράμματός της.

Εξάλλου θα διεξαχθεί ενδιάμεση και εκ των υστέρων αξιολόγηση της πρωτοβουλίας Leader II σχετικά με τις επιπτώσεις της σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο. Η αξιολόγηση αυτή θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης όπως ισχύει για όλα τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία. Για την αξιολόγηση θα χρησιμοποιηθούν ειδικοί παράμετροι που θα προσαρμοστούν στα χαρακτηριστικά του προγράμματος.

5.1.7. ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ LEADER II

- 18 Η πρωτοβουλία Leader II αποτελεί αντικείμενο χρηματοδότησης από κοινού εκ μέρους του εκάστοτε κράτους μέλους και της Κοινότητας. Η συνολική συνεισφορά των διαρθρωτικών ταμείων στην πρωτοβουλία Leader για την περίοδο 1994 - 1999 υπολογίζεται σε 1 400 εκατομμύρια Ecu σε τιμές 1994, εκ των οποίων 900 εκατομμύρια στις περιοχές του στόχου 1.
- 19 Εφαρμόζονται τα ποσοστά των κοινοτικών συνεισφορών που καθορίζονται από τη νομοθεσία για τα σκέλη (α) απόκτηση

ικανοτήτων και γ) διακρατική συνεργασία) μπορεί να προβλεφθούν υψηλότερα ποσοστά σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που θα αποφασιστούν από κοινού.

- 20 Ένα ενδεικτικό ποσό μικρότερο από 2,5% του ποσού της συνολικής συνεισφοράς των κοινοτικών ταμείων διατίθεται για τη χρηματοδότηση των διαφόρων δραστηριοτήτων του κοινοτικού δικτύου (συμπεριλαμβανομένου του παρατηρητηρίου για την καινοτομία και την αγροτική ανάπτυξη) καθώς και για την ενδεχόμενη παροχή στήριξης σε εθνικά δίκτυα (σκέλος δ).

5.1.8. ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

- 21 Τα κράτη μέλη υποβάλλουν αιτήσεις συνδρομής για τα προγράμματα ή τις ολοκληρωμένες συνολικές επιδοτήσεις εντός τεσσάρων μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας ανακοίνωσης στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται μετά την ημερομηνία αυτή θα ληφθούν υπόψη από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες.

Όταν μια αίτηση καλύπτει τις περιφέρειες του στόχου 1 και του στόχου 5β, οι σχετικές δαπάνες θα πρέπει να παρουσιάζονται ξεχωριστά.

- 22 Η αλληλογραφία σχετικά με την παρούσα ανακοίνωση πρέπει να αποστέλλεται στην ακόλουθη διεύθυνση :

Mr. G. Legras
 Director - General
 Directorate - General for Regional Policies
 Commission of the European Communities
 Rue de la Loi. 200
 B - 1049 Brussels

5.2. APXH LEADER – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ATZENTA 2000 (LEADER III)

Αξίζει να σημειωθεί ένα υπηρεσιακό σημείωμα, προς τον Υποδιοικητή, κο Θ. Παπαγεωργίου από τον Λεωνίδα Α. Παπακωνσταντινίδη στις 15/4/1998 με θέμα : Ανακοίνωση της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας "Αγροτική Ανάπτυξη" (LEADER III), 2000-2006 στη Μήλο, στα πλαίσια της γενικότερης συζήτησης "Ατζέντα 2000".

Με την Διαταγή Μετακίνησης 13449/7.4.98 της Διεύθυνσης Φυτικής Παραγωγής που εκδόθηκε ύστερα από δική σας έγκριση, επισκέφθηκα τη μήλο στις 12-13 και 14 Απριλίου, υλοποιώντας την πρόσκληση του δημάρχου και Κώστα Ψαρομήλιγκου, να παρουσιάσω τα νέα Κοινοτικά δεδομένα και τον διάλογο που γίνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για την ανάπτυξη, αγροτικών μειονεκτικών χώρων και απομονωμένων Νησιών.

Η κεντρική ομιλία έγινε στη αίθουσα του Δημαρχείου τη Δευτέρα 13.4.98, παρουσία των τοπικών αρχών και κατοίκων της Νησιωτικής αυτής κοινωνίας. Επίσης έγιναν άλλες δύο ομιλίες στον Τριοβάσαλο και την Πλάκα (σε καφεενία).

Έχω την αίσθηση ότι η τοπική κοινωνία της Μήλου - που, ως σημειωθεί, ΔΕΝ έχει ενταχθεί μέχρι τώρα σε κανένα Κοινοτικό Πρόγραμμα - έλαβε το μήνυμα και ξεκινά την προετοιμασία της, όπως είχε συμβεί δύο χρόνια νωρίτερα με την Νάξο, αν και στην περίπτωση αυτή, το όλο θέμα είναι πιο περίπλοκο, λόγω της ύπαρξης πολλών ορυχείων.

Στις ομιλίες, τονίστηκε ο καθοριστικός ρόλος της Α.Τ.Ε., σε όλο το φάσμα των ευρωπαϊκών αναπτυξιακών προγραμμάτων και το ενδιαφέρον της Τράπεζας για την τοπική ανάπτυξη.

Ενημερώθηκαν οι συνάδελφοι που υπηρετούν το Νησί, ενώ μεγάλο ενδιαφέρον έδειξε ο εκπρόσωπος της Διεύθυνσης Γεωργίας που μαζί με τον κο Δήμαρχο θα τεθούν επικεφαλής της τοπικής προσπάθειας, για την προετοιμασία.

Με την ευκαιρία, επιτρέψτε μου να σας εκθέσω πολύ συνοπτικά, ορισμένες σκέψεις μου για τον μελλοντικό ρόλο της Α.Τ.Ε. στο διαμορφούμενο νέο πλαίσιο για την Αγροτική Ανάπτυξη στην Ευρώπη.

A) Τα νέα δεδομένα

Όπως προκύπτει από τον μέχρι τώρα διάλογο με τον γενικό τίτλο "AGENTA 2000" η Ε.Ε. προσανατολίζεται στην κατεύθυνση του να συνδυάσει το θέμα "αγροτική ανάπτυξη" (οικονομική και κοινωνική συνοχή των τόπων υπαίθρου) με τις μεταρρυθμίσεις που προτείνονται στον τομέα των τιμών και των αγορών της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, για όλες ΠΛΕΟΝ τις αγροτικές περιοχές του χώρου της Ε.Ε. (καθώς το γεωργικό εισόδημα, διαχρονικά θα μειώνεται, θα εξισορροπείται η κατάσταση από χρηματοδοτήσεις για την αγροτική ανάπτυξη, ενώ θα προβλέπεται η στήριξη βασικών κατηγοριών γεωργικών προϊόντων).

Στα πλαίσια αυτά, συζητείται η κατάργηση των εννέα (9) βασικών Κανονισμών Κοινοτικών Παρεμβάσεων για την Αγροτική Ανάπτυξη και η αντικατάστασή τους με ENAN για όλες τις αγροτικές περιοχές, ώστε να απλοποιηθούν οι σχετικές διαδικασίες.

Η προσπάθεια για την συνοχή των περιφερειών (αγροτικών) επικεντρώνεται σε τρεις περιοχές - στόχους, ήτοι

Στόχος 1 "Αναπτυξιακά καθυστερημένες περιφέρειες"

Στόχος 2 "Περιφέρειες που βρίσκονται σε οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση"

Στόχος 3 "Περιφέρειες όπου προέχει το θέμα της ανάπτυξης ανθρώπινων πόρων"

Οι τωρινές "Κοινοτικές Πρωτοβουλίες" αντικαθίστανται από ΤΡΕΙΣ (3) ήτοι

- Διασυνοριακή - διακρατική - διαπεριφερειακή συνεργασία
- Ανθρώπινοι πόροι
- Αγροτική ανάπτυξη

Οι Πρωτοβουλίες αυτές "προικοδοτούνται" με 11 δις ECUs (για την περίοδο 2000-2006), όπου θα πρέπει να προστεθούν άλλα 20.8 δις ECUs του Ταμείου Συνοχής και 2.2 δις ECUs για τεχνική υποστήριξη δηλαδή 34 δις ECUs συνολικά για την συνοχή, στην περίοδο 2000-2006, από τα οποία, το 70% περίπου αφορά σε αγροτικές περιοχές.

B. Η πρόταση

Αν και είναι νωρίς, αν και αναγνωρίζουμε πως η τελική απόφαση είναι πολιτική και αφορά το Υπ. Γεωργίας, πιστεύουμε ότι η ΑΤΕ είναι πλέον ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης αυτών των κονδυλίων και εν πάση περιπτώσει, περισσότερο αξιόπιστος, από τα Ιδιωτικά

Γραφεία Συμβούλων, που επιλέγει συστηματικά το Υπουργείο Γεωργίας, την τελευταία διετία.

Έχω την αίσθηση, πως αν από τώρα χαράξουμε σαν ΑΤΕ, μια στρατηγική διεκδίκησης των κονδυλίων αυτών, τόσο σε πολιτικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο εμπειρογνομώνων, τότε θα είμαστε - σε ένα χρόνο περίπου από σήμερα - κατάλληλα προετοιμασμένοι να αναλάβουμε (με όφελος της Τράπεζας) τόσο τη διαχείριση, όσο και την τεχνική στήριξη ολόκληρου του φάσματος της αγροτικής ανάπτυξης της χώρας.

Τέλος, σύμφωνα με άρθρο στην εφημερίδα EUR -OP NEWS, το 1997, γράφεται το εξής: Η Επιτροπή στην Ατζέντα 2000, προτείνει την έναρξη διαπραγματεύσεων με την Κύπρο, την Τσέχικη Δημοκρατία, την Εσθονία, την Ουγγαρία, την Πολωνία και τη Σλοβενία για την προσχώρησή τους στην Ε.Ε.

Κεφάλαιο 6ο : Τελική έκθεση (Leader I) Νομού Ηλείας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο : ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ (LEADER I)

6.1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΡΑΣΗΣ

6.1.1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η περιοχή εφαρμογής του προγράμματος LEADER I καλύπτει το νότιο τμήμα του Νομού Ηλείας και περιλαμβάνει ολόκληρη την περιοχή της επαρχίας Ολυμπίας καθώς επίσης και την περιοχή της πόλεως του Πύργου καθώς επίσης και την κοινότητα Κατακόλου, το σημαντικότερο λιμάνι του Νομού.

Συνορεύει με τους Νομούς Μεσσηνίας και Αρκαδίας και βρέχεται στα δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος.

Η έκταση της περιοχής είναι περίπου 1.691 Km².

Το έδαφος της είναι στο μεγαλύτερο ποσοστό του ορεινό και ημιορεινό. Το πεδινό της τμήμα διασχίζεται από τον ποταμό Αλφειό όπου η συμβολή του είναι σημαντική στην ανάπτυξη της γεωργίας. Ο συνολικός πληθυσμός της ανέρχεται σε 92.956 κατοίκους (απογραφή 81) με κύριο χαρακτηριστικό τη σταθερή αύξηση του αστικού και ημιαστικού και σημαντική μείωση του αγροτικού πληθυσμού.

Η οικονομία της περιοχής βασίζεται στον πρωτογενή τομέα και κυρίως στη γεωργία επίσης κατά την τελευταία δεκαετία έχει συντελεσθεί μια σταδιακή αύξηση της απασχόλησης στα αστικά και ημιαστικά κυρίως κέντρα, στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα.

Τα σημαντικότερα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή είναι τα εξής:

1. Έλλειψη σύγχρονων μονάδων μεταποίησης, τυποποίησης και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων.
2. Έλλειψη σύγχρονων έργων υποδομής (αεροδρόμιο, περιφερειακές και τοπικές αγορές κλπ).
3. Έλλειψη οργανωμένου προγράμματος αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών.

4. Έλλειψη ενημέρωσης και πληροφόρησης των αγροτών στις νέες συνθήκες παραγωγής και ιδιαίτερα για την παραγωγή προϊόντων οικολογικά ``καθαρών``.
5. Στη βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρει ο ήδη υφιστάμενος φορέας οργάνωσης του κυκλώματος εμπορίας των αγροτικών προϊόντων.

6.1.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ

Το περιεχόμενο του προγράμματος δράσης περιελάμβανε τα εξής στοιχεία που ήταν και οι βασικοί στόχοι του Προγράμματος :

- Ενεργοποίηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και συμμετοχή της στην αναπτυξιακή διαδικασία.
- Στήριξη των πρωτοβουλιών των ΟΤΑ ιδιαίτερα των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών έτσι ώστε οι δραστηριότητες τους να λειτουργήσουν πιλοτικά εν όψει του LEADER I και κυρίως για να υπάρχει στο πρόγραμμα ο απαραίτητος κοινωνικός έλεγχος.
- Ενίσχυση δραστηριοτήτων οι οποίες ήταν άμεσα αποτελεσματικές και διαθέτουν την δυνατότητα διάχυσης των θετικώς τους επιπτώσεων στην οικονομική και κοινωνική ζωή της περιοχής.

Στην πορεία υλοποίησης του προγράμματος έγιναν αρκετές αλλαγές έργων οι οποίες οφείλονταν κυρίως στις αντικειμενικές δυσκολίες εφαρμογής του προγράμματος που οι κυριότερες ήταν :

- Η έλλειψη πόρων των Ο.Τ.Α. για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής.
- Η μεγάλη καθυστέρηση στις διαδικασίες που είχαν σχέση με παραχώρηση εκτάσεων και οι εν γένει γραφειοκρατικές διαδικασίες που αφορούσαν κυρίως έργα των Ο.Τ.Α.

Αυτές οι αλλαγές δεν είχαν σημαντικές επιπτώσεις στην συνολική φιλοσοφία και δυναμική του προγράμματος γιατί ήταν αλλαγές που αφορούσαν ουσιαστικά μόνο ένα Μέτρο(3) και αναφέρονταν κυρίως σε αλλαγή του φορέα υλοποίησης (π.χ. Ξενώνας Δήμου Ανδρίτσαινας, Ξενώνας Κοινότητας Θησόας κ.λπ.)

Οι διαφοροποιήσεις από Μέτρο σε Μέτρο ήταν ελάχιστες εκτός από το Μέτρο (3) που όπως ήταν επόμενο ουσιαστικά απορρόφησε

όλες τις αυξήσεις του προγράμματος και από 161.5 εκατ., αρχική έγκριση, τελικά διαμορφώθηκε στα 258.6 εκατ.

Η υλοποίηση του τελικού προγράμματος έγινε στο σύνολό του εκτός από δύο έργα και συγκεκριμένα :

1. Παιδικές κατασκηνώσεις στην κοινότητα Λάλα (Μέτρο 3) με προϋπολογισμό 10εκ. δρχ. το οποίο δεν υλοποιήθηκε γιατί η κοινότητα δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει την ίδια συμμετοχή.
2. Στο Μέτρο(4) Βιοτεχνία παραγωγής τυροκομικών προϊόντων με παραδοσιακό τρόπο (ιδιώτης Ντεϊμεντές) προϋπολογισμού 16.7 εκ. δρχ. το οποίο δεν υλοποιήθηκε γιατί δεν εξασφάλισε έγκαιρα την άδεια οικοδομής. Πάντως η επιτυχία του στρατηγικού στόχου του Προγράμματος που ήταν η παρακίνηση του τοπικού πληθυσμού για τη συμμετοχή του στην αναπτυξιακή διαδικασία ήταν πολύ μεγάλη και αποδεικνύεται από την διάθεση για συμμετοχή στο
LEADER II.
Η επιτυχία του LEADER I ξεπέρασε πολλά άλλα προγράμματα πολύ μεγαλύτερων χρηματοδοτικών και οργανωτικών δυνατοτήτων.

6.1.3. Στρατηγικοί στόχοι του προγράμματος

Κυρίαρχο ρόλο στην στρατηγική του προγράμματος έπαιξε ο πολύ μικρός προϋπολογισμός του, γεγονός που καθιστούσε ανέφικτη κάθε προσπάθεια ουσιαστικής παρέμβασης στην αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής.

Το αρχικό ύψος της Δημόσιας Δαπάνης ανήρχετο σε 330 εκ. δρχ. ποσό που από μόνο του αποδεικνύει την έλλειψη δυνατότητας δυναμικής παρέμβασης στην ανάπτυξη της περιοχής αυτής η οποία ήταν εγκατελειμμένη για δεκαετίες.

Για το λόγο αυτό η συνολική στρατηγική του προγράμματος μας επικεντρώθηκε στα εξής σημεία :

1. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού και κυρίως της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την κινητοποίηση τους για συμμετοχή στην αναπτυξιακή διαδικασία.

2. Συνεργασία των αναπτυξιακών φορέων της περιοχής είτε άτυπα είτε μέσω της συμμετοχής τους σε δίκτυα (π.χ. τουριστικά).
3. Μελέτες για την αξιοποίηση των αναπτυξιακών πόρων της περιοχής και την οργάνωση των δομών μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων.
4. Χρηματοδοτική ενίσχυση επενδύσεων κυρίως για εκσυγχρονισμό ή αποπεράτωση κατά κύριο λόγο στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές έτσι ώστε να υπάρχει το μεγαλύτερο δυνατό αποτέλεσμα με το μικρότερο κόστος και να λειτουργήσουν αυτές οι μονάδες πιλοτικά.

Οι βασικοί στρατηγικοί στόχοι του προγράμματος είναι οι εξής :

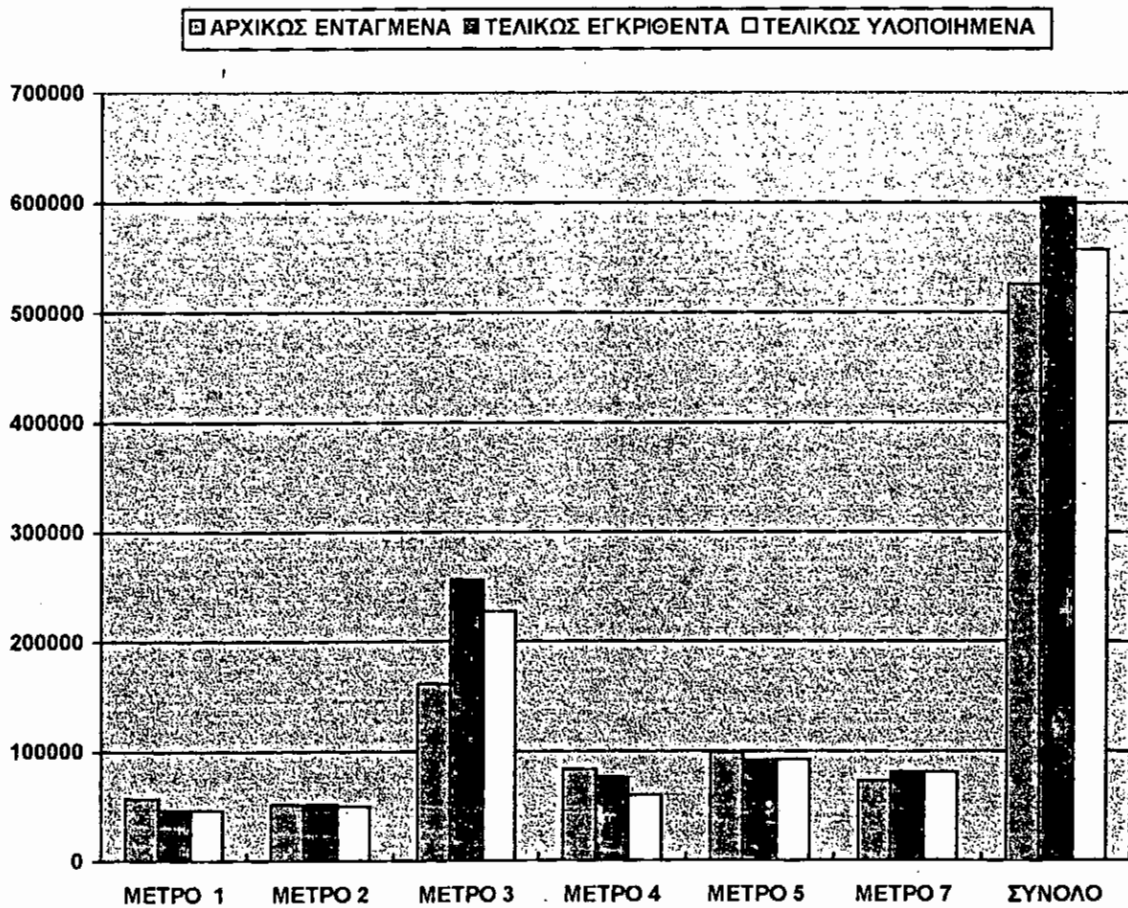
5. Αξιοποίηση της γεωργίας με προτίμηση σε πρακτικές λιγότερο ρυπαντικές και ενθάρρυνση της βιολογικής γεωργίας.
6. Αύξηση των εσόδων εκτός της γεωργίας με ανάπτυξη του αγροτουρισμού και με παροχή στήριξης στην αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων (προϊόντα αγροκτήματος και βιοτεχνίας).

	Συνολική κατανομή	Αρχική κατανομή	Α'κατανομή	Β'κατανομή	Γ'κατανομή (τόκοι)
Σύνολο προγράμματος	604.350.000	526.000.000	33.330.000	44.450.000	26.200.000
Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	389.564.312	369.000.000	20.000.000	25.000.000	20.000.000
Κοινοτική Συμμετοχή	286.628.106	271.500.000	15.000.000	19.200.000	-
ΕΤΠΑ	130.671.939	-	13.000.000	13.000.000	-
ΕΓΤΠΕ-Π	170.000.000	-	2.000.000	6.200.000	-
ΕΚΤ	25.500.000	25.500.000	-	-	-
Εθνική Συμμετοχή	102.936.207	94.500.000	5.000.000	5.000.000	14.500.000
Ίδια συμμετοχή	167.846.500	157.000.000	13.000.000	19.000.000	11.700.000

ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Η Β' Κατανομή δεν υλοποιήθηκε σχεδόν στο σύνολο της γιατί για τοπικούς λόγους κατά τον έλεγχο που έγινε από το Υπουργείο (οι συμβάσεις που είχαν αρχικά υπογραφεί, δεν περιέγραφαν το νέο φυσικό αντικείμενο) προτάθηκε να μην ισχύσουν οι αυξήσεις.

6.1.4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

	ΑΡΧΙΚΩΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ	ΤΕΛΙΚΩΣ ΕΓΚΡΙΘΕΝΤΑ	ΤΕΛΙΚΩΣ ΥΛΟΠΟΙΗΜΕΝΑ
ΜΕΤΡΟ 1	57.250	46.400	46.400
ΜΕΤΡΟ 2	52.000	52.000	50.252
ΜΕΤΡΟ 3	161.500	256.270	227.582
ΜΕΤΡΟ 4	83.250	76.700	60.000
ΜΕΤΡΟ 5	99.000	91.748	91.976
ΜΕΤΡΟ 7	73.000	81.200	81.200
ΣΥΝΟΛΟ	526.000	604.318	557.410

6.1.5. Περιεχόμενο Μέτρου 1

Τα έργα τα οποία υλοποιήθηκαν στα πλαίσια του Μέτρου 1 είναι τα εξής:

1. Δημιουργία Γραφείου ΟΤΑ με φορέα την Αναπτυξιακή Ηλείας Α.Ε.
2. Γεωργική Έκθεση με φορέα την ΑΓΡΟΤΕΚ.
3. Μελέτη έρευνας αγοράς προώθησης αγροτικών προϊόντων και δημιουργία γραφείου εξαγωγών, με φορέα την ΑΝΗΛ Α.Ε.
4. Οδηγός αγροτικών προϊόντων με φορέα την ΑΝΗΛ Α.Ε.
5. Μελέτη αξιοποίησης Δρυοδάσους Φολόης με φορέα επίσης την ΑΝΗΛ Α.Ε.

6.1.6. Στρατηγικοί στόχοι του Μέτρου 1

Ο βασικός στρατηγικός στόχος του Μέτρου 1 είναι η βελτίωση των δομών λειτουργίας της αγοράς γεωργικών προϊόντων μέσω της δημιουργίας των συνθηκών εκείνων που θα επιτρέψουν μια πιο ορθολογική λειτουργία της και κατά συνέπεια πιο αποτελεσματική λειτουργία.

Έτσι θα έπρεπε να καλυφθεί η χρονίζουσα έλλειψη ενός οδηγού αγροτικών προϊόντων που θα προέβαλε κατά τρόπο συγκροτημένο και αποτελεσματικό προς κάθε ενδιαφερόμενο τα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα παραγωγής.

Ως αμέσως επόμενος στόχος τέθηκε η μελέτη της έρευνας αγοράς των

αγροτικών προϊόντων καθώς επίσης και η δημιουργία του γραφείου εξαγωγών. Το έργο αυτό έδωσε για πρώτη φορά τη δυνατότητα σε όλους τους ενδιαφερομένους να έχουν μια σαφή εικόνα της αγοράς αγροτικών προϊόντων στο Νομό Ηλείας, και κατά συνέπεια έδωσε τη δυνατότητα για τη γνώση των δεδομένων εκείνων που είναι απαραίτητα προκειμένου να υπάρξει σχεδιασμός και προγραμματισμός.

Επίσης, η δημιουργία του Γραφείου Εξαγωγών (κυριότερος στόχος LEADER II) θα δώσει για πρώτη φορά την δυνατότητα για συντονισμό της εξαγωγικής διαδικασίας μέσω της γνώσης των συνθηκών που επικρατούν στις αγορές αγροτικών προϊόντων του εξωτερικού αφού η πληροφορία στην περίπτωση αυτή είναι ο βασικότερος παραγωγικός συντελεστής.

Η βελτίωση των εγκαταστάσεων της Γεωργικής Έκθεσης έδωσε τη δυνατότητα για τη δημιουργία ενός εκθεσιακού χώρου υψηλών προδιαγραφών, που παρέχει σταθερά υψηλού επιπέδου υπηρεσίες, προϋπόθεση αναγκαία για την καθιέρωση της ΑΓΡΟΤΕΚ ως μιας από τις σημαντικές κλαδικές εκθέσεις σε εθνικό επίπεδο.

Τέλος η μελέτη για την αξιοποίηση του δρυοδάσους Φολόης έδωσε τη δυνατότητα για πρώτη φορά ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την όσο το δυνατόν πιο ορθολογική αξιοποίηση του μοναδικού αυτού σε Βαλκανικό επίπεδο φυσικού πόρου.

6.1.7. ΜΕΤΡΟ 2 (ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)

Περιεχόμενο Μέτρου 2

Τα έργα τα οποία υλοποιήθηκαν στα πλαίσια του Μέτρου 2 είναι τα εξής:

1. Κατάρτιση νέων στο χτίσιμο με πέτρα Κοιν. Ανδρωνίου.
2. Βυζαντινή Αγιογραφία από την Ιερά Μητρόπολη Ηλείας.
3. Κατάρτιση νέων στο χτίσιμο με πέτρα στην Ανδρίτσαινα (Δήμος Ανδρίτσαινας).
4. Κατάρτιση Στελεχών - Μελών αγροτικών Συν/σμών και ανέργων σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης - αγροτουρισμού και προγραμμάτων Ευρ. Ένωσης της ΑΝ.ΗΛ. Α.Ε.

6.1.8. Στρατηγικοί στόχοι του Μέτρου

Είναι γεγονός ότι ένας βασικός μοχλός της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενάντια στην ανεργία είναι η κατάρτιση. Σε μια περιοχή δε, που η ανεργία ανάμεσα στους νέους κυμαίνεται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα με ανοδική τάση μπορούμε να πούμε ότι η κατάρτιση αποκτά ιδιαίτερη σημασία στα πλαίσια μιας ευρύτερης πολιτικής ενάντια στην ανεργία.

Επίσης θα πρέπει να αποδοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο γεγονός ότι η Αναπτυξιακή Ηλείας Α.Ε. μέσω των σεμιναρίων που υλοποίησε επικέντρωσε το ενδιαφέρον της σε δύο πεδία :

- 1) Στην κατάρτιση νέων από ορεινές περιοχές σε παραδοσιακές τέχνες (σεμινάριό Κοιν. Ανδρωνίου και σεμινάριο Δήμου Ανδρίτσαινας) όπως επίσης Βυζαντινής Αγιογραφίας.

Τα σεμινάρια αυτά είχαν άμεση σχέση με την προσπάθεια αφ' ενός ανάδειξης πολιτιστικής - πολιτισμικής κληρονομιάς της περιοχής καθώς και την αξιοποίησή της για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας κυρίως για νέους της περιοχής.

2) Στην κατάρτιση στελεχών "αγροτικών συν/σμών και ανέργων σε θέματα ανάπτυξης - αγροτουρισμού και προγραμμάτων Ευρ. Ένωσης αφού η έλλειψη κατάρτισης και ενημέρωσης των στελεχών των αγροτικών συν/σμών είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αυτοί στην προσπάθεια της αξιοποίησης των κοινοτικών προγραμμάτων για την βελτίωσή και εκσυγχρονισμό της γεωργίας των περιοχών τους.

6.1.9. Μέτρο 3 : Αγροτουρισμός

Περιεχόμενο Μέτρου

Τα αρχικώς ενταχθέντα έργα στο Μέτρο 3 είναι τα εξής:

- i) Γραφείο Τουριστικής Ανάπτυξης στην Αρχαία Ολυμπία.
- ii) Μελέτη για την τελετή φλόγας Ολυμπιάδας.
- iii) Αξιοποίηση Κατακόλου.
- iv) Προβολή ντοκιμαντέρ σταφίδας κλπ.
- v) Ολοκλήρωση τουριστικού περιπτέρου Λαμπείας
- vi) Βελτίωση Κοινοτικού Ξενώνα στο χωριό Μάτεσι
- vii) Βελτίωση παραδοσιακού Ξενώνα Κοσμόπουλου Ιωάννη στην Λαμπεία
- viii) Έκδοση "Τουριστικού Οδηγού προβολής του νομού.
- ix) Παλαιές παιδικές κατασκηνώσεις Λάλα.
- x) Εκσυγχρονισμός βιβλιοθήκης - Τουριστική αξιοποίηση

χί) Ξενώνας Καλλιθέας

χιί) Καταλύματα

Ενώ οι νέες προτάσεις :

ι) Διαμόρφωση χώρου πολιτιστικών - παραδοσιακών εκδηλώσεων Δ. Κρέστενας.

ιι) Κατασκευή τουριστικού περιπτέρου στο Δ. Κρέστενας.

ιιι) Βελτίωση εγκαταστάσεων σχολής αγιογραφίας και κέντρου φιλοξενίας της Μητρόπολης Ηλείας.

ιιιι) Κατασκευή κέντρου προώθησης τοπικών προϊόντων περιοχής Ζαχάρως της ΕΑΣ Πύργου - Ολυμπίας.

Τα τελικώς υλοποιηθέντα έργα είναι τα εξής :

1. Γραφείο Τουριστικής Ανάπτυξης στην Αρχαία Ολυμπία και Δημιουργία Τουριστικού Δικτύου της ΑΝΗΛ.

2. Μελέτη τελετής Ολυμπιακής Φλόγας.

3. Αξιοποίηση Κατακόλου.

4. Ντοκιμαντέρ σταφίδας.

5. Τουριστικό περίπτερο Λαμπείας.

6. Βελτίωση κοινοτικού ξενώνα Κοινότητας Μάτεσι.

7. Βελτίωση παραδοσιακού ξενώνα στην Λαμπεία.

8. Έκδοση τουριστικού οδηγού Ν. Ηλείας.

9. Εκσυγχρονισμός βιβλιοθήκης στην Λαμπεία

10. Ξενώνας κοινότητας Καλλιθέας

11. Διαμόρφωση χώρων πολιτιστικών - παραδοσιακών εκδηλώσεων

12) Κατασκευή τουριστικού αναψυκτηρίου στο πάρκο του Αγ. Βασιλείου

13. Βελτίωση εγκαταστάσεων σχολής Αγιογραφίας και Κέντρου Φιλοξενίας

14. Κατασκευή λιθόστρωτης πλατείας στην κοινότητα Κακοταρίου.

6.1.10. Στρατηγικοί στόχοι του Μέτρου 3

Ο Αγροτουρισμός, μια από τις βασικές συνιστώσες του προγράμματος LEADER I ήταν και για την περίπτωση της περιοχής του Πύργου – Ολυμπίας το Μέτρο εκείνο στο οποίο αποδόθηκε ιδιαίτερη σημασία αφού απορρόφησε το 46% περίπου του συνολικού προϋπολογισμού του LEADER I.

Θα μπορούσε δε να υποστηρίξουμε ότι στην περίπτωση της περιοχής παρέμβασης του LEADER I ο αγροτουρισμός αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία αφού οι ιδιομορφίες της περιοχής όσον αφορά τόσο στον χαρακτήρα της ανάπτυξης της όσο και στον βαθμό της ανάπτυξης της συνιστούν την δραστηριότητα του αγροτουρισμού μια από τις κύριες εναλλακτικές δραστηριότητες σε σχέση με την γεωργία και την κτηνοτροφία που αποτελούν, πέρα από κάποιες περιορισμένες εξαιρέσεις, τις βασικές ασχολίες των κατοίκων αυτής της ορεινής και μειονεκτικής περιοχής.

Ο κυριότερος στρατηγικός στόχος του προγράμματος LEADER I στον τομέα του αγροτουρισμού, ήταν δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών έτσι ώστε να αξιοποιηθεί μέρος του υπάρχοντος τουριστικού ρεύματος της Αρχαίας Ολυμπίας, έτσι ώστε με την κατάλληλη οργάνωση και προβολή κυρίως μέσω του τουριστικού δικτύου, να στραφεί προς την ορεινή ζώνη προσφέροντας τους, κατάλληλες εναλλακτικές λύσεις στα ενδιαφέροντα του.

Προφανώς οι δυνατότητες παρέμβασης σε έργα υποδομής ήσαν ελάχιστες λόγω του μικρού ύψους του προγράμματος και για το λόγο αυτό επιλέχθηκαν κυρίως έργα που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν με μικρό κόστος ως πιλοτικά εν' όψει και του LEADER II.

Έτσι εκτός από τις περιπτώσεις των καταλυμάτων στο Μέτρο 3 έχουν ενταχθεί και έργα τα οποία αφορούν στην δημιουργία κάποιων στοιχείων υποδομών (όσον αφορά στον τομέα των παρεχόμενων υπηρεσιών) οι οποίες είναι απαραίτητες για να λειτουργήσουν οι αγροτουριστικές μονάδες και στις οποίες παρατηρείτο παντελής έλλειψη πριν από την παρέμβαση του προγράμματος LEADER I.

Τέτοια έβγα είναι το Γραφείο Τουριστικής Ανάπτυξης στην Αρχαία Ολυμπία και η δημιουργία Τουριστικού Δικτύου, η Μελέτη Τελετής Ολυμπιακής Φλόγας, η έκδοση για πρώτη φορά, ενός τουριστικού οδηγού για την Ηλεία, το ντοκιμαντέρ για την Κορινθιακή σταφίδα, προϊόντος που αποτέλεσε την "ατμομηχανή" της αστικοποίησης του Ηλειακού χώρου.

6.2. Εκτίμηση της πορείας του Μέτρου

Τα αρχικώς ενταχθέντα έργα υλοποιήθηκαν με πολύ μικρές αποκλίσεις λόγω αδυναμίας καταβολής της ίδιας συμμετοχής και μπορεί κανείς να ισχυρισθεί ότι ο στόχος για τη δημιουργία ενός κλίματος ευνοϊκού για τον αγροτουρισμό μέσω των επιμέρους έργων του Μέτρου 3 επιτευχθεί σε πολύ σημαντικό βαθμό.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία των έργων που αφορούν στα καταλύματα πραγματοποιήθηκε σε περιοχές ορεινές και ιδιαίτερα προβληματικές οι οποίες κατά την τελευταία τριακονταετία είχαν να επιδείξουν φθίνουσα πορεία των οικονομικών και κοινωνικών δεικτών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία κάποιων εστιών αγροτουριστικής ανάπτυξης και κυρίως την εμπέδωση της πεποίθησης ότι η εγκατάλειψη της υπαίθρου δεν είναι "μονόδρομος".

Εκτίμηση της πορείας του Μέτρου

Σε σχέση με τους ιδιαίτερα περιορισμένους πόρους που διοχετεύτηκαν στην περιοχή παρέμβασης μέσω του LEADER I

πιστεύουμε η στρατηγική που ακολουθήθηκε έχει τα μέγιστα δυνατά αποτελέσματα από την άποψη της ενδυνάμωσης των παραγόντων εκείνων που θα ωθήσουν την παραγωγική διαδικασία της περιοχής με κεντρικό πυρήνα τον πρωτογενή τομέα παραγωγής.

Τα αποτελέσματα της παρέμβασης είναι η ύπαρξη ενός υπερσύγχρονου δικτύου μηχανοργάνωσης στην ΕΑΣ Πύργου - Ολυμπίας με όλα τα θετικά αποτελέσματα που περιγράψαμε πιο πάνω καθώς επίσης και μιας σύγχρονης μονάδας παραγωγής αγροτικών μηχανημάτων με τελειώς διαφορετικό χαρακτήρα, υποδομή και στόχους απ' ότι πριν τη χρηματοδότησή της από το πρόγραμμα LEADER.

6.3. ΜΕΤΡΟ 4(MME)

Τα έργα τα οποία είχαν αρχικώς ενταχθεί είναι τα εξής:

- ι) Μηχανοργάνωση και δημιουργία Δικτύου στην Ε.Α.Σ. Πύργου Ολυμπίας για τη βελτίωση της τυποποίησης και εμπορίας των προϊόντων της.
- ιι) Εκσυγχρονισμός βιοτεχνίας παραγωγής αγροτικών μηχανημάτων.

Στην τελική κατάσταση των έργων προς υλοποίηση προστέθηκε και η δημιουργία βιοτεχνίας παραγωγής τυροκομικών με παραδοσιακό τρόπο.

Τα έργα τα οποία τελικώς πραγματοποιήθηκαν ήταν τα αρχικώς ενταγμένα. Το τρίτο απ' αυτά δεν υλοποιήθηκε λόγω αδυναμίας καταβολής της ίδιας συμμετοχής από τον επενδυτή.

Θα μπορούσαμε να πούμε πως η επιλογή των επιχειρήσεων οι οποίες επιδοτήθηκαν έτεινε με γνώμονα την αποτελεσματικότητα ανά επενδύσιμη χρηματική μονάδα καθώς επίσης και με γνώμονα τον ρόλο που διαδραματίζει η κάθε μία απ' αυτές στον παραγωγικό ιστό της οικονομίας της περιοχής.

Πιο συγκεκριμένα η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Ηλείας Ολυμπίας είναι η μεγαλύτερη επιχείρηση στο Νομό Ηλείας η οποία δεν περιορίζει τον ρόλο που διαδραματίζει μόνον σε επίπεδο

παρεμβατικής πολιτικής μέσω του μηχανισμού των τιμών αλλά και μέσω της συμμετοχής της στην παραγωγική διαδικασία η οποία, όπως είναι φυσικό στηρίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στην πρωτογενή παραγωγή καθώς επίσης και στον κλάδο μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.

Έτσι η μηχανοργάνωση και δημιουργία δικτύου στην ΕΑΣ Ηλείας Ολυμπίας έδωσε την ευκαιρία αφενός για την εξοικονόμηση εργατοωρών, για ορθολογικοποίηση της εμπορίας και διαδικασίας τυποποίησης των προϊόντων της γεγονός που οδηγεί στη μείωση του μέσου κόστους και αφετέρου λειτούργησε ως εφαλτήριο για την διάχυση και εμπέδωση ενός πνεύματος εκσυγχρονισμού και αποτελεσματικότερης λειτουργίας της επιχ/σης αυτής που ουσιαστικά είναι ο διοργανωτής της διαδικασίας πρωτογενούς παραγωγής στο Ν. Ηλείας.

Επιπρόσθετα ο εκσυγχρονισμός της βιοτεχνίας παραγωγής αγροτικών μηχανημάτων μπορούμε να πούμε ότι συνάδει με την προσπάθεια για καθετοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας αφού είναι η μοναδική βιοτεχνία παραγωγής αγροτικών μηχανημάτων στην περιοχή εφαρμογής του LEADER I.

6.4. ΜΕΤΡΟ 5 : ΓΕΩΡΓΙΑ

Τα έργα τα οποία αρχικώς είχαν ενταχθεί είναι τα εξής:

1. Εκσυγχρονισμός βιοτεχνίας τυποποίησης τουρσιών και ελιάς.
2. Εκσυγχρονισμός ξηραντηρίου της ΕΑΣ Πύργου - Ολυμπίας.
3. Βελτίωση κτιρίου της Ε.Α.Σ. για τη δημιουργία Κέντρου Πληροφόρησης των αγροτών σε συνεργασία με την ΑΝΗΛ Α.Ε.

Αυτά τα έργα υλοποιήθηκαν στα πλαίσια εφαρμογής του Μέτρου 5.

Ο κυριότερος στρατηγικός στόχος του Μέτρου αυτού είναι η ενίσχυση του Κλάδου Μεταποίησης αγροτικών προϊόντων καθώς επίσης και της κατάρτισης των αγροτών πάνω σε ζητήματα που αφορούν στην παραγωγική διαδικασία και την εμπορία των αγροτικών προϊόντων.

Η επιλογή στο να δοθεί μια τέτοια κατεύθυνση στην επιλογή στο έργο του Μέτρου αυτού έχει να κάνει με την προβλεπόμενη έξοδο μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού από τον πρωτογενή τομέα και το αναγκαίο "πέρασμά" τους στην μεταποίηση (και ιδιαίτερα τον Κλάδο Μεταποίησης των αγροτικών προϊόντων λόγω του γεωργικού χαρακτήρα της περιοχής) αφενός και στην ανάγκη για καθετοποίηση της παραγωγής και την υψηλότερη προστιθέμενη αξία στα αγροτικά προϊόντα εν γένει.

Όσον αφορά στον βαθμό επίτευξης αυτών και πάντα σε συσχέτιση με τις απαιτήσεις των τοπικών κοινωνιών και τις ανάγκες της περιοχής, μπορούμε να πούμε ότι, λαμβανομένου υπ' όψη του περιορισμένου μεγέθους του LEADER I στην περιοχή Πύργου - Ολυμπίας μπόυμε να πούμε ότι η επιλογή των επενδυτών έτεινε με κριτήριο την αποτελεσματικότητα στην απόδοση του επενδυόμενου κεφαλαίου καθώς επιλέχθηκε μια βιομηχανία που ανήκει ίσως στον πιο δυναμικό υποκλάδο Μεταποίησης Αγροτικών Προϊόντων (Τουρσοποιεία), η μονάδα ξηραντηρίου της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών που αποτελεί επένδυση πρώτης προτεραιότητας (αφού η Ηλεία παράγει μεγάλες ποσότητες σιτηρών) καθώς επίσης και η βελτίωση του Κτιρίου της ΕΑΣ για τη δημιουργία του Κέντρου Πληροφόρησης και Κατάρτισης των αγροτών αφού η κατάρτιση ήδη αποτελεί βασικό μοχλό αντιμετώπισης της ανεργίας από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6.5. Πορεία υλοποίησης του Μέτρου

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει ο υποκλάδος Μεταποίησης Γεωργικών Προϊόντων αποτελεί ήδη μια από τις βασικές επιλογές του εξερχόμενου από τον αμιγώς πρωτογενή τομέα παραγωγής πληθυσμού και μια από τις σημαντικότερες του γεωργικού προϊόντος γεγονός που σημαίνει και μεγαλύτερη ελαστικότητα όσον αφορά στην καμπύλη προσφοράς του γεωργικού προϊόντος.

Παρακάτω αναφέρουμε 3 έργα που έγιναν στο Νομό Ηλείας :

Το 1^ο είναι ο ξενώνας κοινότητας Καλλιθέας.

Το 2^ο είναι η κατασκευή λιθόστρωτης πλατείας στην κοινότητα Κακοταρίου.

Το 3^ο ο εκσυγχρονισμός βιοτεχνίας τυποποίησης τουρσιών και ελιάς.

ΞΕΝΩΝΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΥ

Έργο	ΞΕΝΩΝΑΣ ΚΟΙΝ. ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
Κωδικός έργου	EL12-03-010
Μέτρο	3
Φύση του έργου	2
Προϋπολογισμός	12.000.000
Συνολική Δημόσια Δαπάνη	7.200.000
Κοινοτική συμμετοχή	5.400.000
ΕΤΠΑ	0
ΕΓΤΠΕ-Π	5.400.000
ΕΚΤ	0
Εθνική Συμμετοχή	1.800.000
Ιδιωτική συμμετοχή	4.800.000
Περιοχή έργου	Πόλη : ΚΟΙΝ. ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
	Επαρχία : ΟΛΥΜΠΙΑΣ
	Νομός : ΗΛΕΙΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Επωνυμία	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
Αντικείμενο	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ
Έδρα	Πόλη : ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
	Επαρχία : ΟΛΥΜΠΙΑΣ
	Νομός : ΗΛΕΙΑΣ
Ιδιότητα - νομική μορφή	ΟΤΑ
Φύλο	

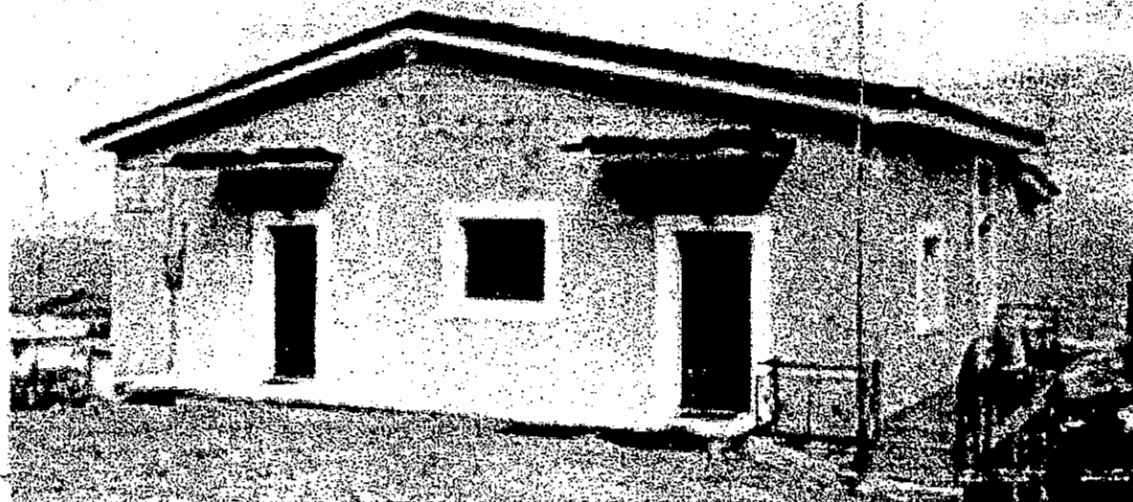
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Πρόκειται για την αξιοποίηση παλαιού κτιρίου, εγκαταλελειμμένου τυροκομείου και την διαμόρφωση ως ξενώνα. Το έργο συντελέστηκε με την μέριμνα και την συμμετοχή του αγροτικού συνεταιρισμού του χωριού. Το έργο περιλαμβάνει τις πιο κάτω εργασίες :

Καθαιρέσεις πλινθοδομής, πλινθοδομές μπατικές, πλινθοδομές δρομικές, ξυλότυποι, σκυρόδεμα B225, σιδηρούς οπλισμός, καθαίρεση επιχρισμάτων, επιχρίσματα τριπτά τριβιδιστά, επικεράμωση στέγης, εξωτερικές πόρτες (σουηδικό ξύλο), εξώφυλλα παραθύρων (σουηδικό ξύλο), υαλοστάσια (σουηδικό ξύλο), εσωτερικές πόρτες πρεσαριστές, βερνίκωμα ξύλινων κουφωμάτων, ελαιοχρωματισμοί ξύλινων επιφανειών, χρωματισμοί δια πλαστικού χρώματος, υαλοπίνακες πάχους 5mm, επίστρωση πλακιδίων πορσελάνης, σοβατεπιά, ποδιές παραθύρων εκ μαρμάρου, ντουλάπια κουζίνας, ράφια ντουλαπιών, σιδερένια κάγκελα, υδραυλική εγκατάσταση, αποχέτευση, είδη υγιεινής για W.C., είδη υγιεινής για μπάνιο, ηλεκτρική εγκατάσταση, εκσκαφές, επιχώσεις, βόθρος, μονοσωλήνιο κεντρ. θέρμανσης, πιστή σουηδική ξυλεία, οροφή με λεπτοσανίδες.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ

Έκδοση οικοδομικής αδείας (αλλαγή χρήσης από τυροκομείο σε ξενώνα), μελέτη - επίβλεψη, κρατήσεις φορ/κων οικοδομικής αδείας, αμοιβή μηχανικού για τεύχη δημοπρασίας, 1^{ος} και τελικός λογαριασμός έργου (δημοπρασία 18/10/94), σύνδεση με ΔΕΗ, μερικός εξοπλισμός ξενώνα, κρεβάτι, κομοδίνο, στρωματέξ, τραπέζι καρέκλες, φωτιστικό οροφής, πορτατίφ, κουζίνα και βάση κουζίνας, ηλ/κό καλοριφέρ.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΚΟΤΑΡΙΟΥ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΥ

Έργο	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΟΙΝ. ΚΑΚΟΤΑΡΙΟΥ
Κωδικός έργου	EL12-03-015
Μέτρο	3
Φύση του έργου	3
Προϋπολογισμός	23.666.900
Συνολική Δημόσια Δαπάνη	14.201.692
Κοινοτική συμμετοχή	10.651.269
ΕΤΠΑ	0
ΕΓΤΠΕ-Π	10.651.269
ΕΚΤ	0
Εθνική Συμμετοχή	3.550.423
Ιδιωτική συμμετοχή	9.467.794
Περιοχή έργου	Πόλη : ΚΟΙΝΟΤ. ΚΑΚΟΤΑΡΙΟΥ
	Επαρχία : ΗΛΕΙΑΣ

Νομός : ΗΛΕΙΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Επωνυμία	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΚΟΤΑΡΙΟΥ
Αντικείμενο	ΟΤΑ
Έδρα	Πόλη : ΚΑΚΟΤΑΡΙ
	Επαρχία : ΗΛΕΙΑΣ
	Νομός : ΗΛΕΙΑΣ
Ιδιότητα – νομική μορφή	9
Φύλο	

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Η κοινότητα Κακοταρίου που βρίσκεται στην ανατολική πεδινή ζώνη του Νομού Ηλείας, χαρακτηρίζεται σαν μία από τις πιο προβληματικές και μειονεκτικές περιοχές του Νομού.

Αν και έχει φυσικούς πόρους που μπορούν τουριστικά να αξιοποιηθούν, οι κάτοικοι ασχολούνται αποκλειστικά με την κτηνοτροφία.

Κτισμένη στους πρόποδες του όρους Ερύμανθου κοντά στις ομώνυμες πηγές, διατηρεί την παραδοσιακή αρχιτεκτονική της περιοχής.

Στόχος της κοινοτικής αρχής είναι με την κατασκευή μικρών έργων υποδομής, να τονίσει αυτόν τον χαρακτήρα και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις προσέλκυσης επισκεπτών στην κοινότητα.

Η κατασκευή κοινοτικής πλατείας στρωμένη με πέτρα της περιοχής και διαμορφωμένη έτσι ώστε να δένει με το περιβάλλον της κοινότητας μπορεί να γίνει πόλος έλξης επισκεπτών, αφού περιμετρικά της πλατείας θα αξιοποιηθούν παραδοσιακά καταστήματα (καφενεία – ψησταριές και αγροτουριστικά καταλύματα).

Το έργο μπορεί να λειτουργήσει πιλοτικά για τις ορεινές κοινότητες και να αποδείξει πως μικρά έργα τουριστικής υποδομής μπορούν να δώσουν την ευκαιρία διαφοροποίησης στην απασχόληση των κατοίκων μικρών ορεινών περιοχών και την στροφή τους προς τον αγροτουρισμό.

Η κοινότητα Κακοταρίου είναι μία από τις πολλές κοινότητες του Νομού η οποία αν και διαθέτει αρκετούς φυσικούς τουριστικούς πόρους, είναι ανεκμετάλλευτη με αποτέλεσμα την φυγή των νέων προς τα αστικά κέντρα και την συνεχή γήρανση του πληθυσμού της.

Οι πηγές του Πηνειού, το δρυοδάσος της Κάπελης, η παραδοσιακή μορφή του οικισμού είναι οι κυριότεροι τουριστικοί πόροι που μπορούν να αξιοποιηθούν. Μπορεί δηλαδή το Κακοτάρι να γίνει κέντρο – σταθμός επισκεπτών που επιζητούν είτε την απλή επίσκεψη στην περιοχή είτε την παραμονή τους όπως είναι η κατηγορία των τουριστών που προσελκύονται από τον αγροτουρισμό και τον οικοτουρισμό.

Η κοινότητα Κακοταρίου θα φροντίσει παράλληλα ώστε να αναπτυχθούν τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες που θα προσελκύσουν και θα εξυπηρετούν τους επισκέπτες. Πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα αγροτουριστικής ανάπτυξης που θα περιλαμβάνει κατ' αρχήν κατασκευή πλατείας σύμφωνα με την συνημμένη αρχιτεκτονική μελέτη της ΤΥΔΚ που είναι και πρώτη προτεραιότητας έργο.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ

1^{ος} λογαριασμός Δ/σης Τεχν. Υπηρεσιών Νομ/κής Αυτ/σης Ηλείας
και 2^{ος} λογαριασμός Δ/σης Τεχν. Υπηρεσιών Νομ/κής Αυτ/σης
Ηλείας.

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥΡΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΛΙΑΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΥ

Έργο	ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥΡΣΙΩΝ
Κωδικός έργου	EL12-05-001
Μέτρο	5
Φύση του έργου	2
Προϋπολογισμός	38.000.000
Συνολική Δημόσια Δαπάνη	19.000.000
Κοινοτική συμμετοχή	15.200.000
ΕΤΠΑ	0
ΕΓΤΠΕ-Π	15.200.000
ΕΚΤ	0
Εθνική Συμμετοχή	3.800.000
Ιδιωτική συμμετοχή	19.000.000
Περιοχή έργου	Πόλη : ΒΡΟΧΙΤΣΑ
	Επαρχία : ΗΛΕΙΑΣ
	Νομός : ΗΛΕΙΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Επωνυμία	ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΩΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
Αντικείμενο	ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥΡΣΙΩΝ
Έδρα	Πόλη : ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΡΟΧΙΤΣΑΣ
	Επαρχία : ΗΛΕΙΑΣ
	Νομός : ΗΛΕΙΑΣ
Ιδιότητα – νομική μορφή	2
Φύλο	

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Α) Κτιριακές εγκαταστάσεις

Έχει κατασκευασθεί καινούργιο κτίριο διαστάσεων 10*40 μ. δηλ. 400 τ.μ. Η όλη κτιριακή εγκατάσταση αποτελείται από βάση μπετόν ενώ οι τοίχοι και η οροφή θα είναι σιδηροκατασκευή.

Με την προσθήκη του νέου κτιρίου η επιχείρηση μπορεί αφενός να αναπτύξει δύο παράλληλες γραμμές παραγωγής τούρσιων και ελιές, αλλά κυρίως δημιουργήθηκαν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την καλύτερη παραγωγή και αποθήκευση των προϊόντων.

Β) Αγορά μηχανημάτων

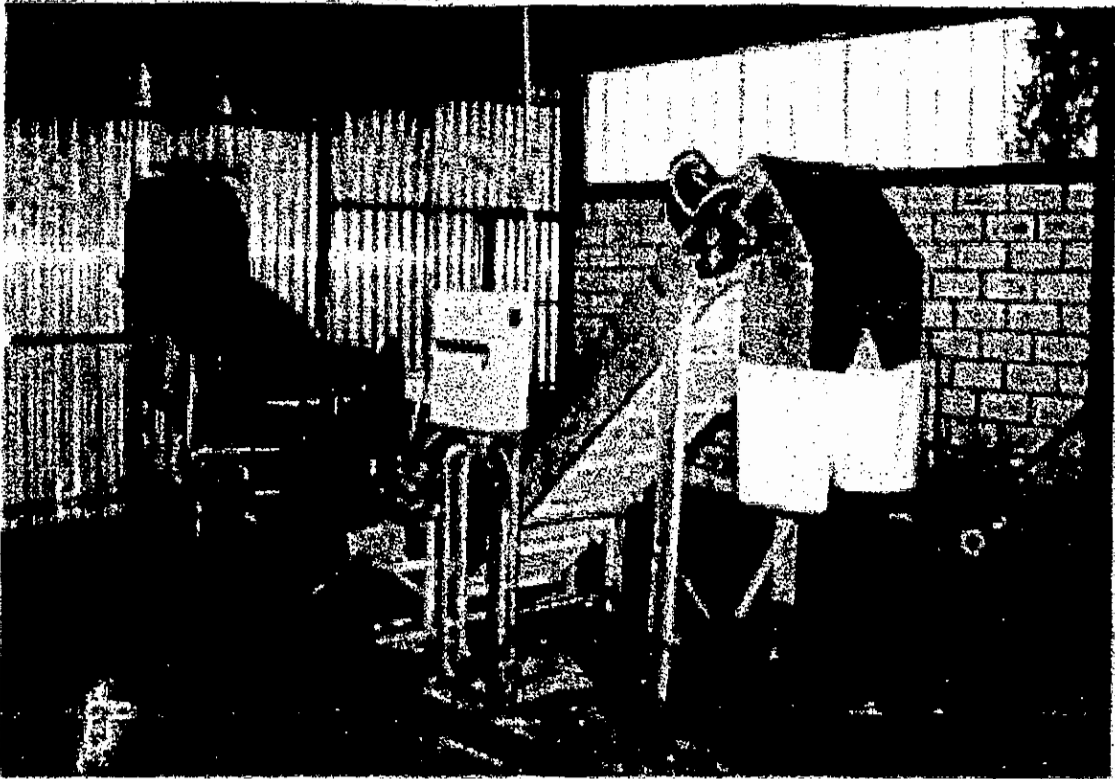
Η προσθήκη νέας γραμμής παραγωγής, τα νέα μηχανήματα βοηθούν τόσο στην αύξηση της παραγωγής όσο και στη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.

Γ) Ασφαλτόστρωση περιβάλλοντος χώρου

Ένα πολύ σοβαρό κομμάτι του επενδυτικού προγράμματος της επιχείρησης αφορά στην ασφαλτόστρωση του περιβάλλοντος χώρου των κτιριακών εγκαταστάσεων. Ο περιβάλλον αυτός χώρος θα χρησιμοποιείται ως προσωρινός αποθηκευτικός χώρος για τα προϊόντα της επιχείρησης όταν η παραγωγική διαδικασία βρίσκεται στην ολοκλήρωση της και δεν έχει αρχίσει η πώληση του προϊόντος.

Η ασφαλτόστρωση είναι απαραίτητη για τους εξής λόγους :

- Δεν σπάνε τα πλαστικά βαρέλια από χαλίκια
- Δεν έρχονται τα βαρέλια σε επαφή με σκόνες και λάσπες
- Γίνεται εύκολα και γρήγορα, σε καθημερινή βάση, το πλύσιμο των βαρελιών και του χώρου από τα διάφορα προϊόντα άλμης.

Κλείνοντας από την μελέτη του προγράμματος για την ευρύτερη περιοχή του Ν. Ηλείας κρίνουμε σκόπιμο να προταθούν κάποια μέτρα για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη επίτευξη του προγράμματος.

Συγκεκριμένα, προτείνουμε :

- Καθορισμό νέων φορέων που συστήνουν οι τοπικές κοινότητες με σκοπό τη συμμετοχή στο πρόγραμμα LEADER.
- Παροχή τεχνικής βοήθειας. Ο εθνικός φορέας είναι δυνατόν να επιφορτισθεί με την παροχή της βοήθειας αυτής.
- Δεν θα χρησιμοποιούνται παραδοσιακά μέσα, αλλά νέες τεχνολογίες.
- Να ενθαρρύνεται η διάδοση του αγροτικού τουρισμού.
- Να προωθούνται τα τοπικά και περιφερειακά προϊόντα.
- Να γίνει ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για την πολιτιστική ταυτότητα κάποιας περιοχής και ταυτόχρονα ενέργειες προβολής της περιοχής.
- Να δημιουργηθούν καταλύματα και μικροί ξενώνες για την προώθηση μορφών τουρισμού όπως οικολογικός, θρησκευτικός κ.λπ.
- Να υπάρχουν υπηρεσίες τουριστικής πληροφόρησης.

- Να ενισχυθούν οι παραδοσιακές δραστηριότητες, όπως εργαστήρια ξυλογλυπτικής, υφαντών, αγγειοπλαστικής, κεραμικών κ.λπ.
- Να γίνει ανάδειξη παραδοσιακών κτιρίων, οικισμών και παράλληλα διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Αυτές και πολλές άλλες ενέργειες θα πρέπει να έχουν συνοχή και απαραίτητη προϋπόθεση να υπάρχει διακρατική συνεργασία έτσι ώστε να συμβάλλουν στη μεγαλύτερη αξιοποίηση της αγροτικής ανάπτυξης.

**Κεφάλαιο 7ο : Επιχειρησιακό
Πρόγραμμα Αγροτικής
ανάπτυξης περιοχής LEADER
II Νομού Ηλείας**

Κεφάλαιο 7^ο: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής ανάπτυξης Περιοχής LEADER II Ν. Ηλείας.

Βασικά συμπεράσματα από την διαγνωστική έκθεση

Στο σημείο αυτό πρέπει να γίνει αναφορά για το επιχειρησιακό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης περιοχής LEADER II Ν. Ηλείας, (αναμορφωμένη πρόταση), το Νοέμβριο του 1996.

Γενικά

Το πρόγραμμα Leader II της ορεινής Ηλείας βασίστηκε κατά κύριο λόγο στον προσδιορισμό του πραγματικού ενδιαφέροντος εκ μέρους των επενδυτών της περιοχής και στην προσεκτική επιλογή όλων των φυσικών, ιστορικών, αρχαιολογικών και λοιπών πόρων που αποτελούν το συγκριτικό της πλεονέκτημα. Για να εξυπηρετηθεί και να επιτευχθεί ο ανωτέρω στόχος, η ΑΝ.ΟΛ αποφάσισε να προηγηθεί μια συστηματική ενημέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού της περιοχής. Στα πλαίσια αυτά έγιναν καταχωρήσεις στον ημερήσιο τοπικά τύπο και διοργανώθηκαν στη συνέχεια τέσσερις ενημερωτικές συναντήσεις, στα 7 συμβούλια περιοχής που αποτελούν την περιοχή παρέμβασης. Στις συναντήσεις αυτές προσήλθαν τόσο εκπρόσωποι της Γ.Α. όσο και εκπρόσωποι παραγωγικών δυνάμεων και είχαν τη δυνατότητα να ακούσουν μία αναλυτική παρουσίαση των στόχων, του περιεχομένου και των δυνατοτήτων του προγράμματος. Παράλληλα διανεμήθηκε σχετικό πληροφοριακό υλικό που είχε προετοιμάσει η Ο.Τ.Δ.

Στη συνέχεια η Ο.Τ.Δ. δέχτηκε επί περίπου 20 ημέρες δικαιούχους του προγράμματος και παρείχε διευκρινίσεις τόσο σχετικά με το πρόγραμμα, όσο και για τη συμπλήρωση των τεχνικών δελτίων τα οποία είχαν διανεμηθεί και έπρεπε να συμπληρωθούν από τους υποψηφίους.

Η Ο.Τ.Δ συγκέντρωσε τις προτάσεις και επέλεξε εξ αυτών τις πλέον κατάλληλες για το πρόγραμμα.

Η Ο.Τ.Δ. θεωρεί ότι επέτυχε σε σημαντικό βαθμό να κινητοποιήσει τον υπάρχον δυναμικό της περιοχής και να προσελκύσει το ενδιαφέρον του σχετικά με το πρόγραμμα, ενώ παράλληλα ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο κεφάλαιο της ίδιας συμμετοχής, όπου ρητά επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση η

ύπαρξη του θα αποδεικνύεται εκ των προτέρων στη φάση της τελικής επιλογής.

Ακολουθώντας αυτή τη μεθοδολογία θεωρούμε ότι έχει γίνει ένα σημαντικό βήμα για την επιτυχία του προγράμματος στην περιοχή της ορεινής Ηλείας.

7.1 Εκπλήρωση κριτηρίων LEADER II

7.1.1. Καινοτομία των δράσεων

Οι δράσεις αποτελούν για την περιοχή παρέμβασης καινοτομικές δραστηριότητες, διότι οι υπάρχουσες δραστηριότητες βασίζονται στην παραδοσιακή γεωργική δραστηριότητα και σε υποτονικές μορφές τουρισμού.

Έτσι το μέτρο του αγροτουρισμού δημιουργεί νέα τουριστικά προϊόντα στην περιοχή, το τοπικό δυναμικό κυριολεκτικό, ανακαλύπτει τον ίδιο τον τόπο του, έννοιες όπως χειμερινός τουρισμός, ιστορικός τουρισμός, οικολογικός τουρισμός κ.λπ. αρχίζουν να αποκτούν ένα περιεχόμενο και συνεπώς μία προσδοκία.

Για παράδειγμα νέοι ξενώνες παραδοσιακοί - σεβόμενοι την αρχιτεκτονική της περιοχής - έχουν προταθεί με παράλληλη ρητή διάθεση των προτεινόντων να προχωρήσουν σε διαμόρφωση νέων τουριστικών προγραμμάτων για την περιοχή, τα οποία έως; τώρα απλώς δεν υφίστανται.

(Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην περιοχή της Ανδρίτσαινας προς το παρόν δεν υπάρχει δυνατότητα φιλοξενίας των τουριστών ενός πούλμαν!!!).

Το μέτρο της επιτόπου αξιοποίησης και εμπορίας τοπικών προϊόντων δημιουργεί τις προϋποθέσεις για εκμετάλλευση παραδοσιακών προϊόντων με τρόπο καινοτομικό (π.χ. μονάδα "τσιγαρίδας"), ενώ παράλληλα αξιοποιεί την παραγωγή αυτή, η οποία στην παρούσα φάση ή μένει ανεκμετάλλευτη (π.χ. κεράσια Λάλα) ή μεταφέρεται αλλού όπου και τυποποιείται (π.χ. μέρος του λαδιού της περιοχής τυποποιείται στην Ιταλία).

Το μέτρο 6 της ανάδειξης του περιβάλλοντος δημιουργεί τις προϋποθέσεις για να στηριχθεί μια νέα μορφή ήπιας και σεβόμενης το περιβάλλον ανάπτυξης, με τελείως καινοτομικές για την περιοχή δράσεις όπως τα τουριστικά μονοπάτια (τώρα δεν υφίσταται κανένα), την ανάδειξη παραδοσιακών δραστηριοτήτων, τη δημιουργία χώρων αναψυχής σε περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, τη δημιουργία χώρων περιπάτου δίπλα σε ποτάμια κ.λπ.

Τέλος η ΟΤΔ θα αναδείξει τα στοιχεία της περιοχής παρέμβασης μέσα από ένα σύστημα σήμανσης - που στην παρούσα φάση είναι ανύπαρκτο.

7.1.2. Επιδεκτικότητα

Οι δράσεις - επειδή έχουν επιλεγεί από περίπου τριπλάσιες προτάσεις έχουν επιλεγεί ακριβώς με το κριτήριο της επιδεκτικότητας. Πιο συγκεκριμένα τόσο οι δράσεις των παρεμβάσεων ανάδειξης των περιοχών φυσικού κάλλους και ιστορικών μνημείων, όσο και οι δράσεις του αγροτουρισμού φυσικού και αξιοποίησης τοπικών προϊόντων θα λειτουργήσουν επιδεικτικά στην περιοχή, διότι στην παρούσα φάση εν πολλοίς δεν υφίστανται και αναμένεται ότι θα έχουν ένα πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα σε σχετικές επενδύσεις.

Η επιδεικτική λειτουργία των δράσεων θα τονωθεί και θα υπογραμμισθεί ιδιαίτερα από την Ο.Τ.Δ., μέσω των υποστηρικτικών ενεργειών του Μέτρου 1 (πρόγραμμα δημοσιοποίησης των δράσεων κατά τη διάρκεια του προγράμματος, συστηματοποίηση επαφών με ετεροδημότες ή αποδήμους στην κατεύθυνση των στόχων του προγράμματος, εκπομπές ειδικά για το αντικείμενο, ενημερωτικές συναντήσεις ή ημερίδες κ.λπ.).

7.1.3. Δυνατότητα μεταφοράς τεχνογνωσίας

Οι περισσότερες από τις επενδύσεις που προτείνονται θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά τεχνογνωσίας (εκσυγχρονισμός τυροκομείων, τυποποιητήρια, κ.λπ.).

Παράλληλα θα αποκτηθεί σημαντική τεχνογνωσία από τους ΟΤΑ της περιοχής στη διατήρηση και ανάδειξη - του προϊόντος, η οποία θα λειτουργήσει πειστικά για παρόμοιες δραστηριότητες - μέσω άλλων χρηματοδοτικών σχημάτων -στο μέλλον. Η τεχνογνωσία αυτή στην παρούσα φάση κρίνεται ότι δεν υφίσταται.

Σημαντική τεχνογνωσία θα αποκτηθεί στον τομέα των συγχρόνων μεθόδων εκμετάλλευσης τοπικών προϊόντων, τόσο στην παραγωγή όσο και στην προώθηση και εμπορία τους με σύγχρονους τρόπους.

7.1.4. Συμπληρωματικά

Οι προτεινόμενες δράσεις λειτουργούν συμπληρωματικά με τα έργα του ΠΕΠ Δ. Ελλάδος, που αποτελεί ένα από τα κύρια χρηματοδοτικά μέσα για το Νομό.

Παράλληλα ολοκληρώνουν αναπτυξιακά μείζονες παρεμβάσεις στην περιοχή, όπως ο άξονας για το Ναό του Επικ. Απόλλωνος, πάνω στον οποίο στηρίζονται αρκετές επενδύσεις (διαδρομές, τουριστική υποδομή).

Τα έργα του μέτρου 6 συμπληρώνουν τα έργα του ΕΑΠΤΑ ΙΙ (Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος της Τ.Α.) με την έννοια ότι δημιουργούν τις προϋποθέσεις για πρόσδωση αναπτυξιακής διάστασης στα "κλασικά" έργα της Τ.Α.

7.2. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Βασικά συμπεράσματα από την διαγνωστική έκθεση

Τα κυριότερα συμπεράσματα από την μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης για την περιοχή παρέμβασης μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

α) Στην περιοχή είναι κυρίαρχος ο πρωτογενής τομέας με την γεωργία στα δυτικά αλλά και με σημαντικές στον κτηνοτροφικό τομέα δυνατότητες στην υπόλοιπη ορεινή και ημιορεινή ζώνη.

Όμως το παραγωγικό σύστημα υποφέρει από μειονεκτήματα που σχετίζονται με την δομική καθυστέρηση των διαρθρώσεων παραγωγής και από έλλειψη ουσιαστικής οργάνωσης των φορέων οικονομικής δραστηριότητας.

Βασικό ζητούμενο είναι η εισαγωγή της σύγχρονης τεχνολογίας και του σύγχρονου marketing των προϊόντων.

Είναι χαρακτηριστική η παντελής σχεδόν απουσία μονάδων τυποποίησης/μεταποίησης αγροτικών προϊόντων για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας τους αλλά και μηχανισμών προβολής/προώθησης των τοπικών προϊόντων.

Σημαντικές δυνατότητες έχει και το ορεινό-ημιορεινό τμήμα στην ανάπτυξη μιας γεωργίας που θα στηρίζεται στην παραγωγή παραδοσιακών τοπικών προϊόντων με αιχμή την ποιότητα και τις υγιεινές μεθόδους παραγωγής.

β) Η ύπαρξη σημαντικών και αξιόλογων αρχαιολογικών χώρων πολιτιστικών μνημείων, ιστορικών τόπων και παραδοσιακών στοιχείων (αρχιτεκτονική, λαογραφικά στοιχεία κ.λπ.) μπορεί να αποτελέσει σημαντικό πόλο έλξης μεγάλου αριθμού επισκεπτών

Τα παραπάνω συμπληρώνονται από ένα αξιολογότερο φυσικό τοπίο που περιλαμβάνει αξιόλογα δάση, λίμνες, ποτάμια, πηγές, ορεινούς όγκους και σημαντικούς βιότοπους που να στηρίζουν αποτελεσματικά την ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού.

Τέλος πρέπει να σημειωθεί η γειτνίαση της περιοχής με παγκόσμια σημασίας αρχαιολογικούς χώρους (Αρχαία Ολυμπία κλπ) αλλά και αμμώδεις εκτεταμένες παραλίες και ονομαστές ιαματικές πηγές.

Βασικοί ανασχετικοί παράγοντες για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή είναι η μη ανάδειξη όλων αυτών των

πόρων, η έλλειψη ενός οργανωμένου σχεδίου προβολής της περιοχής και η απουσία βασικής τουριστικής υποδομής.

γ) Η στασιμότητα αλλά και μείωση του πληθυσμού, ιδιαίτερα στα ορεινά μειονεκτικότερα τμήματα της περιοχής παρέμβασης είναι η φυσική κατάληξη όλων των παραπάνω παραγόντων, με κύριο χαρακτηριστικό την μετανάστευση των νέων και την γήρανση του πληθυσμού. Επιπλέον η έλλειψη εξειδίκευσης του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού σε σύγχρονες τεχνολογίες και η εξαιτίας αυτού μη απασχόληση ή υποαπασχόληση, θα επιτείνουν το πρόβλημα εγκατάλειψης της περιοχής.

δ) Τέλος από όλη την ανάλυση προκύπτει η ανάγκη προστασίας και διατήρησης του αξιόλογου φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της περιοχής, που αποτελεί τον βασικό της αναπτυξιακό της πόρο.

Πρέπει λοιπόν να γίνει αξιοποίηση του και ανάδειξη του με προσεκτικές παρεμβάσεις που θα προβάλουν και θα προστατεύουν την ταυτότητα της περιοχής.

Στρατηγική του Προγράμματος για την περιοχή

Η στρατηγική του προγράμματος για την ανάπτυξη της περιοχής προσδιορίζεται από τους ακόλουθους παράγοντες :

α) Την διάγνωση που προηγήθηκε και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης.

β) Την συμπληρωματικότητα των προτεινομένων δόσεων με το Κοινοτικό Πλαίσιο στήριξης- όπως αυτό εκφράζεται μέσω του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδος που αφορά στην περιοχή αλλά και άλλες Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.

γ) Την πολλαπλασιαστικότητα, κατά το δυνατόν, των προτεινόμενων δράσεων

δ) Την αξιοποίηση της τοπικής παραγωγής και την προώθησή της για κατανάλωση μέσω της τουριστικής ανάπτυξης.

ε) Την κατά προτεραιότητα στήριξη περιοχών- νησίδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά μέσα στην σχετικά μεγάλη περιοχή LEADER.

Με βάση τα παραπάνω οι στρατηγικοί στόχοι του προγράμματος είναι οι ακόλουθοι :

➤ Παραγωγικό σύστημα

Τροποποίηση του παραγωγικού συστήματος της περιοχής στις κατευθύνσεις

εκσυγχρονισμού της γεωργίας με έμφαση σε υγιεινά τοπικά προϊόντα

βελτίωση της κτηνοτροφίας στην κατεύθυνση της ποιμενικής κτηνοτροφίας και την παραγωγή ζωοτροφών

και κυρίως αξιοποίησης τοπικών αγροτικών προϊόντων με τυποποίηση/ μεταποίηση και προώθηση της εμπορίας τους και σήμανσή τους

➤ Τουρισμός

Τομέας -κλειδί για την ανάπτυξη της περιοχής και την δημιουργία συνθηκών υπέρβασης του καθαρά αγροτικού χαρακτήρα της

Ανάδειξη/ προβολή των τουριστικών πόρων της περιοχής και ανάπτυξη ήπιων μορφών θερινού και χειμερινού τουρισμού

➤ Πολιτισμός

Ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων της περιοχής(αρχαιολογικοί χώροι, πολιτιστικά μνημεία, παραδοσιακά στοιχεία) με στόχο την διατήρηση και προβολή της ταυτότητας της περιοχής

Αναβάθμιση του πολιτιστικού επιπέδου της περιοχής

➤ Πληθυσμός

Ανακοπή της μείωσης του πληθυσμού, συγκράτηση των νέων με αναβαθμισμένο επίπεδο κατάρτισης.

➤ Περιβάλλον

Προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και ορθολογική αξιοποίησή του σε αιφορική βάση, με κύριο προσανατολισμό την καθιέρωση τοπικής ταυτότητας ολοετούς τουρισμού και ολοετούς παροχής υπηρεσιών αναψυχής.

Οι παραπάνω στρατηγικοί στόχοι εξειδικεύονται σε επι μέρους στόχους του προγράμματος

Ανάπτυξη αγροτουρισμού και ήπιων μορφών τουρισμού γύρω από περιοχές - πόλους που αναμένεται να συγκεντρώσουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον προσέλκυσης επισκεπτών. Γύρω από τους πόλους αυτούς αναπτύσσονται καταλύματα και εγκαταστάσεις αναψυχής-εστίασης για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών καθ' όλη την διάρκεια του έτους. Προγραμματίζεται η δημιουργία 70 περίπου δωματίων μι. βασικά κριτήρια την χωροθέτησή τους γύρω από τους τουριστικούς πόλους και την δυνατότητα εξυπηρέτησης τουλάχιστον ενός πούλμαν επισκεπτών σε κάθε περιοχή. Συμπληρωματικά θα λειτουργήσει το πρόγραμμα αγροτουρισμού του ΠΕΠ για την ενίσχυση της υποδομής.

Ιδιαίτερη προτεραιότητα έχει στο πρόγραμμα η διάσωση του παραδοσιακού χαρακτήρα των οικισμών με την αναπαλαίωση παραδοσιακών αξιόλογων κτηρίων και την μετατροπή τους σε ξενώνες ή την αξιοποίησή τους γενικότερα για την στέγαση σύγχρονων λειτουργιών ιδίως πολιτιστικού χαρακτήρα.

Για την περαιτέρω βελτίωση όμως του τουριστικού προϊόντος αυτών των περιοχών αναπτύσσονται και υποστηρικτικές δράσεις που αφορούν στην ανάδειξη των παραδοσιακών στοιχείων αρχαιολογικών χώρων, πολιτιστικών μνημείων, (αρχιτεκτονική, βρύσες, παραδοσιακοί νερόμυλοι κλπ) και εκδηλώσεων, ως στοιχείων της τοπικής ταυτότητας και του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής.

Αναπτύσσεται επίσης ένα εκτεταμένο δίκτυο μονοπατιών που συνδέει όλους τους αξιόλογους τουριστικούς πόρους της περιοχής :

μονοπάτια για περίπατο, πεζοπορία, αναρρίχηση, ιππασία, οικολογικού ενδιαφέροντος κλπ.

Παράλληλα προγραμματίζεται η ανάπτυξη υποδομών για την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των επισκεπτών (άθληση, ψυχαγωγία) και την διεύρυνση των ομάδων - στόχων τουριστών (ελεγχόμενοι κυνηγετικοί χώροι, ιππασία, οικοτουρισμός κ.λπ.).

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προβολή της περιοχής και την δημιουργία μηχανισμών για την στήριξη του τουριστικού ρεύματος της περιοχής (δημιουργία ειδικών πακέτων, σύστημα κράτησης δωματίων κ.λπ.)

Π α ρ ἄ ρ τ η μ α

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1) LEADER II

Ενδεικτικός κατάλογος επιλέξιμων ενεργειών

Η κοινοτική πρωτοβουλία Leader II, λόγω των περιορισμένων οικονομικών πόρων που διαθέτει, έχει ως στόχο να στηρίζει κατά προτεραιότητα την ανάληψη καινοτόμων ενεργειών για την ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού των αγροτικών περιοχών. Για το λόγο αυτό, εκτός από ορισμένες ενέργειες πολύ περιορισμένης έκτασης, που θα αποφασιστούν από κοινού, οι επενδύσεις στον τομέα των υποδομών δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο της παρούσας πρωτοβουλίας, ούτε και οι παραγωγικές επενδύσεις των οποίων το ενιαίο κόστος είναι ανώτερο του ορίου που θα καθοριστεί από κοινού.

1 Μέτρο α): απόκτηση ικανοτήτων

- Διάγνωση των περιοχών.
- Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σχετικά με την πρωτοβουλία Leader.
- Παροχή τεχνικής στήριξης για τη δημιουργία των εταιρικών σχέσεων σε τοπικό επίπεδο.
- Παροχή τεχνικής στήριξης για τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων αναπτυξιακών στρατηγικών σε τοπικό επίπεδο.
- Παροχή τεχνικής στήριξης για την αναζήτηση πηγών χρηματοδότησης και την κατάρτιση των φακέλων από τους πιθανούς δικαιούχους (τοπικές ομάδες και άλλοι συλλογικοί φορείς).

2 Μέτρο β): καινοτόμα προγράμματα για την αγροτική ανάπτυξη (τοπικές ομάδες και άλλοι συλλογικοί φορείς)

Τα σχέδια πρέπει να παρουσιάζουν στοιχεία καινοτομίας και επίδειξης που θα εκτιμηθούν σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της περιοχής και το περιεχόμενο του επιχειρησιακού προγράμματος που εμπίπτει στο ΚΠΣ για την ίδια περιοχή.

Οι τοπικές ομάδες που ήταν δικαιούχοι της Leader I πρέπει να εξεταστούν με τα ίδια κριτήρια και όρους που ισχύουν για όλους τους πιθανούς δικαιούχους.

Το σχέδιο που θα υποβληθεί από τις τοπικές ομάδες (εταίροι του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα που εφαρμόζουν μια πολυτομεακή αναπτυξιακή πολιτική σε τοπικό επίπεδο) πρέπει να περιλαμβάνει πολλές από τις παρακάτω συνιστώσες. Το σχέδιο που θα υποβληθεί από άλλους συλλογικούς φορείς δημοσίου ή ιδιωτικού, μπορεί να περιοριστεί σε έναν τομέα παρέμβασης.

Παροχή τεχνικής στήριξης για την αγροτική ανάπτυξη

- Παροχή τεχνικής βοήθειας στους φορείς σχεδίων ανάπτυξης (διαπίστωση των πρωτοβουλιών στον τομέα της δημιουργίας και της ανάληψης επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, αξιολόγηση των δυνατοτήτων για την υλοποίησή τους, παροχή τεχνικών συμβουλών, παρακολούθηση κ.λ.π.).
- Παροχή τεχνικής βοήθειας στις ΜΜΕ και σε άλλες δραστηριότητες (γεωργοί, βιοτέχνες κ.λ.π.) που υπάρχουν ήδη (καθορισμός των πιθανών αγορών, πρόσβαση στις χρηματοδοτήσεις, διαχείριση των καινοτομιών κ.λ.π.).
- Δημιουργία ενιαίων θυρίδων πληροφόρησης για τον προσανατολισμό, την παροχή συμβουλών και τη στήριξη των νέων που επιθυμούν να ξεκινήσουν επαγγελματικές δραστηριότητες.
- Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού, όπως και των νέων, στην πολιτιστική ταυτότητα και στις προοπτικές ανάπτυξης της περιοχής τους όπως και στην αναγκαιότητα της καινοτομίας.
- Έξοδα λειτουργίας (διαχείριση και οργάνωση του σχεδίου).
- Ενισχύσεις για την απόκτηση εξοπλισμού πληροφορικής και τηλεματικής που είναι αναγκαίος για την εφαρμογή του σχεδίου από την τοπική ομάδα ή από έναν άλλο συλλογικό φορέα (οι ενισχύσεις αυτές δεν θα υπερβούν το 3% του συνολικού κόστους του σχεδίου).

Επαγγελματική κατάρτιση και ενισχύσεις για την απασχόληση

- Κατάρτιση των υπευθύνων για τη διαχείριση και την εμπύχωση των δραστηριοτήτων του σχεδίου.
- Κατάρτιση για ειδικά θέματα, υπό μορφή σειράς μαθημάτων μικρής διάρκειας, η οποία είναι αναγκαία για την εφαρμογή άλλων ενεργειών του σχεδίου που δεν χρηματοδοτούνται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα στο πλαίσιο του ΚΠΣ.
- Κατάρτιση για αναπτυξιακά θέματα.
- Σύνδεση του μηχανισμού παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αναπτυξιακή διαδικασία.
- Καινοτόμα μέσα για την επαγγελματική ένταξη των ατόμων που βρίσκονται σε αβέβαιη κατάσταση (επιχειρήσεις ένταξης, εργαστήρια μαθητείας, απασχόληση σε εργασίες κοινής ωφελείας κ.λ.π.).

Αγροτουρισμός

- Ατομικές ή συλλογικές καινοτόμες επενδύσεις μικρής κλίμακας (συμπεριλαμβανομένων των τουριστικών επενδύσεων που συνδέονται με τις γεωργικές δραστηριότητες).
- Επενδύσεις στα μικρά δημόσια έργα υποδομής για να ανταποκριθούν στις νέες ανάγκες που απορρέουν από την τουριστική ζήτηση.
- Απογραφή, ανακαίνιση και αξιοποίηση ιστορικών κτιρίων και αγροτικών οικισμών τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Ενέργειες προώθησης, έρευνα της αγοράς και δημιουργία συστημάτων κράτησης δωματίων.
- Δημιουργία και οργάνωση νέων προϊόντων αγροτουρισμού (συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού για πολιτιστικούς σκοπούς και του τουρισμού για την ανακάλυψη του περιβάλλοντος).

Μικρές επιχειρήσεις, βιοτεχνία, υπηρεσίες παρεχόμενες σε μικρή ακτίνα

- Πρόσβαση των μικρών επιχειρήσεων και των βιοτεχνιών (ιδίως του τομέα των γεωργικών προϊόντων και των ειδών διατροφής,

συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων μεταποίησης των προϊόντων αλιείας) στις υπηρεσίες.

- Δημιουργία υπηρεσιών (ενισχύσεις για την έναρξη λειτουργίας) σε τοπική κλίμακα όταν στην περιοχή παρατηρείται έλλειψή τους, οι οποίες θα καλύπτουν και τον τομέα ανάπτυξης πολλαπλών δραστηριοτήτων των γεωργών (πληροφόρηση, ενιαίες θυρίδες πληροφόρησης κ.λ.π.).
- Ενισχύσεις και καινοτόμες επενδύσεις των βιοτεχνιών και των μικρών επιχειρήσεων, ιδίως για την αξιοποίηση των τοπικών φυσικών πόρων.
- Διευκόλυνση της εργασίας εξ αποστάσεως.
- Ενισχύσεις για τη δημιουργία επιχειρήσεων.

Αξιοποίηση επιτόπου και εμπορία της γεωργικής και δασοκομικής παραγωγής καθώς και εκείνης της τοπικής αλιείας

- Έρευνα των τοπικών και περιφερειακών αγορών και ανάλυση των δικτύων διανομής.
- Τεχνική βοήθεια και επενδύσεις για την παραγωγή και την αξιοποίηση χαρακτηριστικών τοπικών προϊόντων που προέρχονται απ τη γεωργία τη δασοκομία και την αλιεία.
- Μεταφορά τεχνολογίας.
- Προώθηση και σήμανση των τοπικών και περιφερειακών προϊόντων ποιότητας και σύνδεση των προϊόντων με την περιοχή τους.
- Εμπορία (δομή πωλήσεων, συμμετοχή σε εκθέσεις τηλεαγορά κ.λ.π.).
- Διαφοροποίηση της γεωργικής παραγωγής και των δραστηριοτήτων των γεωργών.
- Ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και της αλιείας για ψυχαγωγικούς σκοπούς.
- Παραγωγή εναλλακτικών και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Ανάπτυξη της χρηματοοικονομικής μηχανικής

Διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος χώρου

- Ανάπλαση και ανάπτυξη των χωριών και των υφισταμένων κτιρίων που εκπροσωπούν την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.
- Στήριξη της δημιουργίας και της διάδοσης πολιτιστικών στοιχείων που συνδέονται με την αγροτική ανάπτυξη.
- Προστασία, αποκατάσταση και αξιοποίηση των φυσικών πόρων (πανίδα, χλωρίδα κ.λ.π.) και του τοπίου.
- Απομάκρυνση και ανακύκλωση των απορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησής τους για την παραγωγή ενέργειας.

3 Μέτρο γ): διακρατική συνεργασία

- Δαπάνες για τη συμμετοχή στις δραστηριότητες του ευρωπαϊκού δικτύου αγροτικής ανάπτυξης (εντοπισμός πιθανών εταίρων κ.λ.π.).
- Οι επιλέξιμες ενέργειες συνεργασίας είναι ίδιες με εκείνες του σημείου 2.

2) LEADER II

Υπόδειγμα δομής των αιτήσεων συνδρομής

(ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα ή ολοκληρωμένη συνολική επιδότηση)

A. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.

1. Σύντομη διάγνωση της ενδιαφερόμενης περιοχής.
2. Στρατηγική της Leader II για την περιοχή που αφορά το πρόγραμμα.
3. Οργάνωση και καινοτομία σε σχέση με τις παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΚΠΣ.
4. Μέσα για την πληροφόρηση των πιθανών δικαιούχων.
5. Χρηματοδοτικό σχέδιο ανά έτος, μέτρο και ταμείο.
6. Μέτρο α) απόκτηση ικανοτήτων
 - Στόχος.
 - Συνοπτική παρουσίαση των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί και τύποι επιλέξιμων ενεργειών.
 - Χαρακτηριστικά των δικαιούχων.
 - Τρόπος και κριτήρια επιλογής.
 - Αρχή που είναι υπεύθυνη για την εκτέλεση.
 - Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα.
- 8 Μέτρο β) προγράμματα αγροτικής καινοτομίας - Ομάδες τοπικής ανάπτυξης
 - Στόχοι.
 - Στρατηγική.
 - Αναμενόμενα αποτελέσματα σε σχέση με την κατάσταση αναφοράς.
 - Οργάνωση και καινοτομία σε σχέση με το περιεχόμενο των επιχειρησιακών προγραμμάτων που εμπίπτουν στο ΚΠΣ.

- Χαρακτηριστικά των δικαιούχων.
- Τρόπος και κριτήρια επιλογής.
- Μέσα διαχείρισης.
- Αρχή που είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή.
- Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα και παρουσίαση της διαδικασίας που έχει προβλεφθεί για τη συστηματική συγκέντρωση των σχεδίων των νέων δικαιούχων καθόλη τη διάρκεια ισχύος της πρωτοβουλίας.
- Χρηματοδοτικό σχέδιο ανά Ταμείο.

9 Μέτρο β) : πρόγραμμα αγροτικής καινοτομίας - Άλλοι συλλογικοί φορείς

- Ίδιες πληροφορίες με το σημείο 8.
- Διευκρινίζονται τα θέματα ή οι τομείς στους οποίους μπορεί να δίνεται προτεραιότητα.
- Τα κριτήρια επιλογής πρέπει να μπορούν να αποδεικνύουν ότι η δράση αυτών των συλλογικών φορέων εντάσσεται στο γενικό πνεύμα της αγροτικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.

10 Μέτρο γ) : διακρατική συνεργασία

- Ίδιες πληροφορίες με το σημείο 8 και 9.
- Προκαταρκτικές ενέργειες που μπορεί να αναληφθούν.

11 Παρακολούθηση και συνεχής αξιολόγηση

- Ειδικά μέτρα που έχουν ληφθεί όσον αφορά την παρακολούθηση σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.
- Περιγραφή του μηχανισμού ο οποίος θα επιτρέψει την αξιολόγηση των διαφόρων σχεδίων και του προγράμματος στο σύνολό του.

B. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

- Σύνθεση της εταιρικής σχέσης για το σχεδιασμό και την λήψη αποφάσεων.

- Σύνθεση των γνωμοδοτούντων και συνδεδεμένων εταίρων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Τρόπος λειτουργίας της εταιρικής σχέσης όσον αφορά τις αποφάσεις για την επιλογή των τελικών δικαιούχων.

Γ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Μέτρα που έχουν ληφθεί προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμετοχή των εταίρων και των τελικών δικαιούχων στο δίκτυο.
- Μέτρα που θα ληφθούν για τη διάδοση στο δίκτυο των αποτελεσμάτων των ενεργειών, όπως και της αξιοποίησής τους.
- Συνεισφορά για τη μεταφορά τεχνογνωσίας στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης σε όλη την Κοινότητα από τους εταίρους που θα υποβάλλουν το πρόγραμμα.

Δ. ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ - ΕΛΕΓΧΟΣ

- Δέσμευση των εθνικών χρηματοδοτών προκειμένου να εξασφαλίσουν τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος και να διαθέσουν τις αναγκαίες πιστώσεις για το σκοπό αυτό καθόλη τη διάρκεια του προγραμματισμού.
- Μέτρα για τον οικονομικό έλεγχο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Δέκα μαθήματα για την Ευρώπη του Pascal Fountaine Καθηγητή στο Ινστιτούτο Πολιτικών Μελετών του Παρισιού. (β' Έκδοση) Από την συλλογή Ευρωπαϊκά κείμενα 1995
2. Στην υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης Οδηγός του Πολίτη για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 1996
3. Οι περιφέρειες της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Ευρωπαϊκή Επιτροπή , Οκτώβριος 1995
4. Ενημερωτικά φυλλάδια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο : Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Αύγουστος 1996
5. Ποιος διαχειρίζεται την γεωργία και την αλιεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ; ΕυρώπηΕρωτήσεις και απαντήσεις, Ευρωπαϊκή Επιτροπή , Ιούνιος 1996
6. Πως εργάζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση ; , Λουξεμβούργο : Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1996
7. Επτά καθοριστικές ημέρες για την οικοδόμηση της Ευρώπης , Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Ευρωπαϊκές Κοινοότητες 1997
8. Πως αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση τις κοινωνικές και περιφερειακές ανάγκες ; Λουξεμβούργο : Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Ιούνιος 1996
9. Αναπτυξιακή Ολυμπιάς, Φάκελος υποψηφιότητας για LEADER II
10. EUR-OP NEWS, Πληροφορίες από την υπηρεσία επίσημων εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Μάρτιος 1997
11. Η κοινή εξωτερική πολιτική και η πολιτική ασφαλείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ενημερωτικό φυλλάδιο), Ιούλιος 1996
12. EUR-OP NEWS του William Bray
13. Επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (1/7/94, 15/7/98, 31/7/93)
14. Αγροτουρισμός – σταθμός στο δρόμο προς την τοπική ανάπτυξη του Λεωνίδα Παπακωνσταντινίδη
15. Υπουργείο Γεωργίας, Εγκύκλιος με θέμα : Υλοποίηση της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER
16. Ο.Τ.Δ. Αναπτυξιακή Ηλείας Α.Ε. , Τελική έκθεση προγράμματος

